ANN LECKIE

TRĂDARE ANCILARĂ

ANN LECKIE

Seria: Imperial Radch #2

TRĂDARE ANCILARĂ

Original: *Ancillary Sword* (2014)

Traducere din limba engleză de:
PETRU IAMANDI

virtual-project.eu

PALADIN

2020

Capitolul 1

— Ținând cont de situație, te-ai putea folosi de un alt locotenent.

Anaander Mianaai, (pe moment) Stăpâna[1] tuturor planetelor din vastul spațiu radchaian, ședea într-un fotoliu confortabil, capitonat cu mătase brodată. Acest corp care mi se adresa acum – unul dintre cele câteva mii – părea să aibă în jur de treisprezece ani. Înveșmântat în negru, cu pielea măslinie. Pe fața ei apăruseră deja trăsăturile aristocrate care, în spațiul radchaian, erau un semn al rangului și modei supreme. În circumstanțe obișnuite, nimeni nu vedea versiuni atât de tinere ale Stăpânei Radchului, numai că acestea nu erau deloc circumstanțe obișnuite.

Era o încăpere mică, de 3,5 metri pătrați, cu lambriuri zăbrelite, din lemn închis la culoare. Într-un colț, lemnul lipsea – probabil fusese distrus în disputele violente de săptămâna trecută dintre părțile rivale ale lui Anaander Mianaai. Din locurile în care lemnul era intact atârnau cârceii unei plante subțiratice, frunze verzi-argintii, minuscule, ar ici și colo flori albe, de aceleași dimensiuni. Nu era o încăpere publică a Palatului, cum nu era nici sală de audiențe. Lângă fotoliul Stăpânei Radchului se mai afla unul, liber, iar între ele o masă cu un serviciu de ceai, un ceainic și boluri din porțelan alb, neornamentat, dar cu linii grațioase, genul de obiect care, la prima vedere, ar putea părea banal, însă o a doua privire te-ar convinge că e o operă de artă mai valoroasă decât unele planete.

Mi se oferise ceai și fusesem invitată să mă așez, dar preferam să rămân în picioare.

— Spuneai că-mi pot alege singură ofițerii.

---

[1] Personajele acestei cărți, a doua (după *Răzbunare ancilară*) din trilogia „ancilară” a lui Ann Leckie, au o înfățișare ambiguă, nu se diferențiază după sex. Autoarea însă le consideră feminine pe toate. Dacă în limba engleză substantivele pot fi de genul masculin sau feminin în funcție de context, în limba română situația este mai nuanțată, substantivele schimbându-și forma după gen (plus că există și genul neutru). Deși am încercat să respect intenția autoarei, există unele cazuri în care substantivele românești nu au formă pentru genul feminin și atunci alăturarea unui substantiv masculin cu un pronume feminin pare nefirească. (n. tr.).

Respectuoasă, ar fi trebuit să adaug „Stăpână”, însă n-am făcut-o. Ar fi trebuit să îngenunchez și să-mi lipesc fruntea de podea când intrasem și o văzusem pe Stăpâna Radchului. Nici asta nu făcusem.

— Ai ales doi. Pe Seivarden, bineînțeles, iar locotenentul Ekalu s-a impus de la sine.

Numele îmi aduseră imediat în minte figurile celor care le purtau. În aproximativ o zecime de secundă, *Mila lui Kalr,* parcată la vreo treizeci și cinci de mii de kilometri de Stația aceasta, avea să primească comanda aproape instinctivă de verificare a datelor, iar după o altă zecime de secundă, răspunsul urma să ajungă la mine. În ultimele zile învățasem să-mi controlez acest obicei străvechi. Deși nu reușeam pe de-a-ntregul.

— Comandantul unei flote are dreptul la trei ofițeri, continuă Anaander Mianaai.

Cu bolul frumos din porțelan în mâna acoperită de mănușa neagră, arătă spre mine, referindu-se probabil la uniforma mea. Militarii radchaieni purtau tunici, pantaloni, cizme și mănuși maro-închis. Uniforma mea era altfel. Partea stângă era maro, iar partea dreaptă neagră și, potrivit însemnelor de căpitan, comandam nu numai propria navă, ci și căpitanii altor nave. Desigur, în flota mea nu aveam decât o singură navă, *Mila lui Kalr,* dar în apropiere de Athoek, destinația mea, nu mai erau alți comandanți de flotă, iar funcția îmi oferea un avantaj față de alți căpitani pe care îi puteam întâlni. Presupunând, bineînțeles, că acei căpitani erau dispuși să-mi accepte autoritatea.

Cu doar câteva zile în urmă izbucnise un conflict care mocnea de mult, o facțiune distrugând două portaluri inter-sistem. Acum împiedicarea închiderii altor portaluri – ca și împiedicarea acelei facțiuni de a ocupa alte portaluri și stații din alte sisteme – era o prioritate majoră. Înțelegeam motivele pentru care Anaander îmi dădea acea funcție, dar tot nu-mi plăcea.

— Te rog să nu faci greșeala de a crede că lucrez pentru *tine,* am zis.

— N-o fac, zâmbi ea. Singurii ofițeri pe care i-ai mai putea alege sunt în sistem acum, aproape de Stația asta. Locotenentul Tisarwat tocmai și-a încheiat pregătirea. Ar fi trebuit să capete prima ei misiune, dar acum, desigur, nici nu se mai pune problema. Pe de altă parte, m-am gândit că ai vrea să ai un om

pe care să-l instruiești după voia ta, zise ușor amuzată de ultimele cuvinte.

În timp ce vorbea, știam că Seivarden se afla în faza a doua a somnului adânc. I-am văzut pulsul, temperatura, respirația, oxigenul din sânge, nivelul hormonilor. Apoi datele dispărură, înlocuite de locotenent Ekalu, în timpul cartului. Stresată – cu maxilarele aproape încleștate, cu cortizonul mărit. În urmă cu doar o săptămână, când căpitanul navei *Mila lui Kalr* fusese arestată pentru trădare, era un simplu soldat. Nici prin gând nu-i trecuse că va fi numită ofițer. Cred că nici nu se credea capabilă de așa ceva.

— Să nu-mi spui că cea mai bună idee pe care o poți avea e să mă trimiți cu un singur ofițer experimentat într-un război civil care tocmai a început, i-am zis Stăpânei Radchului, clipind din ochi ca să alung imaginea locotenentului Ekalu.

— E mai bine decât să te duci fără echipaj, răspunse Anaander Mianaai, conștientă poate de momentul în care îmi fusese distrasă atenția. Unde mai pui că fata arde de nerăbdare să fie în subordinea unui comandant de flotă. Te așteaptă în zona de andocare.

Lăsă bolul pe masă și se îndreptă de spate.

— Dat fiind că portalul care duce spre Athoek s-a închis și habar n-am care e situația acolo, nu-ți pot da ordine precise, adăugă ea ridicând mâna acum fără mănușă ca să n-o întrerup. În plus, mi-aș pierde vremea ținându-te din scurt. Tu oricum faci cum te taie capul. Ai încărcat? Te-ai aprovizionat cu tot ce-ți trebuie?

Întrebarea era de complezență – cunoștea starea magaziilor navei mele la fel de bine ca și mine. Am făcut un gest voit insolent.

— Poți lua lucrurile căpitanului Vel, propuse ea, de parcă i-aș fi răspuns cu toată seriozitatea. Nu mai are nevoie de ele.

Vel Osck fusese căpitanul navei *Mila lui Kalr* până acum o săptămână. Erau mai multe motive pentru care nu mai avea nevoie de lucrurile ei, cel mai plauzibil fiind, bineînțeles, acela că era moartă. Anaander Mianaai nu se oprea la jumătatea drumului atunci când avea de-a face cu dușmanii. De data aceasta, desigur, dușmanul pe care îl sprijinise Vel Osck fusese chiar Anaander Mianaai.

— N-am nevoie de ele. Trimite-le familiei ei.

— Dacă pot.

Ceea ce era adevărat.

— Mai ai nevoie de ceva înainte să pleci? Ceva deosebit?

Îmi veniră mai multe răspunsuri în minte. Niciunul care să-mi folosească.

— Nu.

— Să știi că ai să-mi lipsești. Nimeni n-o să-mi mai vorbească așa cum o faci tu. Ești unul dintre puținii oameni care nu s-au temut de ce li s-ar putea întâmpla dacă-mi vorbesc pe un ton ofensator. Și niciunul dintre acești foarte puțini oameni n-a avut… un trecut asemănător cu al nostru.

Fiindcă eu fusesem cândva o navă. O IA[2] care controla o navă de transport desant, enormă, și mii de unități ancilare, corpuri umane, parte din mine. La vremea aceea nu mă consideram o sclavă ci, o armă de cucerire, proprietatea lui Anaander Mianaai, care trăia în mii de corpuri împrăștiate prin tot spațiul radchaian.

Acum eram doar un corp uman.

— Nimic din ce mi-ai putea face nu poate fi mai rău decât ce mi-ai făcut deja.

— Știu, cum știu și cât de periculoasă te face asta. Poate că este o mare prostie să te las în viață, darămite să-ți dau puteri sporite și o navă. Dar jocurile mele nu sunt pentru cei care se tem.

— Pentru cei mai mulți dintre noi, nu sunt deloc jocuri, am zis eu, lăsându-mă pradă furiei, știind că oricum îmi ghicea reacția, indiferent cât de impasibilă aș fi vrut să par.

— Știu și asta. Chiar foarte bine. Doar că unele pierderi sunt inevitabile.

Aș fi putut alege dintr-o jumătate de duzină de răspunsuri. Dar m-am întors și am părăsit încăperea fără un cuvânt. În clipa în care am ieșit pe ușă, soldatul *Mila lui Kalr* Unu Kalr Cinci, care aștepta în poziție de drepți, m-a urmat, tăcută și eficientă. Kalr când era om, ca toți soldații din *Mila lui Kalr,* nu o unitate ancilară. Avea un nume, pe lângă cel alcătuit din numele navei, numărul decadei și numărul propriu. Odată chiar îi spusesem pe nume. Îmi răspunsese cu o aparentă indiferență, dincolo de care se deslușea un atac de panică. A doua oară n-am mai încercat.

---

[2] Inteligență artificială. (n. tr.).

Pe când eram navă – doar o componentă a navei de transport desant *Răzbunarea lui Toren* – știam în orice moment care era starea ofițerilor mei. Ce auzeau și ce vedeau. Fiecare respirație, fiecare tresărire a mușchilor. Nivelul hormonilor, nivelul de oxigen. Aproape totul, mai puțin gândurile lor, deși până și pe ele le ghiceam, deseori, din experiență, din cunoașterea profundă a subordonaților. Bineînțeles că nu dezvăluiam nimic din ce știam căpitanilor – ar fi însemnat prea puțin pentru ele, un șir de date fără noimă. Pentru mine însă, la vremea aceea, făcea parte din ființa mea.

În prezent, *nu* mai eram nava mea. Dar eram în continuare o unitate ancilară, puteam descifra acele date mai bine decât orice căpitan uman. Însă acum aveam un singur creier uman, puteam procesa doar o fărâmă din informațiile pe care altă dată le înregistram fără nici cel mai mic efort. Pe de altă parte, până și cu acea fărâmă trebuia să umblu cu grijă – prima dată când încercasem să merg și simultan să primesc informații, dădusem greș. De data aceasta, ca să mă asigur, am întrebat *Mila lui Kalr.* Eram aproape sigură că puteam merge pe coridor și, concomitent, s-o monitorizez pe Cinci fără să mă opresc sau să mă împiedic.

Am reușit să ajung fără probleme în sala de recepție a Palatului. Cinci era obosită și oarecum mahmură. Plictisită, eram sigură, de cât fixase peretele cu privirea în timpul conversației pe care o avusesem cu Stăpâna Radchului. Am sesizat un amestec ciudat de nerăbdare și teamă, care m-a pus pe gânduri fiindcă nu-mi dădeam seama ce se întâmplă.

Afară, în sala principală înaltă, vastă și plină de ecouri, pavată cu piatră, m-am întors spre lifturile care aveau să mă ducă în zona de andocare, la naveta cu care urma să mă întorc la *Mila lui Kalr.* Majoritatea magazinelor și a birourilor de-o parte și de alta, inclusiv zeii masivi, vopsiți în culori vii, portocalii, albaștri, roșii și verzi, înșirați în fața templului, toate păreau surprinzător de intacte după violențele de săptămâna trecută, când lupta Stăpânei Radchului cu ea însăși se manifestase pe față. Acum, cetățeni îmbrăcați în haine și cu mănuși colorate, împodobiți cu bijuterii sclipitoare, se plimbau pe străzi, aparent fără grijă. Ca și cum săptămâna trecută nici n-ar fi existat. Poate că Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului, era totuși aceeași, cu corpuri multiple, dar o singură persoană, nedivizată. Săptămâna trecută

însă *existase,* iar Anaander Mianaai nu era, de fapt, o singură persoană. Nu mai era de mult timp.

În timp ce mă apropiam de lifturi, am simțit un val de revoltă și disperare. M-am oprit și m-am întors. Kalr Cinci se oprise odată cu mine și acum privea impasibilă înainte. Ca și cum valul de revoltă n-ar fi venit dinspre navă. Nu credeam că majoritatea oamenilor pot masca emoții atât de puternice cu atâta pricepere – fața ei era pur și simplu inexpresivă. Dar, după cum constatasem deja, toți soldații din *Mila lui Kalr* erau capabili de așa ceva. Căpitanul Vel fusese de modă veche – sau cel puțin idealizase ceea ce înțelegea prin a fi „de modă veche" – drept care le ceruse soldaților umani să aibă un comportament cât mai apropiat de cel al unităților ancilare.

Cinci nu știa că fusesem o unitate ancilară. Din câte aflase ea, eu eram doar Breq Mianaai, comandant de flotă, promovată în urma arestării căpitanului Vel și datorită, după cum își imaginau mulți, familiei mele influente. Habar nu avea cât de bine o puteam citi.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat brusc, luând-o prin surprindere.

— Comandant, spuse Cinci pe un ton plat.

Inexpresivă. Dorindu-și, după mica întârziere cu care îmi răspunsese, să-mi concentrez atenția în altă parte, s-o ignor. Dar în același timp dorindu-și să-mi și vorbească.

Intuisem bine, eu eram sursa acelei revolte, a acelei disperări.

— Dacă vrei să-mi spui ceva, spune-mi!

Uluire. Groază. Și nici măcar un mușchi care să tresară.

— Comandant, repetă Cinci, de data aceasta schimbându-și vag expresia feței, doar pentru o fracțiune de secundă, și înghițind în sec. În legătură cu vesela.

Veni rândul meu să fiu surprinsă.

— Vesela?

— Comandant, ai trimis lucrurile căpitanului Vel aici, în Stație.

Lucruri unul și unul. Vesela (plus tacâmurile și serviciul de ceai) de care se arăta preocupată Kalr Cinci era din porțelan, sticlă, metal emailat și împodobită cu pietre prețioase. Dar nu era a mea. Și nici nu voiam nimic din ceea ce îi aparținuse căpitanului Vel. Cinci se aștepta s-o înțeleg. Își dorea atât de mult s-o înțeleg. Însă n-am făcut-o.

— Da, și?

Frustrare. Furie chiar. Din punctul de vedere al lui Cinci, era limpede ce voia. Dar singurul lucru clar pentru mine era că nu putea spune pe șleau acest lucru, chiar și după ce o somasem s-o facă.

— Comandant, zise Cinci într-un târziu, în mijlocul cetățenilor care se perindau încolo și-ncoace, unii aruncându-ne priviri curioase, alții prefăcându-se că nu ne văd. Am înțeles că părăsim sistemul cât de curând.

— Soldat, am spus eu, simțind cum îi împrumut frustrarea și furia, mai ales după discuția avută cu Stăpâna Radchului. Tu nu poți să vorbești direct?

— Nu putem părăsi sistemul fără o veselă corespunzătoare! reuși Cinci să îngaime, cu aceeași față impresionantă prin pasivitatea ei. Comandant!

Văzând că nu-i răspund, continuă, la fel de temătoare, să vorbească fără ocolișuri:

— Sigur că pentru *tine* nu contează. Doar ești comandant de flotă, funcția e de ajuns ca să facă impresie în fața oricui.

Așa cum făcea impresie și numele Casei de care aparțineam – acum devenisem Breq Mianaai. Nu eram foarte încântată că mi se dăduse acest nume, prin care deveneam verișoară cu însăși Stăpâna Radchului. Din tot echipajul, doar Seivarden și medicul navei știau că nu-l aveam prin naștere.

— Poți să inviți la cină și să-i dai mâncarea soldatului, și tot n-ar zice nimic.

Adevărat, dar cu condiția să nu aibă o funcție mai mare decât mine.

— Acolo unde mergem noi n-o să avem parte de cine festive.

Replica mea o contrarie, confuzia făcând-o să se întunece puțin la față.

— Comandant! insistă Cinci, exasperată. *Nu* trebuie să pui la inimă ce cred alții despre tine. Îți spun toate astea fiindcă așa mi-ai ordonat.

Desigur. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Cu mai multe zile în urmă. Își făcea probleme că *ea* își va strica imaginea dacă eu nu mănânc din vesela corespunzătoare funcției mele. Că se va reflecta negativ asupra navei.

— Te gândești la reputația navei.

Mâhnire, dar și ușurare.

— Întocmai.

— Eu nu sunt căpitanul Vel.

Căpitanul Vel punea mare preț pe astfel de lucruri.

— *Știu,* comandant.

Nu eram sigură dacă acel „Știu” apăsat – ca și ușurarea pe care i-o simțeam – se datorau faptului că era un lucru bun că nu sunt căpitanul Vel sau faptului că, în sfârșit, înțelesesem ce se tot chinuia să-mi spună. Sau și una, și alta.

Deja îmi golisem contul de aici, toți banii mei, transformați în ordine de plată, fiind încuiați în cabina din *Mila lui Kalr.* Măruntișul pe care-l aveam la mine nu era suficient ca s-o liniștesc pe Kalr Cinci. Stația – IA care administra acest loc, care *era* acest loc – probabil că putea pune la punct detaliile financiare în locul meu. Pe de altă parte, Stația nu mă privea cu ochi buni, considerând că eu eram la originea violențelor de săptămâna trecută și, în consecință, nu era dispusă să mă ajute.

— Întoarce-te la Palat. Spune-i Stăpânei Radchului ce anume dorești.

Ochii lui Cinci se măriră un pic și, după două zecimi de secundă, se umplură de neîncredere, apoi de groază.

— După ce primești ce-ți dorești, te prezinți la navetă.

Trei cetățeni trecură pe lângă noi, cu geamantanele în mâinile înmănușate, făcându-mă să înțeleg, după cele câteva cuvinte schimbate între ei, că se îndreptau spre zona de andocare ca să prindă o navă către o altă stație. Imediat se deschise ușa unui lift. Bineînțeles. Stația știa încotro merg, cetățenii nu trebuiau să spună nimic.

Stația știa și încotro merg *eu,* dar nu-mi deschidea ușile fără să-i explic pe îndelete ce și cum. M-am întors și am pășit repede după cei trei cetățeni, în liftul care-i ducea spre zona de andocare, văzând cum se închide ușa în fața lui Cinci, care rămase îngrozită pe pavajul negru al sălii principale. Liftul o luă din loc pe când cetățenii flecăreau de zor. Am închis ochii și am văzut-o pe Kalr Cinci cum se holbează la lift, cu respirația întretăiată. Se încruntă doar un milimetru – niciun trecător n-ar fi băgat de seamă. Degetele îi tresăriră, atrăgând atenția navei, deși cu oarecare îngrijorare, de parcă s-ar fi temut că nu va primi niciun răspuns.

Dar, bineînțeles, *Mila lui Kalr* deja era atentă.

— Calm, zise nava, cu o voce senină și neutră în urechea lui Cinci și a mea. Nu pe tine e furioasă comandantul. Ascultă-i ordinul. Va fi bine.

Într-adevăr. Nu pe Kalr Cinci eram furioasă. Am respins datele venite dinspre soldat și am primit imediat imaginea tulburătoare a lui Seivarden, dormind, visând, și a locotenentului Ekalu, la fel de încordată, când tocmai îi cerea un ceai unuia dintre Etrepii ei. Am deschis ochii. Cetățenii din lift râdeau de ceva, nu știam de ce și nici nu mă interesa, cert e că, după ce ușa liftului se deschise ușor, am pășit toți patru în uriașa zonă de andocare, străjuită pe laturi de icoane ale zeilor, menite să-i îmbărbăteze pe călători. La această oră din zi nu era deloc aglomerat, doar la intrarea în sediul autorității portuare un șir lung de căpitani și piloți de navă, nervoase, își așteptau rândul să se plângă inspectorilor-adjuncți suprasolicitați. Două portaluri intersistem fuseseră scoase din funcțiune în cursul tulburărilor de săptămâna trecută, altele urmau probabil în viitorul apropiat, iar Stăpâna Radchului interzisese trecerea prin cele rămase, blocând zeci de nave în sistem, cu tot cu mărfuri și pasageri.

Îmi făcură loc, înclinându-se ușor de parcă ar fi început să sufle vântul printre ele. Efectul uniformei mele, desigur – am auzit cum un căpitan îi șoptea alteia:

— Cine mai e și asta?

Colega îi șopti răspunsul, iar celelalte râseră pe seama ignoranței sale sau contribuiră cu informații. Le-am auzit spunând *Mianaai* și *misiuni speciale.* Ce înțelegeau ele din evenimentele ultimei săptămâni. Versiunea oficială era că venisem sub acoperire la Palatul Omaugh ca să înăbuș o conspirație împotriva lui Anaander Mianaai. Că fusesem tot timpul în slujba lui Anaander Mianaai. Dar cine participase la evenimentele care, ulterior, fuseseră prezentate într-o versiune oficială, știa sau bănuia că nu e adevărat. Pe de altă parte, majoritatea radchaienilor duceau o viață obișnuită și nu aveau niciun motiv să se îndoiască de versiunea oficială.

Nimeni nu obiectă când am trecut pe lângă inspectorii-adjuncți și am intrat în primul birou, al inspectorului-șef. Daos Ceit, asistenta ei, încă nu-și revenise după rănile suferite. Îi ținea locul un inspector-adjunct pe care n-o cunoșteam; la vederea mea se ridică repede și se înclină. La fel făcu un locotenent foarte, foarte tânăr, cu mai multă grație și stăpânire

de sine decât m-aș fi așteptat de la o persoană de numai șaptesprezece ani, cu brațele și picioarele lungi și subțiri și îndeajuns de frivolă ca să-și cheltuiască prima soldă pe ochi de culoare liliachie – cu siguranță nu se născuse cu ochii aceia. Uniforma, mănușile și cizmele maro-închis erau fără cusur, iar părul negru, drept, și-l purta scurt.

— Comandant, sunt locotenent Tisarwat, spuse ea, și se înclină din nou.

N-am răspuns, doar am privit-o lung. Nu mi-am dat seama dacă privirea mea cercetătoare o tulbura sau nu. Încă nu trimitea date navei *Mila lui Kalr,* iar pielea ei măslinie nu se înroșise defel. Cele câteva insigne de pe umăr sugerau o familie cu oarecare greutate, dar nu dintre cele mai sus-puse din Radch. Fie avea un calm nefiresc, fie era proastă de-a binelea, am apreciat eu. Nicio variantă nu-mi convenea.

— Poftiți înăuntru, zise inspectorul-adjunct, pe care n-o cunoșteam, arătând spre biroul următor.

Am intrat, fără să-i adresez niciun cuvânt locotenentului Tisarwat.

Cu pielea măslinie, cu ochii de culoarea chihlimbarului, elegantă și cu un aer aristocrat chiar și în uniforma bleumarin a autorității portuare, inspectorul-șef Skaaiat Awer se ridică și se înclină în timp ce ușa se închidea în urma mea.

— Breq. Vasăzică pleci!

Am deschis gura ca să spun „În clipa în care îmi acorzi permisiunea”, dar mi-am amintit de Cinci și de misiunea pe care i-o dădusem.

— O aștept pe Kalr Cinci. Se pare că nu pot pleca fără o veselă acceptabilă.

Preț de o clipă i-am citit surpriza pe față. Știa, desigur, că trimisesem lucrurile căpitanului Vel aici și că nu aveam cu ce să le înlocuiesc. Surpriza făcu loc amuzamentului.

— Ei bine, tu n-ai fi reacționat la fel?

Cu alte cuvinte, când eram în locul lui Cinci. Când eram navă.

— Nu, n-aș fi reacționat la fel. N-am reacționat niciodată așa. Unele nave au făcut-o. Și o mai fac.

Cele mai multe din seria *Sabia,* care, în general, se credeau deasupra seriei *Mila,* mai mici și mai puțin prestigioase, sau a seriei *Răzbunarea,* nave de transport desant.

— În cazul meu, Șapte Issa se ocupa de așa ceva, zise Skaaiat Awer, care fusese locotenent într-o navă cu trupe umane înainte de a deveni inspector-șef aici, la Palatul Omaugh.

Ochii i se opriră asupra singurei mele bijuterii, o plăcuță bătută în aur prinsă aproape de umărul stâng. Flutură din mână, schimbând, în aparență, subiectul.

— Athoek deci…

Destinația mea nu fusese anunțată public, într-un fel putea fi considerată o informație secretă. Însă Awer era una dintre Casele cele mai vechi și mai bogate. Skaaiat avea verișoare care cunoșteau anumite persoane ce știau mai multe lucruri decât altele.

— Nu sunt sigură că, dacă ar fi fost după mine, te-aș fi trimis acolo.

— Acolo mă duc.

Acceptă răspunsul, fără să arate că ar fi surprinsă sau iritată într-un fel sau altul.

— Ia loc. Un ceai?

— Nu, mulțumesc.

De fapt, mi-ar fi priit un ceai, în alte împrejurări mi-ar fi plăcut să am o conversație relaxată cu Skaaiat Awer, dar de-abia așteptam să plec.

Inspectorul-șef Skaaiat îmi tratã nerăbdarea cu același calm. Dar nu se așeză.

— Când ajungi la Stația Athoek, vei lua legătura cu Basnaaid Elming.

Nu era o întrebare. Știa că asta urma să fac. Basnaaid era sora mai mică a unei persoane pe care și eu, și Skaaiat o iubiserăm cândva. O persoană pe care, la ordinele lui Anaander Mianaai, o ucisesem.

— În unele privințe seamănă cu Awn, nu și în altele.

— Încăpățânată, ai zis-o chiar tu.

— Foarte mândră. Și la fel de încăpățânată ca sora ei. Poate chiar mai rău. S-a arătat foarte ofensată când i-am oferit clientelaj, de dragul surorii ei. Spun asta bănuind că vrei să faci același lucru. Dacă stau bine să mă gândesc, cred că ești singura persoană în viață mai încăpățânată decât ea.

Am ridicat din sprânceană.

— Chiar și decât tirana?

Cuvântul nu era radchaian, ci provenea de pe una dintre lumile anexate și asimilate de Radch. Anexate de Anaander Mianaai. Tirana însăși, aproape singura persoană din Palatul Omaugh care ar fi recunoscut și înțeles cuvântul, în afară de mine și de Skaaiat.

Skaaiat Awer strâmbă din buze și spuse pe un ton sardonic:

— Poate că da. Poate că nu. Oricum, ferește-te să-i oferi bani sau să-i faci favoruri. N-o să-ți placă deloc reacția ei.

Flutură din mână, binedispusă, dar și resemnată, de parcă ar fi vrut să spună: „Până la urmă faci ce crezi de cuviință”, și continuă:

— Bănuiesc că ți-ai întâlnit noul locotenent cu caș la gură.

Se referea la Tisarwat.

— De ce-a venit aici și n-a mers direct la navetă?

— A venit ca să se scuze față de adjunctul meu.

Înlocuitoarea lui Daos Ceit, din celălalt birou.

— Mamele lor sunt verișoare.

Oficial, cuvântul folosit de Skaaiat se referea la legătura dintre două persoane din Case diferite, care aveau același părinte sau bunic, dar în vorbirea de zi cu zi însemna o rudă mai îndepărtată, prietenă sau cineva cu care ai copilărit împreună.

— Trebuia să ia ceaiul cu ea, ieri, dar Tisarwat n-a apărut și nici n-a răspuns la mesajele ei. Știi cum se poartă armata cu autoritățile portuare.

Adică politicos în public, disprețuitor între patru ochi.

— Adjunctul meu s-a simțit ofensată.

— De ce s-ar sinchisi locotenentul Tisarwat?

— N-ai mai întreba dacă ai fi văzut cât de furioasă poate fi o mamă căreia i-ai jignit verișoara, răspunse Skaaiat zâmbind.

Aici avea dreptate.

— Ce părere ai despre ea?

— Capricioasă aș fi spus cu o zi sau două în urmă. Azi însă arată foarte serioasă.

Capricioasă nu se potrivea cu tânăra stăpână pe sine pe care o văzusem în celălalt birou. Poate cu excepția acelor ochi imposibili.

— Până azi ai fi zis că o aștepta o funcție administrativă, undeva, la marginea sistemului.

— Vrei să spui că tirana mi-a trimis un *administrator* care habar n-are pe ce lume trăiește?

— Nu m-am gândit că-ți va trimite pe cineva, tânăr sau mai puțin tânăr. M-am gândit că vrea să vină chiar ea cu tine. Dar poate că e mai multă nevoie de ea aici.

Skaaiat trase adânc aer în piept, semn că ar fi vrut să mai zică ceva, dar se încruntă, își lăsă capul pe o parte și adăugă:

— Scuză-mă, trebuie să rezolv o problemă.

Zona de andocare gemea de nave care aveau nevoie de provizii, de reparații sau de asistență medicală de urgență, nave blocate aici, în sistem, cu echipaje și pasagere extrem de nemulțumite de situație. Subordonatele lui Skaaiat trăgeau din greu, de zile întregi, cu foarte puține pauze.

— Desigur, am spus eu, înclinându-mă. Nu te mai rețin.

Skaaiat se concentra asupra unui mesaj pe care îl primea chiar în momentul acela. Am dat să plec.

— Breq.

Am privit înapoi. Skaaiat era în aceeași poziție, cu capul lăsat ușor pe o parte, ascultând-o pe cea care-i vorbea.

— Ai grijă.

— Și tu, i-am răspuns eu și am ieșit pe ușă, dând în celălalt birou.

Locotenent Tisarwat stătea în picioare, nemișcată, tăcută. Adjunctul privea înainte, tastând, răspunzând fără îndoială unei solicitări.

— Locotenent, am spus eu tăios și, fără să aștept vreun răspuns, am ieșit din birou și am trecut printre căpitanii care bombăneau nemulțumite, spre zona de andocare și naveta ce urma să mă ducă la *Mila lui Kalr.*

•

Naveta era prea mică, nu putea genera propria ei gravitație. Faptul în sine nu mă deranja, deși nu puteam spune același lucru despre ofițerii foarte tineri. Am lăsat-o pe Tisarwat lângă sas, ca s-o aștepte pe Kalr Cinci, și am trecut granița nesigură, periculoasă, dintre gravitația Palatului și imponderabilitatea navetei, mi-am luat avânt spre un scaun și m-am legat de el. Pilotul înclină din cap, respectuoasă, orice plecăciune fiind dificilă în aceste condiții. Am închis ochii, am văzut-o pe Cinci într-o magazie imensă din Palat, simplă, strict funcțională, cu pereții cenușii. Plină cu lăzi și cutii. Într-o mână acoperită de mănușa cafenie ținea un bol de ceai din sticlă subțire, trandafirie. Într-o cutie deschisă din fața ei erau mai multe

obiecte – un ceainic, alte șapte boluri, farfurioare. Plăcerea pe care o simțea în fața unor lucruri frumoase și dorința ei erau subminate de îndoială. Nu-i puteam citi gândurile, dar am ghicit că i se spusese să aleagă din magazie și găsise aceste obiecte care îi plăceau foarte mult, însă nu credea că i se va permite să le ia cu ea. Eram aproape sigură că acest serviciu de ceai era artizanal și avea în jur de șapte sute de ani. Nu știam că Cinci are ochiul format pentru așa ceva.

Am alungat imaginea din minte. Cinci mai întârzia, am gândit eu, răstimp în care puteam să trag un pui de somn.

M-am trezit după trei ore, în clipa în care locotenent Tisarwat, cu ochii ei liliachii, se lega, îndemânatică, pe un scaun din fața mea. Kalr Cinci – cu fața radiind de mulțumire, probabil după timpul petrecut cu folos în magazia Palatului – se împinse spre Tisarwat, înclină din cap și spuse calmă: „Pentru orice eventualitate”, apoi îi dădu o pungă pentru momentul aproape inevitabil când stomacul noului ofițer avea să reacționeze la microgravitație.

Cunoscusem locotenenți, fete tinere, care luaseră o astfel de ofertă ca pe o insultă. Tisarwat o acceptă cu un surâs vag ce nu-i schimbă expresia feței. Părea la fel de calmă și stăpână pe sine.

— Locotenent, am spus eu, în timp ce Kalr Cinci își lua avânt spre locul de lângă pilot – o altă Kalr, unde își fixă curelele. Ai luat vreun medicament?

O altă posibilă insultă. Medicamente antiemetice erau disponibile și, de-a lungul vremii, avusesem de-a face cu ofițeri experimentați, extraordinari, care le luau de fiecare dacă când urcau la bordul unei navete. Deși niciuna nu recunoștea asta.

Ultima rămășiță a surâsului locotenentului Tisarwat dispăru brusc.

— Nu, comandant.

Același ton măsurat, calm.

— Pilotul are câteva. Dacă ai nevoie…

Cuvintele mele ar fi trebuit să provoace o oarecare reacție.

Ceea ce se și întâmplă, însă nu imediat, ci la o fracțiune de secundă mai târziu decât m-aș fi așteptat. Tisarwat dădu să se încrunte, își îndreptă umerii, indignată, împiedicată însă de curelele care o țineau pe loc.

— Nu, mulțumesc, comandant.

„Capricioasă”, o caracterizase Skaaiat Awer. De obicei nu se înșela chiar atât de rău în privința oamenilor.

— Nu eu ți-am solicitat prezența aici, locotenent, am zis cu o voce calmă, dar și cu o undă de mânie, de înțeles în acele împrejurări. Te afli în navă doar fiindcă așa a poruncit Anaander Mianaai. Eu n-am nici timp, nici resurse, ca să cresc un copil de țâță. Sfatul meu e să treci pe *repede-nainte.* Am nevoie de ofițeri care știu ce fac. Vreau să mă *bazez* pe întregul echipaj.

— Am înțeles, comandant, răspunse locotenent Tisarwat, tot calmă, însă cu o voce mai gravă și mai încruntată ca de obicei.

Sigur luase ceva. Poate împotriva senzației de greață și, dacă aș fi fost ahtiată după jocurile de noroc, aș fi pariat o avere că era plină ochi cu cel puțin un sedativ. Voiam să-i văd dosarul – *Mila lui Kalr* trebuie să-l fi primit între timp. Dar tirana ar fi băgat de seamă că-l cerusem. La urma urmei, *Mila lui Kalr* îi aparținea lui Anaander Mianaai, care avea cum s-o controleze. Nava observa și auzea tot ce făceam, iar dacă tirana dorea acea informație, nu trebuia decât s-o ceară. Eu nu voiam să știe ce anume îmi dădea de bănuit. Ca să spun drept, departe de mine dorința ca bănuielile să mi se adeverească. Preferam să fie neîntemeiate.

Pe moment însă, dacă tirana era cu ochii pe mine – fapt aproape sigur atâta timp cât *Mila lui Kalr* se afla în sistem –, voiam să afle că nu-mi plăcea deloc că-mi vârâse pe gât o neofită în locul unei persoane care să știe meserie.

Am lăsat-o în plata Domnului pe Tisarwat. În fața mea, pilotul se aplecă spre Cinci și întrebă în șoaptă și cu subînțeles:

— E totul în ordine?

Cinci doar se încruntă, nedumerită.

— E prea multă liniște, adăugă pilotul.

— De atâta timp? întrebă Cinci.

Tot cu subînțeles. Fiindcă se refereau la mine și nu voiau să-i cer navei să mă anunțe când deveneam subiect de discuție pentru echipaj. Aveam un obicei vechi – de vreo două mii de ani – să cânt orice cântec îmi venea în minte. Sau să-l fredonez. La început, echipajul se arătase descumpănit și nemulțumit – acest corp, singurul care-mi rămăsese, nu avea o voce foarte frumoasă. Dar se obișnuiseră, și acum eram ușor amuzată când le vedeam pe unele membre ale echipajului îngrijorate de tăcerea mea.

— Niciun sunet, îi zise pilotul lui Kalr Cinci, cu o scurtă privire piezișă și o tresărire a mușchilor gâtului și a umerilor care-mi spuseră că ar fi vrut să se uite în spate, spre Tisarwat.

— Mda, făcu Cinci, fiind de acord, probabil, cu bănuiala neexprimată despre ceea ce m-ar fi putut preocupa.

Foarte bine. Anaander Mianaai să vadă și asta.

•

Drumul până la *Mila lui Kalr* dură câteva ore bune, dar Tisarwat nu folosi punga nici măcar o dată și nici nu dădu vreun semn că s-ar simți rău. Eu mi-am petrecut timpul dormind sau meditând.

Navele, mesajele și informațiile circulau între stele prin portalurile marcate cu balize, deschise tot timpul. Calculele fuseseră deja făcute, rutele marcate prin spațiul straniu al portalurilor, unde distanțele și proximitatea erau altfel decât în spațiul obișnuit. Dar navele militare – precum *Mila lui Kalr* – puteau genera propriile portaluri. Era, desigur, mult mai riscant – puteai alege o rută greșită, o ieșire sau intrare greșită și nava putea nimeri în cu totul altă parte sau se putea rătăci pentru totdeauna. În privința asta nu-mi făceam griji. *Mila lui Kalr* știa ce face, mai mult ca sigur aveam să ajungem la Stația Athoek fără niciun fel de probleme.

La trecerea prin portal, în bula noastră de spațiu normal, urma să fim complet izolate. Ceea ce de-abia așteptam. Voiam să scap de Palatul Omaugh, de privirea lui Anaander Mianaai și de eventualele ei ordine sau intervenții.

Ajunse aproape de portal, cu câteva minute înainte de andocare, Nava îmi șopti în ureche:

— Comandant?

Nu era nevoie să-mi vorbească, putea să-mi atragă atenția și altfel. Știa aproape întotdeauna ce vreau, fără să-i spun. Puteam să interacționez cu *Mila lui Kalr* într-un mod care celorlalți le era inaccesibil. Dar nu puteam fi *Mila lui Kalr* așa cum fusesem *Răzbunarea lui Toren.* Mi-aș fi pierdut identitatea pe de-a-ntregul. Ireparabil.

— Ascult, am răspuns eu, calmă.

Fără să adaug nimic, *Mila lui Kalr* îmi arătă rezultatele calculelor, făcute din proprie inițiativă, și un șir întreg de rute posibile și ore la care puteam să plecăm, care mi se derulară

prin fața ochilor. Am ales ora cea mai apropiată, am dat ordinele cuvenite și, în mai puțin de șase ceasuri, am plecat.

Capitolul 2

Tirana spusese că trecutul nostru se asemăna și, în unele privințe, avea dreptate. Anaander Mianaai era alcătuită – cum fusesem și eu – din sute de corpuri, toate cu aceeași identitate. Din acest punct de vedere ne asemănăm foarte mult. Fapt pe care unii cetățeni îl remarcaseră (deși doar relativ recent, în ultima sută de ani) în cursul dezbaterilor despre utilizarea unităților ancilare în scopuri militare.

Când te gândeai că așa ceva ți se putea întâmpla ție, unui prieten sau unei rude, ideea părea îngrozitoare. Dar Stăpâna Radchului trecea prin același proces, era, oarecum, aceeași ființă ca și navele care o slujeau, deci cum să fie atât de rău pe cât susțineau detractorii? Mai ales că în tot acest timp politica ei își probase dreptatea în tot Radchul.

Dreptatea, parte a unei triade. Dreptate, oportunitate și belșug. Fapta dreaptă nu putea fi inoportună, la fel cum fapta oportună nu putea fi nedreaptă. Dreptatea și oportunitatea, atât de strâns legate, duceau la belșug. Cât despre cine și ce avea de câștigat rămânea un subiect pentru discuțiile nocturne în jurul unor sticle de arac pe jumătate goale, dar de regulă niciun radchaian nu se îndoia că dreptatea și oportunitatea aveau, în ultimă instanță, câștig de cauză, bineînțeles și cu binecuvântarea zeilor. Doar în situații excepționale se găsea câte unul care să creadă că în Radch triada clasică era departe de a domni.

Desigur, spre deosebire de navele ei, Stăpâna Radchului avea statut de cetățean – nu numai de cetățean, ci și de conducătoare a întregului Radch, absolută. Eu eram o armă de care se folosise ca să-și extindă puterea. Slujitoarea ei. În multe feluri, chiar sclava ei. Iar diferența era și mai mare. Fiecare dintre corpurile lui Anaander Mianaai era identic cu toate celelalte, clone, concepute și crescute cu scopul clar de a deveni părți ale ei. Fiecare dintre miile de creiere crescuseră și se dezvoltaseră în jurul implanturilor care o legau de ea. Vreme de trei mii de ani nu fusese altceva decât Anaander Mianaai. Niciodată nu fusese o persoană cu un singur corp – de preferat

spre sfârșitul adolescenței sau la începutul maturității, deși, într-o situație-limită, era mai bine să fie mai coaptă – niciodată nu căzuse prizonieră, nu fusese ținută în anabioză decenii întregi sau chiar secole, până ca lumea să aibă nevoie de ea. Niciodată nu fusese decriogenizată rapid, niciodată nu i se înfipsese un implant în creier, niciodată nu i se tăiaseră conexiunile pentru a-i fi înlocuite cu altele, niciodată nu i se distrusese identitatea pe care o avusese toată viața pentru a-i fi înlocuită cu IA a unei nave.

Dacă n-ai trecut prin așa ceva, nu cred că-ți poți imagina cum este. Groaza și greața, oroarea, chiar și după ce totul s-a sfârșit, iar corpul știe că e o navă, că persoana care ai fost nu mai există ca să-și plângă moartea. Putea dura o săptămână, uneori poate mai mult, până când corpul și creierul se adaptau la noua realitate. Un efect secundar al procesului, care putea fi eliminat sau poate atenuat, ca să pară mai puțin oribil decât era. Dar ce conta disconfortul temporar al unui corp? Un corp, din atâtea zeci sau chiar sute, nu însemna nimic, suferința lui era doar un inconvenient trecător. Dacă durerea era prea intensă sau nu se domolea într-o perioadă rezonabilă, corpul respectiv putea fi îndepărtat sau distrus și înlocuit cu unul nou. Avea balta pește.

Dar acum că Anaander Mianaai hotărâse să nu se mai fabrice alte unități ancilare – fără a mai socoti prizonierii în anabioză din calele navelor uriașe de transport desant, miile de corpuri criogenizate, în așteptare – nimeni nu mai trebuia să se preocupe de această problemă.

•

În calitate de comandant al navei *Mila lui Kalr* aveam cabina mea, trei metri pe patru, cu banchete de-a lungul pereților care serveau și ca spațiu de depozitare. Una dintre ele era și patul meu; sub ea, printre cutiile și lăzile în care îmi țineam lucrurile, se afla o cutie pe care nava n-o vedea și nici n-o simțea. Ochii umani, chiar dacă ochii îi aparțineau unei unități ancilare, o puteau vedea. Dar niciun scaner, niciun senzor mecanic nu putea percepe acea cutie sau arma și muniția dinăuntru – gloanțele care puteau străpunge absolut orice înveliș din univers. Cum de se întâmpla așa ceva era un mister – nu numai gloanțele inexplicabile, ci și felul cum lumina emanată de cutie sau de armă putea fi percepută de ochii umani, dar nu și de camerele de luat vederi care, în ultimă instanță, funcționau pe

aceleași principii. Nava, de exemplu, nu vedea un spațiu gol în locul cutiei, unde ar fi trebuit să fie ceva, ci un obiect pe care se aștepta să-l vadă acolo. Absurd, într-adevăr. Dar așa stăteau lucrurile. Cutia, arma și muniția fuseseră fabricate de presgeri, alienii cu scopuri necunoscute. De care până și Anaander Mianaai se temea, chiar dacă stăpânea imensul spațiu radchaian și îi comanda armatele ce păreau fără număr.

Mila lui Kalr știa de existența cutiei și a armei, fiindcă îi spusesem chiar eu. Pentru subordonatele mele era doar o cutie ca toate celelalte, de care nu se atingeau. Dacă ar fi fost unitățile ancilare care uneori se pretindeau a fi, așa ceva nu s-ar fi întâmplat. Însă nu erau unități ancilare. Erau ființe umane și, bineînțeles, curioase. Își dădeau cu părerea și priveau întrebătoare ori de câte ori îmi făceau patul. Dacă n-aș fi fost căpitan – mai mult de-atât, comandant de flotă – mi-ar fi umblat prin bagaje milimetru cu milimetru, de două-trei ori deja, și ar fi discutat între ele despre tot ce-ar fi descoperit mai interesant. Dar eu *eram* comandantul, cu drept de viață și de moarte asupra întregului echipaj, motiv pentru care aveam parte de această mică intimitate.

Cabina îi aparținuse căpitanului Vel înainte să treacă de partea perdantă în lupta Stăpânei Radchului cu ea însăși. Mocheta, păturile și pernele de pe banchete dispăruseră, fiind lăsate în Palatul Omaugh. Vel poruncise ca pereții să fie împodobiți cu ornamentații complicate, în nuanțe de violet și verde, un stil și un amestec de culori pe care le împrumutase dintr-o altă eră, probabil mai nobilă și mai civilizată decât aceasta. Spre deosebire de căpitanul Vel, eu o trăisem și n-o regretam prea mult. Aș fi ordonat ca decorațiunile să fie scoase dacă n-aș fi avut pe cap probleme mai urgente; slavă Domnului că numai cabina căpitanului arăta așa.

Zeii ei, care ocupaseră o firidă sub zeii navei – Amaat, desigur, mai-marele zeilor radchaieni, și Kalr, parte din numele navei – îi înlocuisem cu Cea-care-a-răsărit-dintr-un-crin, o EskVar (Emanația începutului și sfârșitului), și cu o icoană mică, ieftină, a lui Toren. Avusesem noroc s-o găsesc. Toren era un zeu vechi, nu foarte popular, uitat aproape de toți, mai puțin de echipajele navelor care-i purtau numele, niciuna staționată în apropiere, una dintre ele – adică eu – fiind distrusă.

Era loc și pentru alți zei, ca întotdeauna. Dar eu nu credeam în niciunul. Echipajului i s-ar fi părut ciudat să n-am zeii mei, în afară de cei ai navei; ce pusesem acolo mi se părea suficient. Pentru mine nu erau zei, doar îmi aminteau de altceva. Echipajul nu avea cum să știe sau să înțeleagă asta, însă eu le ardeam tămâie în fiecare zi, ca și lui Amaat și Kalr, și le aduceam drept ofrandă mâncare și flori din alamă smălțuită, care o făcuseră pe Cinci să se încrunte prima oară când le văzuse, fiindcă erau ieftine și obișnuite, deloc florile pe care o Mianaai și un comandant de flotă s-ar fi cuvenit să le ofere zeilor, după părerea ei. Chiar îi spusese despre asta, mai pe ocolite, lui Kalr Șaptesprezece, fără să-mi pomenească numele sau funcția. Nu știa că sunt o unitate ancilară, nu știa că, tocmai din cauza asta, navei îi era atât de ușor să-mi arate ce simțea Kalr Șaptesprezece, ce spunea, unde spunea, ori de câte ori doream acest lucru. Credea cu toată puterea că nava nu-i va dezvălui bârfele.

•

La două zile după ce trecusem prin portal, spre Athoek, în fragmentul nostru izolat și minuscul din univers, ședeam pe marginea patului și beam ceai dintr-un bol din sticlă subțire, trandafirie, în timp ce Kalr Cinci aduna bucata de postav și bobii în care dădusem puțin mai devreme. Bobii îmi arătaseră că totul era în ordine, desigur, numai cei mai nechibzuiți căpitani ar fi dat un alt înțeles felului în care se aranjau acele discuri metalice pe bucata de pânză.

Am închis ochii. Am simțit coridoarele și cabinele navei *Mila lui Kalr,* de un alb imaculat. Ca întotdeauna, întreaga navă mirosea plăcut, a solvent și aer reciclat. Decada Amaat curățase coridoarele care îi reveneau și cabinele de care răspundea. Locotenentul ei, Seivarden, superiorul locotenenților din *Mila lui Kalr,* tocmai termina de inspectat sectorul, împărțind laude sau mustrări, sarcini pentru a doua zi, cu accentul ei elegant, desuet. Seivarden era născută pentru acest gen de activitate, iar fața ei îți spunea imediat că aparținea uneia dintre cele mai nobile Case din Radch, înrudite de departe cu însăși Anaander Mianaai, bogate și frumos educate. Fusese crescută în ideea că va ajunge să comande. Era, din multe puncte de vedere, prototipul ofițerului radchaian. Așa cum li se adresa Amaaților ei, relaxată și sigură pe ea, era aproape cea pe care o

cunoscusem cu o mie de ani în urmă, înainte de a-și pierde nava și de a fi salvată, într-un modul pentru anabioză, de o unitate ancilară. Emițătorul modulului se stricase, motiv pentru care Seivarden fusese purtată de colo-colo timp de secole. După ce fusese găsită și decriogenizată, după ce descoperise că toți cei pe care-i cunoscuse erau morți, că până și Casa ei dispăruse și că Radchul nu mai era cum îl lăsase ea, părăsise spațiul radchaian și petrecuse mai mulți ani rătăcind prin univers, demoralizată, lipsită de orice speranță. Fără să-și dorească moartea, bănuiam eu, dar nădăjduind, în subconștient, să cadă victimă unui accident fatal. Se mai îngrășase de când o găsisem, își întărise mușchii și arăta mult mai sănătoasă, dar parcă era tot lipsită de vlagă. Avea patruzeci și opt de ani când unitățile ancilare o vârâseră în modulul pentru anabioză. Dacă adăugam cei o mie cât stătuse criogenizată, era a doua cea mai în vârstă persoană de la bordul navei *Mila lui Kalr.*

Al doilea ofițer la comandă, locotenentul Ekalu, stătea de cart alături de doi dintre Etrepii săi. Teoretic nu era nevoie să facă cineva de serviciu, în condițiile în care *Mila lui Kalr* era tot timpul trează, tot timpul cu ochii în patru, mereu conștientă de nava ce reprezenta propriul ei corp și de spațiul din jur. Mai ales în perimetrul portalului, unde nimic deosebit – sau interesant – nu se putea întâmpla. Dar sistemele unei nave se defectau uneori și, dacă echipajul era deja alertat, criza se putea rezolva mult mai ușor. Și, desigur, pentru a menține disciplina, zecilor de oameni care umpleau nava micuță trebuia să li se dea de lucru. Nava îi prezenta numere, hărți și diagrame locotenentului Ekalu, îi murmura în ureche informații la care adăuga, din când în când, încurajări prietenoase. Navei îi plăcea de ea, avea încredere în inteligența și priceperea ei.

Kalr era decada comandantului, adică a mea. În toate celelalte decade din *Mila lui Kalr* erau câte zece soldați, în Kalr însă erau douăzeci. Nu dormeau toți în același timp fiindcă, spre deosebire de celelalte decade, Kalrii erau mereu de serviciu, un ultim obicei rămas din zilele când echipajul navei era alcătuit din unități ancilare, când soldații erau doar fragmente ale navei, și nu oameni. Kalrii care tocmai se treziseră, ca și mine, erau adunați în cabina decadei, cu pereții albi, goi, un spațiu în care încăpeau doar zece persoane și suportul pentru veselă. Stăteau în picioare, fiecare cu castronul de skel, o plantă de culoare

verde-închis, lipicioasă, care creștea repede și conținea toate substanțele hrănitoare necesare corpului uman. Cele care nu fuseseră obișnuite de mici cu așa ceva aveau nevoie de timp ca să-i aprecieze gustul. De fapt, mulți radchaieni crescuseră cu ea.

Kalrii începură rugăciunea de dimineață aproape într-o stare de armonie. *Floarea dreptății e pacea.* După primele cuvinte recitară la unison, într-un ritm familiar: *Floarea bunei-cuviințe e frumusețea în gând și faptă.*

Medicul – avea un nume și gradul de locotenent, dar nimeni nu le folosea ca să i se adreseze – era detașată pe lângă Kalri, deși nu era locotenent Kalr. Era, pur și simplu, medicul. Din oră în oră, putea primi ordin să stea de cart, împreună cu doi Kalri. Era singurul ofițer rămas dintre cei care serviseră sub căpitanul Vel. Pe de o parte ar fi fost greu de înlocuit, pe de alta implicarea ei în evenimentele din ultima săptămână fusese minimă.

Era înaltă și slabă, cu pielea albă după standardele radchaiene, cu părul mai curând blond decât castaniu, îndeajuns să pară un pic ciudat, dar nu cu acea nuanță stridentă care să-ți dea impresia de artificial. Se încrunta destul de des, deși nu era iritabilă din fire. Avea șaptezeci și șase de ani și arăta aproape ca la treizeci, cum avea să arate și la peste o sută cincizeci. Mama ei fusese tot medic, ca și bunica și străbunica ei. Pe moment era extrem de furioasă pe mine.

Se trezise pornită să-mi țină piept în cele câteva minute de dinainte de cart și mormăise repede rugăciunea de dimineață de îndată ce se ridicase din pat. *Floarea faptei bune este Amaat, pe de-a-ntregul.* Renunțasem să-i mai ascult pe Kalrii din popotă, dar nu puteam să aud primele versuri fără să aud și restul. *Eu sunt sabia dreptății*... Acum medicul stătea tăcută și încordată lângă scaunul ei din popota ofițerilor.

Zâmbitoare și relaxată, Seivarden intră în popota ofițerilor pentru cină și o văzu pe medic așteptând, țeapănă și nerăbdătoare, mai încruntată decât de obicei. Preț de o clipă am văzut cum se enervează, dar se liniști, își scuză întârzierea și primi în schimb un „Nu face nimic” bombănit, de complezență.

În cabina decadei, Kalrii terminară rugăciunea de dimineață, îngânară și celelalte versuri pe care le impusesem, o scurtă rugăciune pentru cei morți, și numele lor. Awn Elming. Nyseme

Ptem, soldatul care se răzvrătise la Ime, împiedicând un război cu alienii rrrrrri, cu prețul propriei vieți.

Decada Bo dormea mai curând într-o firidă decât într-o cabină, unde încăpeau înghesuite zece corpuri, fără intimitate, fără spațiu personal, nici măcar în paturile lor. Tresăreau, oftau, visau, mai agitate decât unitățile ancilare care dormiseră cândva acolo.

În cabina ei minusculă, locotenentul lor, foarte tânăra Tisarwat, ai cărei ochi erau imposibil de liliachii, dormea și ea, nemișcată și fără să viseze, dar parcă îngrijorată de ceva, cu puțin mai multă adrenalină decât s-ar fi cuvenit. Ceea ce ar fi trebuit s-o trezească, precum noaptea trecută, dar medicul îi dăduse ceva ca să doarmă.

•

Medicul înfulecă micul dejun, mormăi o scuză și părăsi popota aproape în fugă.

— Navă, transmise ea, degetele tresărindu-i sacadat, gesticulând. Vreau să vorbesc cu comandantul flotei.

— Sosește medicul, i-am spus lui Kalr Cinci. Îi vom oferi ceai. Pe care probabil că-l va refuza.

Cinci se uită să vadă cât ceai mai rămăsese în ceainic și mai scoase un bol din sticlă trandafirie, făcându-mă să bănuiesc că aveam să-mi revăd vechiul serviciu smălțuit numai dacă-i dădeam un ordin expres.

— Comandant, îmi zise *Mila lui Kalr* direct în ureche și apoi îmi arătă un Amaat care se îndrepta spre cabina decadei, fredonând un cântec, unul dintre acele cântecele fără noimă pe care le îngână copiii de pretutindeni.

— Totul se-nvârtește, totul se-nvârtește, planeta-n jurul soarelui, totul se-nvârtește. Totul se-nvârtește, luna-n jurul planetei…

Fără noimă și fals.

În cabina mea, Kalr Cinci spuse cu o voce inexpresivă, din poziția de drepți:

— Medicul cere permisiunea să-ți vorbească, comandant.

Pe coridor, Amaatul, auzind pasul altui Amaat în spate, tăcu, luându-și brusc seama.

— De acord, i-am răspuns eu lui Cinci, inutil, desigur, fiindcă știa deja că intenționez să vorbesc cu medicul.

Ușa se deschise și medicul intră, un pic mai grăbită decât s-ar fi cuvenit.

— Comandant, începu ea, încordată și furioasă.

Am ridicat mâna ca s-o opresc.

— Ia loc. Vrei un ceai?

Se așeză. Refuză ceaiul. Kalr Cinci părăsi cabina la ordinul meu, un pic nemulțumită că pierde ce urma să-mi spună medicul, un lucru probabil foarte interesant. I-am făcut semn medicului, care stătea încordată dinaintea mea.

— Dă-i drumul.

— Îmi cer iertare, comandant, zise ea pe un ton care-mi dădea de înțeles că puțin îi păsa dacă i-o acordam sau nu.

Își încleștă pumnii pe sub masă și continuă:

— Comandant. Ai luat mai multe medicamente din infirmerie.

— Da.

Preț de o clipă, răspunsul meu îi tăie din avânt. Se pare că se aștepta s-o contrazic.

— Nimeni altcineva nu le-ar fi putut lua. Nava a insistat că nu s-a atins nimeni de ele. M-am uitat prin toate actele, la toate înregistrările, dar nicăieri nu apare că ar fi fost luate. Numai tu le puteai ascunde de mine.

Mă temeam că așa ceva nu mai era adevărat. Dar n-am spus-o.

— Locotenentul Tisarwat a venit la tine ieri, după ce și-a terminat cartul, și te-a rugat s-o ajuți, avea o senzație de greață și de anxietate.

Cu două zile în urmă, la câteva ore după ce trecuserăm prin portal, locotenentul Tisarwat începuse să se simtă rău. De-abia se atinsese de mâncare în seara aceea. Decada Bo remarcase – cu îngrijorare, desigur – că problema majorității militarilor de șaptesprezece ani era mâncarea insuficientă, nu inapetența. Și ajunsese la concluzia că locotenentului i se făcuse dor de casă. Și că era afectată de furia pe care mi-o provoca prezența ei.

— Te îngrijorează starea ei?

Medicul aproape că sări de pe scaun de indignare.

— Dar nu despre asta e vorba! exclamă ea și, aducându-și aminte cui i se adresează, adăugă: Comandant.

Înghiți în sec, așteptă, dar nu primi nicio reacție din partea mea.

— E agitată, continuă ea. Toate semnele îmi arată că e stresată emoțional. De înțeles, perfect normal pentru un locotenent atât de tânăr, aflat la prima misiune.

Imediat își dădu seama că știam prea bine ce era normal pentru locotenenții foarte tineri aflați la prima misiune. Își regretă spusele, iar, pentru moment, regretă că venise aici ca să mă înfrunte, ca să mă acuze. Doar pentru moment însă.

— Perfect normal în condițiile date, am răspuns eu, dar cu alt înțeles.

— Însă n-am putut s-o ajut fiindcă ai luat absolut toate medicamentele pe care i le-aș fi putut da.

— Da, așa e. La sosirea ei aici ai constatat că luase ceva?

Știam deja care va fi răspunsul, dar tot am întrebat.

Medicul clipi de câteva ori, surprinsă de întrebarea mea, însă numai pentru o fracțiune de secundă.

— *Arăta* de parcă ar fi luat ceva când a coborât din navetă și s-a prezentat la infirmerie. Am scanat-o, dar n-am descoperit nimic. Cred că era doar obosită.

O ușoară schimbare a ținutei corpului, ca și a emoțiilor pe care le percepeam dinspre ea, îmi spuse că se gândea la semnificația întrebării mele, la nepotrivirea ciudată, aproape imperceptibilă, dintre cum arătase locotenent Tisarwat în ochii ei de profesionist și rezultatele scanării.

— Ai găsit în dosarul ei vreo recomandare sau ordine privind administrarea unor medicamente?

— Nu, nimic.

Medicul nu părea să fi ajuns la nicio concluzie. În niciun caz la a mea. Dar acum era curioasă, chiar dacă încă nu-i trecuse furia.

— Evenimentele recente au fost stresante pentru noi toți. Iar ea e atât de tânără. Și…

Șovăi. Probabil ar fi vrut să spună că, între timp, toată lumea de la bordul navei știa cum reacționasem la aflarea veștii că locotenentul Tisarwat fusese detașată în *Mila lui Kalr*. Îndeajuns de furioasă ca să nu mai cânt preț de câteva ore.

De-acum întregul echipaj știa ce însemna asta. Chiar începuse să vadă cu ochi buni o dovadă atât de evidentă că totul era sau nu în regulă.

— Ce voiai să spui? am întrebat cu o expresie și o voce cât mai neutre cu putință.

— Cred că se simte nedorită aici, comandant.

— Așa și este. Din întâmplare.

Medicul clătină din cap, nedumerită.

— Îmi cer iertare, comandant. Ai fi putut refuza trimiterea ei aici.

Aș fi putut refuza. Aș fi putut s-o las în zona de andocare, la plecarea navetei spre *Mila lui Kalr,* s-o uit acolo. Chiar mă gândisem să fac asta. Skaaiat ar fi înțeles, eram sigură, și ar fi făcut în așa fel încât niciuna dintre navele andocate să n-o aducă la *Mila lui Kalr* în timp util.

— I-ai dat ceva?

— Ceva care s-o ajute să doarmă. Își terminase cartul. Asta e tot ce-am putut face pentru ea.

O vedeam cum se macină, nu doar fiindcă mă băgasem peste ea, ci și fiindcă nu fusese în stare s-o ajute mai mult pe Tisarwat.

Nu mi-am putut reprima o privire scurtă. Locotenentul Tisarwat dormea, însă nu adânc. Nu se odihnea cum trebuie. Încordată și acum, pe același fond de neliniște care stătea să răbufnească.

— Mda, ai toate motivele să fii furioasă pe mine, am spus eu concentrându-mă din nou asupra discuției noastre. Mă așteptam să fii furioasă, mă așteptam să protestezi. Aș fi fost dezamăgită dacă n-ai fi făcut-o.

Medicul clipi de câteva ori, derutată, cu mâinile încleștate pe genunchi.

— Ascultă… trebuie să ai încredere în mine.

Pe moment nu aveam cum să-i spun mai multe.

— Eu sunt o cantitate necunoscută, eu nu sunt… genul de persoană căreia să i se încredințeze, de regulă, comanda unei nave.

Vorbele mele o făcură să se încrunte o clipă, apoi să privească cu repulsie și jenă, conștientă că-i simțeam fiecare trăire și, aproape sigur, îi anticipam reacția. Medicul îmi reparase implanturile, pe care le dezactivasem și le deteriorasem, ca să le ascundă. Știa ce sunt, spre deosebire de toți cei aflați la bordul navei, cu excepția lui Seivarden.

— *Trebuie* să ai încredere în mine.

— Nu cred că am de ales, comandant. Până ajungem pe Athoek, suntem izolate de restul lumii. N-am cui să mă plâng, zise ea frustrată.

— Poți să te plângi când ajungem pe Athoek. Dacă ții cu tot dinadinsul.

Și dacă avea cui să se plângă, tot nu-i era de mare ajutor.

— Comandant, spuse ea, și se ridică în picioare, înghițindu-și replica și înclinându-se țeapăn. Îmi permiți să plec?

— Desigur.

•

Locotenentul Tisarwat chiar era o problemă. Conform biografiei ei oficiale – o înșiruire seacă de fapte –, se născuse și crescuse pe o planetă, fiind al treilea copil al unui părinte și al doilea al celuilalt. Primise genul de educație comun oricărui radchaian înstărit, născut într-o familie respectabilă. Fusese bună la matematică, îi plăcuse mult poezia, dar fără să aibă talent la asta, iar istoria o lăsase indiferentă. Primea destui bani de la părinți, care nu-și puneau prea mari speranțe în ea. Plecase pentru prima oară în spațiul cosmic atunci când își începuse instruirea.

Citind printre rânduri, mi-am dat seama că nu i se rezervase un loc anume în familie, nu urma să primească o moștenire sau o poziție socială mai acătării, nimeni nu aștepta minuni de la ea, ci doar să facă ceva în viață; cert e că se bucura de dragostea părinților care o cocoloșiseră până în ziua în care se înrolase în armată. Corespondența cu părinții ei confirma acest lucru. Surorile vitrege, mai mari decât ea, nu păreau s-o invidieze fiindcă era răsfățata familiei, dimpotrivă, o alintau aproape la fel ca și părinții.

„Capricioasă”, o etichetase Skaaiat Awer. „Frivolă”, gândisem eu, văzându-i culoarea ochilor, mai mult ca sigur nu era naturală, iar informațiile din dosar privind aptitudinile ei inspirau același lucru. Informațiile nu sugerau *stăpânire de sine.* Și nici posomoreala pe care o afișase la scurt timp după ce urcase la bordul navei *Mila lui Kalr.*

Instructoarele ei mai avuseseră de-a face cu așa ceva, tocmai de aceea fuseseră dure cu ea, dar departe de a o trata cu cruzime. Fără îndoială, unele aveau și ele surori mai mici și, la o adică, fata nu aspira decât la un post administrativ. Nu mai conta că, în condiții de microgravitație, nu putea ține mâncarea în ea – mulți alți locotenenți aveau aceeași problemă, mai ales dacă se aflau pentru prima oară în spațiul cosmic.

Cu două zile în urmă, în timp ce Tisarwat era examinată la infirmerie, în timp ce nava stabilea conexiunile prin care – și ea, și eu – să-i urmărim fiecare reacție și mișcare, ca în cazul tuturor celorlalte membre ale echipajului, decada ei îi cercetase fiecare milimetru din bagaje și ajunsese la concluzii cât se poate de corecte privind profilul ei. Bo era pregătită să strâmbe din nas văzând cât e de ignorantă, un copil venit direct de pe băncile școlii, motiv de batjocură și exasperare, desigur. Dar și de înțelegere și, de ce nu, mândrie. Decada Bo își putea asuma oricare dintre succesele viitoare ale lui Tisarwat fiindcă, la urma urmei, tânăra aceasta era creația sa. Aveau s-o învețe tot ce era important. Și era gata să-i aparțină. Voia din toată inima ca Tisarwat să ajungă locotenentul de care să se mândrească.

Eu tare îmi doream ca bănuielile să nu mi se adeverească niciodată.

•

Cartul se dovedi, bineînțeles, lipsit de evenimente. Medicul plecă spre puntea de comandă, tot furioasă. Amaații lui Seivarden se antrenau, se îmbăiau și curând aveau să se culce, în paturile lor înguste, înghiontindu-se și apostrofându-se în șoaptă – nu prea era loc în care să se întindă în voie. Etrepii lui Ekalu curățau de zor cabinele și coridoarele aproape imaculate de care răspundeau. Locotenentul Tisarwat mai avea de dormit vreo patru ore.

M-am dus la mica sală de fitness a navei, câțiva Amaați ferindu-se repede din calea mea. Am tras de fiare timp de o oră. Apoi, la fel de furioasă și plină de sudoare după antrenament, m-am îndreptat spre poligon.

Acolo totul era simulare. Nimeni nu voia ca gloanțele să zboare printr-o navă atât de mică, mai ales cu vidul de afară. Țintele erau imagini pe care nava le proiecta pe perete. Arma făcea zgomot și avea recul, ca și cum ar fi tras cu gloanțe adevărate, însă din țeavă țâșnea doar lumină. Nu atât de distrugătoare pe cât aș fi vrut în acel moment, dar în lipsă de altceva…

Nava știa în ce stare de spirit mă aflam. Derulă rapid mai multe ținte, fără să-mi scape vreuna, ochind aproape fără să gândesc. Am reîncărcat arma – de fapt nu era nevoie s-o reîncarc, dar dacă ar fi fost adevărată, ar fi trebuit s-o fac, cel puțin așa erau regulile. Am tras, iar și iar, am reîncărcat, am tras

din nou. Nu era de ajuns. Văzând asta, nava puse țintele în mișcare, câte o duzină odată. Am intrat într-un ritm familiar, trage, încarcă, trage, încarcă. Brusc, mi-am adus aminte de un cântec – muzica mă însoțea întotdeauna. Acesta era unul lung – povestea ultimei dispute dintre Anaander Mianaai și prietena ei de demult, Naskaaia Eskur. Poeta fusese executată în urmă cu o mie cinci sute de ani – în versiunea ei, Anaander era personajul negativ, iar cântecul se termina cu promisiunea că Naskaaia se va întoarce din morți ca să se răzbune. În spațiul radchaian fusese aproape uitat, fiindcă a-l cânta, poate chiar și doar a ști de existența lui, ducea la reeducarea completă a celui vinovat. Dar încă mai circula în unele locuri din afara influenței radchaiene.

Trădătoare! *Cu multă vreme-n urmă am promis*
Să facem schimb egal, tu dăruiești, eu dăruiesc.
Fii blestemată: *Tot ce distrugi să te distrugă.*

Trage. Încarcă. Trage, încarcă. Fără îndoială, foarte puțin din cântecul acesta – sau din orice alt cântec pe același subiect – se baza pe fapte reale. Fără îndoială, întâmplarea în sine fusese ceva obișnuit, nu atât de dramatică din punct de vedere poetic și nici plină de patos mitic și profetic. Însă acum mă relaxa.

Ajunsă la sfârșitul cântecului, am lăsat arma jos. Din proprie inițiativă, nava îmi arătă ce se petrecea în spatele meu – trei Etrepi în ușa poligonului mă priveau uluite. Seivarden, în drum spre cabina ei, ca să doarmă, stătea în spatele lor. Nu-mi putea ghici starea de spirit la fel de bine ca nava, dar mă cunoștea îndeajuns de mult ca să fie îngrijorată.

Nava îmi șopti în ureche: 97%.

Inutil.

Am tras adânc aer în piept. Am lăsat arma în nișa ei. M-am întors. Uluirea de pe fețele celor trei Etrepi dispăru brusc, lăsând loc unei măști inexpresive, ca de unitate ancilară. Etrepii făcură un pas înapoi, pe coridor. Am ieșit repede pe lângă ele și am luat-o spre baie.

— Ei, băga-mi-aș! *Așa* sunt ăștia de la misiuni speciale? am auzit o Etrepă în urma mea.

Am văzut cum celelalte două intră în panică – ultimul lor căpitan le interzisese să înjure.

— Comandantul flotei e dată în mă-sa, am auzit-o pe Seivarden, foarte jovială.

Vulgaritatea ei, combinată cu accentul elegant, arhaic, le făcu să râdă pe cele trei, ușurate, însă fără să le vină inima la loc.

Mila lui Kalr nu mă întrebă de ce sunt furioasă. Nu mă întrebă ce s-a întâmplat. Atitudinea ei îmi sugeră că bănuielile mele erau corecte. Și pentru prima oară în cei două mii de ani de viață, am regretat că nu-mi plăcea să înjur.

Capitolul 3

Am ordonat ca locotenentul Tisarwat să fie trezită cu trei ore mai devreme decât dormea de obicei și am chemat-o la raport. Tânăra deschise brusc ochii, simțind cum inima îi bate cu putere în ciuda calmantului primit de la medic. Avu nevoie de câteva secunde ca să înțeleagă cuvintele navei, rostite în ureche. În următoarele douăzeci de secunde își reglă respirația, încet, având senzația că i se întoarce stomacul pe dos.

Ajunse la mine la fel de tulburată. Gulerul tunicii îi stătea puțin strâmb – nimeni din decada ei nu era trează ca să aibă grijă de înfățișarea ei, în plus se îmbrăcase în mare grabă, scăpând lucrurile pe jos, de-abia reușind să se încheie la nasturi cu mâinile tremurânde. Am întâmpinat-o în picioare și nu am trimis-o afară pe Kalr Cinci, care-și făcu de lucru ostentativ, în speranța că va vedea și va auzi ceva interesant.

— Locotenent Tisarwat, am spus eu cu o voce aspră, furioasă. Activitatea decadei tale în ultimele două zile a lăsat de dorit.

Resentiment, furie, supărare. Deși luase poziția regulamentară, îi vedeam spatele, cu umerii tot mai încordați, îi vedeam bărbia, mai sus cu câțiva milimetri. Dar se dovedi îndeajuns de înțeleaptă ca să nu răspundă.

— Știi, probabil, că nava nu-și poate vedea unele părți componente. În trecut, se baza pe unitățile ancilare pentru asta. Curățarea și întreținerea acelor părți îți revin *ție.* Decada Bo le-a trecut cu vederea. De exemplu, bolțurile de la ușile sasurilor din navete n-au mai fost curățate de mult.

Asta știam din proprie experiență, chiar de săptămâna trecută, când viața mea, ca și viața tuturor celor care locuiau în Palatul Omaugh, depinsese, printre altele, de viteza cu care deschisesem sasul uneia dintre navetele *Milei lui Kalr.*

— Mai e un loc și sub grătarul din baie, pe care-l vezi doar dacă te apleci.

O invitație respingătoare, în cel mai bun caz. Și mai rea atunci când locul nu era curățat des și bine.

— *Mila lui Kalr* îți va da lista. Vreau ca mâine, când vin în inspecție, totul să arate lună.

— Mâ… mâine, comandant? întrebă Tisarwat, dând impresia că se înăbușă.

— Mâine, pe vremea asta. Și nici tu, nici decada ta nu aveți voie să săriți peste antrenamentul de la sală și din poligon. Liber!

Se înclină și plecă, furioasă și nefericită. La fel ca decada ei, când avea să afle câte corvezi îi dădusem.

Era adevărat că aveam o putere aproape absolută asupra tuturor celor din navă, mai ales pe fondul izolării noastre în perimetrul portalului. Dar tot atât de adevărat era și că aș fi făcut cea mai mare prostie să-mi îndepărtez ofițerii și, astfel, să-mi atrag antipatia soldaților fără un motiv întemeiat. Decada Bo n-avea să privească cu ochi buni hărțuiala la care o supuneam pe locotenentul Tisarwat, în primul rând, fiindcă o afecta și pe ea și, în al doilea rând, fiindcă era locotenentul *ei.*

Și totuși, chiar asta voiam. Întindeam coarda cât puteam, intenționat. Dar în așa fel încât să nu plesnească. Dacă presiunea era prea mare, rezultatele ar fi fost departe de cele dorite de mine, poate chiar dezastruoase. Dacă presiunea era prea mică și de durată, aș fi intrat în criză de timp și, din nou, cu rezultate nedorite. În plus, aveam mare nevoie de rezultatele pe care mi le propusesem. Amaații, Etrepii și Kalrii mei înțelegeau atitudinea decadei Bo. De aceea, dacă eram aspră cu Bo – fiindcă a fi aspră cu locotenentul Bo era același lucru – trebuia ca și celelalte decade să știe și să înțeleagă motivul. Nu voiam ca aceia din *Mila lui Kalr* să creadă că duritatea cu care tratam pe cineva era inexplicabilă, capricioasă, că oricât de capabilă ar fi fost acea persoană, comandantul putea decide oricând să-i facă viața insuportabilă. Văzusem căpitani care procedau așa. Iar echipajele îi răspundeau pe măsură.

Însă, pe moment, nu-mi puteam explica motivele nimănui și chiar speram să nu le explic niciodată. Să nu fiu nevoită să le explic. De fapt, sperasem încă de la început că nu se va ajunge la o astfel de situație.

•

A doua zi dimineață am invitat-o pe Seivarden la micul dejun. În cazul meu, micul dejun; în cazul ei, cina. S-ar fi cuvenit să invit și medicul, care mânca în același timp, dar m-am gândit că ar prefera să mănânce singură decât cu mine.

Seivarden se arătă foarte prudentă. Mi-am dat seama că voia să-mi spună ceva, dar nu era sigură dacă era înțelept s-o facă. Sau poate că nu era sigură cum să-mi spună. Gustă de trei ori din pește, apoi spuse în glumă:

— Nu credeam că merit cea mai bună veselă.

Se referea la farfurii, delicate, din porțelan pictat în nuanțe de violet și verde-albăstrui. Și la bolurile de ceai din sticlă trandafirie – Cinci știa că masa luată cu Seivarden nu se supunea convențiilor, însă tot nu se îndurase să renunțe la vesela de calitate ca s-o aducă pe cea smălțuită.

— *Aproape* cea mai bună, am corectat-o eu. Scuze. Pe cea mai bună încă n-am văzut-o.

Un surâs fericit, plin de mândrie, din partea lui Cinci, care stătea într-un colț și se prefăcea că șterge un tacâm imaculat, cu gândul la cea mai bună veselă.

— Mi s-a spus că am nevoie de o veselă mai acătării, așa că am rugat-o pe Stăpâna Radchului să-mi trimită ceva pe potrivă.

Seivarden ridică din sprânceană, știind că Anaander Mianaai nu era deloc un subiect neutru pentru mine.

— Sunt surprinsă că Stăpâna Radchului n-a venit cu noi. Deși…, zise ea și se opri, aruncând o privire spre Cinci.

Fără să spun ceva, doar percepându-mi dorința, nava îi sugeră lui Kalr Cinci să părăsească încăperea.

— Are acces nelimitat, continuă Seivarden când am rămas singure. Poate porunci navei să-i facă toate poftele, îți poate porunci și *ție* să-i faci toate poftele. Nu-i așa?

Teritoriu periculos. Dar Seivarden nu avea de unde să știe. O clipă am văzut-o pe locotenentul Tisarwat, tot stresată și bolnavă, plus extenuată – nu mai dormise de când o trezisem în urmă cu douăzeci de ore – întinsă pe podeaua din baie, lângă grătarul tras, cu capul în jos, examinând locul pe care nava nu-l putea vedea. Lângă ea un Bo nerăbdător și la fel de obosit îi aștepta verdictul.

— Nu-i chiar atât de simplu, am răspuns eu, îndreptându-mi din nou atenția spre Seivarden.

M-am silit să iau o bucățică de pește și o gură de ceai.

— Sigur mai e un cod de acces, unul dintre cele vechi, am adăugat.

De pe vremea când eram navă. Parte a decadei Esk din *Răzbunarea lui Toren.*

— Reacționează numai la vocea tiranei. Mda, poate că l-a folosit înainte de plecarea mea din Palat. Atât mi-a spus, dacă-ți aduci aminte… A, și că nu vrea să-l folosească.

— Dar poate că l-a folosit și ți-a spus să nu-ți amintești că l-a folosit.

Mă gândisem deja la această posibilitate, de aceea am respins-o. Cu un gest, *nu.*

— Codurile de acces au și ele slăbiciunea lor.

Seivarden înclină din cap. Când o întâlnisem prima oară, abia devenise locotenent, avea doar șaptesprezece ani și nu credea că inteligența artificială a navelor avea sentimente deosebite – oricum nu care să conteze foarte mult. Și, ca mulți radchaieni, presupunea că rațiunea și emoția erau două concepte ușor de deosebit. Și că inteligențele artificiale care comandau stațiile mari și navele militare erau lipsite de pasiuni. Deci, într-un cuvânt, mecanice. Vechile povești, dramele istorice despre evenimente petrecute înainte ca Anaander Mianaai să înceapă construirea imperiului, despre nave copleșite de durere și disperare în urma morții căpitanilor, toate acestea reprezentau trecutul. Stăpâna Radchului perfecționase inteligența artificială, înlăturase acel defect.

Dar, recent, Seivarden se convinsese de contrariu.

— Pe Athoek, cu sora locotenentului Awn în preajmă, vei fi probabil prea aproape de acea slăbiciune, anticipă ea.

Era mai complicat de atât.

— Să zicem.

— Breq, spuse ea, dându-mi de înțeles că voia să se asigure că-i vorbește lui Breq, și nu comandantului de flotă. Un lucru nu înțeleg. În ziua aceea, Stăpâna Radchului a spus că nu putea fabrica inteligențe artificiale care să i se supună necondiționat, fiindcă mințile lor erau prea complicate.

— Da.

Așa spusese. Într-un moment când aveau alte probleme, mai presante, de aceea nu intrase în detalii.

— Dar Navele iubesc oamenii. Cel puțin, pe unii dintre ei.

Din nu știu ce motiv, cuvintele o făcură să se întunece la față, să se înfioare de teamă. Ca să-și mascheze această emoție, ridică bolul trandafiriu, atât de delicat, și sorbi din el. Apoi îl lăsă pe masă cu multă grijă.

— Asta-i o slăbiciune, nu? Adică poate fi. De ce nu face în așa fel încât toate navele s-o iubească?

— Fiindcă și asta ar fi o slăbiciune, am răspuns eu făcând-o să se încrunte, nedumerită. Tu iubești la întâmplare?

Clipi de câteva ori, uluită.

— Poftim?

— Tu iubești la întâmplare? Ca atunci când scoți ceva dintr-o cutie plină cu tot felul de lucruri? Te atașezi de cel care se nimerește primul? Sau unii oameni au ceva deosebit, care te face să-i iubești?

— Cred că... înțeleg, zise ea și lăsă jos tacâmul cu bucățica de pește neatinsă. Cred că înțeleg ce vrei să spui. Dar nu sunt sigură că asta are legătură cu...

— Dacă o persoană are ceva deosebit care te face s-o iubești, ce se întâmplă dacă acel ceva se schimbă? Și persoana nu mai e cea care a fost?

— Cred... bănuiesc că dragostea adevărată nu dispare niciodată, spuse ea rar, gânditoare.

Pentru un radchaian, dragostea adevărată nu era doar ceva romantic, între doi oameni care se iubeau. Nu numai între un părinte și copilul său. *Dragostea adevărată* putea exista și între protector și client. Sau cel puțin așa trebuia, ideal vorbind.

— Imaginează-ți că părinții tăi nu te-ar mai iubi, adăugă ea, inexplicabil de stânjenită și din nou încruntată, temătoare. Tu ai fi încetat vreodată s-o iubești pe locotenentul Awn?

— Dacă ar fi devenit altceva decât era..., am răspuns eu după ce am mestecat tacticos o bucățică de pește.

Seivarden mă privi la fel de nedumerită.

— Cine e Anaander Mianaai? am întrebat eu.

În clipa aceea înțelese, mi-am dat seama după neliniștea pe care i-o citeam în privire.

— Nici măcar ea nu e sigură, zise Seivarden. Ar putea fi două persoane. Sau mai multe.

— Iar în cei peste trei mii de ani sigur s-a schimbat. Toți se schimbă, în afară de cei morți. Cât se poate schimba cineva și să rămână totuși, la fel? Cum să anticipeze cât se va schimba de-a lungul miilor de ani și ce se va rupe? E mult mai ușor să te agăți de altceva. De datorie sau de loialitatea față de o idee.

— De dreptate, spuse ea, conștientă de ironie, de ceea ce fusese numele meu. De oportunitate. Și prosperitate.

Ultimul cuvânt, prosperitate, era cel mai alunecos.

— Oricare dintre ele sau toate ar fi suficiente. Apoi vezi care sunt preferații navelor ca să nu provoci vreun conflict. Și să te folosești de acel atașament în avantajul tău.

— Înțeleg, zise ea și își termină cina în tăcere.

După ce Kalr Cinci se întoarse să strângă masa și să ne mai toarne ceai, și apoi plecă din nou, Seivarden mi se adresă sec:

— Comandant.

Aha, chestiuni oficiale. Știam că asta va urma. Soldații decadelor Amaat și Etrepa le văzuseră pe Bo cum depășiseră cu mult ora de culcare, toate zece frecând cu disperare, demontând garnituri, ridicând grătare, cercetând fiecare milimetru, fiecare crăpătură sau scobitură din sectorul lor. Când locotenentul Ekalu o înlocuise pe Seivarden la comandă, îndrăznise să-i spună câteva cuvinte. „Nu vreau să te supăr… Mă gândeam că i-ai putea spune ei…” Seivarden se arătase derutată, în parte de accentul locotenentului Ekalu, în parte de folosirea cuvântului „ei” în loc de „comandantului”, un memento din zilele petrecute de Ekalu ca Amaat Unu, când echipajul obișnuia să vorbească în așa fel încât să nu atragă atenția căpitanului. Dar în primul rând, cum se dovedi mai târziu, derutată de ideea că s-ar putea supăra. Ekalu era prea stânjenită ca să se explice.

— Nu crezi că ești prea dură cu Tisarwat? mă întrebă Seivarden, conștientă că aș fi putut auzi scurta lor conversație de pe puntea de comandă.

N-am spus nimic. Seivarden își dădu seama că nu sunt deloc în toane bune și că subiectul era, din motive obscure, mult prea sensibil. Trase adânc aer în piept și continuă, curajoasă.

— În ultima vreme ești furioasă.

Am ridicat din sprânceană.

— În ultima vreme?

Bolul cu ceai stătea neatins în fața mea.

Seivarden își ridică bolul un centimetru, dând din cap.

— Câteva zile ai fost mai puțin furioasă. Poate din cauza rănii. Acum însă ești furioasă din nou. Și cred că știu motivul, de-aia nici nu-ți găsesc vină, dar…

— Crezi că-mi vărs năduful pe locotenentul Tisarwat.

Pe care nici nu voiam s-o văd. Acum. Nici nu voiam să mă uit. Doi soldați din decada ei Bo cercetau cu mare atenție interiorul

navetei de care răspundeau – una dintre cele două, pe cea de-a treia o distrusesem cu o săptămână în urmă. Comentau, când și când, pe ocolite și în cuvinte puține, tratamentul nedrept la care îi supuneam și cât de aspră eram cu locotenentul lor.

— *Tu* știi toate locurile în care soldații ar putea trage chiulul. Dar Tisarwat de unde să le știe?

— Totuși, ea răspunde de decada ei.

— Aceleași reproșuri mi le puteai aduce și mie, spuse Seivarden apăsat și mai luă o înghițitură de ceai. Ar fi trebuit să știu și eu, dar n-am știut. Unitățile mele ancilare se îngrijeau de asta fără să fie nevoie să le spun. Fiindcă știau că era de datoria lor. Pe țâțele lui Aatr, *Ekalu* ar trebui să știe mai bine decât noi toți locurile în care echipajul se sustrage de la îndatoriri. Nu vreau s-o critic, sper că înțelegi asta. Dar și eu, și ea am fi meritat să ne muștruluiești. De ce numai pe Tisarwat?

Nu doream să ofer explicații, de aceea n-am spus nimic, doar am luat bolul de pe masă și am sorbit din el.

— Recunosc că face o figură tot mai jalnică, continuă ea. Stângace, nu știe cum să-și folosească mâinile și picioarele și e mofturoasă când e vorba de mâncare. Și neîndemânatică. A scăpat trei boluri de ceai din cabina decadei, dintre care două s-au spart. Și e atât de… de supărăcioasă. Aștept ca foarte curând să ne anunțe că nimeni n-o înțelege. Ce-o fi fost în capul Stăpânei? Numai Tisarwat era disponibilă?

— Probabil, am răspuns eu, gândul în sine înfuriindu-mă și mai mult. Îți amintești când abia deveniseși locotenent?

Își așeză bolul pe masă, îngrozită.

— Spune-mi că nu eram ca *ea.*

— Nu. Nu erai ca ea. Erai stângace și enervantă în alte privințe.

Pufni, amuzată și întristată în același timp. Apoi redeveni serioasă. Se nelinişti brusc, vrând să-mi spună un lucru care-i stătuse pe limbă tot timpul, intenția de a mi-l spune intimidând-o mai mult chiar decât intenția de a mă acuza că mă port urât cu locotenentul Tisarwat.

— Și totuși, Breq, echipajul crede că îngenunchez în fața ta.

— Da.

Știam asta, bineînțeles.

— Deși nu sunt sigură din ce motiv. Cinci știe prea bine că n-ai trecut niciodată prin patul meu.

— Impresia generală e că mi-am… neglijat îndatoririle. A fost foarte bine că te-am lăsat să te refaci după rănile primite, dar nu se mai cade să… încerc să-ți abat gândurile de la ce te frământă. Și poate că echipajul are dreptate, zise Seivarden și mai luă o gură de ceai. Te *uiți* la mine. Semn rău.

— Regret că te-am pus într-o situație neplăcută.

— A, nu mă deranjează, minți ea și adăugă, cu sinceritate: Nu cât să vadă și ceilalți. Dar, fiindcă veni vorba… Breq, m-ai găsit acum un an, nu? În tot acest timp nu te-am văzut niciodată să… când…

Se opri, temându-se, cred, să nu spună ceva greșit. Pielea ei era prea întunecată ca să văd că se înroșise, dar am simțit cum îi crește temperatura.

— Știu că ai fost o unitate ancilară. Că *ești* o unitate ancilară. Și că navele nu… Știu că unitățile ancilare pot…

— Unitățile ancilare pot. După cum știi din proprie experiență.

— Da, spuse ea, rușinată acum de-a binelea. Dar niciodată nu m-am gândit că o unitate ancilară chiar *ar vrea* s-o facă.

Am lăsat-o să aștepte un pic, să se gândească mai bine.

— Unitățile ancilare sunt corpuri umane, dar și parte din navă. Ce simt unitățile ancilare simte și nava. Fiindcă simt la fel. Într-adevăr, corpurile sunt diferite. Lucrurile au gust diferit sau altă textură, corpurile nu vor întotdeauna aceleași lucruri, dar una peste alta, în general, da, am făcut așa ceva, pentru corpurile care au avut nevoie. Nu-mi plac situațiile stânjenitoare, dar cui îi plac? Am făcut tot posibilul ca unitățile mele ancilare să se simtă în largul lor.

— Presupun că nu mi-am dat seama.

— Nici nu era de datoria ta să-ți dai seama, am răspuns eu, hotărâtă să închid subiectul. Oricum, în general navele nu au nevoie de partenere. Fac ceea ce trebuie să facă singure. Mai ales navele cu unități ancilare. Asta e.

Am fluturat din mână ca să întăresc concluzia și inutilitatea altor explicații. N-am adăugat că navele nici măcar nu tânjeau după partenere romantice. După căpitani, da. După locotenenți. Dar nu după iubite.

— Mda, dar nu ai alte corpuri cu care să faci ceea ce trebuie. Nu mai ai, zise Seivarden și o nouă idee o făcu să se lumineze la față. Cum era? Când aveai mai multe corpuri?

La o asemenea întrebare nu aveam de gând să răspund.

— Sunt puțin surprinsă că nu te-ai gândit la asta până acum.

Foarte puțin. O cunoșteam pe Seivarden prea bine ca să cred că-și pierduse timpul cu ce gândea sau simțea nava ei. În plus, nu era unul dintre ofițerii obsedați de cum rezolvau unitățile ancilare problema sexului.

— Când îți iau unitățile ancilare, e ca și cum ți-ar tăia bucăți din propriul corp, nu? întrebă Seivarden după câteva clipe, încruntându-se. Fără să primești nicio proteză în schimb.

I-aș fi putut spune: „Întreabă nava”. Dar nava probabil că n-ar fi vrut să-i răspundă.

— Cam așa se spune, am răspuns eu cu o voce plictisită.

— Breq, când eram locotenent, demult…

Cu o mie de ani în urmă, voia să spună, când era locotenent în *Răzbunarea lui Toren,* sub comanda mea.

— Am acordat vreodată atenție altcuiva decât propriei persoane?

M-am gândit, câteva clipe, la șirul de răspunsuri adevărate pe care i le puteam da, unele mai puțin diplomatice decât altele pentru ca, în cele din urmă, să spun:

— Uneori.

Fără voia mea, *Mila lui Kalr* îmi arătă cabina decadei, unde Amaații lui Seivarden strângeau masa.

— Așa sunt ordinele, cetățeni, zise Amaat Unu. Așa a hotărât locotenentul.

Câțiva Amaați mormăiră nemulțumiți.

— Să vezi c-o să mă gândesc toată noaptea la asta, se plânse altul.

În cabina mea, Seivarden zise pe un ton pocăit:

— Sper că acum mă port mai bine.

În cabina decadei, Amaat Unu deschise gura și începu să cânte, nesigur, ușor fals:

— Totul se-nvârtește…

Ceilalți i se alăturară, în silă, fără entuziasm. Stânjeniți.

— … se învârtește. Planeta-n jurul soarelui, totul se-nvârtește.

— Da, *puțin* mai bine, am spus eu.

•

Decada Bo își făcuse datoria cu prisosință, ducând toate corvezile la bun sfârșit. Întreaga decadă era aliniată în popotă, smirnă, cu gulerele și manșetele la fel de drepte, chiar și Tisarwat adoptând o atitudine în care severitatea se împletea cu

detașarea. În sinea ei însă era altceva – tensiunea mocnită, senzația de greață pe care le detectasem dimineața trecută, plus că nu mai dormise de când o trezisem eu ieri. Dinspre decada ei simțeam un val de resentiment dublat de mândrie sfidătoare – la urma urmei reușiseră să facă destule în ultima zi și, prin comparație, foarte bine. Normal ar fi trebuit să-mi arăt mulțumirea, Bo tocmai asta aștepta de la mine, cu toții siguri de gestul meu, dar și, în caz contrar, pregătiți să creadă că-mi băteam joc de ei.

Meritau să fie mândri. Tisarwat, după cum stăteau lucrurile acum, nu-i merita în slujba ei.

— Bravo, decadă, am zis eu și am fost răsplătit cu un oftat de ușurare amestecată cu mândrie și oboseală din partea fiecărui soldat din fața mea. Ai grijă să continui tot așa... Locotenent, urmează-mă! am spus apoi tăios.

M-am întors, am ieșit din popotă și m-am îndreptat spre cabina mea.

— Spune-le Kalrilor că nu vreau să fiu deranjată, i-am transmis navei, fără să gândesc foarte clar de ce voiam asta, altfel m-aș fi înfuriat și mai tare.

Până și dorința de a mă mișca trimitea impulsuri spre mușchi, mișcări aproape imperceptibile, pe care însă nava le simțea. Pe care le simțeam și *eu,* atunci când nava mi le arăta. Teoretic, nimeni din *Mila lui Kalr* nu primea acele date așa cum le primeam eu. Teoretic. Dar nu era momentul să mă gândesc la asta. Am intrat în cabină, ușa deschizându-se fără să-i cer. Kalrul de pază se înclină și plecă, ocolind-o pe locotenentul Tisarwat care se oprise în prag.

— Intră, locotenent, am zis eu cu o voce calmă, neutră.

Eram furioasă, da, dar era starea mea naturală, era ceva normal. Cei care o sesizau nu aveau de ce să intre în panică. Locotenentul Tisarwat păși înăuntru.

— Ai reușit să dormi cât de cât?

— Puțin, comandant.

Surprinsă. Prea obosită ca să-și limpezească gândurile. Și la fel de nefericită, cu aceeași senzație de rău. Cu nivelurile de adrenalină mai mari decât cele normale. Foarte bine.

De fapt, rău. Foarte rău. Îngrozitor.

— Ai mâncat destul?

— N-am...

Clipi de câteva ori, trebuind să se gândească la întrebarea mea.

— N-am prea avut timp, comandant.

Respiră un pic mai ușor decât înainte. Mușchii umerilor i se relaxară, abia vizibil.

Fără să stau pe gânduri, m-am mișcat cât de repede am putut – adică foarte repede. Am înșfăcat-o de gulerul tunicii, am împins-o cu toată puterea în peretele verde-violet la un metru în spatele ei. Am țintuit-o acolo, arcuită peste banchetă.

Am văzut ce căutam. O fracțiune de secundă. În care nefericirea generală a locotenentului Tisarwat se transformă într-o spaimă soră cu moartea. Adrenalina și cortizonul atinseră niveluri incredibile. Și, în capul ei, într-o străfulgerare, aproape ca o nălucă, am văzut implanturi care nu aveau ce căuta acolo și care, o clipă mai târziu, dispărură.

Implanturi de *unitate ancilară.*

Am izbit-o din nou cu capul de perete. Scoase un țipăt firav și atunci am văzut din nou implanturile acelea pe care niciun om n-ar trebui să le aibă, ascunse printre circumvoluțiunile creierului. Și din nou dispărură.

— Lasă *Mila lui Kalr* în pace, altfel te sugrum pe loc, cu mâinile mele.

— Nu cred, spuse ea gâfâind.

Răspunsul ei îmi demonstra că nu gândea limpede. În condiții normale, Anaander Mianaai nu s-ar fi îndoit nici măcar o secundă de ceea ce aș fi putut să fac. Am slăbit strânsoarea. Locotenentul Tisarwat începu să alunece pe perete, spre banchetă, însă am apucat-o de gât și i-am apăsat traheea. Mă prinse de încheieturi, disperată. Înăbușindu-se. Avea aproximativ zece secunde ca să facă ce-i cer eam sau să moară.

— Lasă-mi nava în pace.

Cu o voce calmă. Uniformă.

Datele care veneau dinspre ea prinseră iar viață, implanturile de unitate ancilară bine definite, clare, greața și spaima ei, insuportabile, cât pe ce să mi se transmită și mie. I-am dat drumul, m-am îndreptat de spate și am privit-o cum se prăbușește, tușind, gâfâind, pe bancheta tare, necăptușită, apoi cum se îneacă, cum se chinuiește să vomite nimicul din stomac.

— Navă, am spus eu.

— A contramandat toate ordinele, zise *Mila lui Kalr* în urechea mea. Îmi pare rău, căpitan.

— N-aveai ce să faci.

Toate navele militare radchaiene aveau coduri de acces sub controlul direct al lui Anaander Mianaai. *Mila lui Kalr* nu făcea excepție. Aveam noroc că nava nu era deloc încântată să îndeplinească ordinele Stăpânei Radchului, motiv pentru care nu făcuse niciun efort ca să corecteze micile scăpări sau erori. Dacă nava ar fi vrut cu adevărat s-o ajute pe Anaander Mianaai să mă tragă pe sfoară, ar fi reușit fără doar și poate.

— Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului, i-am spus tinerei locotenent care tremura și își trăgea sufletul pe bancheta din fața mea. Credeai că nu-mi voi da seama?

— Trebuie să-ți asumi riscurile, șopti ea și își șterse gura cu mâneca.

— Nu ești obișnuită să-ți asumi riscuri pentru care nu te-ai pregătit zeci, sute de ani.

Renunțasem la orice simulacru de expresie umană, acum vorbeam cu vocea mea plată, de unitate ancilară.

— Toate părțile din care ești făcută îți aparțin de la naștere. Poate și de mai înainte. Niciodată n-ai fost o singură persoană și uite că, brusc, ți s-a implantat tehnologie de unitate ancilară în creier. Deloc plăcut, nu?

— Știam că așa va fi.

Între timp reușise să-și controleze respirația și nu mai vomita. Dar vorbea în șoaptă, răgușit.

— *Știai* că așa va fi. Și credeai că vei avea acces la medicamentele care să te ajute să reziști până te obișnuiești. Le puteai lua singură din infirmerie și, cu informațiile pe care le aveai, făceai nava să-ți acopere urmele.

— Mi-ai dejucat planurile, zise ea, la fel de nefericită, privind în jos la bancheta murdară de vomă. Recunosc.

— Ți-ai dejucat singură planurile. N-ai un set de implanturi standard.

De aproape o sută de ani era interzisă fabricarea unităților ancilare. Fără a pune la socoteală corpurile deja stocate, în anabioză, aflate aproape exclusiv în navele de transport desant. Care erau departe de Palatul Omaugh.

— A trebuit să-ți modifici echipamentul. Creierul uman e delicat, nu te pui cu el. N-ar fi fost o problemă dacă era al tău,

fiindcă îl cunoști prea bine. La fel, dacă ar fi fost unul dintre corpurile tale, n-ai fi avut niciun inconvenient. Dar nu putea fi unul dintre trupurile tale, asta a fost și ideea, în ziua de azi nu se mai poartă și, în plus, dacă ai fi încercat, te-aș fi aruncat din navă de îndată ce-am fi trecut prin portal. Deci trebuia să fie corpul *altcuiva*. Însă tehnologia ta e fabricată conform parametrilor *creierului tău.* Și n-ai avut timp să testezi nimic. Ai avut o săptămână la dispoziție. Cel mult. Ce-ai făcut, ai răpit fata, ai vârât implanturile în ea și i-ai făcut vânt în docuri?

În ziua aceea Tisarwat nu luase ceaiul cu verișoara mamei ei și nici nu răspunsese la mesaje.

— Chiar și cu implanturile potrivite și cu un medic care își știe meseria, tot nu funcționează. Cred că știi asta.

Știa.

— Ce-ai de gând să faci?

I-am ignorat întrebarea.

— Credeai că le poți ordona navei și medicului să-mi dea informații false ca să-ți mușamalizezi acțiunile. Încă din clipa în care au fost inserate implanturile ai înțeles că aveai nevoie de medicamente, dar nu le puteai lua cu tine, fiindcă Bo le-ar fi descoperit imediat, iar eu aș fi devenit suspicioasă.

Văzând apoi că nu le putea obține, suferința ei fusese atât de mare, încât nu și-o mai putuse ascunde – tot ce putea face era să comande navei s-o minimalizeze cât mai mult.

— Știam însă că vei face tot posibilul să-ți atingi scopurile și, cât am stat în cabină ca să mă recuperez, m-am tot gândit la planurile tale.

Și la cum s-o împiedic fără să-și dea seama.

— N-am crezut nici măcar o secundă că-mi vei da o navă și mă vei lăsa să plec fără să mă supraveghezi.

— Te-ai descurcat și fără medicamente. Nu le-ai luat.

M-am apropiat de bancheta pe care dormeam, am dat așternutul la o parte și am deschis compartimentul de dedesubt. Înăuntru era cutia pe care ochii unui om o puteau vedea, dar nu și nava sau Stația dacă nu aveau ochi de unitate ancilară. Am deschis-o, am scos pachetul cu medicamente pe care îl luasem de la infirmerie, cu multe zile înainte de ultima discuție avută cu Anaander Mianaai la Palatul Omaugh. Înainte de a o întâlni pe Tisarwat în biroul inspectorului-șef Skaaiat sau de a afla de existența ei.

— Mergem la infirmerie, i-am zis eu, iar în gând i-am cerut navei să trimită doi Kalri.

Am simțit cum renaște speranța în Anaander Mianaai în clipa în care Tisarwat, înviorată de cuvintele mele și la vederea pachetului cu medicamente, mă privi copleșită de dorința de a scăpa de suferință. În timp ce lacrimile îi curgeau din ochii absurd de liliachii, scoase un scâncet abia auzit, pe care și-l înăbuși imediat.

— Cum de-ai rezistat atât? întrebă ea. Cum de-ai supraviețuit?

Nu avea niciun rost să-i răspund. Era mai curând o exclamație decât o întrebare, nici n-o interesa răspunsul.

— Ridică-te.

Ușa se deschise, și în încăpere intrară două Kalri, uluite și panicate s-o vadă pe Tisarwat cu fața răvășită, prăbușită pe banchetă, cu mâneca tunicii pătată de vomă.

Într-o procesiune restrânsă și tristă am pornit spre infirmerie cu Tisarwat (de fapt, nu Tisarwat) sprijinindu-se de o Kalr, și urmată de cealaltă. Medicul ne privi înmărmurită. Era îngrozită de ce vedea în capul locotenentului după ce nava încetase să-i deruteze, cu date false, implanturile specializate. Se întoarse spre mine ca să-mi vorbească.

— Așteaptă, i-am spus eu scurt și i-am expediat pe Kalri după ce o ajutaseră pe Tisarwat (de fapt, nu pe Tisarwat) să se întindă pe masa de operații.

Înainte ca medicul să deschidă gura, înainte ca Anaander să-și dea seama și să protesteze, am legat-o pe Tisarwat de masă. Locotenentul tresări, dar era prea amețită ca să înțeleagă imediat ce se întâmplă.

— Medic, locotenentul Tisarwat are câteva implanturi neautorizate.

Medicul rămăsese mută de groază.

— Extirpă-le!

— Nu, încercă să strige Anaander Mianaai, dar nu scoase decât un sunet gâtuit.

— Cine-a făcut asta? întrebă medicul, încă dezorientată.

— Mai contează acum?

Dacă s-ar fi gândit puțin, și-ar fi dat seama de răspuns. O singură persoană ar fi *putut* face asta. O singură persoană ar fi făcut-o.

— Medic, zise Tisarwat cu o voce care semăna cu un croncănit în timp ce încerca, fără folos, să scape de curele. Eu sunt Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului. Aresteaz-o pe comandantul flotei, desfă curelele și dă-mi medicamentele de care am nevoie.

— Îți depășește atribuțiile, locotenent, i-am spus eu și m-am întors spre medic. Ți-am ordonat ceva.

Izolați cum eram în perimetrul portalului, cuvântul meu era lege. Nu conta ce ordine dădeam, indiferent cât de ilegale sau de nedrepte erau. Comandantul putea fi adus în fața justiției pentru anumite ordine –, dar echipajul răspundea cu viața pentru neexecutarea acelorași comenzi. Orice soldat radchaian știa asta, deși rareori se întâmpla ca regula să fie pusă în practică. Nimeni din *Mila lui Kalr* nu uita așa ceva. Nyseme Ptem, al cărei nume era amintit în această navă în fiecare zi, fusese un soldat ca oricare alta, însă murise fiindcă refuzase să ucidă oameni nevinovați. Nimeni din *Mila lui Kalr* n-o putea uita, cu atât mai mult motivul pentru care murise. Sau că eu însămi hotărâsem ca numele să-i fie pomenit zilnic, ca și cum ar fi făcut parte dintre morții familiei mele sau ai acestei nave. Medicul nu avea cum să ignore asta, mai ales acum.

Am văzut cât de nefericită și de indecisă era. Tisarwat suferea, evident, și dacă exista ceva care s-o înfurie cu adevărat pe medic, era suferința pe care n-o putea alina. Ordinul meu putea fi interpretat ca șantaj, alternativă fiind execuția, dar și ca o justificare a ceea ce trebuia să facă, fapt de care avea să-și dea seama cât de curând.

— Medic, croncăni Tisarwat, luptându-se cu curelele prinse de masă.

I-am pus o mână înmănușată pe gât. Fără să apăs, doar ca o aducere aminte.

— Medic, am zis eu calmă. Indiferent cine e această persoană, indiferent cine pretinde că este, instalarea implanturilor a fost ilegală – și total neavenită – încă de la început. Și a dat greș. Am mai văzut așa ceva, am trecut și eu prin asta. Situația ei nu se va ameliora, dimpotrivă, va avea mare noroc dacă nu se va înrăutăți. Medicamentele s-ar putea s-o ajute o vreme, dar nu vor rezolva problema. Există o singură modalitate de a soluționa asta.

Două modalități. Dar, în unele privințe, erau identice, cel puțin în cazul fragmentului din Anaander Mianaai.

Medicul cântări cele două opțiuni la fel de proaste, numai șansa minimă de a-și ajuta pacienta făcând diferența aproape imperceptibilă dintre ele. Am văzut-o cum șovăie.

— Comandant… niciodată n-am mai făcut așa ceva.

Încerca din răsputeri să nu-i tremure vocea. Nu mai avusese de-a face cu unități ancilare, eu fiind prima pe care o tratase în infirmeria ei. Nava îi spusese ce să facă în cazul meu.

Iar eu eram departe de a fi un caz tipic.

— Ca mulți alți medici. Instalarea implanturilor e ceva obișnuit, dar nu-mi aduc aminte ca cineva să le fi *extirpat.* Cineva care să-și fi făcut probleme în privința stării pacientului după procedură. Dar sunt sigură că te vei descurca. Nava știe ce trebuie să facă.

Nava tocmai îi spunea același lucru.

— Și am să te ajut și eu, am adăugat.

Medicul se uită la Tisarwat – nu, la Anaander Mianaai – legată de masă, liniștită acum, cu ochii închiși. Apoi mă privi.

— Atunci s-o sedăm, începu ea.

— A, nu. Trebuie să fie trează pentru așa ceva. Dar nu-ți face griji, am strâns-o de gât destul de tare acum câteva minute. N-o să poată țipa prea mult.

•

La sfârșit, când Tisarwat zăcea fără cunoștință, îndopată cu sedative până la limita suportabilului, medicul tremura, însă nu doar de epuizare. Săriserăm amândouă peste prânz și cină, în timp ce soldații Bo, obosite și tot mai neliniștite, vârau capul pe ușa infirmeriei, câte una sau câte două, invocând pretexte care mai de care mai evidente. Nava refuza să le spună ce se întâmplă.

— Va fi la fel? întrebă medicul, tremurând toată și fără vlagă ca să mă mai ajute să spăl instrumentele și să le pun la loc. Tisarwat va fi tot Tisarwat?

— Nu, am răspuns eu, închizând cutia și vârând-o într-un sertar. Tisarwat a murit în clipa în care i-au vârât implanturile alea.

Plural. Sau poate că Anaander Mianaai o făcuse de una singură.

— E doar un *copil.* Are doar șaptesprezece ani! Cum să…

Nu mai continuă. Clătină din cap o dată, fără să creadă nici acum, după atâtea ore cât durase operația, ce văzuse cu propriii ei ochi.

— Eram de vârsta ei când mi s-a întâmplat același lucru, am spus eu apăsat.

Nu mie, ci acestui corp, ultimul cu care mai rămăsesem.

— Poate chiar mai tânără, am adăugat.

N-am spus că medicul nu reacționase la fel când mă văzuse prima dată. Că era totuși o mare diferență – un cetățean nu era același lucru cu un dușman învins, necivilizat.

Nici ea nu observă sau poate că era prea copleșită acum ca să reacționeze.

— Atunci cine e?

— Bună întrebare, am răspuns eu, punând la loc ultimul instrument. Va trebui să hotărască singură.

— Dar dacă nu-ți va plăcea hotărârea ei?

Era șireată, medicul. Preferam s-o știu de partea mea.

— Asta va depinde numai de Amaat, am zis eu, fluturând din mână ca și cum aș fi dat în bobi. Odihnește-te. Kalrii îți vor aduce doamna în cabină. După ce-o să mănânci și-o să dormi, o să vezi lumea altfel.

— Zău? rosti ea cu amărăciune în glas, provocatoare.

— Nu neapărat. Dar e mai ușor să faci față unei situații după ce te-ai odihnit și ai luat micul dejun.

Capitolul 4

În cabina mea, Kalr Cinci, descumpănită de evenimentele zilei, însă fără s-o arate, desigur, mă aștepta cu cina – un bol de skel și o cană cu apă, rația obișnuită a unui militar, bănuiam că nava îi propusese meniul, dar n-am cerut o confirmare. Din partea mea aș fi mâncat skel tot timpul, însă asta ar fi deranjat-o pe Cinci și nu numai fiindcă așa ar fi ratat șansa de a gusta pe ascuns din alte delicatese, privilegiul mult dorit al servirii comandantului sau ofițerilor în popota lor.

În timp ce mâncam, decada Bo, lipsită de locotenent, curăța aproape în tăcere coridoarele pe care le avea în grijă, imaculate, cum le lăsase de dimineață, dar imposibil de neglijat din moment ce erau parte din îndatoririle de zi cu zi. Erau obosite și îngrijorate. Judecând după cuvintele puține pe care le schimbau între ele, consensul era că o persecutasem pe Tisarwat până căzuse bolnavă la pat. Unele bombăneau cum că: „Nu e diferită de ultima”. Atente să nu dea nume.

La sfârșit, după ce decada își termină treaba, Bo Unu, șefa, raportă navei îndeplinirea misiunii. Apoi, în tăcere, doar mișcând din degete, apelă nava.

— Bo Unu, răspunse *Mila lui Kalr,* care o cunoștea foarte bine și auzise toate bombănelile. Dacă ai întrebări, adresează-i-le comandantului.

Când Bo Unu se dusese să stea de vorbă cu medicul, la mai puțin de cinci minute după ce plecasem spre cabină, medicul îi spusese același lucru. Acum era a treia oară când nava îi sugera asta. Bo Unu însă tot șovăia. Chiar dacă acum ea era la comanda decadei Bo, dat fiind că Tisarwat se afla în stare de inconștiență, iar eu nu desemnasem pe nimeni ca să-i ia locul. Prin urmare, avea dreptul și chiar responsabilitatea de a mă aborda pentru informații și instrucțiuni.

Unitățile ancilare făceau parte din nava lor. Însă exista și senzația vagă, paradoxală, că fiecare decadă aproape are identitatea ei, pe lângă faptul că fiecare unitate ancilară e doar o parte a unui întreg, doar mâini și picioare – și o voce – pentru navă. Era imposibil ca o unitate ancilară să aibă întrebări pentru

căpitan sau o problemă personală pe care s-o discute cu un ofițer.

Mila lui Kalr avea echipaj uman. Însă ultimul ei căpitan ceruse ca oamenii să se comporte ca niște unități ancilare. Chiar și atunci când i se adresau, Kalrii o făceau exact ca nava. Ca și cum nu ar fi avut griji sau dorințe personale. Obiceiul vechi, am gândit eu, o făcea pe Bo Unu să ezite. Ar fi putut să roage un alt locotenent să stea de vorbă cu mine în numele ei, dar Seivarden era de cart, iar Ekalu dormea.

În cabina mea verde-violet am mâncat ultima frunză de skel și i-am spus lui Cinci:

— Kalr, vreau un ceai. Și să dispară vopseaua asta de pe pereți cât mai repede cu putință. Vreau monitoare.

Pereții puteau fi modificați, pe ei putea să apară orice doream, inclusiv imagini cu spațiul din jurul navei. Materialele necesare existau la bord. Dintr-un motiv știut numai de ea, căpitanul Vel nu își dorise așa ceva. Iar eu nu aveam neapărată nevoie de o schimbare, însă voiam ca aranjamentele fostului căpitan al navei să rămână doar o amintire.

— Deranjul ar putea fi cam mare, comandant, zise Cinci, cu o voce plată, inexpresivă.

Apoi i-am văzut teama din ochi în clipa în care nava i-a vorbit. Ezitare.

— Dă-i drumul, îi spuse nava în ureche.

— Comandant, Bo Unu dorește să vă vadă.

Foarte bine. Încă patru secunde și i-aș fi ordonat să se prezinte la mine. Așteptasem să termin cina.

— Dacă-i deranj, deranj să fie. Spune-i lui Bo Unu să intre.

Bo Unu intră aparent plină de încredere, dar speriată în sinea sa. Se înclină, rigidă, stângace – unitățile ancilare nu se înclinau.

— Bo, am zis eu ca să-i fac curaj.

Într-un colț al cabinei, Kalr Cinci își făcea de lucru cu ceainicul, prefăcându-se că încă nu era pregătită să servească ceaiul pe care-l cerusem. Asculta îngrijorată.

Bo Unu înghiți în sec. Și trase adânc aer în piept.

— Îmi cer iertare, comandant, începu ea un discurs pe care era evident că-l repetase de mai multe ori.

Încet, cu grijă, lungind vocalele, incapabilă să renunțe pe de-a-ntregul la accentul ei, dar străduindu-se din răsputeri.

— Decada Bo e îngrijorată de starea locotenentului ei.

Bo Unu șovăi din nou, mi-am dat seama, știind că eram furioasă pe Tisarwat de când urcase la bordul navei, conștientă că simplul fapt că mi se adresa direct o punea într-o poziție precară, plus că pomenea și de tânăra locotenent. Propoziția fusese construită cu grijă, să sune oficial și să evite numele locotenentului.

— S-au purtat discuții cu medicul, care a recomandat abordarea comandantului.

— Bo, am spus eu cu vocea calmă.

Da, starea mea de spirit îmi afecta vocea numai dacă țineam neapărat. Dar pentru așa ceva nu aveam răbdare.

— Vorbește direct când mi te adresezi.

Kalr Cinci muta în continuare serviciul de ceai de colo-colo.

— Am înțeles, comandant, zise Bo Unu, la fel de rigidă și de speriată.

— Îmi pare bine că ai venit. Chiar voiam să te chem. Locotenent Tisarwat e bolnavă. Era deja bolnavă când a urcat la bord. Administrația Militară avea mare nevoie de un ofițer aici, motiv pentru care nici nu s-a interesat dacă e aptă de zbor. Chiar a încercat să-mi ascundă asta.

O minciună care nu era chiar o minciună. Toți soldații și ofițerii din toate navele se plângeau de hotărârile iresponsabile ale Administrației Militare, luate în necunoștință de cauză, membrele ei neavând habar de viața la bordul unei nave.

— Cu prima ocazie voi spune mai multe despre asta, am continuat eu, aproape văzând ce gândește Bo Unu: *Comandantul e furios pe Administrația Militară, nu pe locotenentul nostru.* Locotenentul Tisarwat se va întoarce în cabina ei mâine, unde se va odihni o zi-două. Apoi va face treburi mai ușoare până când medicul va decide că și-a revenit. Ești șefa decadei, deci răspunzi de soldații tăi și, cât lipsește locotenentul, îi faci carturile. Bineînțeles că-mi raportezi tot ce se-ntâmplă. Vreau ca decada Bo să aibă mare grijă de locotenentul Tisarwat. Știu că așa vrea și decada, dar acum aveți ordinul meu explicit. Dacă vezi că nu se simte bine sau dacă se poartă mai ciudat – dacă e confuză, spune că nu e ceea ce e sau pur și simplu nu se poartă cum ar trebui – te adresezi direct medicului. Chiar dacă locotenentul Tisarwat îți ordonă să n-o faci. Ai înțeles?

— Am înțeles, comandant, răspunse Bo Unu, simțindu-se deja mai sigură pe ea.

— În regulă. Ești liberă.

Kalr se hotărî în sfârșit să-mi toarne ceaiul, fără îndoială gândindu-se la povestea pe care avea s-o spună celorlalți Kalri.

Bo Unu se înclină. Apoi, ușor tulburată, adăugă:

— Îmi cer iertare, comandant...

Se opri, înghiți în sec, surprinsă de îndrăzneala ei. Și de răbdarea mea.

— Cu toții, comandant, întreaga decadă Bo mulțumește pentru ceai, comandant.

Alocasem cinci grame de persoană pe săptămână (soldații, ca și ofițerii, storceau cât se putea din rațiile foarte mici de frunze), atât timp cât rezistau proviziile mele. La început ordinul fusese primit cu suspiciune. Căpitanul Vel insistase ca echipajul să bea numai apă. La fel ca unitățile ancilare. Încercam cumva să impresionez? Să arăt cât de bogată sunt? Să acord un privilegiu pe care mai apoi să-l retrag dintr-o satisfacție meschină?

Dacă radchaienii considerau că ceva era esențial pentru viață, acesta era ceaiul. Pe de altă parte, cunoșteam senzația de a fi într-o navă plină de unități ancilare. Nu aveam nevoie să mă joc cu așa ceva.

— Cu plăcere, Bo. Ești liberă.

Se înclină din nou și plecă. În timp ce închidea ușa în urma ei, nava îi spuse în ureche:

— A fost bine.

•

În următoarele două zile Tisarwat rămase la pat, în cabina ei minusculă. Nava încercă să o binedispună cu filme din bibliotecă, povești vesele, presărate cu cântece vioaie sau sentimentale, toate cu finaluri fericite. Tisarwat le urmărea, impasibilă și detașată, cu aceeași indiferență cu care ar fi urmărit tragedie după tragedie, îndopată cum era cu medicamente destinate să-i creeze o stare de bine. Decada Bo se agita în jurul ei, îi aranja păturile, o servea cu ceai; Bo Nouă îi preparase chiar și un fel de prăjitură în bucătăria micuță a popotei. Bineînțeles că se făceau tot felul de speculații pe seama bolii ei, care pe mine mă scoteau din ecuație. În cele din urmă se ajunse la concluzia că Tisarwat fusese supusă unui interogatoriu sever înainte de a fi trimisă în *Mila lui Kalr.* Sau,

mai puțin probabil, însă posibil, fusese victima unei metode de educație inepte – uneori, când un cetățean trebuia să asimileze o cantitate mare de informații, o putea face la infirmerie, sub influența drogurilor. Aceleași droguri care erau folosite la interogatorii și testarea aptitudinilor. Sau la reeducare, un subiect pe care majoritatea radchaienilor politicoși se fereau să-l abordeze. Toate patru – interogatoriul, învățarea, aptitudinile sau reeducarea – trebuiau să aibă loc sub supravegherea unui medic specialist, care știa despre ce e vorba. Deși nimeni din *Mila lui Kalr* nu ar fi spus-o cu voce tare, în subtextul fiecărei conversații despre ea exista convingerea că, în acele momente, Tisarwat arăta ca un om care tocmai ieșise de la reeducare. Faptul că eu și medicul făcuserăm totul fără ajutorul vreunui Kalr, plus că nu spuneam nimănui ce se întâmplase, întărea ideea că era vorba de asta. Doar că niciun reeducat nu ar fi avut voie să lucreze în armată, deci varianta aceasta era imposibilă.

Dincolo de orice supoziție, cu siguranță ceea ce i se întâmplase lui Tisarwat nu fusese din vina ei. Și nici din a mea. De aceea toată lumea răsufla ușurată. Așa cum a doua zi stăteam în cabina mea și beam ceai – tot din bolul din sticlă trandafirie – dorința lui Seivarden de a întreba ce se întâmplase părea logică. Ea însă zise altceva:

— Mă gândeam la ce vorbeam deunăzi. Despre cum nu te-am văzut niciodată…

Se opri dându-și seama că, probabil, fraza nu se îndrepta în direcția cea mai bună.

— Ofițerii au cabina lor, deci le vine ușor, eu însă nici măcar nu m-am gândit dacă Amaații mei… adică nu există un loc mai ferit, unde, dacă ar vrea, ar putea să… știi tu…

De fapt, erau destule locuri, inclusiv magaziile, toate navetele (deși absența gravitației îngreuna mișcările) și chiar, în cazuri disperate, sub masa popotei soldaților. Dar Seivarden avusese întotdeauna cabina ei și nu fusese nevoită să apeleze la niciuna dintre aceste variante.

— Cred că e bine să te gândești la astfel de lucruri. Dar lasă-i pe Amaați să-și păstreze demnitatea, câtă au, i-am zis și am sorbit din ceai. În ultima vreme te gândești cam mult la sex. Mă bucur că n-ai apelat la serviciile unui Amaat.

Seivarden nu ar fi fost primul ofițer din navă care ar fi făcut-o.

— Să știi că mi-a trecut prin cap, răspunse ea cu fața și mai aprinsă decât până acum. Dar pe urmă m-am gândit la cum vei reacționa.

— Nu cred că medicul e genul tău, am spus eu, bănuind că medicul nici nu era interesată de sex. Tisarwat e prea tânără, iar în acest moment nici nu e în stare de așa ceva. Te-ai gândit s-o abordezi pe Ekalu?

Ekalu sigur se gândise la asta. Dar aerul aristocrat și accentul antic al lui Seivarden o intimidau în aceeași măsură în care o și atrăgeau.

— N-am vrut s-o jignesc.

— Adică nu se cade ca un ofițer superior să apeleze la unul inferior în astfel de probleme?

Seivarden dădu din cap, aprobator.

— Aș zice că e la fel de jignitor să gândești și să procedezi cum o faci tu, nu crezi? am întrebat eu.

Ofta și își lăsă bolul pe masă.

— Ies în pierdere și într-un fel, și într-altul.

— Sau ieși în câștig în ambele cazuri, i-am zis nu foarte sigură.

— Chiar mă bucur că medicul a ajutat-o pe Tisarwat, spuse ea, râzând scurt.

În cabina locotenentului Tisarwat, Bo Nouă o învelea bine pentru a treia oară în ultima oră. Îi aranja pernele și lua temperatura ceaiului. Tisarwat se supunea cu calmul și indiferența celui sedat.

— Și eu mă bucur.

•

Două zile mai târziu – la mai puțin de o treime din drumul spre Athoek – le-am invitat pe locotenenții Ekalu și Tisarwat să ia masa cu mine. Date fiind carturile în *Mila lui Kalr,* pentru mine era prânzul, pentru Ekalu cina, iar pentru Tisarwat micul dejun. Și întrucât Kalrii răzuiau vopseaua de pe pereții cabinei mele, am hotărât să mâncăm în cabina decadei, mult mai mică decât cabina decadei Esk pe când eram *Răzbunarea lui Toren* și aveam locotenenți pentru fiecare dintre cele zece decade.

Hotărârea mea de a mânca acolo a produs oarecare confuzie, Kalr Cinci ținând morțiș să-și impună autoritatea în ceea ce, de obicei, reprezenta teritoriul subordonaților. Fusese aproape un chin să hotărască dacă să insiste pe folosirea celui de-al doilea

serviciu de porțelan, care ar fi dovedit fără doar și poate că ea era amfitrioana, îndreptățită să servească masa în vesela la care ținea atât de mult, sau dacă să le lase pe Etrepa Opt și Bo Nouă să folosească vesela decadei, caz în care prețiosul serviciu de porțelan ar fi fost ferit de accidente, dar și cu implicația că masa era sub autoritatea decadelor Etrepa și Bor. Până la urmă, mândria a avut câștig de cauză, drept care am mâncat ouă și legume din farfurii pictate manual.

Ekalu, care fusese aproape întreaga ei carieră soldat în această navă și, foarte probabil, cunoștea ciudățeniile lui Kalr Cinci, spuse:

— Îmi cer iertare, comandant, dar farfuriile arată minunat.

Cinci nu zâmbi, rareori o făcea în fața mea, însă mi-am dat seama că Ekalu o atinsese la punctul sensibil.

— Cinci le-a ales, am răspuns eu, aprobând mișcarea lui Ekalu. Sunt din bractee. Și vechi de peste o mie două sute de ani.

Preț de o clipă Ekalu înlemni, cu furculița deasupra farfuriei, îngrozită că întinsese prea mult coarda.

— Dar nu sunt chiar atât de valoroase. Există locuri în care aproape toată lumea are măcar o parte din serviciu, împachetat într-o cutie, pe care n-o folosește niciodată. Dar, într-adevăr, arată minunat, de asta au atâta succes.

Dacă până acum nu o impresionasem pe Kalr Cinci, acum sigur o făcusem.

— O mică observație, locotenent. Dacă începi fiecare frază cu „Îmi cer iertare, comandant”, masa asta va fi foarte plictisitoare. Consideră că ai aprobarea mea pentru o conversație politicoasă.

— Am înțeles, comandant, zise Ekalu, stânjenită, și atacă ouăle, cu grijă, ca să nu atingă farfuria cu furculița.

Tisarwat se limitase la a spune din când în când „da, comandant”, „nu, comandant” și „mulțumesc, comandant”. A stat tot timpul cu privirea ei liliachie în podea, fără să se uite nici la mine, nici la Ekalu. Deși medicul îi redusese drastic doza de sedative, Tisarwat încă se afla sub influența lor. Tratamentul, atât cât era, de-abia reușea să-i țină în frâu furia și disperarea. Doar o stare de nesiguranță, pe moment, nu ce-aș fi vrut eu să predomine după ce renunța la medicamente.

Era momentul să intervin. După ce am înghițit o bucată de ou, am zis:

— Ieri, locotenentul Seivarden mi-a spus că decada Amaat e, fără doar și poate, cea mai bună din navă.

În realitate, Seivarden nu spusese deloc așa ceva. Dar mândria rănită a lui Etrepa Opt și a lui Bo Nouă, care stăteau într-un colț al cabinei și așteptau să se facă utile, era atât de palpabilă, încât mai mult ca sigur, Ekalu și Tisarwat o percepeau și ele. Reacția lui Kalr Cinci era aproape la fel de agresivă – tocmai îi lăudasem serviciul de porțelan și, în plus, decada comandantului se situa în unele privințe deasupra tuturor.

Lupta care se ducea în sinea lui Ekalu deveni vizibilă imediat, cel puțin pentru mine. Fusese un Amaat până de curând, așa că reacționa normal, ca un Amaat care tocmai auzise cum cineva susținea superioritatea decadei din care făcea parte. Dar, desigur, acum era locotenentul Etrepilor. Se opri din mâncat, gândindu-se, pe îndelete, la un răspuns. Tisarwat privi în farfurie, înțelegându-mi intențiile, însă fără să-i pese.

— Comandant, spuse Ekalu într-un târziu, străduindu-se să renunțe la „Îmi cer iertare, comandant”, și să-și aleagă accentul cu grijă. Toate decadele din *Mila lui Kalr* sunt excelente. Dar, dacă mi s-ar cere să le ierarhizez…

Făcu o pauză, poate dându-și seama că adoptase o dicție prea sofisticată.

— Dacă ar trebui să aleg, aș zice că decada Etrepa e cea mai bună. Fără să aduc vreo ofensă locotenentului Seivarden sau Amaaților ei, cu tot respectul, acesta-i adevărul.

Ultimele cuvinte le rosti cu propriul ei accent.

Tăcere din partea lui Tisarwat. Panică vizibilă din partea lui Bo Nouă, care stătea în poziția de drepți în același colț al cabinei.

— Locotenent, spuse *Mila lui Kalr* în urechea lui Tisarwat. Decada ta așteaptă să-i iei apărarea.

Tisarwat ridică privirea, o clipă doar, cu ochii ei liliachii, mai serioși ca niciodată. Știa ce făcea, știa că avea o singură mutare la dispoziție. Pe care n-o putea suferi, cum nu mă putea suferi nici pe mine. Furia ei mută crescu aproape imperceptibil, dar nu pentru mult timp, revenind la nivelul inițial aproape instantaneu. Și nu doar furia – mi s-a părut că văd și un dor de ceva, o dorință lipsită de speranță. Privi în altă parte, spre Ekalu.

— Îmi cer iertare, locotenent, cu tot respectul, mă tem că greșești, zise ea, amintindu-și, pe la jumătatea frazei, că n-ar fi trebuit să vorbească precum Seivarden, sau precum Anaander

Mianaai, schimbându-și un pic accentul. O fi decada mea mai tânără, dar e evident mai bună decât oricare alta din navă.

Ekalu clipi de câteva ori, fața golindu-i-se de expresie, ca unei unități ancilare, surprinsă de accentul, dicția și stăpânirea de sine ale lui Tisarwat, deloc ale unei adolescente de șaptesprezece ani, apoi își veni în fire. Și căută un răspuns. Nu se putea lega de faptul că decada Bo era mai tânără – așa ar fi rămas vulnerabilă în fața lui Seivarden și a afirmației că Amaații ar fi cei mai buni. Se uită la mine.

Eu afișasem o expresie neutră, interesată, și mă străduiam s-o păstrez.

— Mda, cred că ar trebui să rezolvăm problema, am spus eu cât se poate de amabilă. În mod obiectiv. Eficiența în folosirea armelor de foc și a armurii, de exemplu.

Ekalu își dădu în sfârșit seama că eu plănuisem totul. Dar încă era derutată, neînțelegând unele detalii. Mi-am mișcat ostentativ degetele înmănușate, un ordin pentru Kalr Cinci, și le-am spus celor doi locotenenți:

— Care sunt rezultatele voastre?

Clipiră în momentul în care nava le prezentă informațiile.

— Toate conform standardelor, comandant, răspunse Ekalu.

— Conform *standardelor*? am repetat eu, cu o voce neîncrezătoare. Echipajul acesta trebuie să fie deasupra *standardelor*!

Tisarwat privi din nou în jos, spre farfurie, resentimentul, aprobarea, furia și acea dorință pe care o percepusem mai înainte făcându-și loc printre efectele medicamentelor. Dar nu le dădu glas.

— Aveți la dispoziție o săptămână. La sfârșitul ei, vom vedea care decadă obține cele mai bune rezultate, Etrepa sau Bo. Participați și voi, locotenenți. În primul rând, activarea armurii. Aveți permisiunea mea s-o purtați pentru antrenament ori de câte ori credeți că se impune.

Armura mea era implantată, un scut de forță pe care-l puteam activa într-o fracțiune de secundă. Acești locotenenți, decadele lor, purtau armurile, prinse în jurul pieptului, doar la ordin. Deși niciuna nu participase la vreo luptă, își puteau activa armura în secunda regulamentară, eu însă voiam un timp mai bun, știind ce urma să se întâmple, știind că nimic nu avea să mai fie la fel ca înainte.

Kalr Cinci intră în cabina decadei, cu câte o sticlă de culoare albastru-închis în fiecare mână și una pe care o ținea în scobitura cotului. Cu fața impasibilă, dar dezaprobând în sinea ei, în timp ce le așeza pe masă.

— Arac, am zis eu. Din cel bun. Pentru învingători.

— Pentru întreaga decadă, comandant? întrebă Ekalu, ușor șovăitoare, uluită.

— Cum vreți să-l împărțiți, am răspuns eu știind, desigur, că între timp Etrepa Opt și Bo Nouă transmiseseră mesajul camaradelor și că soldații din cele două decade își calculaseră deja partea ce le revenea din recompensă poate lăsând o porție mai mare pentru ofițerii lor.

•

Mai târziu, în cabina lui Seivarden.

— Cu tot respectul... fără supărare, spuse Ekalu întorcându-se spre Seivarden, de-abia trezită din somn. Nu vreau să te supăr. Dar... voiam să... toată lumea se întreabă dacă îngenunchezi în fața ei.

— De ce-i spui așa? întrebă Seivarden încă buimacă, încercând să se dezmeticească. Spune-i *comandant.*

Apoi, cu mintea mai limpede, adăugă:

— A, știu de ce. Mă scuzi. De ce să mă supăr?

Ekalu, stânjenită, contrariată, nu răspunse.

— Aș face-o dacă ar vrea să îngenunchez. Dar nu vrea.

— Ea... comandantul e cumva o ascetă?

Seivarden scoase un hohot de râs scurt, plin de ironie.

— Nu cred. Nu e foarte pasională. N-a fost niciodată. Dar pot să te asigur de un lucru.

Inspiră adânc și răsuflă lung. Repetă gestul în timp ce Ekalu o aștepta să continue.

— Poți să ai deplină încredere în ea. Nu te va dezamăgi *niciodată.*

— Tot ce e posibil, zise Ekalu, evident sceptică, nevenindu-i să creadă... A făcut parte din Misiunile Speciale, nu?

— S-ar putea, spuse Seivarden și își puse mâna goală pe abdomenul lui Ekalu. Când intri în cart?

Ekalu își înăbuși un mic fior, izvorât dintr-un amestec complicat de emoții, majoritatea plăcute. Cele mai multe non-radchaiene nu înțelegeau încărcătura emoțională pe care o aveau mâinile goale pentru o radchaiană.

— Peste douăzeci de minute.

— Mmmm, făcu Seivarden gânditoare. Avem timp.

Le-am lăsat să-și vadă de treabă. Decada Bo și locotenentul ei dormeau. Pe coridoare, decada Etrepa dădea cu mopul și cu peria, din când în când armura din jurul pieptului licărind argintiu.

•

Mai târziu am luat ceaiul cu Tisarwat în cabina decadei. Efectul sedativelor fiind pe ducă, cu emoțiile mai intense, gata să iasă la iveală, locotenentul spuse, prinzând un moment când eram singure:

— Știu ce faci.

Apoi adăugă, cu o mică răbufnire de furie și frustrare:

— Știu ce încerci să faci.

Mi-am dat seama că dorința era cea care vorbea. Dorința de a fi parte din echipaj, de a-și atrage admirația și loialitatea celor din Bo. Poate chiar și ale mele. Lucruri pe care fosta, nefericita Tisarwat și le-ar fi dorit. Pe care i le ofeream acum.

Dar în condițiile impuse de mine, nu de ea.

— Locotenent Tisarwat, am zis eu după ce-am sorbit calmă din ceai. Ți se pare potrivit să mi te adresezi așa?

— Îmi cer scuze, comandant, răspunse Tisarwat învinsă.

Sau poate nu. Chiar și sub influența medicamentelor era plină de contradicții, fiecare emoție însoțită de ceva paradoxal. Tisarwat nu-și dorise niciodată să fie Anaander Mianaai. Nu fusese mult timp, doar câteva zile. Dar, indiferent cine devenise, oricât de mult afecta ea planurile lui Anaander Mianaai, acum se simțea mult *mai bine.*

Din pricina mea. De asta mă și ura. Într-un fel.

— Cinează cu mine, locotenent, am spus eu ca și cum nici n-am fi avut schimbul de cuvinte de adineauri, ca și cum n-aș fi văzut ce simte. Și cu Ekalu. Vă puteți lăuda cu progresele pe care le fac decadele voastre în timp ce decada Kalr îți va pregăti prăjitura care-ți place atât de mult, cu glazură de zahăr.

În cabina mea, nava șopti ordinul în urechea lui Kalr Cinci, care examina pereții ca să se asigure că totul fusese instalat cum se cuvine. Într-un târziu, Cinci își dădu ochii peste cap și oftă exasperată, mormăi ceva despre gusturile adolescentine, dar în sinea ei, unde credea că numai nava are acces, se declară mulțumită.

•

Întrecerea era acerbă. Atât decada Etrepa, cât și decada Bo își petrecuseră tot timpul liber în poligon și, pe toată durata cartului, activau și dezactivau armura. Rezultatele se îmbunătățiseră vizibil, aproape toate ajungând să mânuiască mai bine armele de foc, iar cele care rămăseseră în urmă având să le ajungă pe celelalte cât de curând. Fiecare Etrepa și fiecare Bo își putea activa armura în mai puțin de jumătate de secundă. Sigur, departe de ceea ce puteau face unitățile ancilare sau de pretențiile mele, dar era un progres semnificativ.

Decada Bo înțelesese imediat, mai mult sau mai puțin, care era scopul real al întrecerii și o abordase cu multă hotărâre și seriozitate. La rândul ei, decada Etrepa, care fusese de acord cu scopul (cum îl înțelegea ea), nu precupețise niciun efort. Dar premiul l-a câștigat Bo. Am înmânat cele trei sticle de arac (rafinat, foarte tare) locotenentului Tisarwat, care nu mai avea nevoie de tratament, în cabina decadei, în timp ce membrele decadei Bo stăteau drepte și lipsite de expresie, precum unitățile ancilare, în spatele ei. Le-am felicitat pentru victorie și le-am lăsat să atace sticlele, lucru despre care știam că se va întâmpla de îndată ce ieșeam pe coridor.

După mai puțin de o jumătate de oră, Seivarden se prezentă la mine în numele decadei sale, decada Amaat. În principiu, încercaseră să înțeleagă situația, dar acum nu puteau trece pe lângă cabina decadei fără să-și aducă aminte că ele nu avuseseră șansa de a concura pentru cele trei sticle de arac. În plus, ordonasem ca Etrepa și Bo să fie servite cu fructe la cină – aveam o rezervă de portocale, fructe de rambutan și alte fructe confiate, toate cumpărate de Kalr Cinci și păstrate cu grijă în stare de anabioză. Chiar și după strângerea mesei, mirosul lor dulce rămăsese pe coridor, făcându-le parcă în ciudă celor din decada Amaat.

— Spune-le că așa am vrut s-o încurajez pe Tisarwat și că, dacă ar fi participat și ele la întrecere, locotenentul n-ar fi avut nicio șansă.

Cuvintele mele o făcură să râdă, în parte fiindcă știa să recunoască o minciună, în parte fiindcă poate nu era chiar o minciună. Probabil că decada ei avea să reacționeze la fel.

— Spune-le să obțină rezultate mai bune săptămâna viitoare, așa vor avea și ei fructe la cină. Ca și Kalr.

Le adăugasem și pe Kalr pentru urechile mereu ciulite ale lui Cinci.

În cabina decadei, petrecerea – care începuse foarte disciplinat, foarte ordonat, fiecare înghițitură fiind însoțită de o invocare a unuia dintre zeii navei, și savurată cu evlavie, pe tot drumul până în stomac – începuse să degenereze. Bo Zece se ridică, ceru permisiunea locotenentului, cu limba aproape împleticită, și, primind-o, își declară intenția de a recita o poezie proprie.

— Mai am arac, i-am spus lui Seivarden, în cabina mea. Și vreau să mai dau din el. Dar prefer să nu-l dau pe tot odată.

În cabina decadei, intenția lui Bo Zece fu primită cu urale de aprobare, chiar și din partea locotenentului Tisarwat, așa că Zece se lansă în ceea ce se dovedi a fi un poem epic, improvizat în mare parte, despre faptele de vitejie ale zeiței Kalr. Care, potrivit lui Bo Zece, era mai tot timpul beată și compunea poezii proaste.

— Limitarea consumului de arac e, probabil, o idee bună, spuse Seivarden în cabina mea, ușor meditativă. Și, oricum, nu m-aș fi atins de el.

Când o găsisem, dezbrăcată și inconștientă pe o stradă înghețată, în urmă cu un an, era dependentă de kef. De atunci rareori mai pusese băutură în gură.

În timp ce Bo Zece îi dădea înainte, poemul ei devenea un elogiu al superiorității decadei Bo față de toate celelalte decade din navă, inclusiv decada Amaaților.

— Cântecul nostru e mai frumos! hotărî o altă Bo beată, oprind, pentru moment, debitul lui Bo Zece.

— Care e cântecul nostru? întrebă alta, la fel de beată, dar poate cu mintea mai limpede.

Bo Zece, fără să-i pese prea mult că schimbă subiectul și deloc pregătită să cedeze centrul atenției, trase adânc aer în piept și începu să cânte cu o voce contralto surprinzător de plăcută, deși tremurată:

— Copac, copacule! Mănâncă peștele!

Era un cântec pe care-l cântasem și eu, destul de des. Nu era în radchaiană, iar Bo Zece aproxima cuvintele, folosindu-le numai pe cele mai cunoscute.

— Bucata asta de granit desface-o piersică!

Din capul mesei, Tisarwat scoase un chicot.

— Copac, copacule! Unde mi-e fundul?

La ultimul cuvânt, Tisarwat și toate cele din decada ei izbucniră în hohote de râs. Patru dintre ele alunecară de pe banchetă și se prăbușiră la podea. Avură nevoie de cinci minute ca să-și revină.

— Stai! exclamă Tisarwat și se gândi să se ridice, însă renunță la idee, pentru că efortul era prea mare. Stai! Stai!

Când toată lumea se întoarse spre ea, spuse fluturând din mâna înmănușată:

— Stai! Ăsta… e cântecul nostru!

Sau asta încercă să spună, fiindcă la ultimul cuvânt se înecă de râs. Ridică paharul, cât pe-aci să verse aracul pe masă.

— În cinstea decadei Bo!

— În cinstea decadei Bo! repetară celelalte, iar un soldat adăugă: În cinstea comandantului Breq!

Tisarwat era îndeajuns de beată ca să fie de acord fără ezitare:

— În cinstea comandantului Breq! Care nu știe unde îi este fundul!

Apoi nu se mai auziră decât râsete și refrenul urlat din toți rărunchii: *Copac, copacule*! *Unde mi-e fundul*?

•

— Tocmai din cauza asta căpitanul Vel le interzicea decadelor să bea, spuse medicul o oră mai târziu, în cadă, ajutată, la fel cum eram și eu, de o Kalr cu o bucată de pânză și un lighean.

— Ba nu, am răspuns eu calmă.

Medicul, la fel de încruntată ca întotdeauna, înălță o sprânceană, dar nu întrebă de ce.

— Sigur, nu cred că e o idee bună să le dau de băut în mod regulat. Dar acum am avut motive întemeiate.

Medicul le știa prea bine.

— Ești pregătită pentru unsprezece mahmure?

— Comandant! exclamă medicul, vădit indignată.

Ridică un cot – era lipsit de politețe să ridici o mână dezgolită în cadă și adăugă:

— Kalr pot rezolva problema foarte ușor.

— Într-adevăr.

Nava nu spuse nimic, continuă doar să-mi arate cabina decadei unde Tisarwat și decada Bo râdeau și cântau de zor.

Capitolul 5

Dacă Stația Athoek avea vreo importanță, asta se datora faptului că planeta pe orbita căreia se afla era producătoare de ceai. Producea și alte lucruri, desigur – planetele sunt mari, e loc destul pentru orice. Iar cele terraformate, cu climă temperată, erau extraordinar de valoroase prin ele însele – rezultatul a secole întregi, dacă nu chiar milenii, de investiții, răbdare și muncă în condiții vitrege. Însă Anaander Mianaai nu fusese nevoită să suporte costurile – îi lăsase pe locuitori să facă toată treaba; apoi își trimisese nenumăratele nave de război, armatele de unități ancilare, ca să preia totul pentru ea. După câteva mii de ani, avea acum o colecție de planete locuibile, în condiții confortabile, motiv pentru care majoritatea radchaienelor nu le considerau ieșite din comun.

Athoek avea câteva lanțuri muntoase lungi, cu o mulțime de lacuri și râuri. În plus, athoekanele construiseră o rețea de control meteo cu mai bine de un secol înainte de anexare. Radchaienele nou-sosite nu trebuiau decât să planteze ceaiul și să aștepte. Acum, după aproximativ șase sute de ani, Athoek producea zeci de milioane de tone anual.

•

Negrul opac, sufocant, al spațiului din jurul portalului făcu loc luminii stelare și iată-ne în sistemul Athoek. Stăteam pe puntea de comandă, cu locotenent Ekalu lângă mine. Două membre ale decadei sale ne încadrau, fiecare la consola ei. Cabina era mică și austeră, doar cu un perete gol, dacă nava voia să proiecteze o imagine (sau în caz că cele care erau de cart preferau să privească într-acolo), cele două console, și un scaun pentru comandant sau ofițerul de cart. Prize pentru mâini atunci când viteza navei era prea mare pentru a te putea adapta la gravitație. Acesta era unul dintre puținele compartimente ale navei care nu fuseseră vopsite sau redecorate la ordinul căpitanului Vel, cu singura excepție a unei plăci fixate deasupra ușii, pe care scria: *Atenția neprecupețită în timpul cartului este o ofrandă adusă zeilor.* O platitudine, obișnuită de altfel, dar

care, la ordinul meu, fusese scoasă și împachetată cu celelalte obiecte ale căpitanului Vel.

Nu era nevoie să fiu pe puntea de comandă. Oriunde aș fi fost, dacă închideam ochii, vedeam cum întunericul era înlocuit de soarele planetei Athoek, simțeam valul brusc de particule, auzeam murmurul diferitelor rețele de comunicații ale sistemului și al balizelor automate. Planeta era îndeajuns de departe ca să arate ca un cerc mic, alb-albastru, strălucitor. Imaginea ei ajungea aici după trei minute.

— Ne aflăm în Sistemul Athoek, comandant, anunță o Etrepă a locotenentului Ekalu.

Peste câteva momente, nava avea să-mi spună ce vedeam deja – că în jurul Stației Athoek păreau să fie o mulțime de nave, mult mai multe decât i se părea normal; că în afară de asta, totul părea a fi în ordine, sau cel puțin fusese în ordine cu două până la zece minute în urmă, timpul în care lumina și semnalele ajungeau până la locația noastră; și că, în timp ce trei nave militare fuseseră staționate aici, numai una era vizibilă, lângă unul dintre cele patru portaluri ale sistemului. Sau fusese vizibilă în urmă cu două minute și jumătate. Bănuiam că era vorba de *Sabia lui Atagaris,* deși nu puteam fi sigură decât după ce veneam mai aproape sau își dezvăluia identitatea.

M-am gândit la nava aceea îndepărtată. Unde erau celelalte două și de ce *Sabia lui Atagaris* păzea unul dintre cele patru portaluri ale planetei Athoek? Și încă pe cel mai puțin important – dincolo de el era un sistem gol, fără portaluri, unde athoekanele intenționaseră să se extindă înainte de anexare, dar nu mai apucaseră s-o facă.

M-am gândit așa preț de câteva secunde. Lângă mine, locotenent Ekalu se încruntă ușor la ceea ce-i arăta nava, aceeași imagine a Sistemului Athoek la care mă uitam și eu. Nu era nici surprinsă, nici alarmată. Doar puțin contrariată.

— Comandant, cred că cea de lângă Portalul Fantomelor e *Sabia lui Atagaris,* zise ea. Dar nu se văd *Mila lui Phey* și *Mila lui Ilves.*

— Portalul Fantomelor?

— Așa i se spune, comandant, răspunse ea un pic stânjenită. Sistemul de dincolo de el se pare că e bântuit de fantome.

Radchaienii credeau cu tărie în fantome. Sau, mai precis, mulți radchaieni credeau în fantome. După atâtea anexări, după

atâtea populații și credințe religioase absorbite de Radch, exista o întreagă varietate de opinii radchaiene despre ceea ce se întâmpla după moarte. În cele mai multe cazuri cetățenii aveau o vagă bănuială că moartea violentă sau nedreaptă, ca și nerespectarea întocmai a aducerii ofrandelor, făceau ca spiritul persoanei respective să rămână printre cei vii, nedorit și de multe ori periculos. Acum însă era prima oară când auzeam de fantome care să bântuie un sistem întreg.

— Tot sistemul? Ce fel de fantome?

— Circulă mai multe povești, răspunse locotenent Ekalu la fel de stânjenită, fluturând neîncrezătoare din mână.

Am cugetat câteva momente și am hotărât:

— Mda. Navă, să ne dezvăluim identitatea și să trimitem salutările noastre cordiale căpitanului Hetnys din *Sabia lui Atagaris.*

Atât *Mila lui Kalr,* cât și locotenent Ekalu credeau că nava de lângă Portalul Fantomelor era *Sabia lui Atagaris,* și, după părerea mea, cel mai probabil aveau dreptate.

— Și, cât așteptăm, apropie-te de Stația Athoek, am adăugat eu, apreciind că așteptarea va dura în jur de cinci minute.

Ieșisem din perimetrul portalului mult mai departe decât ar fi trebuit – îmi dorisem o poziție avantajoasă, din care să pot vedea cum stăteau lucrurile înainte de a încerca să mă apropii.

Dar de la această distanță, aveam nevoie de mai multe zile, poate chiar de săptămâni, ca să ajungem pe Athoek. Puteam, desigur, să intrăm prin portal mult mai aproape. Puteam, în teorie, să pătrundem foarte aproape de Stație, însă ar fi fost extrem de periculos. Ca să facem asta, trebuia să știm unde se aflau toate navele, toate navetele, toate modulele de intervenție, în clipa în care părăseam perimetrul portalului. Însăși deschiderea lui putea vătăma sau distruge tot ce se afla în acel loc, iar *Mila lui Kalr* se putea ciocni de tot ce întâlnea în cale.

Mi se mai întâmplase, pe vremea când eram navă. În cursul anexărilor, când nu conta numărul morților și al distrugerilor. Mai ales într-un sistem radchaian, plin de cetățeni civili.

— Dorești ceai, comandant? întrebă locotenent Ekalu.

Eram din nou atentă la ce se întâmpla afară, la stea, la lumina și căldura ei, la planeta ei îndepărtată. La portaluri și balizele lor. La gustul prafului de pe corpul navei. Am deschis gura ca să

spun: „Nu, mulțumesc”. Apoi mi-am dat seama că Ekalu voia ceai pentru ea – nu băuse deloc cât așteptaserăm să ieșim prin portalul făcut de noi, iar acum, după ce trecuserăm fără probleme, spera să comand pentru amândouă. Numai dacă ceream eu, se alegea și ea cu o porție. Felul în care sugerase asta mi se părea destul de îndrăzneț, cel puțin în ceea ce-o privește.

— Da, mulțumesc, locotenent.

La scurt timp, cu aproape un minut înainte să primesc răspunsul la primul meu mesaj, o Etrepă îmi înmână un bol cu ceai, iar nava despre care toți credeam că e *Sabia lui Atagaris* dispăru de pe monitor.

Stătusem cu ochii pe ea. Și mă bucurasem de priveliștea care – lucru rar – aproape că mă făcuse să uit avalanșa de informații pe care le primeam de la navă, deși eram obișnuită cu așa ceva. Să nu mai pot procesa totul, să nu-mi mai controlez senzația că văd exact ce voiam – atât de aproape, dar nu îndeajuns ca să pot atinge.

În acele momente *aproape* uitasem că nu mai sunt navă. Motiv pentru care, în clipa dispariției *Sabiei lui Atagaris,* am reacționat imediat, instinctiv.

Și m-am trezit că nu pot face nimic. Datele pe care le doream nu veneau pe loc, iar nava, care era, desigur, *Mila lui Kalr,* nu se mișca la simpla mea dorință, cum s-ar fi mișcat propriul meu corp. Mi-am revenit însă brusc, la singurul meu trup, pe puntea de comandă.

Totuși, nava știa ce voiam și de ce.

— Comandant, ți-e rău? întrebă locotenent Ekalu.

Apoi *Mila lui Kalr* se mișcă, puțin mai rapid decât i-ar fi trebuit ca să se adapteze la gravitație. Bolul îmi căzu din mână și se făcu țăndări, împroșcându-mi cizmele și pantalonii cu ceai. Ekalu și însoțitoarele noastre se clătinară și se agățară de ce aveau la îndemână. Eram din nou în perimetrul portalului.

— Au trecut prin portal, am dedus eu. De îndată ce ne-au văzut.

Cu siguranță înainte de a primi mesajul și numele nostru.

— Ne-au văzut și în treizeci de secunde au și trecut, am adăugat.

Accelerarea în urma căreia bolul se vărsase peste picioarele mele le trezise pe locotenent Tisarwat și decada ei. Un soldat

din decada Amaat a lui Seivarden căzuse și-și scrântise încheietura mâinii. În afară de alte câteva vase sparte, totul era în regulă – obiectele fuseseră fixate bine în eventualitatea unui accident la ieșirea din portal.

— Dar… dar, comandant. Nava noastră e din seria *Milei.* Și arată ca o *Milă*. În plus, nu ne-am apropiat pe furiș. De ce să fugă la vederea noastră? întrebă locotenent Ekalu și făcu legătura cu mișcarea noastră bruscă. Chiar crezi că fug?

— N-am vrut să risc nimic, am recunoscut eu.

O Etrepă strânse repede cioburile de porțelan și șterse balta de ceai.

— Părăsim perimetrul portalului în patruzeci și cinci de secunde, îi anunță nava pe toți cei din jur.

— Dar *de ce*? întrebă Ekalu panicată, descumpănită. N-au cum să știe ce s-a întâmplat la Omaugh, de acolo și până aici portalurile au fost închise înainte ca vestea să se răspândească.

Fără să știe de disocierea lui Anaander Mianaai sau de taberele la care aderaseră navele militare și ofițerii în acea luptă, căpitanul Hetnys și *Sabia lui Atagaris* nu aveau motiv să vadă o amenințare în sosirea noastră.

Nici măcar cetățenii care credeau că în Radch pătrunseseră elemente subversive cu intenția de a-l corupe din interior, care credeau că unii oficiali și căpitani erau dușmani potențiali, nici ei nu știau că lupta se ducea pe față acum.

— Ori au aflat ceva, ori s-a întâmplat ceva aici, am zis eu.

— Țineți-vă bine, ne avertiză nava.

— Comandant, cum vom ști unde e *Sabia lui Atagaris* când vom ieși de aici? întrebă Ekalu.

— Nu vom ști.

Inspiră adânc. Dădu să spună ceva, dar se răzgândi.

— Nu cred că vom lovi *Sabia lui Atagaris,* am adăugat eu. În spațiul cosmic e loc pentru toată lumea. Iar în dimineața asta bobii ne-au prezis noroc.

Locotenent Ekalu nu era sigură dacă glumeam sau vorbeam serios.

— Am înțeles, comandant.

Ne-am întors în univers. Soare, planetă, portaluri, murmurul rețelelor de comunicații. Nici urmă de *Sabia lui Atagaris.*

— Unde o fi? întrebă Ekalu.

— Zece secunde, am răspuns. Rămâneți pe poziții.

Zece secunde și jumătate mai târziu o gaură mai neagră decât tot întunericul din lume se deschise în univers și *Sabia lui Atagaris* apăru la mai puțin de cinci sute de kilometri de locul pe care tocmai îl părăsiserăm. Chiar înainte de a trece cu totul prin portal, începu să transmită.

— Navă necunoscută, dezvăluie-ți identitatea, altfel vei fi distrusă.

— Aș vrea s-o văd cum încearcă, zise nava doar pentru mine.

— Asta nu e căpitanul Hetnys, spuse Ekalu. Cred că e locotenentul ei Amaat.

— *Sabia lui Atagaris,* am zis eu, nava știind cum să-mi transmită cuvintele. Sunt comandantul de flotă Breq Mianaai, în nava *Mila lui Kalr.* Explică-te.

Mesajul meu ajunse la *Sabia lui Atagaris* într-o jumătate de secundă, iar locotenentului de acolo îi trebui patru secunde ca să se adune și să răspundă.

— Comandant, îmi cer scuze.

Între timp, *Mila lui Kalr* își dezvăluise identitatea.

— Ne-am… ne-am temut că nu sunteți ceea ce păreați a fi, comandant.

— Ce-ați crezut că suntem, locotenent?

— Nu… nu știu, comandant. Doar că… nu vă așteptam. Sunt zvonuri că Palatul Omaugh a fost atacat sau chiar distrus și e aproape o lună de când n-am mai primit vești de acolo.

M-am uitat la locotenent Ekalu. Reluase obiceiul soldaților din *Mila lui Kalr,* devenind inexpresivă. Gestul în sine era elocvent, dar desigur, eu vedeam mai multe. Chiar dacă nu ținea cont de cele întâmplate, tot nu avea o părere prea bună despre locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris.*

— Dacă ar fi fost după tine, locotenent, ai aștepta și acum vești de la Omaugh, am zis eu sec. Vreau să vorbesc cu căpitanul Hetnys.

— Îmi cer iertare, comandant, dar căpitanul Hetnys este la Stația Athoek, spuse locotenentul și, dându-și seama că informația nu era completă, adăugă după o mică pauză: Se consultă cu guvernatorul sistemului.

— Când am s-o găsesc acolo, crezi că va fi în stare să-mi explice mai bine ce cauți aici? am întrebat pe un ton ușor sarcastic.

— Da, comandant.

— Foarte bine.

Nava întrerupse legătura. M-am întors spre locotenent Ekalu.

— O cunoști pe acest ofițer?

Aceeași figură inexpresivă.

— Apa tocește piatra, comandant.

Era un proverb. Sau jumătate dintr-unul. *Apa tocește piatra, dar nu-ți pune și mâncarea pe masă.* Orice lucru are și părți bune. Spus cu destulă ironie, proverbul putea însemna și că, din moment ce zeii ți-au menit ceva, ai un rost pe lume, însă nu știi care ar putea fi acela.

— E dintr-o familie bună, adăugă Ekalu, la fel de impasibilă, când văzu că tac. Are un arbore genealogic cât brațul tău de lung. Mama ei este verișoară de-a doua cu nepoata unui client al unui client al lui Mianaai însăși, comandant.

Și probabil se asigura ca toată lumea să știe asta.

— Și căpitanul?

Anaander Mianaai îmi spusese că ceea ce-i lipsea la capitolul viziune, căpitanul Hetnys compensa cu îndeplinirea întocmai a atribuțiilor de serviciu.

— E oare posibil să fi lăsat ordin ca *Sabia lui Atagaris* să atace tot ce pătrunde în sistem?

— N-aș crede, comandant. Ideea e că... imaginația nu e punctul forte al locotenentului. Știți cum se spune, e mai tare în genunchi decât în cap, zise Ekalu schimbându-și accentul spre final. Îmi cer iertare, comandant.

Vasăzică, cel mai probabil, *Sabia lui Atagaris* fusese avertizată că orice navă care se apropie poate fi o amenințare. Trebuia neapărat să-l întreb pe căpitan despre asta, cu prima ocazie.

•

Andocarea la Stația Athoek era în mare parte automatizată. Când presiunea s-a uniformizat și Cinci a deschis trapa navetei, am trecut, alături de locotenent Tisarwat, de la starea de imponderabilitate din navetă la gravitația artificială a Stației. Terminalul era cenușiu murdar, învechit, ca orice terminal din oricare altă stație.

Un căpitan de navă ne aștepta, iar în spatele ei stătea o unitate ancilară în poziție de drepți. La această imagine am simțit un fel de invidie. Fusesem și eu cândva la fel ca acea unitate ancilară. Și nu mai puteam fi niciodată așa.

— Căpitane Hetnys, am spus eu, pe când Tisarwat venea în urma mea.

Căpitanul Hetnys era înaltă – mai înaltă decât mine cu cel puțin zece centimetri – lată în spate, trupeșă. Părul, tuns scurt, milităreşte, era cărunt-argintiu, într-un contrast evident cu pielea măslinie. Chestie de vanitate, poate – cu siguranță alesese acea culoare pentru păr ca să atragă atenția asupra lui sau asupra tunsorii. Nu toate insignele pe care le purta în şiruri drepte, neobişnuite, prinse în pieptul tunicii, aveau nume pe ele, iar pe cele care aveau nu le puteam desluşi de la distanța aceea. Se înclină.

— Comandant.

Eu nu m-am înclinat.

— Vreau să vorbesc cu guvernatorul sistemului, i-am spus pe un ton glacial, indiferent, apelând un pic la accentul acela străvechi pe care orice Mianaai îl avea. După aceea îmi vei explica de ce nava ta a amenințat că mă atacă de cum m-a văzut.

— Am înțeles, comandant.

Făcu o pauză, încercând probabil să pară imperturbabilă. După primul mesaj transmis Stației Athoek mi se spusese că Giarod, guvernatorul sistemului, era ocupată pentru mai mult timp, însărcinată cu tot felul de obligații religioase. Ca orice oficial respectabil al unei stații. Nimerisem într-o zi de sărbătoare în calendarul athoekan şi probabil tocmai din acest motiv – faptul că era vorba doar de o sărbătoare locală – nimeni nu se gândise să mă avertizeze că pentru cele de acolo era îndeajuns de importantă ca să închidă întreaga Stație. Căpitanul Hetnys ştia că fusesem informată despre indisponibilitatea de câteva ore a guvernatorului.

— Inițiatele trebuie să iasă din templu peste vreo două ore, zise ea şi dădu să se încrunte, dar se răzgândi. Doreşti să rămâi în Stație, comandant?

În spatele meu şi al locotenentului Tisarwat, Kalr Cinci, Zece şi Opt şi Bo Nouă scoteau bagajele din navetă. Ceea ce explica întrebarea grăbită a căpitanului Hetnys.

— Problema e că aproape toate spațiile de cazare din Stație sunt ocupate, adăugă ea când văzu că nu-i răspund la întrebare. Va fi greu să găsim ceva adecvat.

Îmi dădusem seama că distrugerea câtorva portaluri reorientase traficul în direcția aceasta. Erau câteva zeci de nave care nu se așteptaseră să ajungă aici și alte zeci care voiau să plece, însă nu puteau. Chiar dacă ordinul prin care Anaander Mianaai interzisese călătoria prin portalurile rămase nu ajunsese încă la urechile lor, căpitanilor multor nave nu le surâdea deloc ideea de a trece prin alte portaluri, cel puțin nu pe moment. Toți călătorii cu relații sau cu buzunarele pline ocupaseră spațiile de cazare care mai erau disponibile. *Mila lui Kalr* întrebase deja Stația, ca să se asigure, iar Stația îi răspunsese că, în afară de posibilitatea unei invitații de a sta la reședința guvernatorului sistemului, toate locurile erau ocupate.

Faptul că Hetnys se arăta îngrozită de perspectiva ca eu să rămân în Stație mi se părea aproape la fel de interesant ca și omisiunea Stației de a-i face cunoscute intențiile mele. Poate doar nu-i trecuse prin minte să întrebe.

— Am unde să stau, căpitane.

— A, atunci totul e în regulă, comandant, zise ea, fără să pară foarte convinsă.

I-am făcut semn să mă urmeze și am părăsit terminalul cu pași repezi, intrând pe coridor. Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* ne urmă îndeaproape, pe toate trei, alături de Kalr Cinci. Am observat imediat – de fapt, *Mila lui Kalr* mi-a arătat – cât de mândră era Cinci de priceperea cu care juca rolul de unitate ancilară, chiar lângă una autentică.

Pereții și podeaua coridorului, ca și zona de andocare, își trădau vârsta și proasta utilizare. Nimeni nu le întreținuse cu regularitatea pe care o impunea orice navă militară ce se respecta. Doar niște ghirlande multicolore mai înseninau pereții. Ghirlande de sezon.

— Căpitane, am spus eu după zece pași făcuți în același ritm. Înțeleg foarte bine că acesta e Festivalul Genitalia. Asta nu înseamnă toate organele genitale? Nu numai un singur fel?

Pereții coridorului, cât vedeam cu ochii, erau împodobiți cu penisuri minuscule în culori felurite: verde strălucitor, roz aprins, albastru-deschis și un portocaliu care îți ardea privirea.

— Comandant, răspunse căpitanul Hetnys chiar în spatele meu. E un cuvânt tradus. Cuvintele înseamnă același lucru în limba athoekană.

Limba athoekană. De parcă ar fi existat numai una. Niciodată nu existase o singură limbă, cel puțin în îndelungata mea existență.

— Dacă-mi dai voie, comandant…

I-am făcut semn să continue fără să mă uit la ea. Dacă aș fi vrut, i-aș fi putut vedea spatele, mi-aș fi putut vedea spatele cu ochii lui Kalr Cinci, fără ca aceasta să-și dea seama.

— Atoekanii nu erau foarte civilizați.

Necivilizați. Ne-*radchaieni.* Cuvintele aveau același înțeles, singura diferență era subtilitatea reieșită din context, la care se renunța prea ușor.

— Majoritatea nu sunt nici acum. Împart oamenii în două categorii: cei cu penis și cei fără. Când am intrat prima oară în sistem, s-au predat numaidecât. Conducătoarea lor și-a pierdut mințile. Credea că radchaienii n-au penisuri și, fiindcă toată lumea trebuia să devină radchaiană, le-a poruncit tuturor athoekanilor cu penisuri să și le taie. Dar athoekanii nici nu se gândeau să-și taie ceva, așa că au falsificat unele și le-au făcut grămadă în fața conducătoarei ca s-o mulțumească, până să fie arestată și ajutată să-și vină în fire. De aceea, acum, la aniversare, toți copiii își dedică penisul zeului lor.

— Dar ce fac athoekanii care au altfel de organe genitale?

Între timp ajunseserăm la lifturile care aveau să ne ducă departe de zona de andocare. Holul era pustiu.

— Nu folosesc organe genitale *reale,* comandant, răspunse căpitanul Hetnys pe un ton vădit disprețuitor. Le cumpără de la magazin.

Stația nu deschise ușile lifturilor cu promptitudinea navei mele, cu care mă obișnuisem deja. O clipă m-am gândit să aștept ca să văd cât ne va lăsa să stăm acolo și m-am întrebat dacă nu cumva motivul era antipatia pe care Stația i-o purta căpitanului Hetnys. Dacă așa stăteau lucrurile, dacă această ezitare era rezultatul unui resentiment din partea Stației, gestul meu n-ar fi făcut decât să-l accentueze.

Dar, tocmai când mă pregăteam să cer liftul, ușile se deschiseră. Interiorul era lipsit de orice decorațiuni.

— În sala principală, Stație, am zis eu după ce am urcat toți și ușile s-au închis.

Opt și Zece aveau nevoie de ceva timp ca să pregătească locul de cazare, deci puteam să mă înfățișez la Palatul

Guvernatorului, în care se putea intra și din sala principală, și să văd o parte din această sărbătoare locală.

— Vasăzică povestea asta ți se pare plauzibilă, i-am spus căpitanului Hetnys, care stătea lângă mine.

O conducătoare pentru întregul sistem. *S-au predat imediat.* Din câte știam eu, nu exista niciun sistem care să se fi predat imediat, în totalitatea lui. Parțial, poate. Dar niciodată în întregime. Singura excepție fusese Garseddul, care, de fapt, nu se predase, ci recursese la o tactică, o încercare de a crea o ambuscadă. Nereușită, desigur, de aceea dispăruseră toți garseddaii.

— Comandant? zise căpitanul Hetnys, vizibil surprinsă și descumpănită de constatarea mea, deși încerca să-și ascundă reacția păstrându-și vocea și expresia feței neutre.

— Chiar crezi că s-a întâmplat așa ceva? Că s-ar putea face așa ceva?

Chiar și reformulată, și după ce avusese timp de gândire, problema o nedumerea la fel de mult.

— În niciun caz n-ar face-o vreo persoană civilizată, comandant, spuse căpitanul și, încurajată poate de felul în care decursese conversația noastră, adăugă: Dacă-mi dai voie, comandant…

I-am făcut semn că poate să continue.

— Comandant, ce s-a întâmplat la Palatul Omaugh? Au atacat alienii? Este război?

O parte din Anaander Mianaai credea – sau cel puțin așa lăsa impresia – că divergența ei cu ea însăși se datora amestecului presgerilor alieni.

— Da, este război. Dar presgerii n-au niciun amestec. Noi ne-am atacat pe noi înșene.

Căpitanul Vel, care fusese la comanda navei *Mila lui Kalr,* crezuse minciuna despre presgeri.

— Vel Osck a fost arestată pentru trădare.

Căpitanul Hetnys și căpitanul Vel se cunoșteau.

— Apoi nu știu ce s-a întâmplat cu ea.

Deși toată lumea anticipa inevitabilul.

— Ai cunoscut-o bine?

O întrebare periculoasă. Căpitanul Hetnys, care nici pe departe nu era la fel de pricepută în a-și ascunde reacțiile ca echipajul meu, își dădu seama de pericol.

— Nu îndeajuns ca s-o suspectez de trădare, comandant.

Locotenent Tisarwat tresări ușor la auzul cuvântului trădare. Căpitanul Vel nu fusese niciodată o trădătoare, lucru pe care Anaander Mianaai îl știa mai bine decât oricine.

Ușile liftului se deschiseră. Sala principală din Stația Athoek era mult mai mică decât cea din Palatul Omaugh. Un nepriceput crezuse că albul era culoarea ideală pentru podeaua lungă, lată și aglomerată. Ca orice sală principală din stațiile radchaiene mai importante, era construită pe două niveluri, în cazul de față cu ferestre ici și colo la nivelul superior, cu birouri, magazine mici și templele majore ale Stației la cel inferior – unul închinat lui Amaat și, foarte probabil, gazdă altor zei mai mici, cu o fațadă fără puzderia de zei cu care se mândrea templul din Omaugh, ci doar cu cele patru Emanații, colorate în violet, roșu și galben, cu marginile și adânciturile pline de murdărie. Lângă el se afla un alt templu, mai mic, dedicat, am ghicit eu, zeului din povestea căpitanului Hetnys. Intrarea era împodobită cu ghirlande aproape identice cu cele pe care le văzusem în zona de andocare, dar mai groase și luminate din interior, aceleași culori surprinzătoare, care îți luau ochii.

Întregul spațiu, într-o parte și într-alta, gemea de grupuri de cetățeni care discutau aproape țipând, în haine, pantaloni și cu mănuși colorate strident, verde, roz, albastru și galben, în mod evident hainele lor de sărbătoare. Toți purtau la fel de multe bijuterii ca orice radchaian, aici însă moda locului impunea ca insignele memoriale sau asociaționale să nu fie purtate direct pe haine, ci pe o eșarfă lată, prinsă de umăr și întinsă până la șoldul opus, înnodată, cu capetele atârnând pe lângă corp. Copii de toate vârstele alergau de colo-colo, se strigau unii pe alții și, din când în când, se opreau ca să ceară dulciuri de la adulți. Ambalaje din celofan roz, albastru, portocaliu și verde erau aruncate peste tot. Unele erau luate de curent în clipa în care ușile lifturilor se deschideau – aveau cuvinte scrise pe ele. Nu vedeam decât cuvinte la întâmplare, în timp ce se rostogoleau prin aer… *binecuvântări*… *zeul pe care*… *nu am*…

În clipa în care am ieșit din lift, o cetățeană se desprinse din mulțime cu pași mari. Purta haine bine croite, de un verde atât de pal, încât păreau albe – ca și mănușile. Fără eșarfă, doar foarte multe insigne, inclusiv una mare, din rodocrozit,

înconjurată de o sârmuliță din argint împletită meșteșugit. Se arătă surprinsă și încântată și făcu o plecăciune adâncă.

— Comandant! Tocmai am auzit că ești aici și iată, mă întorc și dau de tine! Ce nenorocire, portalul spre Palatul Omaugh să se închidă în halul acela și toate navele să fie redirecționate aici și să nu mai poată pleca, dar acum, că ai venit tu, sper ca situația aceasta să nu mai dureze mult.

Vorbea cu accentul unei radchaiane avute, educate, deși vocalele le pronunța într-un mod ciudat.

— Dar probabil că nu știi cine sunt. Sunt Fosyf Denche și mă bucur nespus că te-am găsit. Am un apartament aici, în Stație, foarte spațios, și o casă pe planetă, chiar mai spațioasă. Aș fi onorată să-ți ofer ospitalitatea mea.

Lângă mine, căpitanul Hetnys și unitatea ei ancilară stăteau serioase și tăcute. În spatele meu, Cinci era la fel de impasibilă ca o unitate ancilară, deși îmi dădeam seama, prin intermediul *Milei lui Kalr,* că nu privea cu ochi buni familiaritatea cu care mi se adresa cetățeanul Fosyf. Tisarwat, asupra căreia antiemeticele încă-și făceau efectul și pe fondul ei firesc, de nefericire, părea amuzată și ușor disprețuitoare.

M-am gândit la felul în care ar fi reacționat Seivarden la o astfel de abordare când era mai tânără. Am strâmbat ușor din buze.

— Nu e nevoie, cetățene.

— Aha, cineva mi-a luat-o înainte. N-am ce să fac!

Netulburată de răceala mea, atitudine care-mi spunea că nu era prima oară când avea de-a face cu așa ceva, ba chiar se obișnuise cu o asemenea situație. În plus, era sigură că aveam vești din Omaugh, pe care aproape toată lumea voia să le afle.

— Dar măcar cinează cu noi, comandant! Căpitanul Hetnys e și ea invitată, desigur. Bănuiesc că azi nu ai treburi de rezolvat.

Ultimele ei cuvinte răsunară foarte clar în liniștea ce tocmai se lăsase. Apoi am auzit vocile mai multor copii cântând la unison. Nu în radchaiană, nu un cântec radchaian, ci unul care urca în salturi, la intervale mari, abrupte, apoi aluneca în jos, treptat, nu mult, ca să urce din nou și să se oprească mai sus decât la început. Flecăreala cetățenei Fosyf despre cină încetă brusc, din cauza lipsei noastre evidente de atenție.

— Da, da, de la templu…

— Taci din gură! m-am răstit eu.

Copiii cântară alte două strofe, în timp ce Fosyf încerca să-și ascundă consternarea. Dar fără să se clintească din loc. Hotărâtă, se pare, să discute în continuare cu mine. Sigură că va avea câștig de cauză, dacă era suficient de răbdătoare.

Puteam să întreb Stația, dar știam ce-mi va spune. Fosyf Denche era o cetățeană de vază aici, care credea că importanța ei însemna ceva pentru persoana căreia i se prezenta, ceea ce, în acest sistem, în această Stație, însemna *ceai.*

Cântecul se sfârși în aplauzele celor din jur. M-am întors spre Fosyf, care se lumină la față și zâmbi larg.

— Aha, comandant, *știu ce te pasionează*! Ești *colecționară*! Trebuie neapărat să-mi faci o vizită la casa de pe planetă. Eu nu am ureche muzicală, dar muncitorii de pe plantația mea scot tot felul de zgomote necivilizate, care sigur sunt sunetele exotice autentice de pe vremea strămoșilor lor. De fapt, mi s-a spus că e aproape ca un muzeu muzical. Administratorul Stației îți poate spune totul astă-seară, la cină. Și ea este colecționară, iar eu știu cum sunteți voi, colecționarii, nu contează ce colecționați. Vă place să comparați și să vă târguiți. Ești absolut *sigură* că ai unde sta confortabil?

— Pleacă de-aici, i-am zis scurt.

— Prea bine, comandant, spuse ea, și făcu o plecăciune adâncă. Rămâne să ne vedem la cină, da?

Fără să mai aștepte un răspuns, se întoarse și se pierdu în mulțime.

— Dacă-mi permiți, zise căpitanul Hetnys, aplecându-se spre mine ca să nu fie nevoită să strige și s-o audă toți cei din sală. Plantația familiei lui Fosyf produce aproape un sfert din toată cantitatea de ceai care se exportă de pe Athoek. Apartamentul este foarte aproape de Administrație, la nivelul de sus.

Din ce în ce mai interesant. Mai devreme căpitanul Hetnys îmi dăduse de înțeles că nici nu se aștepta și nici nu voia să rămân. Acum părea că vrea să stau cu acest cultivator de ceai.

— Merg la Palatul Guvernatorului, am hotărât eu.

Știam că guvernatorul sistemului nu era acolo. Dar nu strica să mă vadă lumea.

— Pe urmă, cât mă instalez, poți să-mi prezinți raportul.

— Am înțeles, comandant, spuse căpitanul și, când văzu că tac, adăugă: Dacă-mi permiți… Unde vei sta?

— La nivelul patru al Grădinii Subterane, i-am răspuns cu o voce ștearsă.

Căpitanul se chinui să nu-și arate surpriza și panica, dar era clar că nu se așteptase la acest răspuns și că nu-i plăcea deloc.

Capitolul 6

Inteligențele artificiale ale stațiilor erau realizate – creșteau, de fapt – pe măsură ce se construiau stațiile. La scurt timp după ce Stația Athoek fusese terminată, când resentimentele provocate de anexare erau la fel de intense, se înregistraseră mai multe acte de violență. Mai bine de zece secțiuni de pe patru niveluri fuseseră scoase din funcțiune pentru totdeauna.

Instalarea unei IA într-o construcție deja existentă era o treabă riscantă. Deși rezultatele rareori se ridicau la înălțimea așteptărilor, era realizabilă. Și chiar se realizase, de mai multe ori. Dar, dintr-un motiv obscur – poate din dorința de a uita evenimentul, poate fiindcă bobii nu prevesteau nimic bun, poate din alt motiv – zona nu fusese reparată, ci doar blocată.

Desigur, în ciuda opreliștilor, oamenii reușiseră să pătrundă în ea. Acum, în Grădina Subterană locuiau, ilegal, câteva sute de persoane. La naștere, fiecărui cetățean i se implanta un dispozitiv de monitorizare pentru ca Stația să știe tot timpul unde se află; prin urmare, Stația știa că persoanele respective erau acolo. Dar le putea auzi sau vedea ca pe toți ceilalți locuitori doar dacă erau conectate la Stație, ceea ce, bănuiam eu, nu era cazul multora dintre ele.

•

Ușa secțiunii care ducea spre Grădina Subterană era ținută deschisă de ceea ce mai rămăsese dintr-o masă ruptă, fără un picior. Indicatorul de lângă intrare avertiza că de partea cealaltă a ușii (care ar fi trebuit să stea închisă) era vid. O problemă foarte serioasă – ușile secțiunilor se închideau automat în clipa unei scăderi bruște de presiune, ca să etanșeze celelalte compartimente. În realitate, nu eram chiar atât de aproape de vid, în ciuda avertismentului, dar cei care erau obișnuiți cu viața în navele spațiale – sau care locuiau în stații – nu îndrăzneau să neglijeze astfel de măsuri de precauție. M-am întors spre căpitanul Hetnys.

— Toate ușile secțiunilor care duc spre Grădina Subterană sunt stricate și proptite în halul ăsta?

— Zona aceasta, cum îți spuneam, comandant, a fost blocată, dar oamenii n-au ținut cont și au intrat cu forța. Degeaba încearcă autoritățile să le interzică accesul.

— Mda, am zis eu, arătând spre ceea ce era evident și fără cuvintele ei. Dar de ce nu repară ușile ca să funcționeze cum trebuie?

Căpitanul clipi de câteva ori, semn că nu înțelegea întrebarea.

— Nimeni nu are voie în această zonă, comandant, spuse ea pe un ton foarte serios, raționamentul părându-i-se logic.

Unitatea ancilară din spatele ei privea în gol, în aparență fără nicio opinie, ceea ce, știam aproape sigur, nu era cazul. N-am răspuns, doar m-am întors și am pășit peste masa ruptă, în Grădina Subterană.

De-a lungul coridorului mai multe panouri ușoare, rezemate de pereți, licăriră la trecerea noastră, apoi se stinseră. Aerul era apăsător, stătut, neașteptat de umed, mirosea urât – Stația probabil nu regla circulația aerului de aici și, foarte posibil, ușile secțiunilor, proptite ca să stea deschise, aveau o importanță vitală – fără ele nu aveai cum să respiri. După vreo cincizeci de metri, coridorul dădea într-o copie minusculă a sălii principale, mai multe coridoare ale căror uși fuseseră smulse, iar pereții cândva albi, acum negri de murdărie, fuseseră sparți pentru a se crea un labirint pe jumătate deschis, cu un singur nivel, luminat de alte panouri portabile, parcă mai puternice. Câțiva cetățeni ne ieșiră înainte, mergând spre un loc sau venind dintr-un loc numai de ei știut, și se îndepărtară brusc, nedorind să ne privească mai îndeaproape sau să aibă de-a face cu noi.

Mai departe, într-un colț, printr-o ușă masivă, lumina se revărsa în voie. Lângă ușă, o persoană îmbrăcată într-o cămașă largă și pantaloni ne aruncă o privire, păru că stă în cumpănă, apoi se întoarse și se aplecă spre o cutie de tablă, de cinci litri, aflată la picioarele ei, se îndreptă de spate și începu să vopsească cadrul ușii concentrată, cu mare grijă. Spirale roșii, mai mari sau mai mici, licăreau acolo unde peretele era acoperit de umbre. Vopseaua ar fi trebuit să fie fosforescentă ca să se deosebească de culoarea peretelui. Dincolo de cadrul ușii am văzut mai mulți oameni așezați la mese desperecheate, care beau ceai și discutau între ei. Sau discutaseră înainte de a ne face apariția.

Aerul era, într-adevăr, de nerespirat. Brusc mi-a revenit în minte o amintire copleșitoare, viscerală. Căldură umedă și miros de mlaștină. Genul de amintire pe care o avusesem tot mai puțin odată cu trecerea anilor, de pe vremea când eram navă. Când eram o unitate ancilară sub comanda locotenentului Awn (în viață atunci – fiecare respirație, fiecare mișcare a ei o parte din conștiința mea, o parte din mine, mereu, mereu alături de ea).

Cabina decadei din *Mila lui Kalr* îmi apăru și ea, cu Seivarden așezată pe scaun, bând ceai, uitându-se peste programul pentru ziua de azi și de mâine, mirosul de solvent mai puternic decât de obicei venind dinspre coridor, unde trei Amaat frecau podeaua deja imaculată. Fredonau un cântec, care mai de care mai fals. *Totul se-nvârtește, Stația-n jurul lunii, totul se-nvârtește.* Oare, fără să vreau, mă gândisem la cântecul acela, sau *Mila lui Kalr* le făcea să-l cânte ca răspuns la ceva ce văzuse în mine? Dar mai conta?

— Comandant, îndrăzni căpitanul Hetnys, poate fiindcă mă oprisem, obligând-o să se oprească și ea, împreună cu unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* Tisarwat și Kalr Cinci. Îmi cer iertare, dar nimeni nu are voie să calce în Grădina Subterană. Oamenii *nu au voie să stea* aici.

Am privit ostentativ spre cei care ședeau la mese, dincolo de ușa aceea deschisă, toți făcându-se că nu ne văd. Am privit în jur la cetățenii care treceau pe lângă noi.

— Locotenent, verifică modul în care decurge instalarea noastră, i-am ordonat lui Tisarwat.

În gând puteam primi orice informație de la navele mele, dar stomacul lui Tisarwat se liniștise după ce coborâserăm din navetă, iar acum locotenentului îi era foame și se simțea obosită.

— Am înțeles, comandant, spuse ea, și plecă.

Am intrat pe ușa împodobită cu spirale, lăsându-le în urmă pe căpitanul Hetnys și pe unitatea ei ancilară. Cinci se luă după mine. Vopsitorul se încordă, șovăi, apoi își văzu în continuare de lucru.

Două dintre persoanele care stăteau la mesele desperecheate, scrijelite, purtau hainele și mănușile specifice radchaienilor – îmbrăcămintea standard, din stofă groasă, bej-cenușie, la care aveau drept toți cetățenii, dar pe care o purtau

doar cei care nu-și permiteau altceva mai bun. Ceilalți erau îmbrăcați în cămăși largi și pantaloni în culori intense, roșu, albastru și violet, în contrast cu pereții cenușii, plini de murdărie. Aerul era îndeajuns de stătut și închis pentru ca ținuta lejeră, în cămașă largă, să fie mult mai apreciată decât uniforma mea. N-am văzut niciuna dintre eșarfele pe care le văzusem în sala principală, iar în privința bijuteriilor doar câte una, ici și colo. Majoritatea își țineau bolurile, în care am presupus că era ceai, în mâinile goale. Parcă nici n-aș fi fost într-o stație radchaiană.

La apariția mea, patroana se întorsese într-un colț plin de boluri de unde acum își privea mușteriii cu multă luare-aminte, dându-mi de înțeles că nu putea renunța la niciunul dintre ei pentru mine. M-am apropiat de ea, m-am înclinat și i-am spus:

— Scuză-mă, cetățene. Nu sunt de prin părțile astea. Te-aș ruga să-mi răspunzi la o întrebare.

Patroana mă privi lung, părând că nu înțelege, ca și cum ceainicul din mâna ei goală tocmai i-ar fi vorbit sau eu i-aș fi spus ceva pe limba păsărească.

— Am aflat că azi e o sărbătoare foarte importantă pentru athoekani, dar aici nu văd nici urmă de sărbătoare.

Fără ghirlande din penisuri, fără dulciuri, doar oameni care își vedeau de băutură. Prefăcându-se că nu-i observă pe militarii care se opriseră în mijlocul localului.

Patroana surâse batjocoritor și răspunse:

— Fiindcă toți athoekanii sunt xhai, de asta.

Kalr Cinci se oprise chiar în spatele meu. Căpitanul Hetnys și unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* rămăseseră în pragul ușii, privind lung, după mine.

— Aha, am înțeles. Mulțumesc.

— Ce cauți aici? întrebă cineva de la o masă.

Direct, fără niciun titlu, nici măcar apelativul *cetățene,* de o minimă politețe. Persoanele din apropiere se încordară și priviră în altă parte. Toți cei care vorbeau tăcură. O persoană, care ședea singură la câțiva metri de noi, una dintre cele două îmbrăcate după moda radchaiană, în haine din stofă groasă, ieftină, și cu mănuși, închise ochii, inspiră de câteva ori, apoi îi deschise. Dar nu spuse nimic.

M-am prefăcut că nu le bag în seamă.

— Am nevoie de cazare, cetățene.

— Aici n-ai să găsești hoteluri luxoase, răspunse persoana care mi se adresase cu atâta insolență. Aici nu vine nimeni să *locuiască.* Aici oamenii vin să bea sau să mănânce specialități ychane, *autentice.*

— *Militarii* vin aici să-i zvânte în bătaie pe cei care-și văd de treabă, mormăi cineva din spatele meu.

Nu m-am întors să văd cine era, doar i-am trimis un mesaj rapid, în gând, lui Kalr Cinci, prin care îi ordonam să nu facă nicio mișcare.

— Iar guvernatorul are întotdeauna spațiu pentru oamenii *importanți,* continuă persoana care vorbise până atunci, ca și cum cealaltă voce n-ar fi existat.

— Poate nu vreau să stau cu guvernatorul.

Nu știu de ce, dar mi se păruse replica potrivită. Toți cei din jur izbucniră în râs. Mai puțin persoana îmbrăcată în haine radchaiene, mult prea tăcută. Puținele insigne pe care le purta erau obișnuite și ieftine – din alamă sau sticlă colorată. Departe de a indica apartenența la o familie anume. Doar un mic Issalnu, emailat, prins de guler, sugera ceva despre ea. Era Emanația mișcării și a repausului, semn că persoana respectivă ar fi putut face parte dintr-o sectă ce practica un anume tip de meditație. Emanațiile însă se bucurau de mare popularitate și, dat fiind că aici se aflau în fața templului lui Amaat, poate țineau locul unor zei athoekani. De aceea, în ultimă analiză, nici măcar Issalnu nu-mi spunea mare lucru. Dar mă intriga.

Am tras scaunul din fața ei și m-am așezat.

— Văd că ești foarte furioasă, i-am zis eu.

— Ar fi lipsit de rațiune, răspunse ea, cu întârziere.

— Sentimentele și gândurile sunt irelevante.

Mi-am dat seama că o luasem prea tare, că, dintr-o clipă întralta, va sări în picioare și va pleca de acolo.

— Forțele de securitate se îngrijesc doar de fapte, am adăugat eu.

— Așa se spune, zise ea, îndepărtă bolul din fața ei și dădu să se ridice.

— Stai jos, m-am răstit, autoritar, tonul meu țintuind-o locului.

I-am făcut semn patroanei să se apropie.

— Vreau și eu un bol cu ce beau ceilalți.

Am primit un bol cu un fel de pudră care, după ce turnai apă clocotită peste ea, se transforma în ceaiul gros pe care îl beau toți clienții. Am gustat din el.

— Ceai, am ghicit eu. Și boabe prăjite? Ce fel de boabe?

Patroana își dădu ochii peste cap, de parcă tocmai aș fi spus o prostie, și se îndepărtă fără să-mi răspundă. Am ridicat din umeri, resemnată, și am gustat din nou.

— Mda, am făcut eu spre persoana din partea cealaltă a mesei, care, între timp, nu se relaxase deloc, dar cel puțin n-o luase la fugă. Trebuie să fie o chestie politică.

Făcu ochii mari, inocența întruchipată.

— Poftim, cetățene?

Politicoasă conform uzanțelor, cu ostentație chiar, deși sigur își dăduse seama că are de-a face cu o persoană de rang înalt și, în consecință, ar fi trebuit să folosească apelativul la care eram îndreptățită, dacă ar fi știut cine sunt. Și dacă într-adevăr voia să fie politicoasă.

— Nimeni de-aici nu te privește și nici nu vorbește cu tine, am zis eu. Iar accentul cu care vorbești nu e la fel cu al celorlalte. Nu ești de pe aici. De obicei, reeducarea dă rezultate prin condiționare directă, prin transformarea lucrului pentru care ai fost arestată în ceva extrem de neplăcut.

Sau ceva extrem de complicat, departe de a fi la îndemână, cum părea la început.

— Iar ceea ce te deranjează cel mai mult e felul în care îți exteriorizezi furia. Fiindcă ești foarte furioasă.

Deși aici nu vedeam nicio față cunoscută, furia era o reacție pe care o recunoșteam imediat. Furia devenise un tovarăș de nădejde pentru mine.

— A fost o mare nedreptate, de la început și până la sfârșit, corect? N-ai făcut nimic rău. Nimic din ceea ce crezi că ar fi rău.

După toate aparențele, nimeni de aici nu credea că persoana din fața mea făcuse ceva rău. Nu fusese alungată din local, prezența ei nu-i deranja pe cei din jur.

— Ce s-a întâmplat?

Câteva clipe rămase tăcută.

— Ești obișnuită să vrei ceva și să obții acel ceva numaidecât, zise ea în cele din urmă.

— E prima oară când calc în Stația Athoek, am răspuns eu și am mai luat o gură de ceai gros. Sunt aici de-abia de o oră și, până acum, nu prea îmi place ce văd.

— Atunci încearcă în altă parte, propuse ea cu o voce uniformă, aproape fără nicio urmă de ironie sau sarcasm, ca și cum ar fi vrut să spună exact ce spusese.

— Deci ce s-a întâmplat?

— Cât ceai bei, cetățene?

— Beau destul. Ca orice radchaiană.

— Fără îndoială că bei din cel mai bun.

Aceeași sinceritate aparentă. Mi-am dat seama că-și recăpătase în mare parte calmul și că această amabilitate exagerată, cu răbufnirile de furie aproape imperceptibile, era ceva normal la ea.

— Cules manual, cu mugurii cei mai rari și mai delicați.

— Chiar atât de pretențioasă nu sunt, am răspuns eu pe același ton.

Deși, ca să fiu sinceră, habar nu aveam dacă ceaiul pe care îl beam era cules manual și nici nu-i cunoșteam istoria; îi știam doar numele și că era de soi bun.

— Deci ceaiul e cules manual...

— O parte. Ar trebui să mergi pe planetă și să vezi plantația. Se organizează tururi foarte ieftine. Și mult apreciate de turiști. Mulți oameni vin aici doar ca să vadă ceaiul. De ce n-ar veni? Ce s-ar face radchaienele fără ceai? Sunt sigură că vreun cultivator ar fi încântat să-ți fie chiar el ghid.

M-am gândit la Fosyf.

— Poate că am să încerc, am spus eu și am mai luat o gură din ceaiul-terci.

Ridică bolul și bău ce mai rămăsese în el. Se ridică.

— Mulțumesc, cetățene, pentru conversația interesantă.

— A fost o plăcere să te întâlnesc, cetățene. Eu stau la nivelul patru. Mă poți vizita după ce ne instalăm.

Se înclină fără să dea un răspuns. Dădu să plece, dar înțepeni când ceva greu se izbi cu putere de perete.

Toți cei din local ridicară privirea. Patroana trânti ceainicul pe masă, dar clienții nici nu băgară în seamă zgomotul, atât de concentrați erau asupra a ceea ce se întâmpla afară, în sala mică, acoperită de umbre. Furioasă, fioroasă, patroana ieși cu

pași mari, hotărâți, din local. M-am ridicat în picioare și am urmat-o, cu Cinci în spatele meu.

Afară, unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* îl lipise de perete pe vopsitor, răsucindu-i mâna dreaptă la spate. Judecând după petele roz-cafenii de pe cizme, după balta din jur și urmele de pe podea, dăduse un picior zdravăn cutiei. Căpitanul Hetnys stătea exact unde o lăsasem și privea impasibilă. În tăcere.

Patroana se proțăpi în fața unității ancilare.

— Cu ce-a greșit? N-a făcut nimic rău!

Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* nu răspunse, doar răsuci și mai tare brațul vopsitorului, silindu-l să se dezlipească de perete, cu un țipăt de durere, să se întoarcă, să cadă în genunchi și apoi cu fața la podea. Vopseaua îi pătă hainele și jumătate din față. Unitatea ancilară îl apăsă cu un genunchi între omoplați, făcându-l să icnească și apoi să scoată un scâncet.

Patroana se dădu înapoi, însă nu plecă.

— Lasă-l în pace! L-am *angajat* ca să vopsească ușa.

Era momentul să intervin.

— *Sabia lui Atagaris,* dă-i drumul cetățeanului.

Unitatea ancilară șovăi. Poate fiindcă nu se gândea la vopsitor ca la un cetățean. Apoi îi dădu drumul și luă poziția de drepți. Patroana îngenunche lângă vopsitor, îi vorbi într-o limbă necunoscută mie, dar după intonație mi-am dat seama că-l întreba dacă era rănit. Știam că nu – *Sabia lui Atagaris* îl strânsese atât cât să nu-l vatăme iremediabil. Procedasem și eu la fel, în același scop, de multe ori.

Am îngenuncheat lângă patroană.

— S-ar putea să ai brațul rupt, i-am zis vopsitorului. Nu te mișca. Am să chem echipa medicală.

— Echipa medicală nu vine aici, spuse patroana cu o voce plină de amărăciune și dispreț.

Apoi i se adresă vopsitorului:

— Poți să te ridici?

— N-ar trebui să te miști, l-am sfătuit eu.

Dar vopsitorul nu mă luă în seamă. Cu ajutorul patroanei și a altor două persoane reuși să se ridice în picioare.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys, vizibil indignată și străduindu-se să se controleze. Această persoană a atentat la integritatea fizică a Stației!

— Această persoană vopsea ușa unei ceainării la cererea patroanei, am răspuns eu.

— Dar nu avea autorizație, comandant! Iar vopseaua mai mult ca sigur a fost furată.

— Ba n-a fost furată! strigă patroana în timp ce vopsitorul se îndepărta încet, sprijinit de cele două persoane, una dintre ele fiind chiar cetățeana furioasă cu mănuși cenușii. Am *cumpărat-o* eu!

— L-ai întrebat de unde are vopseaua? m-am adresat eu căpitanului Hetnys, care mă privi uluită, semn că întrebarea i se părea absurdă. L-ai întrebat dacă are autorizație?

— Dar, comandant, nimeni nu are voie să se atingă de *nimic* aici.

Deși căpitanul Hetnys încerca din răsputeri să-și controleze vocea, eu tot îi ghiceam frustrarea.

Un motiv în plus să mă întreb de ce această activitate nepermisă provoca o reacție atât de violentă.

— Ai întrebat Stația dacă vopseaua e furată?

Întrebarea i se păru fără sens căpitanului Hetnys.

— E vreun motiv pentru care n-ai chemat forțele de securitate?

— Comandant, acum *noi suntem* forțele de securitate în Grădina Subterană. Noi trebuie să asigurăm ordinea dacă lucrurile o iau razna. Forțele de securitate ale Stației nu vin aici. Nimeni…

— Nu trebuie să vină aici, am completat-o eu și m-am întors spre Cinci. Ai grijă ca cetățeanul să ajungă fără probleme la spital și ca rănile să-i fie tratate imediat.

— N-avem nevoie de ajutorul *tău,* protestă patroana ceainăriei.

— Chiar așa? am întrebat-o eu și i-am făcut semn lui Cinci să plece, apoi m-am întors din nou spre căpitanul Hetnys. Vasăzică *Sabia lui Atagaris* e șeful forțelor de securitate în Grădina Subterană.

— Da.

— Are… sau ai… ceva experiență în coordonarea securității civile?

— Nu, dar…

— Felul în care unitatea ancilară i-a răsucit mâna vopsitorului nu e indicat atunci când e vorba de cetățeni. În plus, e foarte

posibil să sufoci pe cineva atunci când îl pui să îngenuncheze astfel.

O chestie care nu deranja pe nimeni dacă viața persoanei în cauză nu conta.

— Împreună cu nava te vei familiariza imediat cu regulile de abordare a cetățenilor civili. Și le vei respecta întocmai.

— Îmi cer iertare. Nu cred că înțelegi. Acești oameni sunt..., se opri și coborî vocea. Acești oameni au un pospai de civilizație. Și pot scrie orice pe pereți. În asemenea momente ar putea împrăștia zvonuri, ar putea transmite mesaje secrete sau îndemnuri la revoltă, care să ațâțe populația...

Se opri din nou, negăsindu-și cuvintele.

— Iar Stația nu poate vedea aici, comandant. Aici ar putea fi tot felul de intruși. Sau chiar alieni!

Preț de o clipă, cuvintele „tot felul de intruși” mă descumpăniră. Potrivit căpitanului Hetnys, toți cei de aici erau intruși – nimeni nu avea permisiunea să fie în Grădina Subterană. Apoi mi-am dat seama că se referea la cei a căror existență nu era recunoscută. Oameni care se născuseră aici fără știrea Stației și fără să li se implanteze monitoare. Oameni pe care Stația nu-i ținea sub observație în niciun fel.

Puteam admite că existau câțiva. Dar atât de mulți, încât să fie o problemă?

— Intruși? am întrebat recurgând la accentul meu antic și la o voce ușor sceptică. Alieni? *Haida-de* căpitane.

— Îmi cer iertare, comandant. Bănuiesc că ești obișnuită cu locuri în care toată lumea e civilizată. În care toată lumea și-a însușit pe deplin modul de viață radchaian. Aici nu ai de-a face cu așa ceva.

— Căpitane Hetnys. Tu și echipajul tău veți recurge la violență împotriva cetățenilor acestei Stații doar în cazuri de forță majoră, am zis eu și am continuat în ciuda dorinței ei evidente de a protesta. Dar chiar și în astfel de cazuri vă veți supune acelorași norme ca și forțele de securitate ale Stației. Clar?

Clipi de câteva ori și se abținu de la orice protest.

— Clar.

M-am întors spre unitatea ancilară.

— *Sabia lui Atagaris.* Clar?

Unitatea ancilară șovăi. Surprinsă, fără îndoială, de faptul că mă adresam direct ei.

— Clar.

— În regulă. Vreau să continui această conversație între patru ochi.

Capitolul 7

La recomandarea și cu ajutorul Stației solicitasem un apartament la etajul patru. Aerul de acolo era stătut și, bănuiam eu, cele câteva panouri de iluminat rezemate de pereți fuseseră luate de pe coridoarele din apropiere, dat fiind că magazinele mai mici probabil nu erau deschise astăzi, iar cele mari poate că nu aveau tot personalul la dispoziție. Dar chiar și în lumina difuză, pereții și podelele arătau mult prea pline de praf și murdărie. În afară de bagajele noastre, bucățelele de lemn și cioburile de sticlă de pe jos sugerau că cine locuise aici înainte ca Grădina Subterană să fie afectată nu luase absolut totul, obiectele încă utile fiind cărate de acolo de-a lungul anilor.

— Nu avem apă, comandant, zise locotenent Tisarwat. Ceea ce înseamnă că băile cele mai apropiate sunt... nu-ți recomand să le vezi. Deși nu este apă, oamenii le-au folosit pentru... știi tu. În fine. Am trimis-o pe Nouă să caute niște găleți și ceva de curățat.

— Foarte bine, locotenent. E vreun loc în care să pot vorbi cu căpitanul Hetnys? Și să stăm jos?

Am citit panică în ochii liliachii ai locotenentului Tisarwat.

— Comandant, nu aveți unde să stați jos, doar pe podea. Sau pe bagaje.

Ceea ce ar fi întârziat despachetarea.

— Atunci vom sta pe podea.

Mila lui Kalr îmi transmise un val de indignare din partea fiecărei Kalr prezente aici, dar niciuna nu spuse nimic și nu-și schimbă expresia, cu excepția locotenentului Tisarwat, care se străduia să-și ascundă disperarea.

— E cineva prin apropiere?

— Stația spune că nu, răspunse Tisarwat și arătă spre ușă. Aici e probabil locul cel mai bun.

Căpitanul Hetnys mă urmă în camera indicată de Tisarwat. M-am ghemuit pe podeaua murdară și i-am făcut semn să-mi urmeze exemplul. Șovăi puțin, apoi se ghemui și ea, în fața mea, unitatea ancilară rămânând în picioare, în spate.

— Căpitane, în acest moment tu sau nava ta transmiteți vreo informație Stației?

Căpitanul făcu ochii mari.

— Nu, comandant.

O scurtă verificare îmi spuse că nici nava mea nu transmitea nimic.

— Mda… Dacă înțeleg bine, tu crezi că, foarte probabil, presgerii vor ataca acest sistem. Că, poate, sau și infiltrat în Stație.

Radchul cunoștea – era în contact cu – trei specii de alieni: geckii, rrrrrrii și presgerii. Geckii rareori își părăseau planeta de baștină. Relațiile cu rrrrrrii erau tensionate, fiindcă prima întâlnire cu ei decursese dezastruos. Din cauza modului în care fusese conceput tratatul nostru cu presgerii, războiul cu rrrrrrii îl putea desființa.

Iar înainte de încheierea tratatului, relațiile cu presgerii fuseseră imposibile. Invariabil fatale, de fapt. Înainte de tratat, presgerii fuseseră dușmanii implacabili ai omenirii. Sau poate mai mult acaparatori decât dușmani.

— Se pare că locotenentul tău a crezut că *Mila lui Kalr* e o navă presgeră mascată.

— Întocmai, comandant, spuse ea, aproape ușurată.

— Ai vreun motiv să crezi că presgerii au încălcat tratatul? Ai vreun indiciu că i-ar interesa, cât de cât, Athoekul?

Ceva. O schimbare aproape imperceptibilă a expresiei.

— Comandant, de aproape o lună n-am mai comunicat oficial cu nimeni. Am pierdut contactul cu Omaugh acum douăzeci și șase de zile, ca toată partea asta din provincie. Am trimis nava *Mila lui Phey* la Omaugh ca să afle ce s-a întâmplat, dar chiar dacă a ajuns acolo și acum e în drum spre noi, va sosi aici de-abia peste câteva zile.

Nava trebuie să fi ajuns la Omaugh la scurt timp după ce plecasem eu de acolo.

— Canalele oficiale de știri ale guvernatorului sistemului anunță doar „dificultăți neprevăzute”, iar oamenii sunt tot mai agitați, continuă căpitanul.

— E de înțeles.

— Apoi, acum zece zile, am pierdut toate legăturile cu Palatul Tstur.

Probabil în momentul în care veștile din Omaugh au ajuns la Tstur, plus distanța de aici până acolo.

— Presgerii n-au fost niciodată prietenii noștri, comandant și… în plus, am auzit și altele.

— De la căpitanul Vel. Despre felul în care presgerii subminează Radchul.

— Da, comandant. Dar tu susții că Vel e trădătoare.

— Presgerii n-au nicio legătură cu asta. Stăpâna Radchului e în conflict cu sine însăși. S-a disociat în cel puțin două facțiuni, fiecare cu interesele ei. Cu idei opuse despre viitorul Radchului. Amândouă recrutează nave ca să-și susțină cauza.

Am ridicat privirea spre unitatea ancilară care stătea în poziție de drepți, lipsită de expresie. Nepăsătoare, în aparență. În mod cert o atitudine înșelătoare.

— *Sabia lui Atagaris.* Te afli în acest sistem de aproximativ două sute de ani.

— Întocmai, comandant, răspunse ea cu o voce ștearsă, plată, care nu trăda nimic din surpriza pe care sigur i-o producea faptul că mă adresam direct ei pentru a doua oară.

— Stăpâna Radchului a făcut mai multe vizite în acest timp. A purtat vreo discuție între patru ochi cu tine? Poate aici, în Grădina Subterană?

— Nu înțeleg întrebarea, comandant, răspunse *Sabia lui Atagaris* prin intermediul unității ancilare.

— Te-am întrebat dacă ai purtat o discuție privată cu Anaander Mianaai, pe care să n-o audă nimeni, am repetat eu știind prea bine de ce ocolea răspunsul. Dar poate că deja mi-ai răspuns. Ai vorbit cu cea care susține că presgerii s-au infiltrat în Radch sau cu cealaltă?

Cealaltă îmi dăduse comanda navei *Mila lui Kalr.* Și mi-o trimisese pe Tisarwat.

Sau, ferească-ne zeii, oare exista și o a treia Mianaai, care își justifica faptele cum credea ea de cuviință?

— Îmi cer iertare, comandant, că vorbesc deschis, interveni căpitanul Hetnys în scurta tăcere care urmă după întrebarea mea.

— Chiar te rog, căpitane.

— Comandant, spuse ea, și înghiți în sec. Îmi cer din nou iertare, dar știu numele comandanților de flotă din această provincie, iar al tău nu este printre ele.

Între timp, mai mult ca sigur *Sabia lui Atagaris* îi arătase dosarul meu – sau o parte din el, la cât avea acces – în care văzuse că eram comandant de flotă de-abia de câteva săptămâni. De când intrasem în armată. Dintr-o astfel de informație se puteau trage mai multe concluzii și se pare că ea alesese una singură: fusesem numită în grabă, dintr-un motiv obscur și fără să am pregătire militară. Faptul că mi-o spunea de la obraz era elocvent pentru cât preț punea pe propria viață.

— Numirea mea e de dată recentă.

Faptul în sine ridica mai multe semne de întrebare. La un ofițer precum căpitanul Hetnys unul dintre ele era probabil de ce nu fusese ea numită comandant de flotă. Și primul care îi venea în minte.

— Comandant, se îndoiește cineva de loialitatea mea? întrebă Hetnys și imediat își dădu seama că nu cariera ei era problema cea mai presantă acum. Ai spus că Stăpâna e… disociată. Că acesta este rezultatul unui conflict cu ea însăși. Nu sunt sigură că înțeleg cum se poate întâmpla așa ceva.

— E mult prea complexă ca să continue ca o singură entitate, căpitane. Dacă a fost vreodată una singură.

— Dar bineînțeles că a fost, comandant. Și este. Îmi cer iertare, dar poate că nu ai suficientă experiență în privința navelor cu echipaje alcătuite din unități ancilare. Nu e chiar același lucru, deși se aseamănă foarte mult.

— Cu tot respectul, căpitane, te informez că dosarul meu nu-ți este disponibil în totalitate, am zis eu cu voce rece, plină de ironie. Sunt destul de familiarizată cu unitățile ancilare.

— Chiar și așa, comandant, dacă ceea ce spui este adevărat, că Stăpâna este împărțită în două și se luptă cu ea însăși, dacă ambele sunt Stăpâna Radchului și nu o… impostoare, cum știm care este cea adevărată?

Am luat aminte că aceasta era o idee nouă pentru căpitanul Hetnys. Că, până acum, nicio radchaiană nu pusese la îndoială identitatea lui Anaander Mianaai și nici nu se întrebase cât de îndreptățită îi era domnia. Totul se subînțelesese de la sine.

— Amândouă sunt, căpitane.

Hetnys nu arătă că ar fi înțeles.

— Dacă „adevăratei” Anaander nu i-ar păsa de viețile cetățenilor câtă vreme câștigă lupta cu ea însăși, te-ai mai supune ordinelor ei?

Rămase tăcută mai bine de trei secunde.

— Cred că aș dori să știu mai multe.

Ceea ce mi se părea corect.

— Dar, cu permisiunea ta, comandant, vreau să vă spun că am auzit anumite lucruri despre infiltrarea alienilor.

— De la căpitanul Vel.

— Întocmai, comandant.

— Vorbea aiurea.

Mai degrabă era manipulată, astfel unei Anaander îi venea mai ușor s-o atragă de partea ei – și poate s-o facă să creadă – acuzând un dușman din afară, unul de care aproape toți radchaienii se temeau și pe care-l urau.

Dar eu nu puteam spune cu mâna pe inimă că presgerii nu erau deloc implicați. Presgerii erau cei care fabricaseră arma pe care o purtam sub haină, invizibilă pentru orice scaner, cu gloanțe capabile să străpungă orice material din univers. Presgerii, care vânduseră aceste arme, douăzeci și cinci la număr, garseddailor ca să se opună anexării de către Radch.

Și tocmai distrugerea Garseddului, nimicirea tuturor ființelor din acel sistem, provocase criza lui Anaander, un conflict personal atât de intens, încât nu-l putea rezolva decât războindu-se cu ea însăși.

Dar criza se pregătea de mult. Mii de corpuri distribuite prin tot spațiul radchaian, douăsprezece cartiere generale, toate aflate în contact permanent, deși cu întârziere din cauza distanțelor imense. Spațiul radchaian – ca și Anaander – se extinsese constant timp de trei mii de ani, și de aceea unui gând îi trebuia de-acum săptămâni întregi ca să ajungă la toate replicile ei. Prin urmare, totul era menit să cedeze la un moment dat.

Evident, privind retrospectiv. Era evident și înainte, ai crede. Dar e atât de ușor să nu vezi ceea ce este clar, chiar și la mult timp după ce ar trebui să fie la îndemâna ta.

— Căpitane, ordinul meu e să ai grijă de siguranța și stabilitatea acestui sistem. Chiar și dacă asta înseamnă să-l aperi de Stăpâna Radchului, cum voi face și eu. Dacă primești ordin să treci într-o tabără sau alta, sau dacă ai convingeri politice solide, ia-ți nava și pleacă. De preferat cât mai departe de Athoek.

Căpitanul se gândi o clipă mai mult decât mi-aș fi dorit.

— Comandant, datoria mea nu este să am convingeri politice.

Nu eram sigură cât de onest era răspunsul ei.

— Datoria mea este să execut ordinele.

— Care până acum au fost să-l ajuți pe guvernatorul sistemului să mențină ordinea aici. De acum încolo ordinele sunt să mă ajuți pe mine să asigur protecția acestui sistem.

— Am înțeles, comandant. Desigur. Dar…

— Dar?

— Fără să-ți jignesc inteligența și capacitatea…, zise ea și se opri, dându-și seama că alesese un început al frazei care avea să ducă la un sfârșit penibil.

— Te îngrijorează lipsa mea de experiență militară.

Căpitanul Hetnys considera că merită să-și pună viața în primejdie aducând din nou subiectul în discuție. Am schițat un zâmbet plăcut.

— Ce-i drept e drept, uneori Administrația face și numiri aiurea.

Scoase un murmur amuzat. Toți militarii se plângeau de felul în care Administrația înțelegea să aranjeze lucrurile.

— Dar nu Administrația m-a numit, ci însăși Anaander Mianaai.

Cât se poate de adevărat, dar nu și un argument hotărâtor, pe care să-l invoc cu prea multă plăcere.

— Sigur, ți-ai putea spune: „E o Mianaai, e verișoara Stăpânei Radchului”.

Mușchii feței îi tresăriră scurt, semn că se gândise la asta.

— Și ai mai avut de-a face cu persoane promovate doar fiindcă erau înrudite cu cine trebuie. Nu te învinovățesc, am trecut și eu prin asta. Dar, în ciuda a ceea ce-ai văzut în versiunea disponibilă a dosarului meu, să știi că *nu* sunt un proaspăt recrut.

Medită la cuvintele mele. Încă un minut și ajungea la concluzia că mi-am dedicat întreaga carieră misiunilor speciale, tot ce făcusem până acum fiind prea secret ca să pot recunoaște, chiar și parțial.

— Comandant, îmi cer scuze.

I-am făcut semn că nu era nevoie de așa ceva.

— Dar serviciul de misiuni speciale acționează, de obicei, la limita… legii și…

O replică uluitoare din partea unei persoane care nici măcar nu clipise când unitățile ancilare din subordinea ei maltrataseră cetățeni.

— Din întâmplare, am ceva experiență în privința situațiilor care degenerează atunci când cineva acționează prea la limita legii. Și când cineva acționează în litera, și nu în spiritul limitei legii. Chiar dacă Athoek ar fi complet lipsit de probleme, întreg spațiul radchaian trece printr-o situație scăpată de sub control.

Dădu să mai întrebe ceva, dar păru că se răzgândește.

— Am înțeles.

Am ridicat ochii spre unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* nemișcată și tăcută în spatele ei.

— Dar tu?

— Eu execut ordinele căpitanului, comandant, răspunse ea.

Fad. Aparent fără nicio urmă de emoție. Dar aproape sigur surprinsă de întrebarea mea.

— Mda, am făcut eu, considerând că n-are rost să forțez nota prea mult, și m-am ridicat în picioare. A fost o zi grea pentru noi toate. Propun să ne înviorăm puțin. Dacă nu mă înșel, căpitane, ai primit o invitație la cină.

— Ca și tine, îmi aminti căpitanul Hetnys. Cu siguranță mâncarea va fi excelentă. Iar la masă vor fi prezente și câteva persoane cu care probabil ai dori să te întâlnești.

Încercă să nu privească în jur, la încăperea murdară, aproape întunecată. Fără obiecte de mobilier. Fără apă.

— Guvernatorul va fi acolo, fără doar și poate, comandant.

— Atunci cred că s-ar cuveni să merg și eu.

Capitolul 8

Apartamentul lui Fosyf Denche dispunea de o sufragerie cu un perete de sticlă care făcea legătura cu sala principală de dedesubt, aglomerată chiar și la această oră. De patru metri pe opt, cu pereții vopsiți în ocru. Un șir de plante se întindea pe un raft înalt, tulpinile lungi și groase ajungând până aproape de podea, cu țepi ascuțiți și frunze rotunde, groase, de un verde intens. Oricât de spațioasă, după standardele Stației, ar fi fost sufrageria, tot n-ar fi reușit să facă față familiei și angajaților unei radchaiane înstărite – verișoare, cliente, servitoare, plus copiii acestora – și, judecând după cei șase copii mici, mai mult sau mai puțin dezbrăcați, cu ochii mai mult sau mai puțin lipiți de somn, împrăștiați pe pernuțele din camera de zi alăturată, acesta era cel puțin al doilea schimb al cinei festive.

— Comandantul este colecționar, la fel ca tine, administrator Celar! spuse Fosyf de la un capăt al mesei din lemn deschis la culoare, aurit.

Fosyf era vizibil mulțumită de descoperire. Îndeajuns ca să-și ascundă, într-un fel, dezamăgirea provocată de faptul că nu oferisem nicio informație privind pierderea contactului cu Palatele cele mai apropiate sau de incapacitatea ei de a mă presa, politicos, să o fac.

Celar, administratorul Stației, încercă să se arate cât de cât interesată.

— Ești colecționar, comandant? De cântece? Ce fel de cântece?

Era o persoană trupeșă, îmbrăcată în haine roz strălucitor și cu o eșarfă galben-verzuie. Cu pielea măslinie, cu ochii negri, cu părul des, plin de cârlionți și pieptănat în sus, ca un turn în creștetul capului. Era foarte frumoasă și, mi-am zis eu, conștientă de acest lucru, deși nu cât să deranjeze. Fiica ei, Piat, ședea alături, tăcută și mult prea retrasă. Nu era la fel de trupeșă și nici la fel de frumoasă, dar îndeajuns de tânără ca să aibă timp să-și egaleze mama în ambele privințe.

— Gustul meu e mai degrabă eclectic decât discriminatoriu, administrator.

Am făcut semn că nu doresc încă o porție de ouă afumate. Căpitanul Hetnys ședea tăcută lângă mine, concentrată asupra celei de a doua porții. În fața mea, lângă administratorul Stației, stătea Giarod, guvernatorul sistemului, înaltă și lată în spate, îmbrăcată într-o haină verde, lungă și largă, din stofă moale. Nuanța ciudată a pielii îmi spunea că și-o înnegrise. Din clipa în care intrase, se purtase la fel de firesc de parcă ar fi fost vorba de o cină obișnuită, nimic ieșit din comun.

— Pe mine mă interesează în mod deosebit muzica ghaoneză, se confesă administratorul Celar.

Fosyf zâmbi larg. Raughd, fiica lui Fosyf, surâse prefăcut, aproape reușind să-și ascundă plictiseala. De la sosirea mea se arătase un pic prea atentă, prea respectuoasă – văzusem atât de mulți tineri din aceeași clasă socială, îi cunoscusem atât de aproape și de atâta vreme, încât chiar și fără să-mi spună o IA, mi-am dat seama că era mahmură. Și că medicamentul pe care-l luase ca să scape de mahmureală începuse să-și facă efectul.

— Am crescut la câteva portaluri de Ghaon și am fost administrator-adjunct la Stația de acolo timp de douăzeci de ani, continuă Celar. A fost pur și simplu fascinant! Și mi-a venit atât de greu să găsesc ceva real, autentic.

Luă cu furculița o bucățică dintr-un fruct pane, dar în loc s-o vâre în gură, o coborî sub masă. Lângă ea, Piat zâmbi ușor, sincer, pentru prima dată de când eram acolo.

— Muzica ghaoneză în general? am întrebat eu.

Stația în care servise administratorul Celar era în construcție când trecusem ultima oară pe acolo, cu secole în urmă.

— La momentul anexării existau cel puțin trei entități politice pe Ghaon, depinde cum numeri, și se vorbeau aproximativ șapte limbi importante, fiecare cu stilurile ei muzicale specifice, am adăugat.

— Atunci înțelegi prea bine, zise Celar, uitând pe moment de orice urmă de precauție față de mine. Atâta bogăție și doar câteva cântece ghaoneze rămase…

— Ce mi-ai da pentru un cântec ghaonez pe care nu l-ați auzit niciodată? am întrebat eu.

Făcu ochii mari, nevenindu-i să creadă.

— Comandant, zise ea indignată și ofensată. Îți bați joc de mine.

Am ridicat o sprânceană.

— Vorbesc foarte serios. Am câteva cântece dintr-o navă care s-a aflat acolo în timpul anexării.

N-am menționat că eu fusesem nava respectivă.

— Ai întâlnit *Răzbunarea lui Toren*! exclamă ea. Ce pierdere! Ai servit în ea? Ce mult mi-am dorit să întâlnesc pe cineva care a fost în nava aceea. Unul dintre horticultorii noștri a avut o soră care a servit în *Răzbunarea lui Toren,* dar cu mult înainte de a veni aici. Era doar un copil când...

Clătină din cap, plină de regrete și adăugă:

— Ce păcat!

Era momentul să schimb subiectul. M-am întors spre guvernatorul Giarod.

— Pot să te întreb mai în amănunt despre ritualul religios care te-a ținut ocupată toată ziua? am zis eu cu accentul elegant al oricărui ofițer provenit dintr-o familie sus-pusă, pe un ton curtenitor, dar și cu o undă de reproș.

— Bineînțeles, dar nu sunt sigură câte răspunsuri la obiect îți pot da.

La fel ca Celar, administratorul Stației, luă o bucată de fruct pane, apoi păru că o coboară sub masă.

— Aha, misterele templului! am exclamat eu.

Cunoscusem câteva de-a lungul vieții mele de două mii de ani. Niciunul care să rămână un mister – doar dacă Anaander Mianaai devenea părtașă la secretele lor. În consecință, misterele care supraviețuiseră erau neexclusiviste. Cel puțin teoretic – accesul la ele costa fantastic de mult.

Guvernatorul Giarod mai strecură o bucată de fruct sub masă. Pentru un copil mai greu de mulțumit și poate mai întreprinzător decât surorile și verișoarele ei, am bănuit eu.

— Misterele sunt foarte vechi, continuă guvernatorul. Și foarte importante pentru athoekani.

— Importante pentru athoekani sau doar pentru xhai? Și sunt legate în vreun fel de povestea despre athoekanii care s-au prefăcut că-și taie penisurile?

— O interpretare greșită, răspunse guvernatorul Giarod. Festivalul Genitalia e mult mai vechi decât anexarea. Athoekanii, xhaii mai ales, sunt un popor care pune mare preț pe spirit. Pe metaforă, față de modul material, impropriu, de a vorbi despre lucruri imateriale... Dacă te interesează spiritualul, te îndemn să te inițiezi în așa ceva.

— Tare mă tem că pe comandant o interesează mai mult muzica decât spiritul, interveni Fosyf înainte de a avea timp să răspund. O interesează doar dacă e vorba de cântece.

O intervenție plină de obrăznicie, însă bazată pe adevăr.

Sub masă, o mână mică, goală, mă prinse de cracul pantalonului – persoana în cauză își pierduse răbdarea văzând-o pe guvernator atât de absorbită de conversație și se hotărâse să-și încerce norocul cu mine. Nu avea mai mult de un an și era, din câte-mi puteam da seama, goală-pușcă. I-am oferit o bucățică dintr-un fruct – evident unul dintre preferatele ei – pe care o luă cu o mână lipicioasă, o vârî în gură și o mestecă preocupată, încruntată, sprijinindu-se de piciorul meu.

— Cetățeanul Fosyf mi-a spus că muncitorii de pe domeniul ei cântă mai tot timpul, am remarcat eu.

— A, da! făcu administratorul Celar. În trecut, majoritatea erau aduși de pe Samir, acum însă toți sunt valskaayeni.

Am ciulit urechile, intrigată.

— *Toți* muncitorii voștri sunt valskaayeni? am întrebat eu, strecurând încă o bucată de fruct sub masă.

Kalr Cinci era îndreptățită să se plângă de petele lipicioase de pe pantalonii mei. Dar, în general, radchaienilor le plăceau copiii mici, deci indignarea ei nu avea cum să fie foarte mare.

— Samirul a fost anexat cu ceva timp în urmă, zise Fosyf. Toți samirii sunt mai mult sau mai puțin civilizați acum.

— Mai mult sau mai puțin, mormăi căpitanul Hetnys, lângă mine.

— Cunosc destul de bine muzica valskaayană, am mărturisit eu, ignorând-o. Muncitorii sunt vorbitori de delsigă?

Fosyf se încruntă.

— Bineînțeles. Vorbesc o radchaiană aproximativă, asta mai mult ca sigur.

Valskaayul avea o întreagă planetă locuibilă, cu clima temperată, plus zeci de stații și sateliți. Delsiga fusese limba pe care orice valskaayan trebuia s-o vorbească dacă voia să plece în lume ca să facă afaceri, dar nu era o certitudine că toți valskaayenii o vorbeau.

— Și-au păstrat tradiția corală?

— O parte din ea, răspunse Celar. Acum și improvizează, cântă pe mai multe voci cântecele pe care le-au învățat de când

au sosit aici. Gamă majoră, gamă minoră, mișcări paralele, știi ce zic, foarte primitiv, de altfel. Și departe de a fi interesant.

— Fiindcă nu e autentic? am întrebat eu.

— Întocmai, spuse Celar.

— Eu nu țin prea mult la autenticitate.

— Ai un gust eclectic, ca să te citez, zise Celar cu un zâmbet.

Am ridicat furculița în semn de aprobare și am întrebat:

— A importat cineva muzică scrisă?

În anumite locuri de pe Valskaay – mai ales acolo unde delsiga era de cele mai multe ori prima limbă – cercurile corale fuseseră o instituție socială importantă, fiecare persoană educată învățând să descifreze notele.

— Ca să nu se mărginească la gamele majore primitive, neinteresante? am continuat eu, cu un dram de sarcasm în voce.

— Pentru numele lui Amaat! exclamă Fosyf. Muncitorii mei de-abia pot să lege trei cuvinte în radchaiană. Darămite să se adune ca să învețe cum se citesc notele!

— Asta i-ar putea ține ocupați, zise Raughd, care fusese tăcută până acum, zâmbind prefăcut. I-ar împiedica să se apuce de rele.

— Mda, în privința asta aș spune că samirii educați sunt cei care ne creează cele mai multe probleme, spuse Fosyf. Supraveghetorii sunt aproape toți samiri. Majoritatea destul de inteligenți. Și de încredere, dar mereu se găsesc câțiva care fac notă discordantă și dacă-i lași să se adune, să-i convingă și pe alții, imediat vezi cum îi stârnesc pe muncitori. S-a întâmplat așa ceva în urmă cu cincisprezece-douăzeci de ani. Muncitorii de pe cinci plantații s-au pus pe jos și au refuzat să culeagă ceaiul. Pur și simplu s-au pus în șezut! Noi le-am refuzat mâncarea pe motiv că au refuzat munca. Dar pe o planetă e inutil să faci așa ceva. Cel care n-are chef de muncă poate trăi foarte bine din roadele pământului.

Mie însă nu mi se părea chiar atât de ușor să trăiești din roadele pământului.

— Și ce-ați făcut, ați adus muncitori din alte părți?

— S-a întâmplat în plin sezon, răspunse cetățeanul Fosyf. Toți vecinii se confruntau cu aceleași greutăți. În cele din urmă i-am adunat pe instigatori, i-am pedepsit exemplar, iar foarte curând muncitorii au reluat lucrul.

Aveam de pus atât de multe întrebări.

— Și cu revendicările muncitorilor ce-ați făcut?

— Ce revendicări! exclamă Fosyf cu indignare. Nu aveau niciun fel de revendicări cât de cât serioase. Să știți că duc o viață destul de plăcută. Uneori parcă regret că n-am fost trimisă și eu la cules de ceai.

— Rămâi aici? mă întrebă guvernatorul Giarod. Sau te întorci la navă?

— Rămân în Grădina Subterană.

Se așternu imediat o tăcere totală, nu se mai auzi nici clinchetul holurilor atinse de furculițe. Până și servitoarele, care aranjau platourile pe bufetele din lemn deschis, aurit, înțepeniră. Copilașul de sub masă mestecă ultima bucățică de fruct, nepăsătoare la ce se întâmpla în jur.

Apoi Raughd izbucni în râs.

— De ce nu? Animalele alea împuțite n-au cum să se pună cu *tine,* nu?

În ciuda priceperii cu care reușise să păstreze aparențele, disprețul își făcu loc în vocea ei. Mai avusesem de-a face cu oameni ca ea, de multe ori. Unii se dovediseră a fi ofițeri destoinici, după ce învățau ce trebuiau să învețe. Alții dimpotrivă.

— Să nu exagerăm, Raughd, zise mama ei cu blândețe.

De fapt nimeni de la masă nu se arătă surprinsă sau șocată de cuvintele lui Raughd. Fosyf se întoarse spre mine.

— Raughd și prietenele ei beau des în Grădina Subterană. Deși i-am spus de multe ori că nu e un loc sigur.

— Nu e un loc sigur? am întrebat eu. De ce?

— Hoții de buzunare nu sunt ceva ieșit din comun acolo, spuse Celar.

— Din cauza turiștilor! sări Raughd. *Ei* vor să fie jefuiți. De asta se și duc acolo. Ce se mai jeluiesc și se tânguiesc forțelor de securitate!

Flutură, a lehamite, din mâna acoperită cu mănușa albastră și adăugă:

— Face parte din distracția lor. Altfel ar fi mai precauți.

Brusc, mi-am dorit să fiu în *Mila lui Kalr.* Medicul, care era de cart, se răstea la una dintre Kalrii de lângă ea. Locotenent Ekalu era cu ochii pe decada ei, care trebăluia prin jur. Seivarden, pe marginea patului, întrebă:

— Navă, ce face comandantul?

— E frustrată, răspunse *Mila lui Kalr* în urechea lui Seivarden. Și furioasă. Nu e în niciun pericol, dar cum se spune, îi place să se joace cu focul.

— Ca de obicei, remarcă Seivarden aproape disprețuitor.

Patru Etrepi, pe un coridor de pe o altă punte, începură să fredoneze un cântec cunoscut, fiecare în legea lui.

În sufrageria cu pereții vopsiți în ocru, copilul, trăgându-mă în continuare de cracul pantalonului, începu să plângă. Fosyf și Raughd se arătară surprinse – după toate aparențele nu știau că era cineva sub masă. M-am aplecat, am ridicat copilul și l-am așezat în poală.

— Ai avut o zi lungă, cetățene, am zis eu pe un ton sobru.

Panicată, o servitoare se apropie în grabă și luă copilul în brațe, șoptind:

— Îmi cer scuze, comandant.

— Nu face nimic, cetățene.

Panica servitoarei mă surprinse – deși Fosyf și Raughd nu-și dăduseră seama că sub masă se afla un copil, era clar că toți ceilalți știau, dar nimeni nu obiectase. Chiar m-ar fi contrariat dacă ar fi făcut-o. Pe de altă parte, deși le cunoșteam pe radchaienele adulte de vreo două mii de ani și văzusem și auzisem toate mesajele pe care le primiseră sau le trimiseseră acasă, deși interacționasem cu copii mai mari sau mai mici în locurile anexate de Radch, niciodată nu fusesem într-o casă radchaiană, niciodată nu petrecusem prea mult timp în compania unor copii radchaieni. Prin urmare, nu puteam aprecia prea bine ceea ce era normal sau de așteptat.

•

Cina se sfârși cu un pahar de arac. M-am gândit la câteva modalități politicoase de a mă retrage, împreună cu guvernatorul Giarod, dar până să mă hotărăsc, am văzut-o pe locotenent Tisarwat – venită chipurile ca să-mi spună că apartamentul era gata, însă în realitate, bănuiam eu, sperând să mai fi rămas ceva de mâncare și pentru ea. Imediat Fosyf porunci unei servitoare să-i împacheteze resturile. Tisarwat îi mulțumi frumos și se înclină spre cei așezați la masă. Raughd Denche o privi din cap până-n picioare, surâzând enigmatic – amuzată? Intrigată? Disprețuitoare? Poate toate trei. Îndreptându-se de spate, Tisarwat surprinse privirea lui Raughd

și păru și ea intrigată. Erau apropiate ca vârstă și, oricât de antipatică o găseam pe Raughd, o legătură între ele îmi putea fi de folos. Îmi putea aduce informații. M-am prefăcut că nu observ. Ca și Piat, fiica administratorului Stației. M-am ridicat în picioare și am spus, apăsat:

— Guvernator?

— Desigur, răspunse guvernatorul, cu același aplomb impresionant. Fosyf, a fost o cină delicioasă, ca întotdeauna, te rog să mulțumești bucătăresei din nou, face adevărate minuni. Dar datoria e datorie.

•

Biroul guvernatorului Giarod era peste drum de apartamentul lui Fosyf. Aceeași vedere spre sala principală, însă din partea opusă. Pereții erau împodobiți cu goblenuri din mătase crem cu frunze stilizate. Mese și scaune joase, o icoană a lui Amaat în firida tradițională din perete, cu un bol în față, dar fără să miroasă a tămâie – desigur, astăzi guvernatorul nu venise la treabă.

O trimisesem pe Tisarwat înapoi în Grădina Subterană cu trofeul ei – mâncare mai mult decât suficientă chiar și pentru o tânără de șaptesprezece ani, complimentele adresate bucătăresei lui Fosyf fiind pe deplin meritate – și mă lipsisem și de căpitanul Hetnys, cu ordinul de a se prezenta la raport a doua zi dimineață.

— Ia loc, zise guvernatorul Giarod arătând spre câteva scaune late, capitonate, departe de fereastră. Oare ce crezi despre noi? Încă de la începutul acestei… crize am făcut tot posibilul ca viața să se desfășoare ca înainte. Bineînțeles că sărbătorile religioase sunt foarte importante în momente de cumpănă. Nu pot decât să-ți mulțumesc pentru răbdarea de care ai dat dovadă.

M-am așezat, urmată de guvernator.

— Recunosc că mai am puțin și ajung la limita răbdării. După cum, probabil, e și cazul tău.

În toate acele zile cât durase zborul nostru spre Stație mă tot gândisem ce să-i spun guvernatorului Giarod. Cât să-i spun. Într-un final, mă hotărâsem să-i spun adevărul, cât mai simplu cu putință.

— Iată care e situația: două facțiuni ale lui Anaander Mianaai se află în conflict de o mie de ani. Pe ascuns, chiar și față de sine însăși.

Guvernatorul Giarod se încruntă. Totul era absurd la prima vedere.

— Acum douăzeci și opt de zile, la Palatul Omaugh, conflictul a devenit deschis. Stăpâna Radchului a blocat toate comunicațiile dinspre Palat în încercarea de a ascunde conflictul de avatarurile ei. N-a reușit, motiv pentru care informațiile traversează acum întreg spațiul radchaian, spre toate celelalte Palate.

În acest moment probabil că ajungeau la Palatul Irei – cel mai îndepărtat de Omaugh.

— Conflictul din Omaugh pare să se fi rezolvat.

Consternarea evidentă a guvernatorului Giarod creștea la fiecare cuvânt al meu.

— În favoarea cui?

— A lui Anaander Mianaai, desigur. Cum altfel? Toți suntem într-o situație imposibilă. Indiferent de facțiunea pe care o sprijini, tot trădare este.

— Cum este și dacă *nu* sprijini nicio facțiune, zise guvernatorul.

— Exact, am spus eu, mulțumită că guvernatorul avea destulă minte ca să-și dea seama imediat. Între timp, facțiunile din armată – și ele încurajate de Stăpâna Radchului, în ideea obținerii unui avantaj dacă se ajungea la o confruntare fizică – au început să se lupte. Una mai ales a atacat portalurile. De aceea, chiar dacă informațiile sunt transmise de Palatul Omaugh, voi nu le puteți primi. Indiferent de ruta urmată de un mesaj, undeva, de-a lungul ei, un portal a fost distrus.

Sau cel puțin pe rutele care nu luau luni întregi.

— La Portalul Hrad-Omaugh erau zeci de nave! La optsprezece dintre ele li s-a pierdut urma! Ce s-o fi…

— Bănuiesc că în continuare se încearcă stoparea fluxului de informații. Sau punerea navelor, mai puțin cele militare, în imposibilitatea de a călători între sisteme. Se pare că nu-i interesează câți cetățeni își pierd viața în tot timpul ăsta.

— Nu-mi… nu-mi vine să cred.

Cu toate acestea era adevărul gol-goluț.

— Probabil că Stația ți-a arătat împuternicirea. Toate resursele militare din acest sistem sunt sub comanda mea, iar misiunea e de a asigura siguranța cetățenilor de aici. De asemenea, trebuie să suspend traficul prin portaluri până la noi ordine.

— Cine a hotărât asta?

— Stăpâna Radchului.

— Care dintre ele?

N-am răspuns. Guvernatorul făcu un gest resemnat.

— Și… cearta asta pe care o are cu sine însăși?

— Îți pot spune doar ce știu de la ea. Îți pot spune ce cred eu că este. Mai mult de-atât…

Am ridicat din umeri, semn de ambiguitate și nesiguranță. Guvernatorul Giarod aștepta, tăcută și răbdătoare.

— Scânteia, elementul care a declanșat totul, a fost distrugerea Garseddului.

Guvernatorul se înfioră, aproape imperceptibil. Nimănui nu-i plăcea să vorbească despre asta, despre momentul în care Anaander Mianaai, furioasă, poruncise distrugerea tuturor formelor de viață dintr-un întreg sistem solar. Chiar dacă se întâmplase cu o mie de ani în urmă și acum era mai ușor de uitat.

— Cum să faci așa ceva?

— Sper să nu fac așa ceva niciodată, răspunse guvernatorul Giarod.

— Viața este imprevizibilă – nu suntem întotdeauna ceea ce credem că suntem. Iar dacă n-avem noroc, tocmai în astfel de cazuri descoperim ce suntem cu adevărat. Și avem doar două opțiuni.

Sau poate mai multe, însă în ultimă instanță, rămânem cu două.

— Ne putem recunoaște greșeala și hotărâm să n-o repetăm, sau refuzăm să facem asta și ne dăm de ceasul morții ca să ne convingem că am făcut bine tot ce-am făcut și n-am pregeta s-o facem din nou.

— Da. Da, ai dreptate, spuse guvernatorul. Dar Garseddul e deja istorie, de o mie de ani. Timp berechet pentru a înclina balanța într-o parte sau alta. Și, dacă m-ai fi întrebat înainte, aș fi spus că Stăpâna ar fi înclinat spre prima opțiune. Fără a-și recunoaște greșeala în public, desigur.

— Și totuși, situația trebuie să fie mai complicată. Cred că existau deja și alte probleme pe care evenimentele din Garsedd le-au exacerbat. Și pe care nu pot decât să le bănuiesc. Cu siguranță Stăpâna Radchului nu se putea extinde la infinit.

Dar dacă expansiunea înceta, ce era de făcut cu toate navele și unitățile ancilare? Cu ofițerii care le comandau? Păstrarea lor însemna o risipă de resurse, fără niciun scop. Dacă se renunța la ele, sistemele de la periferia spațiului radchaian puteau fi oricând atacate. Sau se puteau răscula.

— Eu cred că, pe lângă faptul că n-a vrut să-și recunoască greșeala, Stăpâna Radchului n-a vrut să-și recunoască nici statutul de muritor.

Guvernatorul Giarod cugetă la cuvintele mele preț de douăzeci și patru de secunde.

— Cu asta nu sunt de acord. Dacă m-ai fi întrebat, chiar și acum zece minute, ți-aș fi răspuns că Stăpâna Radchului e, practic, nemuritoare. Cum să nu fie? În condițiile în care produce noi corpuri care le înlocuiesc pe cele vechi, cum să mai moară?

Se încruntă din nou, păstrând trei secunde de tăcere.

— Iar dacă moare, ce se va alege de Radch?

— Nu cred că e cazul să ne preocupăm de ceea ce se întâmplă dincolo de Athoek, am zis eu poate cel mai periculos lucru pe care aș fi putut să-l zic, neștiind care erau convingerile politice ale guvernatorului. Ordinele mele se referă strict la siguranța acestui sistem.

— Și dacă s-ar referi la altceva?

Guvernatorul Giarod era departe de a fi naivă.

— Dacă o parte din Stăpâna Radchului ți-ar porunci să treci într-o tabără sau alta sau, indiferent de mijloace, să folosești sistemul în avantajul ei?

N-am răspuns.

— Indiferent de ce faci, tot revoltă, rebeliune se cheamă, așa că mai bine faci ce crezi de cuviință, nu?

— Cam așa ceva, am răspuns eu. Dar ordinele trebuie îndeplinite.

Clătină din cap ca și cum ar fi vrut să-și limpezească gândurile.

— Dar ce altă soluție ar fi? Doar nu crezi că există vreun… amestec din afară?

Întrebarea era deprimant de familiară.

— Presgerii n-ar avea nevoie de subterfugii ca să distrugă Radchul. Mai există și tratatul, pe care, după câte mi s-a dat de înțeles, îl iau foarte în serios.

— Dar nu folosesc cuvinte. Sunt alieni sută în sută. Ce să însemne cuvântul *tratat* pentru ei? Ce să însemne un acord pentru ei?

— Presgerii sunt pe aproape? Reprezintă o amenințare potențială?

Guvernatorul se încruntă din nou, abia vizibil. Întrebarea i se părea mai complicată decât părea. Poate fiindcă o îngrozea însăși ideea prezenței presgerilor în imediata vecinătate.

— Uneori trec prin Prid Presger, când sunt în drum spre Palatul Tstur.

Prid Presger era la câteva portaluri de aici, aproape însemnând că puteai ajunge acolo într-o lună, în loc de un an sau mai mult.

— Potrivit acordului, în interiorul Radchului presgerii pot călători doar prin portal. Dar…

— Tratatul nu e încheiat cu Radchul, am spus eu apăsat. E încheiat cu întreaga omenire.

Guvernatorul Giarod privi nedumerită – pentru majoritatea radchaienilor, *oameni* erau doar ele, ceilalți erau… altceva.

— Cu alte cuvinte, existența lui Anaander Mianaai nu-l afectează cu nimic. Tratatul își păstrează valabilitatea în orice condiții.

Dar, cu mai bine de o mie de ani înainte de încheierea tratatului, presgerii opreau navele umane. Ocupau stațiile umane. Le desființau – împreună cu echipajele, pasagerii și locuitorii lor. În aparență, doar ca să se amuze. Nimeni nu-i putea opri. Încetaseră aceste practici doar prin parafarea tratatului. Gândul la ei încă-i făcea pe mulți să simtă fiori pe șira spinării. Se pare că și Giarod simțea tot la fel.

— Dacă nu există un motiv anume, nu cred că ar trebui să ne facem griji în privința lor.

— Da, ai dreptate, spuse guvernatorul, la fel de preocupată.

— Producem suficientă hrană pentru întreg sistemul?

— Desigur. Deși importăm unele produse de lux – arac, de exemplu, ca și altele. Importăm o cantitate însemnată de medicamente și echipament medical. Asta ar fi o problemă.

— Nu produceți corective aici?

— Nu foarte multe. Și nu de toate tipurile.

Asta putea fi o problemă pe termen lung.

— Să vedem ce putem face, cât de cât. Între timp, propun să faceți ce-ați făcut și până acum – să mențineți calmul și ordinea. Trebuie să le spunem oamenilor că portalurile închise rămân așa până la noi ordine. Și că traversarea celorlalte portaluri este prea periculoasă pentru a fi permisă.

— Cetățeanul Fosyf nu va fi de acord cu așa ceva! Și nici ceilalți cultivatori. Până la sfârșitul lunii vor fi tone de Fiică a Peștilor, de cea mai bună calitate, blocate în Stație. Și asta va fi doar recolta lui Fosyf.

— Mda, am făcut eu zâmbind afabil. Cel puțin pentru următoarele luni vom bea ceai cum rar mai găsești.

•

Era prea târziu ca să-i fac o vizită de curtoazie cetățeanului Basnaaid. În plus, voiam să aflu niște lucruri care nu erau menționate în informarea pe care o primisem la Palatul Omaugh. Politica de dinainte de anexare era considerată irelevantă, vechile diviziuni fiind înlăturate de instaurarea civilizației. Tot ce rămăsese – limbile, poate, sau arta de un fel sau altul – putea fi păstrat ca bizarerie, al cărei loc era doar într-un muzeu, dar fără să figureze în documentele oficiale. În afara acestui sistem, Athoekul arăta ca orice altă componentă a spațiului radchaian. Uniform. Complet civilizat. Dinăuntru, dacă priveai cu atenție, îți puteai da seama că nu e așa – dacă erai silit să recunoști asta. Dar exista întotdeauna un echilibru între succesul deplin, presupus, al anexării și nevoia de a te confrunta cu aspectele care te făceau să te îndoiești că anexarea poate nu fusese deplină, iar una dintre modalitățile de a realiza acel echilibru era să ignori ceea ce nu trebuia să vezi.

Stația știa probabil unele lucruri. Oricum era momentul să am o mică discuție cu ea, să încerc să-i intru în grații. La drept vorbind, nici navele, nici inteligențele artificiale din stații nu mi se puteau opune, dar știam din proprie experiență cât de ușoară părea viața atunci când cei din jur te simpatizau și doreau să te ajute.

Capitolul 9

În ciuda faptului că Grădina Subterană nu era foarte bine aerisită, iar patul meu era alcătuit din câteva pături puse una peste alta pe podea, am dormit foarte bine. Am ținut să-i spun și lui Kalr Cinci despre asta, când mi-a adus ceaiul, fiindcă am remarcat că, la fel ca toate celelalte Kalr, se mândrea cu ce făcuse în timp ce eu cinasem cu cetățeanul Fosyf. Împreună reușiseră să aducă cele câteva camere la un nivel de curățenie aproape desăvârșită, pe care numai în armată o poți vedea, să instaleze lumini, să repare ușile și să așeze bagajele și cutiile de diferite dimensiuni pe ceva ce aducea a mese și scaune. Cinci îmi aduse micul dejun – din nou terci din ceai, deși mai gros decât cel pe care îl băusem în ceainărie, insipid, dar sățios – și, alături de locotenent Tisarwat, am mâncat în tăcere, ea într-o stare de scârbă față de propria persoană, bine stăpânită. La bordul navei *Mila lui Kalr* trecuse aproape neobservată. Îndatoririle ei acolo, ca și călătoria noastră desfășurată într-o izolare totală, o ajutaseră să uite într-un fel de ceea ce-i făcuse Anaander Mianaai. Acum însă, aici, în Stația Athoek, după tot balamucul legat de curățenie și despachetat, se gândea probabil la ce dorea Stăpâna Radchului de la noi.

M-am gândit dacă s-o întreb. Știam deja părerea lui Anaander Mianaai despre guvernatorul sistemului și despre navele și căpitanii staționați aici. Știam că, pentru ea, majoritatea Caselor cultivatoare de ceai se preocupau aproape exclusiv de ceai și, prin urmare, nu se considerau amenințate de schimbările pe care Stăpâna Radchului le făcuse în ultima sută de ani. La urma urmei, Casele parvenite beau ceai la fel de mult ca și cele vechi, aristocrate, ca și soldații umani (exceptând cazurile în care căpitanii le cereau soldaților să se comporte ca niște unități ancilare).

Poate că Athoek nu era un teren fertil pentru cealaltă Anaander. Iar, pe moment, luptele importante se duceau în jurul Palatelor. Pe de altă parte, orice planetă era o resursă valoroasă. Dacă luptele durau mai mult decât trebuia, Athoekul

risca să devină centrul atenției. De aceea, într-un joc cu o miză atât de mare, nicio Anaander nu l-ar fi trecut cu vederea.

Kalr Cinci părăsi încăperea, iar Tisarwat ridică privirea din bol, cu ochii ei liliachii extrem de serioși.

— E foarte supărată pe tine.

— La cine te referi, locotenent?

Bineînțeles că se referea la Anaander Mianaai.

— La cealaltă. De fapt, amândouă sunt supărate. Dar eu mă refer la cealaltă. Dacă reușește să iasă în câștig, va încerca să se răzbune pe tine. Atât de supărată e. Și…

Era vorba de acea parte a Stăpânei Radchului care încercase să-și explice reacția la Garsedd, insistând că avusese dreptate să-și piardă cumpătul atât de extravagant.

— A, mulțumesc, locotenent. Mi-am dat seama și eu.

Oricât de mult mi-aș fi dorit să știu ce punea la cale Stăpâna Radchului, nu voiam ca Tisarwat să vorbească despre asta. Dar o făcuse din proprie inițiativă.

— Bănuiesc că ai coduri de acces la toate inteligențele artificiale din sistem.

Lăsă repede privirea în jos. Umilită.

— Da.

— Sunt valabile doar pentru unele inteligențe artificiale sau le poți controla pe toate?

Întrebarea o surprinse. Și, ciudat, o dezamăgi. Ridică din nou ochii, cu o privire chinuită.

— Comandant! Doar nu e *proastă.*

— Nu le folosi, i-am spus eu pe un ton plăcut. Altfel vei avea necazuri.

— Am înțeles, răspunse ea, căznindu-se să-și ascundă sentimentele – un amestec dureros de rușine și umilință.

Și un pic de ușurare. Și un nou val de nefericire și ură față de sine.

Era o reacție pe care voiam s-o evit. Evitând s-o întreb motivele pentru care Anaander o trimisese cu mine, nu făceam decât s-o împiedic să se lase pradă emoțiilor.

Mi-am dat seama că eram nerăbdătoare s-o găsesc pe sora locotenentului Awn. Am luat ultima gură de terci.

— Locotenent, haide să vizităm Grădina.

Tisarwat rămase uluită.

— Îmi cer iertare. Nu trebuie să ne întâlnim cu căpitanul Hetnys?

— Kalr Cinci o va ruga să aștepte până mă întorc.

Am văzut-o cum tresare. Și am deslușit un fel de… admirație? Și invidie. Curios.

•

Grădina, după spusele lui Raughd Denche, reprezenta o atracție turistică, iar acum înțelegeam de ce. Ocupa o bună parte din nivelul superior al Stației, mai bine de douăzeci și cinci de mii de metri pătrați, luminați de soare, fără a fi compartimentați în niciun fel, sub o cupolă înaltă, transparentă. Atât am văzut la intrare, dincolo de un șir de trandafiri roșii și galbeni cu miros îmbătător – cerul negru, înalt, împărțit în secțiuni hexagonale abia vizibile, și, mai departe, Athoekul, atârnând ca un giuvaer. O priveliște spectaculoasă, dar atât de apropiată de vid, încât trebuie să fi existat și partiții mai mici, cu uși între ele. Dar n-am văzut nici urmă de așa ceva.

Panta începea din locul prin care intraserăm. Am pornit pe cărarea ce trecea pe lângă trandafiri, ocolea arbuști cu frunze verzi, lucioase, și tufe de bace purpurii, pe lângă răzoare cu o plantă ce mirosea pătrunzător și plină de frunze argintii, subțiri ca niște ace. Copaci pitici și alți arbuști, chiar și colțuri de stânci, cărarea făcea meandre printre ele, din când în când lăsând să se vadă un crâmpei de apă, frunze late de nufăr, flori albe și roz-închis. Era cald, dar o boare ușoară tulbura frunzele – aici nu erau probleme cu aerisirea, deși m-am trezit că aștept o scădere a presiunii, fiind în continuare tulburată de acel spațiu deschis, imens. Cărarea traversa un pârâu ce cobora năvalnic undeva, printr-un canal de piatră. Dacă n-ar fi fost acea întindere neagră, nesfârșită, de deasupra, am fi zis că suntem pe o planetă.

În spatele meu, locotenent Tisarwat părea foarte detașată. Această Stație se afla aici de câteva sute de ani. Și, dacă era să se întâmple ceva acum, nici eu și nici ea nu prea aveam ce să facem. După cotul următor am dat de un crâng de copaci pitici, cu crengile răsucite și noduroase, iar sub el de un iaz mic, liniștit, care se vărsa în altul, mai jos, și tot așa, de-a lungul pantei, într-o succesiune de iazuri, încet și inexorabil, spre un lac plin cu nuferi în floare. Tisarwat se opri, clipi de câteva ori, zâmbi când văzu peștișorii cafenii și portocalii țâșnind din apa limpede de la picioarele noastre – o clipă neașteptată,

luminoasă, de plăcere. Apoi ridică privirea spre mine, la fel de nefericită ca mai înainte, și rușinată.

Am dat din nou cotul și am văzut o întindere de apă de aproape cincisprezece mii de metri pătrați. Ceva obișnuit pe o planetă, însă nemaiauzit într-o stație. Pe malul cel mai apropiat se aliniau nuferii pe care îi zărisem în timp ce coboram panta. În stânga, la câțiva metri, un pod se arcuia frumos spre o insulă minusculă, cu o stâncă mare în mijloc, un cilindru cu înălțimea de un metru și jumătate, cu caneluri, pe cât de înalt, pe atât de lat. În rest, ici și colo, mai multe pietre își ițeau vârfurile ascuțite din apă. De partea cealaltă a lacului, lângă perete, sus, cât vedeam cu ochii, lângă vidul înaintat – o cascadă. Nu șuvițele de apă pe care le observaserăm pe drum, ci un șuvoi zgomotos, dezlănțuit, care se înspuma și se vărsa pe un perete de stâncă, făcând să fiarbă porțiunea de lac de sub el. Peretele de stâncă traversa partea cealaltă a lacului, în linie frântă, cu câte un tăpșan din loc în loc. Acolo era o altă intrare, care dădea spre alte tăpșane, și o cărare ce se întindea de-a lungul apei.

Totul fusese astfel conceput încât acea priveliște neașteptată să fie cât mai spectaculoasă și frumoasă cu putință, după apa zărită preț de câteva clipe printre ramuri, în timp ce coboram pe cărare, după pârâiașele și cascadele în miniatură. Și, pe drept cuvânt, era spectaculoasă. Lacul acela imens – de obicei, într-o stație, un volum de apă ca acesta era ținut în rezervoare compartimentate pentru ca, în eventualitatea unei scurgeri, compartimentul respectiv să fie izolat. Pentru ca, în eventualitatea unei modificări a gravitației, să fie închis rapid. M-am întrebat cât de adânc era lacul, am făcut câteva estimări și calcule rapide, ajungând la concluzia că pierderea controlului asupra lui însemna un adevărat dezastru pentru nivelurile de dedesubt. Oare ce plasaseră arhitecții Stației acolo?

Grădina Subterană, ce altceva?

La un capăt al șirului de nuferi, o persoană îmbrăcată într-o salopetă verde stătea aplecată în apa care îi venea până la genunchi și căuta ceva. Nu era Basnaaid. Cât pe-aci să trec mai departe, preocupată cum eram s-o găsesc pe Basnaaid Elming. Nu, persoana care-și făcea de lucru lângă nuferi nu era cea pe care o căutam. Dar am recunoscut-o. Am părăsit cărarea întortocheată și am coborât panta direct spre marginea apei. Ea ridică privirea și se îndreptă de spate, cu mânecile și mănușile

pline de nămol, șiroind de apă. Era cea cu care vorbisem în ceainăria din Grădina Subterană, ieri. Acum își ținea furia în frâu, ascunsă. Dar se trezi la viață în clipa în care mă recunoscu. Însoțită, am simțit eu, de o undă de teamă.

— Bună dimineața, cetățene. Ce surpriză plăcută să ne întâlnim aici.

— Bună dimineața, răspunse ea pe un ton amabil.

Încerca să pară calmă și nepăsătoare, însă am observat cum strânge, aproape invizibil, din buze.

— Îți pot fi de folos cu ceva?

— O caut pe horticultorul Basnaaid, am zis eu, schițând un zâmbet cât puteam de pașnic.

Se încruntă ușor, speculativ. Apoi se uită la singura mea bijuterie, acea plăcuță memorială, bătută în aur. Stătea prea departe ca să poată citi ce scria pe ea, iar plăcuța era de serie, la fel ca mii, dacă nu milioane de alte plăcuțe – doar numele era diferit.

— Va trebui să aștepți puțin, spuse ea, renunțând la mica încruntătură. Nu întârzie mult.

— Grădina voastră e foarte frumoasă, cetățene. Deși recunosc că acest lac extraordinar nu mi se pare deloc sigur.

— Nu e grădina *mea,* răspunse ea cu aceeași furie, ținută cu grijă în frâu. Eu doar muncesc aici.

— N-ar arăta așa fără cei care muncesc aici.

Îmi întări spusele cu un mic gest plin de ironie.

— Cred că erai prea tânără ca să fii unul dintre conducătorii grevelor de pe plantațiile de ceai, acum zece-cincisprezece ani.

În limba radchaiană exista cuvântul „grevă”, însă era foarte vechi și abscons. În locul lui am folosit un termen liostan pe care-l învățasem de la Stație, noaptea trecută. Samirii care fuseseră aduși pe Athoek vorbeau liostana, o limbă pe care o mai foloseau și acum din când în când. Aflasem suficiente lucruri de la Stație ca să-mi dau seama că această persoană era de origine samiră. Și Fosyf îmi spusese că supraveghetorii samiri se implicaseră în acele greve.

— Trebuie să fi avut câți ani, șaisprezece? Șaptesprezece? Dacă ai fi jucat un rol important, acum ai fi moartă sau într-un cu totul alt sistem, unde n-ai beneficia de o rețea socială care să te lase să calci strâmb.

Mă privi fix, respirând, cu multă precauție, pe gură.

— Autoritățile au fost indulgente, au ținut cont de vârsta ta și de poziția ta marginală, dar tot au avut grijă să facă un exemplu din tine.

Nereușit, din câte văzusem cu o zi în urmă.

Nu răspunse imediat. Suferința ei era prea vizibilă, semn că aveam dreptate. Reeducarea o făcea să respingă visceral perspectiva unor acțiuni, iar eu îi amintisem, fără ocolișuri, exact de evenimentele care o aduseseră în fața forțelor de securitate. Și, desigur, orice radchaiană se arăta dezgustată chiar și de simpla menționare a reeducării.

— Dacă nu mai ai nimic de spus, m-aș întoarce la ale mele, zise ea în cele din urmă, încordată, dar pe un ton ceva mai puțin dur decât de obicei.

— Desigur, îmi cer scuze.

Clipi de câteva ori, surprinsă, probabil.

— Tai frunzele moarte ale nuferilor?

— Și florile moarte.

Se aplecă, vârî mâna în apă și scoase o tulpină veștejită, cleioasă.

— Ce adâncime are lacul?

Se uită la mine, apoi privi apa în care stătea. Și din nou își aținti privirea asupra mea.

— Da, aici văd cât e de adânc. Dar e la fel peste tot?

— Până în doi metri, răspunse ea cu o voce sigură, semn că-și recăpătase controlul.

— Există partiții sub apă?

— Nu.

Ca și cum ar fi vrut să-i confirme spusele, un pește verde-purpuriu, cu solzi scânteietori și lung de aproape trei sferturi de metru, apăru în locul în care stătea ea. Se opri, părând că ne privește lung.

— N-am nimic, îi spuse ea peștelui și ridică mâinile acoperite de mănușile murdare. Du-te lângă pod, acolo sigur vine cineva. Ca întotdeauna.

Peștele continuă să se holbeze.

— Uite-i că vin.

De după o tufă apărură în goană doi copii care o luară spre pod. Cel mai mic sări de pe cărare direct pe pod, făcându-l să se zguduie. Apa din jur începu să se agite, iar peștele verde-purpuriu se întoarse și se îndreptă într-acolo.

— La pod e un automat pentru alimente, explică ea. În mai puțin de o oră va fi îmbulzeală acolo.

— Atunci mă bucur că am venit mai devreme. Dacă nu-ți cer prea mult, ai putea să-mi spui ce măsuri de securitate s-au luat aici?

Scoase un hohot de râs scurt, ascuțit.

— Îți faci griji? întrebă și arătă spre cupola de deasupra. Și pentru aia?

— Și pentru aia. Există riscuri și aici, și acolo, sus.

— Fii pe pace. Nu e opera athoekanilor, e o construcție radchaiană, solidă, rezistentă. Fără deturnări de fonduri, fără șpăgi, fără înlocuirea unor părți componente cu altele, din materiale mai ieftine, fără însușirea diferenței de bani, fără a face lucruri de mântuială.

Părea că spune toate acestea cu sinceritate, lipsită de sarcasmul la care m-aș fi așteptat. Vorbea foarte serios.

— Și, desigur, Stația veghează mereu. Ne-ar anunța la cel mai mic semn că ceva nu e în regulă.

— Dar Stația nu poate vedea și sub Grădină, nu?

Înainte să poată răspunde, am auzit o altă voce:

— Cum merge treaba, Sirix?

Vocea îmi era cunoscută. Era copilăroasă când auzisem înregistrări cu ea în anii trecuți. Semăna cu vocea surorii ei, dar nu era la fel. Arăta ca sora ei, fața, vocea, felul în care își purta corpul, ușor rigid în uniforma verde, de horticultor. Avea pielea puțin mai smeadă decât locotenentul Awn, fața mai rotundă, ceea ce nu era deloc surprinzător. Văzusem înregistrări ale Basnaaidei Elming pe când era copil, mesaje de-ale ei transmise surorii. Îmi dădusem seama cum va arăta acum. Și trecuseră douăzeci de ani de când o pierdusem pe Awn. De când o ucisesem pe Awn.

— Aproape am terminat, horticultor Elming, răspunse femeia de la ceainărie, tot în apa care îi ajungea până la genunchi, cel puțin așa bănuiam, fiindcă eram cu ochii la Basnaaid. Comandantul dorește să-ți vorbească.

Basnaaid se uită fix la mine. Apoi privi cu luare-aminte la uniforma neagră-cafenie, se încruntă puțin nedumerită și văzu plăcuța bătută în aur. Încruntătura dispăru, fiind înlocuită de o expresie rece, dezaprobatoare.

— N-am avut onoarea, comandant.

— Așa e. Nu ne-am întâlnit niciodată. Am fost prietenă cu locotenent Awn.

Cuvinte stângace, un fel stângaci de a vorbi despre un prieten.

— Poate luăm ceaiul împreună când ți-e convenabil.

O prostie, aproape o mojicie, să fac o invitație atât de directă. Însă nu părea să aibă chef de vorbă; în plus, inspectorul-șef Skaaiat mă avertizase că Basnaaid nu va fi fericită să mă vadă.

— Îmi cer iertare, sunt lucruri despre care aș vrea să discutăm.

— Mă îndoiesc că avem ce discuta, răspunse Basnaaid la fel de rece și de calmă. Dacă simți nevoia să-mi spui ceva, spune-mi acum. Cum ziceai că te cheamă?

Asta chiar era o mojicie. Dar știam motivul, știam de unde venea furia aceea. Basnaaidei îi era mai ușor decât locotenentului Awn să-și folosească accentul educat – în primul rând, începuse să-l practice mai devreme și poate că avea urechea mai bună. Dar, într-o anumită măsură, era modul ei de a se apăra. Ca și sora ei. Basnaaid Elming recunoștea imediat insulta și atitudinea condescendentă. Și pe bună dreptate.

— Breq Mianaai, am răspuns eu, izbutind să nu mă încurc la rostirea numelui pe care mi-l impusese Stăpâna Radchului. N-ai cum să-l recunoști. Pe vremea când eram prietenă cu sora ta foloseam un alt nume.

Pe care sigur l-ar fi recunoscut. Dar n-aveam cum să i-l spun. „Am fost nava în care a servit sora ta. Am fost unitatea ancilară pe care a comandat-o, care i-a executat ordinele”. Din câte se știa aici, nava aceea dispăruse în urmă cu douăzeci de ani. Iar navele nu erau oameni, nu erau comandanți de flote sau ofițeri, nu invitau pe nimeni la ceai. Dacă-i spuneam cine sunt cu adevărat, sigur m-ar fi socotit nebună. Ceea ce nu era chiar rău, ținând cont că pasul următor, după dezvăluirea numelui, era să-i povestesc ce i se întâmplase surorii ei.

— Mianaai, repetă Basnaaid fără să-i vină să creadă.

— Cum spuneam, aveam alt nume pe vremea când eram prietenă cu sora ta.

— Mda, făcu ea, aproape scuipând cuvântul. Breq Mianaai. Sora mea a fost corectă și s-a purtat cum se cuvine. Niciodată n-a îngenuncheat în fața ta, indiferent de ce-ai crezut despre ea, și

niciuna dintre noi nu vrea vreo despăgubire. Absolut niciuna. Awn n-a avut nevoie și nici n-a vrut așa ceva.

Cu alte cuvinte, dacă Awn ar fi avut vreo relație cu mine – *îngenuncheat* implica o relație sexuală – n-ar fi făcut-o fiindcă ar fi vrut să tragă vreun folos de pe urma ei. Când îi oferise clientelaj Basnaaidei, în amintirea locotenentului Awn, inspectorul-șef Skaaiat dăduse de înțeles că relația dintre Awn și Skaaiat se bazase pe ideea unui schimb – sex pentru o poziție socială. Era o practică destul de comună, dar cetățenii care urcau câteva trepte odată pe scara socială erau acuzați că promovarea sau numirea în funcții importante se datorau favorurilor sociale, și nu meritelor în sine.

— Ai dreptate, sora ta n-a îngenuncheat niciodată, nici în fața mea, nici în fața altei persoane. Dacă afirmă cineva contrariul, te rog să-l trimiți la mine, am lămurit eu.

Ar fi fost mult mai bine să ajung în acest punct pe ocolite, să bem ceai și să mâncăm împreună, să avem o conversație politicoasă despre un subiect sau altul, s-o pregătesc încetul cu încetul pentru ceea ce i s-ar fi părut un gest deplasat din partea mea. Dar mi-am dat seama că așa ceva nu stătea în firea Basnaaidei. De aceea m-am hotărât să-i spun pe șleau:

— Datoria mea față de sora ta e mult prea mare, mi-ar fi imposibil să mă revanșez față de ea, chiar și dacă ar mai fi în viață. De-aia nu pot să-ți ofer decât ceea ce am. Îți propun să te fac moștenitoarea mea.

Clipi de două ori, incapabilă să răspundă.

— Poftim? îngăimă ea în cele din urmă.

Zgomotul făcut de cascada de pe cealaltă parte a lacului era, în mod paradoxal, și îndepărtat, și supărător. Locotenentul Tisarwat și cetățeanul Sirix înlemniseră, cu ochii ațintiți asupra noastră.

— Îți propun să te fac moștenitoarea mea.

— Dar am părinți, zise Basnaaid după trei secunde de tăcere în care nu-i venise să creadă.

— Știu că ai niște părinți extraordinari. Departe intenția mea de a-i înlocui. Crede-mă pe cuvânt.

— Atunci care ți-e intenția?

— Să mă asigur, în amintirea surorii tale, că trăiești în bunăstare și că poți avea, oricând, tot ce-ți dorește inima, am

răspuns eu rar, limpede, știind că vorbesc degeaba, înțelegând că am venit degeaba.

— *Tot ce-mi dorește inima* e ca, în clipa asta, să pleci și *să nu-mi mai vorbești niciodată,* spuse Basnaaid la fel de rar pe cât o făcusem și eu.

M-am înclinat adânc, ca un inferior în fața unuia plasat într-o poziție superioară.

— După cum ți-e voia, cetățene.

M-am întors și am luat-o pe cărare, în sus, departe de lac, departe de Sirix – și acum până la genunchi în apă, lângă nuferi – departe de Basnaaid Elming, rămasă pe mal, țeapănă, indignată. Fără să mă uit în urmă să văd dacă Tisarwat venea după mine.

•

Știusem. Știusem care va fi reacția Basnaaidei la propunerea mea. Dar crezusem că în dimineața aceasta doar voi face o invitație politicoasă pentru ca mai apoi să avem confruntarea decisivă. Greșit. Iar acum, eram sigură, căpitanul Hetnys aștepta în apartamentul din Grădina Subterană și asuda în aerul cald, stătut și înăbușitor, refuzând furioasă ceaiul pe care Kalr când tocmai i-l oferea. Era periculos să discut cu ea într-o asemenea stare de spirit, dar nu găseam niciun motiv credibil ca să mă eschivez.

La intrarea în apartament, unde Bo Nouă stătea în poziție de drepți, impasibilă, dincolo de ușa deschisă, locotenent Tisarwat – pe drum uitasem că Tisarwat era cu mine – mi se adresă:

— Îmi cer iertare, comandant.

M-am oprit, fără să privesc în urmă. Și am apelat la *Mila lui Kalr* care-mi prezentă un amestec derutant de emoții. Tisarwat era nefericită, cum fusese întreaga dimineață, dar la nefericirea ei se adăugase o dorință stranie, mistuitoare – ce anume? Și o exaltare pe măsură, nemaivăzută în ceea ce-o privește.

— Permite-mi, te rog, să mă întorc în Grădină.

Voia să se întoarcă în Grădină? Acum?

Mi-am amintit acel moment de surpriză și plăcere pe care-l trăise la vederea peștelui din heleșteu, dar și că după aceea nu-i mai acordasem atenție, fiind prea prinsă de întâlnirea mea cu Basnaaid.

— De ce? am întrebat eu scurt.

Poate nu cea mai diplomată reacție, dar în clipa aceea nu prea eram în apele mele.

Șovăi, poate de teamă, poate fiindcă era prea agitată, apoi spuse:

— Poate cu mine o să stea de vorbă. *Mie* nu mi-a spus s-o las în pace.

Am simțit cum, în timp ce vorbea, acea exaltare ciudată, plină de speranță, se reînnoia în ea, alături de ceva ce remarcasem la nenumărați tineri locotenenți, vulnerabili din punct de vedere emoțional.

Asta *nu.*

— Locotenent. Nu-ți permit nici măcar să te apropii de cetățeanul Basnaaid Elming. Nu vreau să-ți bagi nasul în treburile mele. Cum nu vrea nici cetățeanul Basnaaid.

Reacționă de parcă aș fi lovit-o. Făcu o jumătate de pas înapoi, dar se opri și rămase nemișcată. Fără grai, câteva clipe, ofensată și furioasă. Apoi se plânse cu amărăciune:

— Nu-mi acorzi nici măcar o *șansă*!

— Nu-mi acorzi nici măcar o șansă, *comandant,* am corectat-o eu.

Ochii ei ridicol de liliachii se umplură de lacrimi furioase. Dacă ar fi fost un locotenent de șaptesprezece ani oarecare, aș fi lăsat-o să se întoarcă doar spre a fi respinsă de obiectul pasiunii ei neașteptate, și apoi să plângă – o, câte tone de lacrimi absorbiseră uniformele proaspeților mei locotenenți când eram navă – și să-i umplu câteva boluri cu arac. Dar Tisarwat nu era un locotenent oarecare.

— Du-te în cabină, locotenent, vino-ți în fire și spală-te pe față.

Pentru arac era încă devreme, plus că avea nevoie de timp ca să-și revină.

— După prânz ești liberă să te îmbeți. Sau, de ce nu, să te culci cu cine-ți place. Aici găsești o grămadă de partenere, mult mai potrivite pentru tine.

Chiar și Raughd ar fi fost interesată, dar nu i-am spus-o.

— Te-ai aflat în prezența cetățeanului Basnaaid doar cinci minute.

Cuvintele mele arătau și mai clar cât de absurdă era situația. Nu că ar fi fost vorba de Basnaaid, deși asta îmi întărea hotărârea de a o ține pe Tisarwat cât mai departe de ea.

— Dar nu înțelegi! strigă Tisarwat.

M-am întors spre Bo Nouă.

— Bo, du-o pe locotenentul Tisarwat la cabină.

— Am înțeles, răspunse Bo, iar eu am intrat în ceea ce servea drept anticameră pentru micul nostru apartament.

Pe vremea când eram navă, aveam mii de corpuri. Doar în cazuri extreme, dacă un corp obosea sau era prea stresat, îi dădeam o pauză și foloseam altul, ca atunci când schimbi o greutate dintr-o mână într-alta. Dacă un corp se rănea grav sau înceta să funcționeze eficient, medicii mei îl înlocuiau cu altul. Era o chestie foarte convenabilă.

Când eram o singură unitate ancilară, un singur corp uman printre alte mii, parte din nava *Răzbunarea lui Toren,* eram mereu înconjurată de mine însămi, iar restul din mine știa mereu dacă un corp anume avea nevoie de ceva – odihnă, hrană, atingere, încredere de sine. Un corp ancilar se putea simți, chiar și pentru câteva clipe, copleșit de griji, furios, putea fi încercat de tot felul de emoții – o reacție foarte firească, corpurile aveau propria sensibilitate. Numai că era atât de mic, doar un segment printre celelalte, dar chiar și atunci când era cuprins de o emoție puternică sau cădea victimă unei suferințe fizice, acel segment știa că era unul dintre atâtea sute, știa că celelalte îi puteau sări în ajutor oricând.

O, cât de mult îmi lipseau celelalte părți! Acum nu mai puteam să odihnesc sau să liniștesc un corp trimițând un altul să-mi facă treaba. Dormeam singură și, într-un fel, îi invidiam pe soldații din *Mila lui Kalr,* care dormeau în paturile lor mici, înghesuite, încălzindu-se una lângă alta. Nu erau unități ancilare, situația nu era aceeași și nici nu avea să mai fie, chiar dacă uitam de rang și mă întindeam în pat, alături de ele. Știam foarte bine acest lucru, știam că nu-mi putea fi de ajuns și că n-avea rost să mi-l doresc. Acum însă, în acest moment, nevoia era atât de mare încât, dacă aș fi fost la bordul navei *Mila lui Kalr,* aș fi făcut-o, m-aș fi ghemuit printre trupurile din decada Etrepa pe care mi-o arăta nava și aș fi adormit, indiferent cât de puțin ar fi contat. Ar fi fost, cel puțin, *altceva.*

Ce groaznic, să lipsești o navă de unitățile ei ancilare. Să lipsești o unitate ancilară de nava ei. Poate nu la fel de rău ca atunci când ucizi ființe umane ca să le transformi în unități ancilare. Dar tot rău se cheamă că e.

Nu aveam timp să întorc problema pe toate fețele. Nu aveam alt corp, mai puțin furios, pe care să-l trimit la întâlnirea cu căpitanul Hetnys. Nu aveam o oră-două ca să fac mișcare sau să meditez, sau să beau ceai până mă calmez. Mă aveam doar pe mine însămi.

— Va fi bine, zise *Mila lui Kalr* și, preț de o clipă, am fost copleșită de prezența navei.

Decada Etrepa, cufundată în somn, locotenent Ekalu care tocmai se trezea, fericită și, măcar o dată, complet relaxată – Seivarden în cada de baie, fredonând ceva – „mama spunea că totul se-nvârtește” – decada ei Amaat, medicul și decada mea Kalr, toate într-un singur moment, amestecat, năvalnic. Moment care dispăru – nu l-am putut păstra, cu doar un singur corp, cu doar un singur creier.

Credeam că durerea pierderii de sine, a pierderii locotenentului Awn – nu că va trece, așa ceva nu avea cum să se întâmple – se va transforma, treptat, într-una surdă, suportabilă. Dar scurta întâlnire cu Basnaaid Elming mă descumpănise, nu reușisem să mă descurc așa cum îmi propusesem. Drept rezultat, nu reușisem să mă descurc nici cu Tisarwat. Eram obișnuită cu instabilitatea emoțională a locotenenților de șaptesprezece ani. În trecut îi făcusem față. Și, indiferent de cine fusese Tisarwat, de cine devenise, oricât de vechi i-ar fi fost amintirile sau conștiința de sine, corpul ei avea, totuși, șaptesprezece ani, reacțiile ei de azi erau în mare măsură cele ale unei persoane aflate la momentul ultimelor răbufniri ale adolescenței. Mai văzusem așa ceva, știam ce înseamnă și ar fi trebuit să umblu cu luare-aminte.

— Navă, am spus eu în gând. Am fost prea sigură pe mine crezând că am rezolvat problema lui Seivarden și a lui Ekalu?

— Poate un pic cam mult.

— Comandant, zise Kalr Cinci, care intrase în anticameră, cu un aer impasibil, aproape ancilar. Căpitanul Hetnys așteaptă în sufragerie.

Dar nu adăugă: „Freamătă de nerăbdare și e tot mai furioasă că o faci să aștepte atât de mult”.

— Mulțumesc, Cinci.

În ciuda permisiunii de a merge doar în cămașă aici, în Grădina Subterană, purta și tunica. Am văzut cum toate Kalr puneau întrebări navei.

— I-ai oferit micul dejun și ceai?

— Da. Dar a spus că nu dorește nimic.

O urmă de dezamăgire – fără îndoială se simțea lipsită de șansa de a se făli cu vesela ei.

— În regulă. Intru la ea.

Am tras adânc aer în piept, m-am străduit să le alung din minte pe Basnaaid și Tisarwat și am intrat ca să primesc raportul căpitanului Hetnys.

Capitolul 10

Căpitanul Hetnys trimisese *Mila lui Ilves* într-o inspecție a stațiilor-avanposturi. Pe de altă parte, adusese câteva dintre unitățile ei ancilare din *Sabia lui Atagaris* la Stația Athoek, precum și pe locotenentul Var și decada ca să asigure securitatea în Grădina Subterană.

Încercă să-mi explice de ce pusese *Sabia lui Atagaris* de pază la un portal ce ducea spre un sistem compus din bolovani fără atmosferă, planete gigant gazoase, cu sateliți de gheață, nelocuit și fără alte portaluri.

— Presgerii pot călători și fără portaluri, comandant, și ar putea să…

— Căpitane, dacă presgerii hotărăsc să ne atace, avem mâinile legate.

Vremurile în care Radchul comanda flote îndeajuns de mari ca să copleșească sisteme întregi erau demult apuse. Chiar și atunci ar fi fost fără speranță să te împotrivești presgerilor. Acesta era și motivul principal pentru care Anaander Mianaai se declarase în sfârșit de acord să încheie un tratat.

— Și, la drept vorbind, căpitane, acum cel mai mare pericol vine din partea navelor radchaiene dintr-o tabără sau alta care ar încerca să controleze sau să distrugă resursele pe care cealaltă tabără le-ar putea folosi. Cum ar fi planeta de sub noi.

Toată hrana aceea. O bază, dacă o puteau apăra. Dacă o *puteam* apăra *eu.*

— Și e posibil ca Athoekul să rămână singur de tot. Bineînțeles, nu cred că cineva ar reuși să adune o flotă în toată puterea cuvântului, nici acum, și poate niciodată.

Nu consideram că cineva ne-ar fi putut lua prin surprindere. O navă militară *putea* pătrunde prin portal la doar câțiva kilometri de Stație sau de planetă, dar era puțin probabil să încerce. În caz că venea cineva, aveam destul timp ca să-l vedem cum se apropie.

— De aceea ar trebui să ne întărim sistemul de apărare în jurul acestei stații și al acestei planete.

Căpitanului nu-i surâse ideea, căută un argument, dar nu-i dădu glas, păstrându-l pentru ea. Întrebarea despre cine mă autorizase să preiau comanda, ca și cea despre tabăra spre care înclina căpitanul Hetnys, rămase nepusă. Nu aveam de câștigat nici eu, nici ea dacă întindeam coarda. Cu puțin noroc, Athoekul putea fi ignorat de toată lumea, fără a mai deveni un măr al discordiei. Însă nu eram în stare să pun pariu că așa se va întâmpla.

•

După plecarea căpitanului Hetnys, am cugetat un pic la următoarea mișcare. Probabil urma să mă întâlnesc cu guvernatorul Giarod și să aflu de la ea de ce anume am putea duce lipsă în viitorul apropiat, pe lângă medicamente și echipamente medicale, și cum am putea rezolva problema. Să le dau ceva de lucru navelor *Sabia lui Atagaris* și *Mila lui Phey* ca să le țin ocupate – și să le feresc de complicații –, dar și să fie gata să reacționeze în caz că aveam nevoie de ele. Am trimis un mesaj navei *Mila lui Kalr.* Tisarwat era deasupra, la nivelul doi al Grădinii Subterane, într-o cameră mare, umbrită, de-abia luminată de panouri rezemate, ici și colo, de pereții întunecați. Tisarwat, Raughd Denche și încă vreo șase persoane – fiice ale cultivatorilor de ceai și ale oficialităților Stației, după cum m-a lămurit nava – stăteau întinse pe perne groase, lungi. Beau ceva tare care le ustura pe gât – Tisarwat încă nu se hotărâse dacă-i plăcea sau nu, dar părea că-i priește atmosfera. Piat, fiica administratorului Stației, mai plină de viață decât o văzusem cu o seară în urmă, tocmai spusese ceva vulgar și acum toată lumea râdea.

— Pe țâțele lui Aatr, Piat, uneori m-apucă somnul când mă uit la tine! spuse Raughd mai mult în șoaptă, astfel încât cuvintele ei nu trecură de Tisarwat, care ședea aproape de amândouă.

Tisarwat răspunse imediat, cu o repulsie pe care numai eu și nava am simțit-o:

— Piat, cred că cetățeanul Raughd nu te apreciază la adevărata ta valoare. Vino mai aproape, vreau să mă amuzi cu poveștile tale.

Schimbul de replici, plus șovăiala lui Piat și răspunsul ostentativ amuzat al lui Raughd – „Am glumit, locotenent, nu fi atât de sensibilă!” – îmi spuneau că relația dintre ele era departe de a fi armonioasă. Dacă ar fi fost ofițerii mei, pe

vremea când eram navă, aș fi intervenit într-un fel sau altul, sau aș fi vorbit cu comandantul lor direct. M-am întrebat, o clipă, de ce Stația nu spunea nimic, apoi mi-am dat seama că Raughd își luase toate măsurile de precauție înainte de a face remarca aceea. Stația nu putea vedea în Grădina Subterană și, chiar dacă toate persoanele din acea cameră erau conectate la sistemul de comunicații, probabil își închiseseră implanturile. Poate că acesta era motivul pentru care petreceau aici, și nu altundeva.

— Comandant, mi se adresă Kalr Cinci dedesubt, în apartamentul meu, agitată sub înfățișarea ei impasibilă.

— Nu-i nimic, strigă o voce necunoscută din spatele ei, aflată în cealaltă cameră. Sunt o persoană pașnică, n-am de gând să mănânc pe nimeni!

Accentul era ciudat, pe jumătate radchaian, de persoană educată, pe jumătate altceva, un accent pe care nu știam de unde să-l iau, nu-l mai auzisem până acum.

— Comandant, translatorul Dlique, anunță Kalr Cinci, numele neobișnuit făcând-o să se poticnească.

— Translator?

Nimeni nu pomenise despre prezența unui translator în sistem și nici nu avea vreun motiv să fie acolo. Am întrebat nava și am văzut în memoria ei cum Kalr Cinci deschide ușa unei persoane îmbrăcate în cămașă și pantaloni largi, în culori vii – haine purtate de cei care frecventau Grădina Subterană dar cu mănuși de un cenușiu mohorât. Fără bijuterii. Fără vreun însemn al Casei de care aparținea sau al reprezentanței Biroului de Translatori pentru care lucra, fără vreun indiciu asupra familiei sau rangului. Am clipit de câteva ori ca să alung imaginea. Și m-am ridicat în picioare.

— Spune-i să intre.

Cinci se dădu la o parte și translatorul Dlique intră cu un zâmbet larg.

— Comandant! Ce bucurie să vă cunosc! Reședința guvernatorului e *teribil* de plictisitoare. Aș fi preferat să rămân în nava mea, dar mi s-a spus că, din cauza unei fisuri, aerul devenea irespirabil. Ceea ce nu știu dacă e atât de important… Să respiri?

Trase adânc aer în piept și flutură din mână a iritare și indecizie.

— Aerul! Ce prostie! Din partea mea m-aș fi lipsit, dar căpitanul a insistat să cobor.

— Translator, am spus eu și nu m-am înclinat, cum nu făcuse nici ea.

Am privit-o cu luare-aminte, brusc bănuitoare.

— Se pare că ești în avantaj față de mine.

Își îndreptă umerii și făcu ochii mari de uimire.

— Eu, în avantaj! *Tu* ai o armată întreagă de soldați.

Bănuiala se transforma în certitudine. Mai mult ca sigur această persoană nu era radchaiană. Era, probabil, translator pentru unul dintre alienii cu care trata Radchul. Dar nu pentru gecki sau rrrrrri – mai întâlnisem translatori pentru gecki și știam câte ceva despre cei care traduceau pentru rrrrrri. Ea însă nu părea să fie niciuna, nici alta. Mai ales după accentul ei atât de ciudat.

— Am vrut să spun că, dacă tu știi cine sunt, eu nu știu cine ești tu.

Scoase un hohot de râs.

— Dar bineînțeles că știu cine ești. Toată lumea vorbește despre tine. Ce-i drept, nu cu *mine.* Eu n-ar trebui să știu că ești aici. Și nici să părăsesc reședința guvernatorului. Dar nu-mi place să mă plictisesc.

— Cred că ar trebui să-mi spui exact cine ești.

Dar știam. Sau știam atât cât trebuia. Era una dintre cele pe care presgerii le instruiseră ca să negocieze cu Radchul. Translator pentru presgeri. „O prezență mai mult decât neplăcută”, spusese Anaander Mianaai despre astfel de persoane. Iar guvernatorul știa că acest translator se afla în Stație. La fel de bine ca și căpitanul Hetnys, pun pariu. Fapt ce justifica teama ei inexplicabilă că presgerii ar putea sosi aici pe neașteptate. M-am întrebat de ce nu mă anunțase și pe mine.

— Cine sunt eu? *Cu exactitate*? întrebă translatorul Dlique încruntându-se. Nu sunt… adică tocmai ți-am spus că sunt Dlique, dar s-ar putea să nu fiu Dlique, s-ar putea să fiu Zeiat. Sau nu, o clipă! Nu, sunt aproape sigură că sunt Dlique. Sunt aproape sigură că mi-au spus că sunt Dlique. A, am uitat să mă prezint.

Se înclină.

— Comandant, sunt Dlique, translator pentru presgeri. Onorată să vă cunosc. Acum bănuiesc că-mi vei spune „onoarea

e de partea mea” și-mi vei oferi ceai. Dar sunt sătulă de atâta ceai, nu ai arac?

I-am trimis un mesaj rapid lui Cinci și i-am făcut semn translatorului Dlique să ia loc – un aranjament deloc confortabil de cutii și perne, acoperite de o pătură brodată, roz-gălbuie.

— Mda, am făcut eu și m-am așezat în fața ei, pe scaunul meu improvizat din bagaje acoperite cu o pătură. Ești diplomată, nu?

Până acum toate expresiile ei fuseseră aproape copilărești, aparent necontrolate. Acum însă mă privea sincer disperată.

— Am cam feștelit-o, recunosc. Când totul trebuia să fie atât de simplu. Plecasem spre casă, de la Palatul Tstur, după ce asistasem la datul în bobi de Anul Nou. Am fost la mai multe petreceri, unde am zâmbit și am spus: „Bobii au căzut foarte bine, anul viitor ne va aduce tuturor dreptate și belșug”. După o vreme le-am mulțumit oamenilor pentru ospitalitate și am plecat. Așa cum îmi propusesem. O situație extrem de plictisitoare, cei cu un anumit statut nu sunt nevoiți să treacă prin așa ceva.

— Pe urmă un portal s-a închis și ai fost redirecționată. Iar acum nu mai poți ajunge acasă.

În situația de față nu avea cum să ajungă în spațiul presger. Numai o navă capabilă să-și genereze propriul portal –, dar acordul dintre oameni și presgeri interzicea categoric presgerilor să aducă astfel de nave în spațiul radchaian – o putea duce acolo.

Într-un gest de exasperare, probabil, translatorul Dlique ridică mâinile acoperite de mănușile acelea de un cenușiu nefiresc.

— *Spune exact ce ți-am spus noi să spui și totul va fi bine,* au zis ei. Și uite că n-a fost. N-au pomenit nimic despre *asta.* Când te gândești, ar fi trebuit s-o facă, nu, din moment ce mi-au spus o grămadă de lucruri? *Stai dreaptă, Dlique. Nu-ți dezmembra sora, Dlique, nu-i* frumos. *Organele interne își au locul în interiorul corpului, Dlique, nu în exterior.*

Privi mânioasă, semn că ultima remarcă o deranjase cel mai mult.

— Se pare că, până la urmă, aproape toată lumea crede că ești Dlique.

— Așa se pare! Dar lucrurile nu stau chiar așa când ești un nimeni. Aha! exclamă ea când Kalr Cinci intră cu două cești și o sticlă de arac. Așa mai zic și eu!

Luă ceașca întinsă de Cinci. Îi studie cu atenție fața.

— De ce te prefaci că nu ești om?

Cinci, îngrozită și ofensată peste măsură, nu răspunse – în ciuda stăpânirii de sine, tot s-ar fi trădat –, ci se întoarse spre mine ca să-mi dea ceașca. Am luat-o și am zis calmă:

— Nu vorbi urât cu soldații mei, Dlique.

Translatorul Dlique râse de parcă aș fi spus o glumă bună.

— Ești simpatică. Guvernatorul Giarod și căpitanul Hetnys s-au limitat doar la: „Care e scopul venirii tale aici, translator, care îți sunt intențiile, translator, chiar îți imaginezi că o să te credem, translator? Apartamentul e foarte confortabil, translator, ușile sunt încuiate pentru siguranța ta, translator, mai bea puțin ceai, translator”. Nici urmă de Dlique!

Luă o gură zdravănă de arac și tuși puțin când băutura o luă la vale.

M-am întrebat în cât timp personalul guvernatorului își va da seama de absența translatorului Dlique. M-am întrebat și de ce Stația nu dăduse alarma. Apoi mi-am adus aminte de arma aceea, pe care n-o putea vedea nicio navă și nicio stație, ce provenea de la presgeri. Chiar dacă părea împrăștiată și copilăroasă, translatorul Dlique era, cu siguranță, tot atât de periculoasă pe cât se temeau guvernatorul Giarod și căpitanul Hetnys. Sau chiar mai periculoasă. Cele două se pare că o subestimaseră. Poate că asta și dorise.

— Ce s-a întâmplat cu cei din navă?

— Cei din navă?

— Da, echipajul, personalul auxiliar, călătorii…

— Dar e o navă *foarte* mică.

— Înseamnă că era arhiplină, cu Zeiat, cu translatorul…

Translatorul Dlique rânji cu gura până la urechi.

— *Știam* eu că ne vom înțelege. Dă comanda să mi se aducă cina. Mănânc ce se mănâncă pe aici.

Mi-am amintit ce spusese mai devreme.

— Ai mâncat mulți oameni înainte de a ajunge la maturitate?

— Doar pe cei pe care *trebuia* să-i mănânc! Deși uneori parcă regret că n-am mâncat și pe cineva pe care nu trebuia s-o mănânc, adăugă ea, încruntându-se. Dar acum e prea târziu. Ce aveți la cină? Radchaienele din Stație mănâncă o grămadă de pește. Eu m-am cam săturat de pește. A, unde-i toaleta? Trebuie să…

Am întrerupt-o.

— Nu avem așa ceva. Aici nu sunt instalații sanitare. Dar avem o găleată.

— Ei, asta-i cu totul altceva! De găleți încă nu m-am plictisit!

•

Locotenentul Tisarwat intră clătinându-se, tocmai când Cinci lua ultimul bol de pe masă, iar translatorul Dlique spunea pe un ton foarte serios:

— Ouăle astea, nici nu știi ce să crezi despre ele, nu? Ar trebui ca din ele să iasă *orice,* dar nu ies decât pui de găină. Sau de rață. Sau de ce sunt programate să facă. Niciodată nu iese ceva interesant, cum ar fi un regret sau toiul nopții săptămâna trecută.

Întreaga conversație prilejuită de cină cam așa se desfășurase.

— Aici s-ar putea să ai dreptate, translator, am răspuns eu și mi-am concentrat atenția asupra locotenentului Tisarwat.

Trecuseră mai bine de trei ore de când nu mă mai gândisem serios la ea și în tot acest timp băuse destul de mult. Se clătină, mă privi mânioasă și spuse:

— Raughd Denche.

Apoi ridică o mână și arătă undeva, lateral, ca să fie și mai convingătoare. Nu părea să fi remarcat prezența translatorului Dlique, care se uita curioasă și nedumerită în același timp.

— Raughd. Denche. E o *persoană oribilă.*

Judecând chiar și după cât o văzusem pe cetățeanul Raughd astăzi, bănuiam că aprecierea lui Tisarwat era corectă.

— *Comandant,* adăugă Tisarwat, cu mare întârziere.

— Bo, i-am spus eu scurt soldatului care venise în urma ei și acum aștepta neliniștită. Scoate-o pe locotenent Tisarwat de aici până nu i se face rău.

Bo o luă de braț și o conduse cu greu afară. „Prea târziu”, am gândit eu.

— Nu cred că ajunge până la găleată, zise translatorul Dlique cu o voce solemnă, aproape plină de regret.

— Nici eu. Dar merită să încerce.

•

Faptul că un translator presger se afla aici, în Stația Athoek, era o problemă. După cât timp cel care-l trimisese începea să se întrebe de ce nu se mai întoarce? Cum avea să reacționeze la

faptul că Athoekul o luase prizonieră, chiar dacă nu în mod explicit? Și ce urma să se întâmple când descoperea că în Radch domnește haosul? Poate nimic – tratatul nu făcea deosebire între un om sau altul, toți erau protejați, plus că același tratat interzicea presgerilor să le facă rău oamenilor indiferent de planeta pe care trăiau. Dar rămânea întrebarea ce anume considerau presgerii că înseamnă „a face rău”, deși foarte probabil nuanțe de genul acesta fuseseră puse de acord de către translatorii Radchului și cei ai Presgerului.

Pe de altă parte, prezența și atenția presgerilor puteau fi exploatate. În ultimii o sută de ani presgerii începuseră să vândă corective medicale de înaltă calitate, cu mult mai ieftine decât cele produse în spațiul radchaian. Guvernatorul Giarod spusese că Athoekul nu producea medicamente și echipamente medicale. Iar presgerilor nu le păsa dacă Athoekul făcea sau nu parte din Radch. Le păsa doar dacă Athoekul putea achita nota de plată și, cu toate că „plată” în accepția presgerilor putea însemna ceva excentric, nu mă îndoiam că se găsea o cale de a-i mulțumi.

Atunci de ce guvernatorul sistemului o încuiase pe Dlique în casa ei? Și nu-mi spusese nimic despre asta? Mă așteptam de la căpitanul Hetnys să facă așa ceva – ea o cunoscuse pe căpitanul Vel, care credea că disocierea lui Anaander Mianaai era rezultatul infiltrării presgerilor. Eram aproape sigură că sosirea translatorului Dlique aici era o coincidență dar coincidențele aveau semnificația lor pentru radchaiene. Amaat era universul și, orice se întâmpla, se întâmpla din voia lui Amaat. Intențiile lui Dumnezeu puteau fi deslușite prin examinarea atentă chiar și a celor mai mici evenimente, în aparență lipsite de importanță. Ceea ce nu se putea spune despre evenimentele din ultimele săptămâni. Căpitanul Hetnys era, probabil, atentă la orice ciudățenie, iar aceasta sigur o pusese în gardă. Nu, faptul că-mi ascunsese prezența translatorului Dlique nu făcea decât să confirme ceea ce suspectam deja legat de poziția căpitanului.

Cum rămânea însă cu guvernatorul Giarod? După cina luată la cetățeanul Fosyf și discuția din biroul guvernatorului, rămăsesem cu impresia că Giarod nu era doar o persoană inteligentă și capabilă, ci și că înțelegea că lupta lui Anaander Mianaai cu sine însăși venea dinăuntrul ei, iar nu din afară. Nu

credeam să o fi judecat atât de greșit. Dar era clar că-mi scăpase ceva, nu-i înțelesesem poziția pe deplin.

— Stație, am spus eu în gând.

— Da, comandant, răspunse Stația în urechea mea.

— Anunță-l pe guvernatorul Giarod că vreau să-i fac o vizită mâine la prima oră.

Atât. Dacă Stația nu știa că știu de existența translatorului Dlique, darămite că luase cina cu mine și dispăruse din nou, simpla menționare a acestui fapt nu ar fi făcut decât să-i panicheze pe guvernatorul Giarod și pe căpitanul Hetnys. Între timp trebuia să găsesc o soluție la această situație pe cât de neașteptată, pe atât de complicată.

În *Mila lui Karl,* Seivarden era pe puntea de comandă și vorbea cu locotenentul Amaat din nava *Sabia lui Atagaris,* care probabil că era de cart în același timp.

— Și, de unde ești? întreba ea, nava trimițând cuvintele direct în urechea lui Seivarden.

„Dintr-un loc în care nu ne jucăm atunci când suntem de cart”, îi răspunse Seivarden în gând navei, și apoi tare:

— Inais.

— Zău!

Era evident că locotenentul din *Sabia lui Atagaris* nu auzise de Inais. Ceea ce nu era deloc surprinzător, ținând cont de imensitatea spațiului radchaian, dar nici nu schimbă părerea lui Seivarden despre ea, și așa proastă.

— Toți ofițerii au fost înlocuiți? Cea dinaintea ta era cumsecade, continuă locotenentul.

Ekalu (dormind în acel moment, respirând adânc și regulat) o etichetase pe fostul locotenent Amaat al navei *Mila lui Kalr* drept o snoabă insuportabilă.

— Dar medicul nu era prietenos deloc. Cred că avea o părere foarte bună despre sine.

(Medicul ședea în cabina decadei, încruntându-se la prânzul ei alcătuit din skel și ceai. Calmă, în toane destul de bune.)

Din multe puncte de vedere, în tinerețea ei, Seivarden fusese la fel de insuportabilă ca fostul locotenent Amaat din *Mila lui Kalr.* Dar Seivarden servise într-o navă de transport desant – ceea ce însemna că-și petrecuse mai tot timpul în luptă, deci știa cât conta un medic.

— N-ar trebui să fii cu ochii în patru după nave inamice?

— A, nava îmi spune imediat dacă vede ceva, răspunse locotenentul din *Sabia lui Atagaris* cu un aer degajat. Comandantul flotei e cam fioroasă. Deși poate că așa trebuie să se comporte. Ne-a ordonat să ne apropiem de Stație. Așa că, o vreme, vom fi vecini. N-ar fi rău să luăm ceaiul împreună.

— Comandantul flotei e mai puțin fioroasă când nu amenințî să-i distrugi nava.

— A, asta era. A fost o neînțelegere la mijloc. După ce v-ați dezvăluit identitatea, n-a mai fost nicio problemă. Sper că nu-mi va purta pică pentru asta, ce zici?

În Stația Athoek, în Grădina Subterană, Kalr Cinci aranja vesela în camera alăturată celei în care ședeam eu și comenta cu Opt apariția bruscă, deconcertantă, a translatorului Dlique. În altă cameră, Bo trăgea de cizmele lui Tisarwat, care nu mai știa pe ce lume e.

— Ekalu nu exagera deloc în privința locotenentului Amaat din *Sabia lui Atagaris,* i-am spus eu navei.

— Fără doar și poate, răspunse *Mila lui Kalr.*

•

A doua zi dimineața tocmai mă îmbrăcam – pantalonii mi-i pusesem, dar nu și cizmele, și mă încheiam la cămașă – când am auzit strigăte alarmate pe coridor:

— Comandant! Comandant!

Nava îmi arătă, prin Kalr care stătea de pază pe coridor, o fetiță de șapte-opt ani, în cămașă și pantaloni largi, soioși, desculță și fără mănuși.

— Comandant! striga ea insistent, ignorând paza.

Mi-am luat repede mănușile, am ieșit din cameră în anticameră, pe ușa deschisă de Cinci la semnul meu.

— Comandant, spuse fetița, la fel de tare, deși stăteam chiar în fața ei. Vino imediat! Cineva a vopsit peretele din nou! Dacă soldații-cadavre îl văd primii, e *rău de tot*!

— Cetățene, începu Cinci.

Am întrerupt-o:

— Vin imediat.

Fetița a luat-o la fugă și eu am urmat-o pe coridorul plin de umbre. „Cineva a vopsit peretele din nou”. Un fapt minor. În aparență neînsemnat, ai fi crezut că poate fi trecut cu vederea, însă căpitanul Hetnys reacționase urât și mai înainte – din panica fetiței răzbăteau fie concluziile proprii despre ce se putea

întâmpla în momentul în care sosea decada Var din *Sabia lui Atagaris,* fie concluziile unui adult care o trimisese ca mesager. Situația se anunța serioasă. Dar dacă se dovedea că e doar o furtună într-un pahar cu apă, nu pierdeam mare lucru: luam micul dejun mai târziu cu câteva minute.

— Ce-au vopsit pe perete? am întrebat eu, urcând o scară prin puțul de acces, care făcea legătura dintre niveluri.

— Un fel de cuvinte, răspunse fetița deasupra mea. *Cuvinte*!

Fie nu le văzuse, fie nu știa să le citească. Am optat pentru a doua variantă. Probabil că nu era vorba de radchaiană sau de raswară, despre care aflasem în ultimele două zile că majoritatea populației ychana din zonă o citea și o vorbea. Stația îmi spusese, în prima noapte petrecută aici, când îi cerusem mai multe informații, că majoritatea rezidenților Grădinii Subterane erau ychani.

Cuvintele erau în limba xhi, deși scrise fonetic cu litere radchaiene. Vopseaua, de culoare roz, era la fel cu cea de pe ușa ceainăriei, și rămăsese lângă sala aceea mică, improvizată. Am recunoscut cuvintele, nu fiindcă știam câteva expresii în xhi, ci fiindcă datau din perioada anexării și fuseseră emblematice pentru o anumită mișcare de rezistență despre care îmi spusese Stația cu două nopți în urmă. „Sânge, nu ceai!” Era un joc de cuvinte. Termenul radchaian pentru „ceai” aducea cu termenul xhi pentru „sânge”, dând de înțeles că, decât să se supună Radchului și să bea ceai, era mai bine ca revoluționarii să reziste și să bea (sau cel puțin să verse) sânge radchaian. Dar revoluționarii erau morți de câteva sute de ani, iar sloganul acela ingenios devenise un simplu detaliu minor dintr-o lecție de istorie.

Văzând că m-am oprit în fața ușii, nu departe de intrarea în ceainărie, fetița o luă din nou la fugă, nerăbdătoare să ajungă într-un loc sigur. Restul rezidenților Grădinii Subterane făcuseră la fel – sala micuță era pustie, deși, din câte știam eu, la ora aceasta mușteriii ar fi trebuit să umple ceainăria. Toți cei care trecuseră pe aici aruncaseră o privire la „Sânge, nu ceai!” și făcuseră stânga-mprejur ca să se ferească de locotenentul Var din *Sabia lui Atagaris* și de unitățile ei ancilare. Eram singură, Kalr Cinci de-abia urca pe scară, fiind mult mai lentă decât mine.

În spatele meu am auzit o voce de-acum familiară.

— Copila aia cu ochii liliachii, care voma tot timpul, a avut dreptate.

M-am întors. Translatorul Dlique, îmbrăcată la fel ca noaptea trecută, când venise în vizită la mine.

— În legătură cu ce, translator?

— Raughd Denche chiar *este o* persoană oribilă.

În clipa aceea două unități ancilare din *Sabia lui Atagaris* năvăliră pe coridor.

— Stați pe loc! strigă una dintre ele, apăsând cuvintele.

Imediat mi-am dat seama că n-o recunoscuseră pe translatorul Dlique – locul ei era în reședința guvernatorului, unde ar fi trebuit să rămână încuiată; în plus, era îmbrăcată ca o ychana și, la fel ca întreaga Grădină Subterană, spațiul acesta era slab luminat. Eu nu purtam toată uniforma, doar pantalonii, mănușile și cămașa parțial încheiată. Cele două unități ancilare aveau nevoie de ceva timp ca să se dumirească cine suntem.

— *Sporocarpilor*! exclamă translatorul Dlique și se întoarse, probabil ca s-o ia la goană înainte ca unitățile ancilare să înțeleagă cine e și s-o rețină.

Dlique nu apucă să se întoarcă de tot, eu de-abia având timp să mă întreb dacă nu cumva „sporocarp” era un cuvânt de ocară; am auzit o împușcătură, ca un tunet în spațiul acela închis, apoi icnetul translatorului Dlique, care se prăbuși la podea. Instinctiv mi-am activat armura și am urlat:

— Nu mai trageți!

Apoi i-am transmis Stației:

— Apel de urgență la nivelul unu al Grădinii Subterane!

Apoi m-am lăsat în genunchi lângă Dlique.

— Stație, translatorul Dlique a fost împușcată în spate. Trimite o echipă medicală *imediat.*

— Comandant, mi-a spus vocea calmă a Stației în ureche. Echipele medicale nu coboară în…

— *Imediat,* Stație.

Mi-am dezactivat armura și am ridicat privirea la cele două Var, care acum se găseau lângă mine.

— Trusa medicală, navă, repede.

Am vrut să întreb: „Ce naiba faceți, trageți în oameni?” Dar acum mi se părea mai important să opresc sângerarea translatorului Dlique. Asta nu era doar vina celor din *Sabia lui Atagaris,* era și a celei care dăduse ordinul, căpitanul Hetnys.

— Noi nu avem trusele medicale asupra noastră, zise o unitate ancilară. Aceasta nu este o situație de luptă. Stația are toate dotările medicale necesare.

Nici eu nu aveam trusa medicală la mine. Le aduseserăm, din obișnuință, dar rămăseseră la trei niveluri sub noi într-o cutie. Dacă glonțul ar fi atins, de exemplu, artera renală a translatorului – lucru foarte posibil, ținând cont de poziția rănii –, Dlique putea muri în doar câteva minute din cauza sângerăm și, chiar dacă aș fi ordonat unei Kalr să-mi aducă o trusă, aceasta s-ar fi întors prea târziu cu ea.

Am dat totuși ordinul și am apăsat cu mâinile rana din spatele translatorului Dlique. Inutil, probabil, dar era singurul lucru pe care-l *puteam* face.

— Stație, am nevoie de echipa medicală!

M-am uitat la cele două unități ancilare.

— Aduceți-mi un modul pentru anabioză. *Imediat.*

— Pe aici nu găsești așa ceva.

Vorbise patroana ceainăriei – ea trebuie să fi fost singura care rămăsese pe loc când ceilalți văzuseră sloganul pe perete.

— Nici echipele medicale nu calcă pe aici, adăugă ea din ușă.

— De data asta ar face bine să calce.

Intervenția mea redusese hemoragia exterioară, dar n-o putea controla pe cea internă. Translatorul începuse să respira repede și superficial. Pierdea din ce în ce mai mult sânge. Jos, la nivelul trei, Kalr Opt deschidea cutia cu truse medicale. Se pusese în mișcare de îndată ce primise ordinul, dar, deși acționa rapid, erau puține șanse să ajungă aici la timp.

Apăsam în continuare, fără folos, rana din spatele translatorului, în vreme ce ea zăcea cu fața în jos și de-abia mai răsufla.

— Sângele rămâne *în* arterele tale, Dlique, am spus eu.

Scoase un *ha* pierit, tremurat.

— Vezi…, zise ea și se opri ca să mai ia o gură de aer. Respirația. Ce prostie.

— Da, da, respirația e o prostie și e plictisitoare, dar nu te opri, respiră, Dlique. Fă-o pentru mine.

Nu răspunse.

Până să ajungă Kalr Opt cu trusa medicală și căpitanul Hetnys, în grabă, cu doi sanitari în urma ei și cu unitățile

ancilare care trăgeau după ele modulul pentru anabioză, translatorul Dlique se stinse.

Capitolul 11

Am îngenuncheat lângă translatorul Dlique. Sângele i se scurgea pe picioarele mele goale, pe genunchi, pe mâinile mele, în timp ce apăsam în continuare rana; manșetele mi se îmbibaseră de sânge. Nu era prima oară când mă împroșcam de sângele cuiva. Nu mă îngrozeam la vederea lui. Cele două unități ancilare stăteau nemișcate, impasibile, după ce lăsaseră jos modulul pentru anabioză pe care îl târâseră degeaba până aici. Căpitanul Hetnys privea încruntată, nedumerită, neînțelegând prea bine ce se întâmplase.

M-am ridicat ca să le fac loc sanitarilor, care încercară s-o resusciteze pe Dlique.

— Cetă… Comandant, zise unul dintre ei după câteva clipe. Îmi pare rău, nu se mai poate face nimic.

— Ca întotdeauna, comentă patroana ceainăriei, care rămăsese în pragul ușii.

„Sânge, nu ceai!” – sloganul scris în grabă la doar câțiva metri de locul în care stătea. Acolo era o problemă. Dar probabil nu așa cum o privea căpitanul Hetnys.

Mi-am scos mănușile. Sângele pătrunsese prin ele, încleindu-mi mâinile. M-am apropiat repede de căpitanul Hetnys, mai repede decât a reușit ea să facă un pas înapoi, și am înșfăcat-o de uniformă cu mâinile pătate de sânge. Mai mult, am târât-o spre translatorul Dlique și, înainte să-și revină sau să se opună, am împins-o peste cadavru. Apoi m-am întors spre Kalr Opt:

— Adu o preoteasă. Sau pe cineva care știe cum se fac purificările și funeraliile. Dacă refuză să coboare în Grădina Subterană, spune-i că va veni aici cu sau fără voia ei.

— Am înțeles, zise Opt și se îndepărtă.

Între timp, căpitanul Hetnys reușise să se ridice în picioare cu ajutorul unei unități ancilare.

— Cum de s-a întâmplat așa ceva, căpitane? Am ordonat să se folosească violența împotriva cetățenilor doar în cazuri excepționale.

Dlique nu era cetățean, însă unitățile ancilare de pe *Sabia lui Atagaris* nu aveau de unde să știe că trag în translator.

— Comandant, spuse căpitanul Hetnys, cu vocea tremurată fie de furie – doar o maltratasem –, fie de neputință. *Sabia lui Atagaris* a întrebat Stația, iar Stația i-a spus că nu cunoaște această persoană, care nu are implant de monitorizare. Prin urmare, nu e cetățean.

— Cu alte cuvinte, tocmai bună de împușcat, am zis eu.

Dar, desigur, eu însămi mă ghidasem de nenumărate ori după aceeași logică. Pentru unitățile ancilare din *Sabia lui Atagaris* – ca și pentru mine – era o logică atât de evidentă, încât nici nu-mi trecuse prin cap că *Sabia lui Atagaris* va încerca vreodată să tragă în cineva aici, într-o stație plină de cetățeni, o stație care făcea parte din Radch de sute de ani.

Ar fi trebuit să-mi treacă prin cap. Eu răspundeam de tot ce se întâmpla sub comanda mea.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys, fără să se străduiască prea mult să-și ascundă indignarea. Persoanele necunoscute reprezintă un pericol pentru…

— Persoana aceasta a fost translatorul presger Dlique, i-am răspuns eu apăsând pe fiecare cuvânt.

— Comandant, îmi zise Stația în ureche.

Lăsasem deschisă legătura cu Stația, care auzise tot ce spusesem.

— Cu tot respectul, vă înșelați, continuă ea. Translatorul Dlique e în apartamentul ei, la reședința guvernatorului.

— Mai uită-te o dată, Stație. *Trimite* pe cineva să verifice. Căpitane Hetnys, din acest moment niciun membru al echipajului și nicio unitate ancilară de sub comanda ta nu vor circula înarmate prin Stație. De asemenea, niciun membru al echipajului și nicio unitate ancilară nu vor pătrunde în Grădina Subterană fără permisiunea mea explicită. Unitățile ancilare din *Sabia lui Atagaris* și locotenentul lor se vor întoarce la navă de îndată ce naveta e pregătită să le transporte.

Căpitanul Hetnys dădu să protesteze, însă i-am luat-o înainte:

— Nu admit nicio replică. Mi-ai ascuns în mod deliberat informații vitale. Ai pus în pericol viețile locuitorilor acestei Stații. Soldații tăi au împușcat-o pe trimisa presgerilor aici. Încerc să găsesc un motiv pentru care să nu te împușc imediat.

De fapt, erau trei motive care mă opreau – cele două unități ancilare înarmate, care stăteau lângă Hetnys, și faptul că,

plecând în grabă, îmi lăsasem arma în apartament, la trei niveluri mai jos.

M-am întors spre patroana ceainăriei.

— Cetățene, am spus, chinuindu-mă să renunț la tonul plat, ancilar. Ești bună să-mi aduci un ceai? N-am mâncat nimic de dimineață și tare mă tem că azi va trebui să postesc.

Patroana se întoarse fără să scoată o vorbă și dispăru în ceainărie.

În timp ce așteptam ceaiul, sosi guvernatorul Giarod. Aruncă o privire spre cadavrul translatorului Dlique, spre căpitanul Hetnys, care stătea mută și mânjită de sânge lângă unitățile ancilare din *Sabia lui Atagaris,* trase adânc aer în piept și spuse:

— Comandant, să vă explic.

Am privit-o lung. Apoi m-am întors spre patroana ceainăriei care tocmai îmi lăsa un bol cu terci la un metru de mine. I-am mulțumit și am luat bolul de jos. Am observat repulsia de pe fața căpitanului Hetnys și a guvernatorului Giarod în timp ce duceam bolul la gură cu mâinile goale, pătate de sânge, și sorbeam din el.

— Uite cum facem, i-am răspuns eu după ce am băut jumătate din ceaiul gros. Vei organiza funeraliile. Să nu-mi spui că trebuie să păstrăm secretul ca să nu creăm panică pe coridoare. Vei organiza funeraliile, cu ofrandele și simbolurile aferente, plus o perioadă de doliu pentru toți membrii Administrației Stației. Cadavrul va fi ținut într-un modul pentru anabioză pentru ca, atunci când vor veni după el, presgerii să-l ia și să facă ce fac ei de obicei cu morții… Pe moment, *Sabia lui Atagaris* îmi va spune de când e sloganul ăsta pe perete, iar Stația îmi va da numele tuturor persoanelor care s-au oprit în fața lui de atunci și până l-am văzut eu.

Poate că Stația nu văzuse persoana care-l scrisese, dar trebuia să știe unde se află fiecare și, bănuiam eu, foarte puțini oameni se opriseră în fața acestui perete, în acel interval de timp, unul dintre ei fiind însuși autorul.

— Îmi cer iertare, îndrăzni să spună căpitanul Hetnys, călcându-și pe inimă. Stația a făcut asta deja, iar forțele de securitate au arestat persoana în cauză.

Am înălțat o sprânceană. Surprinsă. Și sceptică.

— Forțele de securitate au arestat-o pe Raughd Denche?

Veni rândul căpitanului Hetnys să se arate uimită.

— Nu! protestă ea. Nu înțeleg de ce crezi că cetățeanul Raughd ar face așa ceva. Nu, comandant, nu putea fi decât Sirix Odela. Ea a trecut pe aici în drum spre locul de muncă, azi-dimineață, și s-a oprit destul de aproape de perete, timp de cincisprezece secunde. Mai mult decât suficient ca să scrie asta.

Dacă trecuse pe aici în drum spre locul de muncă, însemna că locuia în Grădina Subterană. Majoritatea celor de aici erau ychani, dar numele ei era samir. Și cunoscut.

— Persoana aceasta lucrează cumva în Grădină, deasupra? am întrebat eu.

Căpitanul Hetnys încuviință din cap. M-am gândit la persoana pe care o întâlnisem când sosisem aici. Pe care o găsisem în lacul din Grădină, atât de nefericită că trebuia să dea glas furiei. Imposibil ca ea să fi făcut asta.

— De ce ar scrie un samir un slogan xhi în radchaiană? De ce să nu-l scrie în liostă, din moment ce e samir, sau în raswară, ca să-l poată citi mai multă lume?

— Din punct de vedere istoric…, începu guvernatorul Giarod.

Am întrerupt-o:

— *Din punct de vedere istoric,* foarte mulți oameni au motive întemeiate ca să nu vadă anexarea cu ochi buni. Dar, aici și acum, niciunul dintre ei n-ar avea mai mult decât o satisfacție platonică, nu s-ar revolta decât simbolic.

Situația se perpetua de câteva secole. Nicio persoană din Grădina Subterană care ținea la viața ei (ca să nu pomenesc de viețile celorlalți rezidenți din Grădina Subterană), n-ar fi scris sloganul acela pe perete, știind cum va reacționa Administrația Stației. Și eram dispusă să pariez că toți cei din Grădina Subterană știau cum va reacționa Administrația Stației.

— Crearea Grădinii Subterane a fost, fără îndoială, neintenționată, am continuat eu în timp ce *Mila lui Kalr* îmi arătă pentru o fracțiune de secundă cum Kalr Opt se adresa cu asprime unei preotese tinere. Dar, întrucât trageți foloase de pe urma ei, încercați să vă convingeți reciproc că vi se cuvine de la sine.

Din nou acea triadă constantă, dreptate, oportunitate și belșug. În teorie, cele trei nu puteau exista singure. Fapta dreaptă nu putea fi inoportună, la fel cum fapta oportună nu putea fi nedreaptă.

— Comandant, începu guvernatorul Giarod, indignată. Eu nu cred că…

— Pentru fiecare lucru există opusul său, i-am tăiat-o eu. Cum poți fi civilizat dacă nu există necivilizați?

Civilizat. Radchaian. Cuvântul avea același înțeles.

— Dacă cineva n-ar avea de câștigat de pe urma Grădinii Subterane, aici ar exista instalații sanitare, lumini, uși întregi și echipe medicale care să intervină imediat.

Guvernatorul sistemului nu apucă decât să clipească, fiindcă m-am întors brusc spre patroana ceainăriei, rămasă în pragul ușii.

— Cine-a trimis după mine?

— Sirix, răspunse ea. Și uite cu ce s-a ales.

— Cetățene, începu căpitanul Hetnys, pe un ton sever, indignat.

— Liniște, căpitane, i-am replicat eu calmă, și căpitanul Hetnys rămase tăcută.

Soldații radchaieni care ating cadavrele scapă de impurități printr-o baie și o scurtă rugăciune – toți pe care-i văzusem se îmbăiau murmurând sau șoptind ceva. Eu nu procedam astfel, spre deosebire de toți ofițerii mei, când eram navă. Bănuiam că medicii civili aveau același obicei.

Baia și rugăciunea erau suficiente, în absența unor ofrande aduse în templu. Dar, pentru majoritatea civililor radchaieni, contactul cu moartea reprezenta cu totul altceva.

Dacă aș fi fost în toane mai rele, aș fi făcut turul micii săli improvizate, chiar al întregului nivel pe care se afla Grădina Subterană, și aș fi mânjit cu sânge tot ce-mi ieșea în cale pentru ca preotesele care veneau aici să aibă ce curăța zile în șir. Dar viața mă învățase că nimeni nu are de câștigat din astfel de fapte gratuite și, în plus, bănuiam că întreaga Grădină Subterană era deja într-o stare jalnică, cel puțin în privința lipsei de curățenie a obiectelor de cult. Dacă echipele medicale nu veneau aici, însemna că și alții muriseră tot aici, iar dacă nici preotesele nu veneau, murdăria era la ea acasă. Asta pentru cei care împărtășeau astfel de idei. Ceea ce, probabil, nu era cazul rezidenților ychani. Un motiv în plus ca să fie considerați străini, fără să se bucure de facilitățile de bază pe care orice radchaian le socotea firești.

Sosi o preoteasă în vârstă, însoțită de două mai tinere. Se opri la doi metri de balta de sânge în care zăcea translatorul Dlique și o privi – ne privi – cu ochii mari, îngroziți.

— Ce fac cei de aici cu cadavrele? am întrebat eu.

— Le târăsc până pe coridoarele din jurul Grădinii Subterane și le lasă acolo, răspunse guvernatorul Giarod.

— Dezgustător, mormăi căpitanul Hetnys.

— Ce altceva să facă? Nu există un loc special pentru depunerea cadavrelor. Echipele medicale nu vin aici, cum nu vin nici preotesele, am spus eu și m-am uitat spre preoteasa în vârstă. Am dreptate?

— Nimeni n-ar trebui să stea aici, comandant, răspunse ea afectată și îi aruncă o privire guvernatorului.

— Mda, am făcut eu și m-am întors spre Kalr Cinci care venise odată cu preotesele. Modulul pentru anabioză e funcțional?

— Da.

— Atunci, împreună cu căpitanul Hetnys, am să-l vâr pe translator în el. Pe urmă vă las să faceți ce trebuie, am spus eu arătând spre preotese, cu mâna goală, gest ce bineînțeles era mai mult decât jignitor.

•

Alături de căpitanul Hetnys am petrecut douăzeci de minute în apa binecuvântată, spunând rugăciuni, în timp ce decada Kalr presăra sare pe noi și ardea trei feluri de tămâie. Chiar dacă nu ne-am purificat complet, acum puteam să mergem pe coridoare sau să stăm într-o încăpere fără ca altcineva să cheme o preoteasă. Baia și rugăciunea soldatului ar fi fost la fel de eficiente. Chiar mai utile, la drept vorbind, dar nu i-ar fi mulțumit pe cele mai multe dintre rezidentele Stației Athoek.

— Dacă intru în doliu complet, cum spune tradiția, nu voi putea merge la lucru timp de două săptămâni, zise guvernatorul Giarod după ce am terminat cu baia și ne-am îmbrăcat în haine curate. Același lucru e valabil și pentru celelalte membre ale Administrației. Sunt totuși de acord că cineva trebuie să intre în doliu.

Cât ținuse ritualul, guvernatorul își pierduse expresia de om copleșit de griji și acum părea cât se poate de calmă.

— Da, toate va trebui să fiți rude îndepărtate. Eu și căpitanul Hetnys vom juca rolul celor mai apropiați membri ai familiei.

Căpitanul Hetnys nu arăta deloc încântată, dar nu avea cum să protesteze. Am trimis-o pe Kalr Cinci după un brici, cu care eu și căpitanul Hetnys să ne radem în cap pentru funeralii, și un bijutier pentru simbolurile funerare.

— Acum vreau să știu totul despre translatorul Dlique, i-am spus eu guvernatorului Giarod după plecarea lui Kalr și a căpitanului Hetnys, pe care o trimisesem să se pregătească de post.

— Nu cred că acesta e locul cel mai bun…

— Nu pot să merg la biroul tău așa cum sunt acum.

Mai ales după o moarte în urma căreia mă aflam în doliu complet, când trebuia să postesc acasă. Lipsa de decență ar fi fost evidentă în condițiile în care funeraliile trebuiau organizate impecabil.

— Și nu e nimeni prin preajmă.

Patroana ceainăriei era înăuntru, nu se mai vedea. Preotesele se folosiseră de prima ocazie ca s-o șteargă. Unitățile ancilare din *Sabia lui Atagaris* părăsiseră Grădina Subterană la ordinul meu. Cele două Kalr, care stăteau aproape de noi, nu contau.

— Iar până acum păstrarea secretelor nu s-a dovedit o opțiune prea bună.

Guvernatorul Giarod ridică din umeri cu mâhnire și resemnare.

— A sosit cu primul val de nave redirecționate.

Navele pe care sistemele învecinate le trimiseseră aici fie cu speranța că vor putea găsi o altă rută spre destinațiile lor, acum că portalurile prin care trebuiau să treacă erau închise, fie pentru că erau supraaglomerate.

— Doar ea, într-o navă-curier de o persoană, aproape de mărimea unei navete. Nici nu știu cum de i-a ajuns aerul pentru o călătorie atât de lungă. Și a sosit într-un moment…

Guvernatorul flutură din mână a frustrare.

— N-am putut să trimit pe nimeni la Palat ca să mă sfătuiesc cu cineva. Am dat în bobi. De una singură. M-a luat durerea de cap când am văzut ce iese.

— Desigur.

Nicio radchaiană nu era imună la ceea ce se bănuia a fi o coincidență. Nimic nu era rodul întâmplării, oricât de neînsemnat ar fi fost. Drept urmare, orice eveniment era,

potențial, un semn al intențiilor lui Dumnezeu. Coincidențele neobișnuite nu puteau fi decât un mesaj divin cu adresă precisă.

— Îți înțeleg temerile. Și, până la un punct, îți înțeleg și dorința de a o ține închisă pe Dlique și a o ascunde de ochii majorității rezidenților Stației. Nu mă deranjează. Mă deranjează că nu mi-ai semnalat această situație alarmantă care ar putea deveni foarte periculoasă.

Guvernatorul Giarod oftă.

— Aud tot felul de lucruri. Foarte puțin din ceea ce se vorbește în Stație – și, ca să fiu sinceră, în mai tot sistemul – nu-mi ajunge la urechi. De când sunt în funcție, se tot șoptește despre corupția venită din afara Radchului.

— Nu mă mir.

Era o nemulțumire permanentă, cum că nou-veniții de pe planetele anexate, cât și proaspeții cetățeni, aduceau cu ei obiceiuri și atitudini necivilizate care sigur aveau să submineze civilizația adevărată. Auzisem asta toată viața – de vreo două mii de ani. Și eram sigură că situația din Grădina Subterană nu făcea decât să confirme șoaptele.

— Recent, căpitanul Hetnys sugera că presgerii se infiltrează în forurile de conducere ca să ne distrugă, spuse guvernatorul Giarod, zâmbind trist. Mai ales translatorii presgeri, care nu se deosebesc prea mult de oameni și țin tot timpul legătura cu Biroul Translatorilor.

— Ai stat de vorbă mai pe îndelete cu translatorul Dlique?

Guvernatorul Giarod făcu același gest de frustrare.

— Știu ce insinuezi. Dar să nu uităm că a fost în stare să iasă dintr-o cameră încuiată și păzită din reședința mea, fără ca cineva să prindă de veste, a făcut rost de haine și s-a vânturat prin Stație, fără ca nimeni să n-aibă habar de ea. Recunosc, era un interlocutor ieșit din comun, pe care nu aveai cum să-l iei drept cetățean. Și-mi este foarte clar că mi-a spus doar o părticică din ce știa. Îndeajuns ca să mă bage în sperieți. Până la venirea ei nu luasem de bune zvonurile potrivit cărora presgerii, care de la încheierea tratatului ne lăsaseră în pace și care sunt atât de diferiți față de noi, își bagă nasul în treburile noastre, cum n-au mai făcut-o până acum. Pe de altă parte, translatorul Dlique a sosit la scurt timp după ce portalurile au început să se închidă, după ce-am pierdut contactul cu Palatul Omaugh și…

— Și căpitanul Hetnys a vorbit despre infiltrarea presgerilor în forurile de conducere. În cele mai înalte foruri. Și hop și eu, o verișoară a lui Anaander Mianaai, cu o poveste despre Stăpâna Radchului care se luptă cu ea însăși, punând în joc viitorul Radchului, cu un dosar oficial care e departe de a se potrivi cu ceea ce sunt cu adevărat. Iar tu nu luai în seamă ceea ce se șoptea pe seama presgerilor.

— Cam așa ceva.

— Suntem de acord că, indiferent de ce se întâmplă prin alte părți, singurul lucru pe care-l putem face și se cuvine să-l facem este să asigurăm protecția rezidenților acestui sistem? Și că, indiferent dacă Stăpâna Radchului e în conflict cu sine sau nu, acesta ar fi singurul ordin rezonabil pe care l-ai aștepta de la ea?

Guvernatorul Giarod se gândi preț de șase secunde.

— Da. Da, de acord. Cu o singură observație. Dacă e să cumpărăm medicamente și echipamente medicale, vom fi nevoiți să apelăm la surse externe. Cum ar fi presgerii.

— Înțelegi acum de ce n-a fost o idee tocmai bună să-l ascunzi pe translatorul Dlique de mine, i-am zis cu o voce foarte plată.

Guvernatorul înclină din cap.

— Îți merge mintea, am continuat apoi. Cel puțin așa am crezut. Recunosc că, după ce-am aflat de prezența translatorului Dlique aici, am cam început să mă îndoiesc.

Guvernatorul rămase tăcută.

— Acum, înainte să încep postul oficial, trebuie să mai rezolv o problemă. Vreau să vorbesc cu Celar, administratorul Stației.

— Despre Grădina Subterană?

— Printre altele.

•

În camera de zi de la nivelul patru al Grădinii Subterane, după ce i-am ordonat decadei Kalr să ne lase singure, i-am spus lui Tisarwat:

— Următoarele două săptămâni voi fi în doliu. Ceea ce înseamnă că nu voi face nimic. Se înțelege că locotenentul Seivarden va fi la comanda navei *Mila lui Kalr* în tot acest timp. Tu vei răspunde de treburile casei.

Tisarwat se trezise mahmură. Ceaiul și medicamentele o mai ajutaseră, dar nu pe de-a-ntregul.

— Am înțeles.
— De ce-a lăsat asta?
Clipi. Se încruntă. Apoi înțelese.
— Comandant. Nu e cine știe ce. Și e bine să ai un loc în care să te bucuri de… intimitate.
Într-adevăr. E bine pentru oricare parte și pentru toate părțile din care e alcătuită Stăpâna Radchului, dar n-am spus cu voce tare. Probabil că știa.
— În plus, toată lumea de aici s-a descurcat destul de bine până la sosirea căpitanului Hetnys.
— S-a descurcat destul de bine? Fără apă, fără ca echipele medicale să vină să-i ajute în caz de urgență și, se pare, fără ca nimeni să nu reclame metodele căpitanului Hetnys?
Lăsă privirea jos. Rușinată. Nefericită.
Apoi ridică ochii spre mine.
— Dar aduc apă de *undeva.* Și cultivă ciuperci. Fac un fel de mâncare…
— Locotenent.
— Ordonați.
— Ce voia să facă aici?
— Să te ajute. În primul rând. Doar dacă n-o împiedici să se… reasambleze după ce faci ce ai de făcut.
N-am răspuns imediat, așa că Tisarwat adăugă:
— Așa crede ea.
— Lucrurile nu pot rămâne astfel în Grădina Subterană. O să vorbesc cu administratorul Stației. Folosește-ți contactele – sigur te-a trimis aici cu o listă de contacte – ca să îndeplinești ordinul. După funeralii, nu voi putea face nimic în mod direct, dar *voi sta* cu ochii pe tine.

•

Tisarwat plecă, iar Kalr Cina o aduse în cameră pe Celar, administratorul Stației. Astăzi purta albastrul-deschis specific Administrației, reușind să pară elegantă în uniforma standard, în ciuda greutății ei. M-am așezat odată cu ea. Nu i-am oferit ceai, cum ar fi fost politicos. În starea în care mă aflam, numai subordonatele mele aveau voie să bea sau să mănânce în prezența mea.
— Situația din Grădina Subterană este intolerabilă, am zis eu fără niciun preambul, fără menajamente, fără a-i mulțumi că a venit aici într-un moment total nepotrivit. Sunt pur și simplu

uimită că durează de atâta vreme. Dar nu vreau motive sau scuze. Vreau ca situația să fie remediată începând din clipa asta.

— Comandant, spuse administratorul Stației, zburlindu-se la cuvintele mele, deși le rostisem pe un ton calm, detașat. Sunt atâtea de făcut, încât…

— Atunci, fă-le. Și nu-mi spune că nimeni n-ar trebui să locuiască aici. E clar că o mulțime de oameni locuiesc aici. Și mă îndoiesc că au ajuns în acest loc fără ca Stația să prindă de veste, am zis eu știind că pășesc pe teren minat. Tare mă tem că Stația ți-a ascuns unele lucruri. Ai o mare problemă, pe care ți-ai creat-o singură.

Celar se încruntă, ofensată, semn că nu înțelegea tot ce-i spuneam.

— Vreau să privești situația asta din punctul de vedere al Stației. O parte din ea, deloc neglijabilă, a fost avariată. Sigur, recondiționarea ei completă este imposibilă, dar nici măcar n-ai încercat s-o cârpești pe ici, pe colo. Ai interzis accesul și ai încercat să uiți. Numai că Stația nu poate să uite.

În clipa aceea mi-am dat seama că Stația prefera să aibă oameni aici, în locul unei văgăuni pustii, fără viață. Și în același timp să-i amintească mereu de starea precară în care se afla. Dar nu puteam ghici motivul și nici cum ajunsesem la această concluzie.

— Iar cei care locuiesc aici sunt rezidenți ai Stației, de care Stația e obligată să aibă grijă. Tu nu-i tratezi cum se cuvine și cred că Stației nu-i place asta. Pentru că nu-ți poate spune direct… mai omite câte ceva. Face și spune exact ce-i ceri, fără să adauge prea multe. La viața mea am întâlnit și inteligențe artificiale nefericite.

Nu i-am spus cum și nici că fusesem și eu o IA.

— Iar asta de aici este nefericită.

— Cum să fie nefericită o IA când face exact ce trebuie să facă? întrebă administratorul Stației.

Nu, slavă Domnului, ce contează dacă o IA este fericită sau nu? Apoi, dovedind că nu primise această funcție doar datorită înfățișării ei, Celar adăugă:

— Spui că am împiedicat Stația să facă asta. În mare, cam asta ai spus, nu? Mda. Când am sosit aici, predecesoarea mea mi-a descris Grădina Subterană ca pe o cloacă în care

fărădelegea și-a dat mâna cu mizeria, de unde nimeni nu poate scăpa. Tot ce am văzut părea să-i dea dreptate. Și era în starea asta de atâta vreme, încât mi s-a părut imposibil să schimb ceva. Toată lumea era de aceeași părere. Dar, bineînțeles, asta nu-i o scuză. E, într-adevăr, responsabilitatea *mea.*

— Repară ușile. Repară instalația sanitară și luminile.

— Și sistemul de ventilație, spuse administratorul Stației, făcându-și vânt cu mâna acoperită de mănușa albastră.

Am încuviințat din cap.

— Recunoaște dreptul de a locui aici al tuturor rezidenților. Ca un prim pas.

Accesul echipelor medicale și al patrulelor de securitate care să nu creeze mai multe probleme decât puteau rezolva era pasul următor, mai dificil.

— Comandant, nu cred că va fi chiar atât de simplu.

Probabil, dar…

— Nu știu. Dar trebuie să facem ceva, am răspuns eu, văzând-o că reacționează la pluralul folosit de mine. Iar acum vreau să vorbim despre fiica ta, Piat.

Celar se încruntă, nedumerită.

— Ea și Raughd sunt cumva împreună?

— Se iubesc de când erau copii, îmi răspunse, la fel de încruntată. Raughd a crescut pe planetă, iar Piat o vizita des ca să se joace împreună. La vremea aceea în familia lui Raughd nu erau prea mulți copii de aceeași vârstă. În munți în niciun caz.

Pe planetă. Unde Stația nu-i putea vedea decât pe cei cu implanturi.

— Îți place de Raughd, am zis eu. Provine dintr-o familie bună și e fermecătoare.

Celar înclină din cap.

— Piat e foarte retrasă. Nu comunică prea mult cu tine. Petrece mai mult timp prin alte case. Poate simți că v-ați înstrăinat.

— Unde vrei să ajungi?

Chiar dacă ar fi văzut cum o trata Raughd pe Piat când credea că n-o vede nimeni, Stația tot nu ar fi raportat direct. Într-o stație, intimitatea era, în mod paradoxal, atât inexistentă cât și o necesitate de prima mână. Stația era martora celor mai intime momente. Dar știai că nu va spune nimănui ce vedea, că nu va *bârfi* pe seama ta. Stația raporta fărădelegile și urgențele, însă

în majoritatea celorlalte cazuri, doar făcea aluzii voalate. În unele privințe, familiile din Stație trăiau izolat, ferite de ochii lumii, chiar dacă, spațial vorbind, erau aproape ușă în ușă. Chiar dacă nu scăpau nicio clipă de privirea scrutătoare a Stației.

Adesea aluziile erau suficiente. Dar dacă Stația era nefericită, nici nu apela la ele.

— Raughd e fermecătoare numai când vrea ea, am răspuns eu. Când o privesc ceilalți. În particular, față de anumite persoane, e altfel. Am să-i cer navei mele să-ți trimită o înregistrare cu ceva ce s-a întâmplat în Grădina Subterană noaptea trecută.

Degetele îi tresăriră, solicitând fișierul. Clipi de câteva ori, mișcarea ochilor spunându-mi că privește scena în care Raughd, fiica ei și alții stăteau întinși pe perne și beau. Am văzut pe fața ei momentul în care Raughd a spus: „Uneori m-apucă somnul când mă uit la tine”. Pe chipul său se citea surprinderea, apoi furia, în timp ce continua să privească atitudinea din ce în ce mai agresivă a lui Raughd și încercarea lui Tisarwat, chiar dacă era beată, de a o scăpa pe Piat de atacurile celeilalte. Administratorul Stației flutură din mână, semn că a privit destul.

— Greșesc dacă spun că cetățeanul Raughd n-a dat examenul de aptitudini? am întrebat eu înainte ca Celar să spună ceva. Fiindcă era deja moștenitoarea lui Fosyf?

Administratorul Stației încuviință din cap.

— Examinatorul trebuie să fi remarcat înclinația ei pentru astfel de reacții, trebuie să-i fi recomandat un tratament anume sau o ocupație în care personalitatea ei s-ar dovedi utilă. Uneori, în combinație cu alți factori, o personalitate ca a ei se potrivește cu o carieră militară, unde disciplina te ajută să te controlezi și să te porți mai bine.

Zeii să aibă în pază echipajul unei asemenea persoane care a fost promovată într-o funcție pentru care nu știe să se poarte.

— Astfel de persoane pot fi de-a dreptul fermecătoare, nelăsând să se vadă cum sunt în realitate. Majoritatea oamenilor nu te-ar crede dacă le-ai spune cum sunt cu adevărat.

— Nici eu n-aș crede. Dacă nu mi-ai fi arătat..., zise administratorul Stației fluturând din mână spre ceea ce fusese înregistrarea pe care o văzuse și o auzise.

— De asta ți-am și arătat-o, deși a fost cam nepotrivit.

— Ceea ce e drept nu poate fi nepotrivit.

— Mai e ceva, administrator. Cum spuneam, Stația a păstrat pentru ea unele lucruri pe care nu i le-ai cerut în mod explicit. A existat cel puțin un caz în care Piat s-a prezentat la spital cu vânătăi pe față. Acolo a spus că a băut cam mult în Grădina Subterană, s-a împiedicat și s-a lovit de perete. Mie nu mi s-a părut că te poți alege cu astfel de vânătăi când dai cu capul de perete. Cei de la spital au gândit la fel, dar n-au vrut să se amestece în treburile tale. S-au gândit probabil că, dacă ar fi fost cu adevărat o problemă, Stația ar fi spus ceva.

Și nimeni n-ar fi observat. Un corectiv aplicat timp de câteva ore și vânătăile ar fi dispărut.

— La momentul respectiv doar Raughd era prin preajmă. Am mai întâlnit astfel de cazuri. Se pare că Raughd s-a scuzat și s-a jurat că nu se va mai întâmpla. Părerea mea este să întrebi Stația despre absolut fiecare vizită pe care fiica ta a făcut-o la spital, indiferent de motiv. Aș întreba Stația și cât de des a folosit Raughd corective de prim ajutor. Eu i-am pus întrebarea direct, ca să aflu ce s-a întâmplat de fapt, fiindcă sunt aproape sigură că a văzut, cum am văzut și eu, lucruri din astea la viața mea. Stația mi-a răspuns doar fiindcă, la cererea mea, așa i-a ordonat Giarod, guvernatorul sistemului.

Celar rămase tăcută. Părea că nici nu mai respiră. Poate că tocmai vedea de câte ori vizitase fiica ei spitalul. Sau poate că nu.

— Mda, am continuat eu după un moment de pauză. Ai auzit, fără îndoială, de incidentul pe care l-am avut azi-dimineață, care s-a încheiat cu moartea translatorului presger Dlique.

Clipi de câteva ori, surprinsă de schimbarea bruscă a subiectului. Și se încruntă.

— Te asigur că tot azi-dimineață am aflat și eu de existența translatorului.

Am dat din mână, impacientată.

— Stația a fost întrebată cine s-a oprit lângă perete, în intervalul de timp corespunzător, îndeajuns ca să scrie cuvintele acelea și a menționat două nume: Sirix Odela și Raughd Denche. Forțele de securitate au arestat-o imediat pe Sirix, pornind de la prezumția că Raughd n-ar fi făcut așa ceva. Stația însă n-a fost întrebată dacă vreuna dintre cele două tinere avea

pete de vopsea pe haine. Și, nefiind întrebată, Stația n-a oferit informația.

În acel moment nu eram conectată cu Stația, spre deosebire de Celar, probabil.

— Un lucru pentru care n-ar trebui să-i găsești vină Stației. Cum am mai spus.

— Mai mult ca sigur a fost ceva nevinovat, de amuzament. O minte tânără, exaltată.

— Ce chestie de amuzament putea anticipa o minte tânără, exaltată? am întrebat eu, căutând să-mi controlez vocea. Cum decada Var din *Sabia lui Atagaris* arestează cetățeni complet nevinovați? Cum îi supun pe acei cetățeni total nevinovați unui interogatoriu ca să-și dovedească nevinovăția sau, mai rău, să nu-i supună niciunui interogatoriu, condamnându-i, fără dovezi, doar pe baza prezumției că „Raughd Denche n-ar fi făcut așa ceva”? Alarmându-vă, pe tine, pe guvernator și pe căpitanul Hetnys într-un moment când situația era și așa tensionată? Și, ca să despicăm firul în patru, dacă ar fi vorba de un simplu amuzament, de ce n-a spus nimeni despre cetățeanul Sirix că „mai mult ca sigur a fost ceva nevinovat”?

Tăcere. Degetele îi tresăriră, ușor, Celar adresându-se fără îndoială Stației.

— Mănușile lui Raughd sunt pătate de vopsea, corect? am întrebat.

— Camerista ei tocmai încearcă să i le curețe, recunoscu administratorul Stației.

— Mda, am făcut eu, conștientă că ceea ce urma era mai delicat decât problema cu Stația. Fosyf e o cetățeană de vază, bogată. Tu ești autoritatea aici, dar e mai ușor să acționezi atunci când te bucuri de sprijinul unor oameni ca Fosyf. Și, fără doar și poate, din când în când îți oferă și câte un cadou. Valoros. Idila dintre fiicele voastre e avantajoasă. Cu gândul ăsta ai trimis-o pe Piat la plantație, ca să-i țină companie lui Raughd. Și acum poate te întrebi dacă ai observat că fiica ta este nefericită. Sau când ai văzut primele semne ale nefericirii ei, și poate ți-ai spus că nu-i nimic grav, că toți avem momentele noastre de stres cărora trebuie să le facem față de dragul relațiilor, în folosul familiei. Că, dacă ar fi fost ceva grav, Stația ți-ar fi spus. Ție, în primul rând, ți-ar fi spus cu siguranță. Și e atât de ușor să treci mai departe. Atât de ușor să te prefaci

că nu vezi ce se întâmplă. Și, cu cât nu vrei să vezi, cu atât mai greu îți vine *să vezi,* fiindcă atunci trebuie să recunoști că ai ignorat totul, de la început până la sfârșit. Dar acesta-i momentul în care ți se spune adevărul în față, clar, fără echivoc. Așa este Raughd Denche. Așa se poartă ea cu fiica ta. Merită să sacrifici bunăstarea fiicei pentru darurile pe care le primește mama ei? Merită s-o sacrifici pentru avantajele politice? Familia ta are mai multe de câștigat de pe urma acestui sacrificiu? Trebuie să alegi, nu mai poți amâna. Nu te poți preface că nu trebuie să alegi între una și alta.

— Ești un interlocutor foarte incomod, remarcă administratorul Stației, încrâncenată, plină de amărăciune. Așa procedezi oriunde te duci?

— Așa se pare în ultima vreme.

În timp ce-i răspundeam, Kalr Cinci intră tăcută în cameră și rămase rigidă, ca o unitate ancilară, evident cu o treabă urgentă.

— Ce este, Cinci?

Nu ar fi întrerupt discuția dacă nu ar fi avut un motiv serios.

— Îmi cer iertare, comandant. Secretarul cetățeanului Fosyf întreabă dacă cetățeanul vă poate invita, pe tine și pe căpitanul Hetnys, să petreceți cele două săptămâni de după funeraliile translatorului Dlique pe domeniul ei de pe planetă.

O astfel de invitație se făcea, de regulă, direct, dar această întrebare prealabilă, prin servitoare, preîntâmpina o situație neplăcută, stânjenitoare.

— Are mai multe case pe plantație, așa că veți putea petrece perioada de doliu cum se cuvine, fără nicio problemă.

M-am uitat la Celar, care râse ușor.

— Da, și mie mi s-a părut ciudat când am sosit aici, adăugă ea. Dar pe Athoek, dacă-ți poți permite, nu petreci cele două săptămâni închisă în casă.

În primele zile de post, după funeralii, membrii familiei aflate în doliu nu făceau nimic, în cea mai mare parte a timpului stăteau acasă și primeau condoleanțe de la clienți și prieteni. Eu crezusem că voi sta aici, în Grădina Subterană, împreună cu căpitanul Hetnys, pe toată durata doliului.

— Dacă ești obișnuită să-ți facă alții treaba, mai ales dacă nu iei masa la cantină și pui pe cineva să-ți gătească în casă, cele două săptămâni vor părea că nu se mai sfârșesc, continuă

administratorul Stației. Poți sta într-un loc care e considerat casa ta, unde servitoare din vecinătate vin să-ți gătească și să se ocupe de curățenie. Avem așa ceva aproape de sala principală – casa însă e supraaglomerată de cei care nu au unde să stea în altă parte.

— Și asta e conform uzanțelor? am întrebat eu șovăitoare.

— După unii, faptul că nu cunoșteam această practică la sosirea aici demonstrează că n-am avut parte de educația cea mai aleasă. Faptul că *tu* n-o cunoști ar fi un șoc din care cârcotașii s-ar putea să nu-și revină niciodată.

N-ar fi trebuit să mă surprindă. Cunoșteam ofițeri din aproape toate provinciile, știam că detaliile practicilor funerare (printre multe altele) se deosebeau de la un loc la altul. Lucruri considerate a fi în mare parte obligatorii erau uneori doar la îndemâna cetățenilor cu resurse suficiente, fapt rareori recunoscut. În plus, știam că micile detalii nici nu erau menționate, pornindu-se de la ideea că toți radchaienii procedau la fel și, prin urmare, nu avea rost să fie discutate. Eu le luam ca atare, doar niște mici detalii – tipul de tămâie care trebuia folosit, rugăciunile care trebuiau adăugate sau scoase din ritualurile zilnice, felurile de mâncare interzise.

Am cântărit cele spuse de Cinci. Stătea acolo, impasibilă, însă dornică să înțeleg ceva, nerăbdătoare că încă n-o făcusem. Invitația, din punctul ei de vedere, era plină de subînțelesuri.

— De obicei se plătește pentru astfel de servicii? am întrebat-o eu pe Celar.

— Adesea, răspunse ea cu un zâmbet crispat. Deși sunt sigură că Fosyf vrea să fie generoasă.

Și să-și urmărească interesul. Nu m-aș fi mirat dacă Fosyf și-ar fi dat seama, într-un fel sau altul, de rolul jucat de fiica ei în episodul care dusese la moartea translatorului Dlique. Și spera poate că, oferindu-se să mă găzduiască pe durata doliului, dacă nu mă mituia, cel puțin îmi demonstra că se căiește pentru ceea ce făcuse fiica ei. Dar dacă stăteam bine să mă gândesc, invitația putea fi utilă.

— Desigur, Raughd ne-ar putea însoți pe plantație, am zis eu. Ca să rămână acolo. O vreme.

— *Mă ocup eu de asta,* spuse administratorul Stației, schițând un zâmbet plin de amărăciune care, dacă aș fi fost în locul lui Raughd Denche, m-ar fi băgat în sperieți.

Capitolul 12

Cerul Athoekului era azuriu, fără nori, brăzdat doar ici și colo de câte o dungă luminoasă – părțile vizibile ale rețelei de control meteo. Câteva ore bune zburasem pe deasupra întinderii de ape de un albastru-cenușiu, însă acum vedeam munți verzi-cafenii, negri-cenușii, cu vârfurile înghețate.

— Comandant, cetățeni, mai avem o oră și ceva, anunță pilotul.

La baza liftului ne așteptaseră două avionete. În urma înțelegerii – și a aranjamentelor lui Kalr Cinci – Fosyf și Raughd urcaseră în cealaltă, împreună cu căpitanul Hetnys și unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care o însoțea. Și eu, și căpitanul Hetnys eram în doliu total – ne răseserăm în cap, iar acum părul de-abia începea să crească; nu foloseam niciun fel de cosmetice, doar o dungă lată, albă, trasă de-a curmezișul feței. După ce doliul lua sfârșit, însemnul memorial al translatorului Dlique avea să se alăture plăcuței din aur masiv a locotenentului Awn de pe haina mea: o piatră de opal de doi centimetri, pe care erau gravate cuvintele *translator Dlique Zeiat presger,* cu litere mari, clare, într-o montură de argint. Erau singurele nume pe care le știam.

Lângă mine, tăcută de la începutul călătoriei – două zile în care nu rostise decât cuvintele absolut necesare – ședea Sirix Odela. Cerința mea de a mă însoți lipsea Grădina de o mână de lucru și, teoretic, Sirix ar fi putut refuza. Practic, nu prea avea de ales. Bănuiam că furia o împiedica să vorbească fără să încalce condițiile reeducării, că orice încercare ar fi pus-o într-o situație stânjenitoare, așa că n-am insistat, nici măcar atunci când furia nu părea s-o părăsească nici a doua zi.

— Comandant, zise ea, într-un târziu, îndeajuns de tare ca să acopere zgomotul făcut de avionetă, dar nu cât să ajungă la urechile pilotului. De ce mă aflu aici?

Tonul ei era foarte bine controlat, ceea ce, sunt sigură, implica un efort imens.

— Te afli aici ca să-mi spui ce *nu* îmi spune cetățeanul Fosyf, am răspuns eu cu o voce calmă, măsurată, de parcă n-aș fi fost

conștientă de resentimentul și tristețea ce răzbăteau din întrebarea ei.

— De ce crezi că aș fi dispusă sau în stare să-ți spun ceva, comandant? întrebă ea, cu o nuanță de iritare, evitând ceea ce ar fi putut să exprime foarte ușor.

Am întors capul spre ea. Privea drept înainte, ca și cum reacția mea n-ar fi fost problema ei.

— E vreun membru al familiei pe care ai vrea să-l vizitezi?

Era de pe planetă, avea rude care lucraseră pe plantațiile de ceai.

— Te pot ajuta.

— Eu nu…

Șovăi. Înghiți în sec. Atinsesem un pune sensibil.

— Practic, nu am familie.

— Aha.

Dar avea numele unei Case, deci, din punct de vedere legal, aparținea de o Casă.

— Alungarea ta ar fi fost o rușine prea mare pentru restul familiei. Dar poate că păstrezi legătura, discret, cu anumiți membri… Cu o mamă, o soră, poate?

În general, copiii aveau părinți din două Case. Chiar dacă părinții sau surorile din alte Case nu erau rude foarte apropiate, la sprijinul cărora nu prea puteai apela, legăturile rămâneau legături și, în caz de criză, se dovedeau a fi de folos.

— Ca să fiu sinceră, comandant, nu vreau deloc să petrec două săptămâni în compania cetățeanului Raughd Denche, spuse ea, în loc de răspuns la întrebare.

— Nu cred că Raughd Denche își dă seama de asta.

Cetățeanul Raughd se comporta foarte firesc, cel puțin așa părea. Fără să fie conștientă de gravitatea faptei sau că cineva ar fi aflat că ea e făptașul.

— De ce locuiești în Grădina Subterană, cetățene?

— Nu mi-a plăcut camera în care am fost trimisă. Cred că apreciezi franchețea.

Am ridicat o sprânceană.

— Aș fi ipocrită să spun că nu.

Înclină din cap și strâmbă ușor din buze.

— Acum aș vrea să mă lași în pace.

— Desigur, cetățene. Te rog să-mi spui, mie sau decadei mele Kalr, dacă ai nevoie de ceva.

Kalr Cinci și Kalr Opt ședeau în spatele nostru. Mi-am îndreptat privirea în față. Am închis ochii și m-am gândit la locotenent Tisarwat.

Se afla în grădină, pe podul de peste lac. Peștii tulburau apa de sub ea, purpurii și verzi, portocalii și albaștri, aurii și roșii, căscând mult boturile în timp ce Tisarwat le arunca de mâncare. Fiica lui Celar, Piat, stătea lângă ea, rezemată de balustradă. Cuvintele ei o surprinseseră și o mâhniseră pe Tisarwat. N-am încercat să aflu ce anume îi spusese, ci am așteptat răspunsul locotenentului.

— Dar e absurd! exclamă Tisarwat indignată. Prim-asistent al horticultorului-șef în întreaga Stație nu e de ici, de colo. Fără horticultură nimeni din Stație n-ar mai putea mânca sau respira. Doar nu crezi că faci un lucru inutil, lipsit de importanță.

— Dacă a pregăti ceaiul horticultorului-șef e foarte important…

— În plus îi pregătești agenda de lucru, transmiți subordonaților ordinele sale, înveți cum e organizată Grădina. Pun pariu că, dacă săptămâna viitoare ar sta acasă, nimeni n-ar băga de seamă, ai avea grijă ca totul să se desfășoare normal, fără probleme.

— Asta fiindcă toți ceilalți știu ce trebuie să facă.

— Inclusiv tu.

Șireată mai era Tisarwat! Îi spusesem să stea departe de Basnaaid, cu alte cuvinte să stea departe de Grădină, dar știa prea bine că, măcar din rațiuni politice, nu puteam fi împotriva unei prietenii cu fiica administratorului Stației. Acum însă nu aveam de ce să fiu foarte furioasă – uimirea și consternarea ei față de modul în care Piat își nega propria valoare erau evidente și sincere. Pe de altă parte, înțelegeam că nu-i luase foarte mult timp să intre pe sub pielea lui Piat.

Piat își încrucișă brațele peste piept, se întoarse cu spatele la balustradă și privi în altă parte.

— Sunt aici doar fiindcă horticultorul-șef e îndrăgostită de mama mea.

— Nici nu-i de mirare, spuse locotenent Tisarwat. Mama ta arată *extraordinar.*

Mă uitam prin ochii lui Tisarwat, deci nu vedeam expresia lui Piat. Deși o puteam ghici. La fel cum o putea ghici și locotenentul, din câte mi-am dat seama.

— Și, ca să-ți spun drept, semeni mult cu ea. Dacă altcineva ți-a spus altfel…

Se opri, nesigură – am gândit eu – dacă aceasta era cea mai bună direcție de atac.

— Cel care spune că ai o slujbă care sună bine, dar e inutilă, doar ca să-i faci pe plac mamei tale sau că niciodată n-ai să fii la fel de frumoasă și de pricepută ca mama ta, să știi că te minte cu nerușinare.

Tisarwat aruncă toată mâncarea pentru pești în apa care fierbea de solzi multicolori.

— Probabil din invidie.

Piat pufni, încercând din răsputeri să nu izbucnească în plâns.

— De ce…, spuse ea și se opri, poate înainte de a rosti – ca pe o acuzație – un nume pe care nu voia să-l rostească. De ce să mă invidieze tocmai pe mine?

— Fiindcă *tu* ai dat examenul de aptitudini.

Nu-i spusesem nimic locotenentului Tisarwat despre bănuiala mea că Raughd nu l-ar fi dat, însă era clar că nu fusese degeaba Stăpâna Radchului timp de câteva zile.

— Iar rezultatele au hotărât să faci ceva important. Și oricine are ochi de văzut își dă seama că vei fi la fel de frumoasă ca mama ta.

Un moment de derută provocat de cuvintele *vei fi.* O tânără de șaptesprezece ani nu era în măsură să spună așa ceva.

— Când nu vei mai apleca urechea la cei care vor să te tragă în jos.

Piat se întoarse spre Tisarwat, tot cu brațele încrucișate. Cu obrajii brăzdați de lacrimi.

— Dar oamenii primesc slujbe din rațiuni politice *tot timpul.*

— Adevărat, răspunse Tisarwat. Probabil că mama ta a primit prima slujbă din rațiuni politice. Ceea ce probabil presupunea că o și poate face.

Așa ceva nu se întâmpla întotdeauna – Tisarwat știa prea bine.

Și aceste cuvinte sunau periculos, aparținând unei persoane mult mai în vârstă decât arăta Tisarwat. Piat însă nu părea a fi în stare să le pareze.

— În ultimele zile te-am văzut dând târcoale pe aici, zise ea în disperare de cauză. Cred că ți-a căzut cu tronc horticultorul Basnaaid.

Punct ochit, punct lovit. Dar locotenentul Tisarwat nu se arătă deloc tulburată.

— Să știi că pentru tine sunt aici. Comandantul mi-a spus că sunt prea tânără pentru ea, deci să mă țin departe. A fost un *ordin.* Ar trebui să mă țin departe și de Grădină, dar nu pot, fiindcă ești tu aici. Am putea totuși să mergem în altă parte, să bem ceva.

Piat rămase tăcută câteva clipe, vizibil surprinsă.

— În Grădina Subterană în niciun caz, zise ea în cele din urmă.

— Bineînțeles! răspunse Tisarwat, mulțumită, știind că a câștigat repriza aceasta, o victorie minoră, totuși o victorie. Nici nu s-au apucat de reparat acolo. Să găsim un loc în care nu trebuie să te ușurezi într-o găleată.

•

Între timp, *Sabia lui Atagaris* se îndepărtase de Portalul Fantomelor, tot mai aproape de Stația Athoek, fără să raporteze aproape nimic navei *Mila lui Kalr.* Deloc surprinzător – în general navele nu stăteau la taclale și, în plus, cele din seria *Sabiei* se credeau superioare celorlalte.

În *Mila lui Kalr,* locotenentul Ekalu tocmai își terminase cartul, iar Seivarden o întâmpinase în cabina decadei.

— Omologul tău din *Sabia lui Atagaris* întreba de tine, spuse Ekalu și se așeză la masă, unde o Etrepă îi servise prânzul.

Seivarden se așeză lângă locotenent.

— Nu zău, zise ea, deși deja știa. Și s-a bucurat să vadă un cunoscut la bord?

— Nu cred că m-a recunoscut, răspunse Ekalu și, după o clipă de ezitare și un gest rapid din partea lui Seivarden, care deja servise masa, luă o gură de skel, o mestecă și o înghiți. După nume în niciun caz, mă știa doar ca Amaat Unu. Și n-am trimis nicio imagine. Am fost de cart.

Sentimentele lui Ekalu față de locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris* care n-o recunoscuse erau complicate, departe de a fi pozitive.

— Păcat. Aș fi vrut să văd ce figură face.

Am observat că, în timp ce lui Ekalu i-ar fi plăcut să vadă reacția locotenentului din *Sabia lui Atagaris* în clipa în care se trezea față în față cu un ofițer de aceeași origine ca și ea, amuzamentul lui Seivarden o deranja și o întrista. Situația îmi

amintea, atingând un punct sensibil, de câteva schimburi de replici dintre locotenentul Awn și Skaaiat Awer în urmă cu mai bine de douăzeci de ani.

— Trebuie să-i spun ceva locotenentului Seivarden, îmi șopti nava în ureche, în timp ce-mi continuam zborul cu avioneta.

Nu eram sigură că nava putea spune ceva pe înțelesul lui Seivarden.

— Mai mult ca sigur te va contacta când vei începe noul cart, zise Ekalu în cabina decadei din *Mila lui Kalr.* E hotărâtă să te invite la ceai, acum că *Sabia lui Atagaris* e destul de aproape.

— N-am cum să merg, răspunse Seivarden, mai în glumă, mai în serios. În clipa de față sunt numai trei ofițeri care asigură cartul.

— Nu-i bai, te anunță Nava dacă se întâmplă ceva important, o asigură Ekalu, plină de sarcasm și dispreț.

— Locotenenți, zise medicul de pe puntea de comandă. Vă anunț că ceva pare să fi ieșit prin Portalul Fantomelor.

— Ce poate fi? întrebă Seivarden, ridicându-se de la masă.

Ekalu continuă să mănânce, dar comandă imaginea la care se uita medicul.

— Obiectul e prea mic, trebuie să aștept să se mai apropie, îmi comunică nava în avioneta care zbura pe deasupra apei athoekane. Cred că e o navetă sau un fel de navă foarte mică.

— Am întrebat *Sabia lui Atagaris,* spuse medicul de pe puntea de comandă.

— Adică cei de acolo n-au amenințat-o cu distrugerea dacă nu-și dezvăluie identitatea? întrebă Seivarden, aflată deja în drum spre puntea de comandă.

— N-aveți motiv de îngrijorare, veni răspunsul din *Sabia lui Atagaris,* vocea locotenentului de cart sunând mai mult decât plictisită. E vorba de un rest de navă. Portalul Fantomelor nu e curățat ca toate celelalte. Se prea poate ca nava să se fi dezmembrat chiar acolo, cu mult timp în urmă.

— Cu scuzele de rigoare, dar noi știam că nu e nimeni dincolo de portal și nici n-a fost vreodată, răspunse medicul, sec, în timp ce Seivarden apărea pe puntea de comandă.

— A, unii se mai iau la întrecere, care-i mai curajos să meargă acolo, sau o fac doar în căutare de senzații tari. Însă bucata asta de navă nu e recentă, se vede că e destul de veche. O pescuim noi – e îndeajuns de mare ca să fie un pericol.

— De ce n-o distrugeți? întrebă Seivarden.

Nava probabil că îi transmisese cuvintele mai departe, fiindcă locotenentul din *Sabia lui Atagaris* răspunse:

— În sistemul ăsta sunt mulți care se ocupă de contrabandă. Întotdeauna verificăm astfel de obiecte.

— Și ce se poate scoate dintr-un sistem nelocuit? întrebă medicul.

— Prin Portalul Fantomelor, nimic, cel puțin așa știu eu, veni răspunsul vesel. Dar, în general, e vorba de chestii clasice. Droguri. Obiecte vechi furate.

— Pe țâțele lui Aatr! exclamă Seivarden. Să știi că e vorba de un obiect de valoare.

Nava le ceruse celor din *Sabia lui Atagaris* o imagine mai de aproape a navetei și, primind-o, le-o arătase medicului și lui Seivarden, o carcasă curbată, arsă, plină de găuri.

— Ce rablă, remarcă locotenentul din *Sabia lui Atagaris.*

— Ce dobitoacă, zise Seivarden după ce *Sabia lui Atagaris* întrerupse legătura. Ce naiba îi învață pe locotenenții din ziua de azi?

Medicul se întoarse spre ea.

— Mi-a scăpat ceva, locotenent?

— Asta e o magazie de materiale dintr-o navetă militară notaiană, răspunse Seivarden. Chiar n-o recunoști?

Radchaienele adesea spun despre Radch că e locuit de o singură rasă, care vorbește o singură limbă – radchaiana. Dar interiorul unei sfere Dyson este enorm. Chiar dacă ar fi început cu o singură populație, vorbitoare a unei singure limbi (ceea ce nu se întâmplase), tot n-ar fi ajuns astfel. Multe nave, mulți căpitani care se opuseseră expansiunii lui Anaander fuseseră notaiani.

— Nu. N-o recunosc. Mie nu mi se pare a fi notaiană. Și nici nu arată a magazie de materiale. Dar, într-adevăr, e veche.

— Casa mea e notaiană. A fost.

Casa lui Seivarden fusese absorbită de alta în cursul celor o mie de ani pe care îi petrecuse în modulul pentru anabioză.

— Dar am fost loiali. Aveam o navetă veche, din vremea războaielor, andocată la Inais. Oameni de peste tot veneau s-o vadă.

Amintirea trebuie să fi fost neașteptat de vie și de dureroasă. Seivarden înghiți în sec pentru ca senzația acută a unei pierderi ireparabile să nu-i răzbată din voce când vorbi din nou:

— Întrebarea e cum să se dezmembreze o navă notaiană în Portalul Fantomelor? Niciuna dintre bătăliile acelea n-a avut loc aici.

Nava le arătă imagini cu naveta despre care vorbea Seivarden.

— Da, exact ca asta, spuse Seivarden. Arată-ne și magazia de materiale.

Nava se conformă.

— Scrie ceva pe ea, remarcă medicul.

— Înțelegi ceva? întrebă Seivarden încruntată, încercând să descifreze cuvintele. Înțelegi… ceva?

— „Divina esență a percepției”, răspunse nava. Una dintre ultimele navete învinse în războaie. E muzeu acum.

— Nu prea arată a navetă notaiană, spuse medicul. Cu excepția scrisului.

— Iar scrisul de pe asta e ars de tot, constată Seivarden cerând o imagine mărită a navetei care ieșise prin Portalul Fantomelor. Navă, chiar n-ai recunoscut-o?

— Nu imediat, răspunse nava. Am aproape o mie de ani, dar niciodată nu am văzut pe viu o navă notaiană. Însă, dacă locotenentul Seivarden n-ar fi identificat-o, aș fi făcut-o eu, în doar câteva minute.

— Ai fi identificat-o și dacă ne încredeam în *Sabia lui Atagaris*? întrebă medicul și apoi, venindu-i o altă idee: Se poate ca *Sabia lui Atagaris* să nu fi reușit s-o recunoască?

— Se poate, răspunse Seivarden. Altfel cu siguranță i-ar fi spus locotenentului.

— Doar dacă nu mint amândouă, zise Ekalu, care ascultase tot timpul din cabina decadei. Se întorc din drum ca să culeagă un rest de navă când puteau s-o marcheze cu o baliză și să lase pe alții să aibă grijă de ea.

— Atunci se bazează pe faptul că *Mila lui Kalr* n-o va recunoaște, deduse Seivarden. Ceea ce mi se pare riscant din partea lor.

— N-aș spune că știu ce crede *Sabia lui Atagaris* despre nivelul meu de inteligență, remarcă nava.

Seivarden râse scurt și se adresă medicului:

— Roagă *Sabia lui Atagaris* să ne spună ce-a descoperit după ce examinează… restul ăla de navă.

Într-un târziu *Sabia lui Atagaris* răspunse că nu găsise nimic interesant și, în consecință, distrusese magazia de materiale.

•

Casa cetățeanului Fosyf era cea mai impunătoare dintr-un grup de trei clădiri, o structură lungă, cu două niveluri și balcoane, din piatră șlefuită, neagră-cenușie și, ici-colo, pete de albastru și verde ce luceau în funcție de lumină. Casa se înălța lângă un lac limpede, întins, cu maluri stâncoase și un doc din lemn, mâncat de vreme, unde stătea ancorată o ambarcațiune mică, grațioasă, cu velele strânse. Locul era înconjurat de munți, iar de-a lungul malurilor străjuiau copaci acoperiți de mușchi. Plantația de ceai – o văzusem când ne apropiaserăm, fâșii neregulate de un verde catifelat, ce traversau povârnișurile și ocoleau aflorimentele – era ascunsă după o culme. Temperatura aerului era de 20,8° C, iar boarea de vânt, plăcută, aducea cu sine un miros de frunze și apă rece.

— Am ajuns! strigă cetățeanul Fosyf, în timp ce cobora din avionetă. Liniște și pace. În alte împrejurări aș fi propus o partidă de pescuit. Sau o plimbare cu barca. Sau una pe munte, dacă vă place așa ceva. Dar aici, chiar și dacă doar te uiți, e frumos. În spatele clădirii principale e o baie separată, peste drum de locul în care veți sta. O cadă mare, în care încap cel puțin zece persoane, cu apă fierbinte la discreție. E o chestie xhai. De un lux barbar.

Raughd se oprise lângă mama ei.

— În baie te poți cinsti și cu un pahar de arac! Ce poate fi mai bun după o noapte lungă? zise ea și zâmbi cu toată gura.

— Raughd face ce face și își lungește nopțile chiar și aici, remarcă Fosyf veselă, în timp ce se apropiau căpitanul Hetnys și unitatea ei ancilară. Ah, ce n-aș da să fiu tânără din nou! Dar haideți să vă arăt unde veți sta.

Petele de albastru și verde de pe pietrele casei se aprindeau și se stingeau pe măsură ce treceam pe lângă ele. Dincolo de casă era o întindere de stânci cenușii, plate, umbrită de doi copaci plini de mușchi. Urma, în stânga, o clădire joasă, sub formă de elipsă, jumătatea dinspre noi din lemn, jumătatea cealaltă probabil din sticlă.

— Baia, anunță Fosyf, cu un gest larg.

Dincolo de întinderea de stânci acoperite de mușchi, lângă un drum ce urca până în creasta muntelui și cobora la casa de lângă lac, se afla o altă clădire din piatră neagră și verde-albastră, cu două niveluri, dar mai mică decât casa principală și fără balcoane. În față avea o terasă, sub o boltă de viță-de-vie, unde ne aștepta un grup de persoane. Cele mai multe purtau cămăși și pantaloni sau fuste ce păreau să fi fost croite, în lipsă de altceva, tot din pantaloni, materialul fiind ros și decolorat, în nuanțe vii cândva de albastru, verde și roșu. Niciuna nu purta mănuși.

Alături de ele stătea o persoană în îmbrăcămintea standard, convențională, haină, pantaloni, mănuși și mai multe bijuterii. După trăsături am ghicit că e o supraveghetoare samir. Ne-am oprit la vreo trei metri de grup, în umbra bolții late.

— Comandă specială pentru tine, comandant, știind că ți-ar plăcea să-i auzi cântând.

Supraveghetoarea se întoarse și le spuse celor adunate acolo:

— Unu, doi, trei.

În radchaiană. Domol și tare.

O persoană mai în vârstă din grup se aplecă spre vecina ei și îi spuse, în delsigă:

— Ți-am zis că nu e cântecul cel mai potrivit.

Câteva gesturi și cuvinte șoptite sub ochii cam agitați ai supraveghetoarei, care se pare că nu înțelegea motivul întârzierii, apoi grupul trase adânc aer în piept și începu să cânte.

— *O, tu, care trăiești apărată de* Dumnezeu, *care-ți trăiești toate viețile în umbra ei.*

Știam cântecul, fiecare vers, fiecare cuvânt. Majoritatea valskaayenilor vorbitori de delsigă îl cântau la funeralii.

Era un gest menit să mă consoleze. Chiar dacă nu știau motivul venirii noastre aici, îmi văzuseră capul ras, văzuseră dunga de doliu de pe fața mea și a căpitanului Hetnys. Acești oameni nu ne cunoșteau, probabil nici nu știau cine murise. Noi reprezentam forțele care-i subjugaseră, care-i strămutaseră din lumea lor și îi aduseseră aici, ca să trudească pentru noi. Nu aveau niciun motiv să le pese de noi. Nu aveau niciun motiv să creadă că eu sau căpitanul Hetnys vorbeam delsiga îndeajuns de bine ca să înțelegem versurile. Și nici nu se așteptau să înțelegem importanța cântecului, chiar dacă-i înțelegeam

versurile. Astfel de lucruri sunt încărcate de semnificații istorice și simbolice, au un mare impact emoțional –, dar numai pentru cei care cunosc aceste semnificații.

Cu toate acestea, grupul cântă până la sfârșit.

— Cetățeni, spuse persoana mai în vârstă când terminară și se înclină. Ne vom ruga pentru cea pe care ați pierdut-o.

Într-o radchaiană perfect inteligibilă, chiar dacă accentul era vădit străin.

— Cetățeni, am răspuns eu, tot în radchaiană, fiindcă nu eram sigură dacă voiam, cel puțin pe moment, să-și dea seama cât de bine stăpâneam delsiga. Suntem profund impresionate și vă mulțumim pentru cântec și rugăciunile voastre.

— Comandantul vă mulțumește, le spuse supraveghetoarea, tare și rar. Acum plecați.

— O clipă, am intervenit eu și m-am întors spre Fosyf. Îmi faci un hatâr? Poți să le dai oamenilor ăstora ceva de mâncat și de băut înainte de plecare?

Fosyf clipi de câteva ori nedumerită. Supraveghetoarea mă privi lung, nevenindu-i să creadă.

— E un capriciu al meu. Dacă ți se pare că e prea mult, sunt dispusă să acopăr cheltuielile. Ce ai la îndemână. Poate niște ceai și prăjituri.

Era genul de gustare pe care mă așteptam ca bucătăria de aici să-l aibă pregătit la orice oră.

Fosyf își reveni din uluială.

— Desigur, comandant.

Îi făcu semn supraveghetoarei care, în continuare îngrozită de dorința mea, le spuse muncitorilor să părăsească terasa.

•

Parterul clădirii în care urma să stăm era spațios, o parte din el era sufrageria, o parte camera de zi, ultima fiind plină de fotolii confortabile și măsuțe cu jocuri și fise multicolore. În sufragerie am mâncat cremă de ouă și fasole la o masă lungă, cu scaune desperecheate, dar aranjate cu stil, lângă o servantă cu platouri de fructe și prăjituri. Ferestruicile de jur-împrejurul tavanului se întunecaseră de amurg și de norii aduși de vânt. Sus erau holuri înguste, fiecare dormitor și camera de zi aferentă având aceleași culori. La mine erau portocalii și albastre, în nuanțe pastelate, iar păturile groase, moi, erau întinse cu grijă pe pat, probabil ca să nu pară prea decolorate și

uzate. O căsuță de țară tipică, la prima vedere, dar amplasată și aranjată meticulos.

Cetățeanul Fosyf spuse din capul mesei:

— Aici, de fapt, erau Administrația și magazia. Clădirea principală era casa de oaspeți. Înainte de anexare.

— Toate dormitoarele din casa principală au balcoane, adăugă Raughd, care făcuse în așa fel încât să stea lângă mine și acum își apropiase capul de al meu cu un zâmbet atotștiutor. Foarte convenabil pentru întâlnirile de taină.

Mi-am dat seama că încerca să *flirteze* cu mine. Chiar dacă eram în doliu și astfel intenția ei se dovedea cel puțin lipsită de decență.

— Ha-ha! făcu cetățeanul Fosyf. Lui Raughd scara exterioară întotdeauna i-a fost utilă. Cum mi-a fost și mie când eram de vârsta ei.

Orașul cel mai apropiat era la o oră de zbor cu avioneta. Aici nu puteai avea întâlniri de taină decât cu membrii personalului – în casa principală bănuiam că locuiesc verișoarele și clienții. Nu toți membrii personalului erau rude atât de apropiate, încât sexul să fie interzis, deci anumite relații care nu presupuneau intimidarea servitoarelor erau permise.

Căpitanul Hetnys ședea în fața mea, iar unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* stătea în poziție de drepți la câțiva metri în spatele ei, gata să îndeplinească orice ordin ar fi primit. Ca unitate ancilară, nu era obligată să țină doliu. Kalr Cinci stătea în spatele meu, părând să fi convins pe toată lumea că și ea era o unitate ancilară.

Cetățeanul Sirix ședea tăcută lângă mine. Mai toate servitoarele casei pe care le văzusem păreau să fie samire, doar câteva erau xhai, deși printre cele care trebăluiau pe afară erau și valskaayene. Servitoarele care ne conduseseră în camerele noastre avuseseră o mică ezitare, aproape imperceptibilă – bănuiesc că ar fi dus-o pe Sirix să stea cu ele dacă n-ar fi primit alte instrucțiuni. Se prea putea ca cineva de aici s-o recunoască, chiar dacă trecuseră douăzeci de ani de când călcase ultima oară pe plantație, în plus nu era de pe domeniul acesta, ci de pe unul aflat la o depărtare de mai bine de o sută de kilometri.

— Profesorilor lui Raughd li s-a părut întotdeauna un loc plictisitor, zise Fosyf.

— *Ei* erau plictisitori! exclamă Raughd și, cu o voce nazală, tărăgănată, declamă: *Cetățene*! *În metrul trei și modul acut, spune-ne cum e* Dumnezeu *ca o rață*!

Căpitanul Hetnys izbucni în râs.

— Tot timpul m-am străduit să le fac viața mai amuzantă, dar n-au știut să aprecieze, adăugă Raughd.

Cetățeanul Fosyf râse și ea. Eu nu. Auzisem de la locotenenții mei despre astfel de încercări de a fi amuzant cu orice preț și remarcasem deja înclinația lui Raughd spre cruzime.

— Poți? am întrebat eu. Să ne spui în versuri cum e *Dumnezeu* ca o rață?

— N-aș zice că *Dumnezeu* are ceva în comun cu o rață, zise căpitanul Hetnys, încurajată de calmul meu aparent din ultimele zile. Să fim serioși! Cu o rață!

— De ce nu? am întrebat eu. *Dumnezeu e* o rață.

Dumnezeu era universul, iar universul era *Dumnezeu.*

— Poate, spuse Fosyf fluturând din mână, semn că nu era de acord cu mine. Dar asta se poate spune și fără să faci caz de metru, de dicție și așa mai departe.

— Dar de ce să alegi ceva atât de ridicol? De ce să nu spui că Dumnezeu e ca... un rubin sau ca o stea, sau... precum ceaiul? zise căpitanul Hetnys și arătă în jur. Ceva de preț. Ceva imens. Ar fi mult mai potrivit.

— O întrebare la care merită să cugeți adânc, am răspuns. Cetățene Fosyf, bănuiesc că ceaiul de aici este cules manual și procesat la fel.

— Bineînțeles! exclamă Fosyf zâmbind larg.

Acesta era, evident, unul dintre principalele ei motive de mândrie.

— Cules manual... puteți să vizitați manufactura oricând doriți. E aproape.

O scurtă pauză în care clipi de câteva ori, semn că cineva din apropiere îi trimisese un mesaj.

— Parcela de peste creasta muntelui urmează să fie culeasă mâine. Și, desigur, procesarea frunzelor – *prelucrarea* lor – se face zi și noapte. Frunzele sunt lăsate să se usuce, apoi sunt încălzite până la temperatura optimă, când sunt rulate și uscate din nou. Apoi sunt sortate și uscate pentru ultima oară. Lucrurile astea pot fi făcute și cu mașina, după cum procedează unii, iar ceaiul care iese este chiar acceptabil.

Fosyf rosti cuvintele „chiar acceptabil” cu o undă de dispreț și aroganță aproape imperceptibilă.

— Ceaiul pe care-l poți cumpăra de la magazin. Însă ca acesta nu găsești la magazin.

La ceaiul lui Fosyf, Fiica Peștilor, aveai acces numai dacă-l primeai în dar. Sau – poate, dacă era cumpărat direct de la cetățeanul Fosyf ca să fie dăruit. Radchul îl cumpăra cu bani, însă un număr incredibil de schimburi se făceau nu cu bani, ci dar contra dar. Cetățeanul Fosyf nu primea foarte mult pe ceaiul ei, dacă primea ceva. Practic vorbind. Câmpurile acelea verzi peste care zburaserăm, tot ceaiul acela, procesul de producție atât de complicat, nu aveau drept scop profitul – nu, scopul Fiicei Peștilor era *prestigiul.*

De aceea, chiar dacă, neîndoielnic, existau plantații mult mai mari pe Athoek, care aduceau profituri la prima vedere impresionante, singurul cultivator care se considerase îndeajuns de competent ca să mă abordeze atât de deschis era cel care nu-și vindea ceaiul.

— Cred că trebuie să umbli delicat cu el, am remarcat eu. În timpul culesului, în timpul procesării. Muncitorii tăi trebuie să fie foarte îndemânatici.

Lângă mine, cetățeanul Sirix tuși aproape inaudibil, înecându-se ușor cu ultima lingură de cremă.

— Chiar sunt, comandant, chiar sunt! Înțelegi de ce nu i-aș trata niciodată urât, atâta nevoie am de ei! De fapt, și ei locuiesc într-o casă de oaspeți, mai veche, la câțiva kilometri de aici, dincolo de creasta muntelui.

Ploaia începu să bată mărunt în ferestruici. Aici ploua doar noaptea, îmi spusese Stația Athoek, și nu foarte mult, lăsând timp frunzelor să se usuce pentru a putea fi culese dimineața.

— Frumos din partea ta, am comentat eu pe un ton neutru.

•

M-am trezit înainte de răsăritul soarelui, când cerul era de un roz-perlat și un albastru-pal, iar pe lac și în valea lui încă domneau umbrele. Aerul era tocmai bun, răcoros, și trecuse mai bine de un an de când nu mai aveam destul spațiu ca să alerg. Devenise un obicei pentru mine în Tetrarhia Itran, un loc în care sportul echivala cu devotamentul religios, iar antrenamentul pentru jocul cu mingea era ca o rugăciune sau o meditație. Ideea că-mi puteam relua obiceiul îmi făcea bine, chiar dacă

nimeni de aici nu cunoștea jocul, nici măcar nu știa că există. Am pornit spre creastă în pas ușor, atentă la șoldul drept la care mă rănisem cu un an în urmă și care nu se vindecase pe de-a-ntregul.

Ajunsă în vârf, am auzit un cântec. O voce puternică, ce reverbera din aflorimente peste plantația pe care muncitorii, cu coșurile prinse pe umeri, smulgeau frunzele din tufele înalte până la brâu. Cel puțin jumătate dintre ei erau copii. Cântecul era în delsigă, o lamentație despre persoana iubită, îndrăgostită de altcineva. Un subiect specific valskaayenilor, deloc familiar unei relații între radchaiene. Era un cântec pe care-l mai auzisem și care îmi trezea o amintire dureroasă din Valskaay, mirosul de calcar umed din cartierul plin de peșteri unde fusesem ultima oară.

Cântărețul părea că stă de pază. Cuvintele se schimbau pe măsură ce mă apropiam. Tot în delsigă, aproape de neînțeles pentru supraveghetori, eram sigură.

Iată soldatul
Atât de lacom, atât de însetat de cântece.
Atât de multe-a înghițit, încât acum încep să dea pe dinafară,
Țâșnesc pe la colțurile gurii
Și își iau zborul, lacome de libertate.

Mă bucuram că expresiile feței mele nu erau deloc involuntare. Cântărețul se descurca de minune, respectând cadența, și n-aș fi vrut să zâmbesc ca să-i dau de înțeles că înțeleg ce cântă. Am continuat să alerg, aparent impasibilă. Dar cu ochii pe muncitori. Fiecare arăta a valskaayan. Cântecul satiric la adresa mea fusese adresat acestor oameni, în limba valskaayană. La Stația Athoek aflasem că toți muncitorii lui Fosyf erau valskaayeni și, la momentul acela, mi se păruse ciudat. Nu că unii erau valskaayeni, ci că toți erau la fel. Văzând cu ochii mei acum, anomalia mă frapă din nou.

Într-o situație ca aceasta, un transport de valskaayeni ar fi trebuit împărțit pe zeci de plantații și în alte locuri unde era nevoie de forță de muncă sau să fie păstrați în anabioză și folosiți la nevoie, de-a lungul anilor. Aici ar fi trebuit să fie poate o jumătate de duzină de valskaayeni. Dar erau de șase ori pe

atât. Mă așteptasem să văd și câțiva samiri, poate și câțiva xhai sau ychani, sau membri ai altor grupuri fiindcă, înainte de anexare, aici nu trăiseră mai mult ca sigur doar xhai și ychani.

De asemenea, n-ar fi trebuit să găsesc o împărțire atât de strictă între servitoarele care munceau afară – toate valskaayene din câte văzusem în această dimineață și cu o zi înainte – și cele dinăuntru, majoritatea samire și câteva xhai. Valskaayul fusese anexat în urmă cu o sută de ani și, între timp, cel puțin unii dintre primii aduși aici, sau copiii lor, ar fi trebuit să fie testați sau să ajungă, prin muncă, în alte poziții.

Am alergat până la casa muncitorilor, o clădire din cărămidă cafenie, fără geamuri, doar ici și colo câte o pătură întinsă cât să astupe fereastra. Era clar că nu fusese niciodată la fel de mare și de luxoasă precum casa de lângă lac a lui Fosyf. Dar valea din jur, plină cu tufe de ceai, oferea o priveliște minunată, împreună cu drumul ce ducea direct spre lacul acela mare, ca de sticlă. Terenul bătătorit din jurul casei trebuie să fi fost cândva o grădină sau o peluză bine îngrijită. Eram curioasă să văd cum arăta interiorul, dar în loc să dau buzna neinvitată și să fiu primită cu dușmănie, m-am pregătit să fac cale întoarsă.

— Comandant, îmi spuse *Mila lui Kalr* în ureche. Locotenent Seivarden te roagă să ai grijă de picior.

— Navă, n-am cum să uit că mă doare piciorul, am răspuns eu în gând.

Fapt pe care *Mila lui Kalr* îl știa prea bine. Iar conversația cu Seivarden, care dusese la mesajul navei, avusese loc cu două zile în urmă.

— Locotenentul *chiar* își face griji, zise nava. Iar ție se pare că nici nu-ți pasă.

Oare în vocea ei aparent senină era și un pic de dezaprobare?

— Am să mă odihnesc în restul zilei. Oricum, mai am puțin și ajung.

Când am trecut de creastă, cerul și valea se mai luminaseră, iar aerul era mai cald. L-am găsit pe cetățeanul Sirix pe o bancă, sub bolta de viță-de-vie, cu un bol de ceai aburind într-o mână. Fără haină, cu cămașa pe dinafară, fără bijuterii. Îmbrăcată ca de doliu, deși teoretic nu trebuia să țină doliu după translatorul Dlique, motiv pentru care nu se răsese în cap și nici nu-și desenase dunga pe față.

— Bună dimineața, am strigat eu apropiindu-mă de terasă. Ești bună să-mi arăți baia, cetățene? Și poate să-mi explici câteva lucruri?

Șovăi, însă numai o clipă.

— Da, zise ea într-un târziu, precaută, de parcă aș fi rugat-o să facă ceva riscant sau periculos.

•

De la fereastra lungă și curbată a băii se vedeau stâncile negre-cenușii și vârfurile munților acoperite de gheață, și o parte din colțul casei în care stăteam. Oaspeții trebuie să fi apreciat acest loc pentru priveliștea pe care o oferea – foarte puține radchaiene s-ar fi gândit să transforme în fereastră un perete întreg al băii.

Ceilalți pereți erau ușori, din lemn șlefuit și cioplit cu măiestrie. În podeaua din piatră era un bazin mic și rotund, cu apă fierbinte, înconjurat de bănci, pe care stăteai și asudai, iar alături un altul, cu apă rece.

— Te tonifică, după toată căldura asta, spuse Sirix de pe banca din apa fierbinte, față în față cu mine. Îți închide porii.

Căldura îmi făcea bine la șoldul care mă durea. Poate că alergarea nu fusese cel mai înțelept lucru cu putință.

— Zău?

— Da. Te curăță bine.

Un cuvânt ciudat. Bănuiam că e traducerea unuia mai complicat, din xhi sau liostă în radchaiană.

— Ce viață frumoasă duci, continuă Sirix.

Am înălțat o sprânceană.

— Ceaiul servit în clipa în care te trezești. Hainele spălate și călcate în timp ce dormi. Măcar te îmbraci singură?

— În general, da. Dar la ocazii deosebite nu strică să mă ajute cineva care se pricepe.

Personal nu avusesem nevoie de așa ceva, însă de câteva ori, îi ajutasem pe alții.

— Povestește-mi despre strămoșii tăi. Primii samiri sosiți aici. Toți, sau aproape toți, au fost trimiși în munți să culeagă ceai?

— Majoritatea.

— Ținând cont că anexarea s-a petrecut cu ceva timp în urmă, pe măsură ce deveneau civilizați, dădeau examenul și primeau alte slujbe, am continuat eu lăsând ca vocea să-mi sune ușor ironică. Mi se pare logic. Dar ce nu mi se pare logic e de ce nu e

niciun samir care să muncească pe plantația de aici. De ce sunt numai valskaayeni? Care muncesc doar pe plantație, cu excepția câtorva pe care i-am văzut în jurul casei. Anexarea Valskaayului a avut loc acum o sută de ani. În tot timpul acesta niciun valskaayan n-a reușit să devină măcar supraveghetor?

— Comandant, nimeni nu vrea să rămână culegător de ceai dacă-și poate găsi de lucru în altă parte, spuse Sirix cu o voce egală. Culegătorii sunt plătiți la normă, care înseamnă o anumită cantitate de frunze culese. Dar norma este enormă – ca s-o îndeplinești, ar fi nevoie de trei muncitori foarte rapizi care să culeagă o zi întreagă.

— Sau de un culegător și câțiva copii, am presupus eu, aducându-mi aminte că, în timp ce alergam pe acolo, văzusem mai mulți copii muncind pe câmp.

Sirix înclină din cap.

— Prin urmare, niciunul nu câștigă atât cât ar trebui. Ca să nu spun de mâncare. Măcinată – ai gustat din ea sus. O dreg cu rămurele și cu praful rămas de la frunzele de ceai. Pentru care, apropo, Fosyf te taxează. Scump. Doar nu e vorba de resturi, e vorba de Fiica Peștilor!

Se opri o clipă ca să respire adânc, cât pe-aici să spună ceva ce-ar fi putut să regrete.

— Două boluri pe zi, de terci. Cât să te țină-n viață, iar dacă mai vrei ceva, trebuie să cumperi.

— La un preț ridicat, am presupus eu.

— Exact. Dacă vor să cultive legume, pot primi câte o parcelă din grădină, dar pentru asta trebuie să cumpere semințe și unelte, ceea ce înseamnă că lipsesc de la culesul ceaiului. Nu aparțin vreunei Case, deci nu au familii care să le dea lucrurile de care au nevoie, trebuie să le cumpere. Nu pot obține permise de călătorie, deci nu pot merge foarte departe ca să-și cumpere ceva. Nu pot comanda nimic, fiindcă n-au bani deloc, sunt prea îndatorați ca să obțină ceva pe credit, așa că Fosyf le vinde câte ceva – stații, distracții, hrană mai consistentă și așa mai departe – la prețurile pe care le impune ea.

— Muncitorii samiri au reușit să se descurce?

— Unele servitoare sigur achită și acum datoriile bunicilor și străbunicilor lor. Sau ale mătușilor. Singura soluție a fost să-și facă o casă și să tragă din greu. În privința valskaayenilor… aș

zice că nu sunt foarte ambițioși. Și par să nu înțeleagă cât de important este să-ți faci o casă, numai a ta.

Familiile valskaayene nu funcționau după același principiu precum cele radchaiene. Dar știam că valskaayenii erau capabili să înțeleagă avantajul de a avea ceva ce măcar aducea cu casele radchaiene și existau locuri în care grupuri de familii valskaayene își construiseră case de îndată ce li se ivise ocazia.

— Și niciun copil nu dă examenul ca să obțină o altă slujbă? am întrebat eu, deși cunoșteam deja răspunsul.

— În ziua de azi acești muncitori nu mai dau examenul de aptitudini, răspunse Sirix, luptându-se cu reflexele reeducării, care practic nu-i permiteau să-și exprime furia fără să i se pună un nod în gât.

Se uită în altă parte, respirând sacadat, pe gură.

— Ceea ce nu înseamnă că ar obține rezultate deosebite. Sunt niște sălbatici, ignoranți și superstițioși, absolut toți. Dar chiar și așa nu mi se pare *drept.*

Trase din nou aer în piept.

— Fosyf nu e singura care procedează așa. Și asta se întâmplă, sigur o să-ți spună chiar ea, fiindcă *nu vor* să dea examenul.

Lucru pe care-l credeam. Ultima oară când fusesem pe Valskaay, a da sau nu examenul era o întrebare pe care mulți și-o puneau cu toată seriozitatea.

— Dar, din ce văd, alții nu mai vin, continuă ea. De la ultima anexare n-a mai fost nimeni trimis aici. Prin urmare, în momentul în care cultivatorii de ceai rămân fără valskaayeni, cine va mai culege ceaiul pentru un amărât de terci și, în cel mai bun caz, câțiva gologani? E mult mai convenabil dacă muncitorii sau copiii lor nu mai pot pleca de aici, în vecii vecilor. *Nu mi se pare drept.* Guvernatorului nu-i pasă de o adunătură de sălbatici fără casă, iar cei cărora le pasă nu-i pot atrage atenția Stăpânei Radchului.

— Crezi că greva de acum douăzeci de ani i-a scăpat atenției?

— Da. Altfel ar fi luat măsuri.

Respiră de trei ori, repede, pe gură. Se lupta cu furia.

— Îmi cer scuze, zise ea, se ridică în grabă, stropindu-mă fără să vrea cu apa fierbinte, și ieși din bazin, apoi se apropie de cel cu apă rece și se scufundă în el.

Cinci îi aduse un prosop și Sirix ieși din apa rece, părăsind baia fără să-mi adreseze niciun cuvânt.

Am închis ochii. În Stația Athoek, Tisarwat dormea adânc, între două vise, cu un braț pe față. Atenția mea se mută asupra navei *Mila lui Kalr.* Seivarden era de cart. Tocmai îi spunea ceva uneia din decada ei.

— Nu-mi place când comandantul nostru aleargă pe plantație.

Ciudat. Seivarden nu avea de ce să discute subiectul acesta cu decada.

— O fi ceva absolut necesar sau e vreo nedreptate care o pune pe jar?

— Locotenent, răspunse soldatul, mult prea rigidă chiar și pentru pasiunea acestui echipaj de a imita unitățile ancilare. Știi că trebuie să raportez o astfel de întrebare comandantului.

Seivarden flutură din mână ușor exasperată.

— Desigur, navă. Și totuși…

Brusc, am înțeles ce se întâmplă. Seivarden vorbea cu *Mila lui Kalr,* nu cu soldatul. Aceasta doar vedea răspunsurile Navei și i le citea lui Seivarden. Ca și cum chiar ar fi fost o unitate ancilară, o parte din navă, una dintre zecile de guri prin care vorbea nava. Din fericire, niciun membru al echipajului nu încercase vreodată să facă așa ceva cu mine. Aș fi fost total împotrivă.

Dar se vedea că lui Seivarden îi făcea bine. O liniștea. Era îngrijorată, iar felul în care îi vorbea nava o relaxa. Nu dintr-un motiv serios, rațional. Gestul conta.

— Locotenent, zise soldatul Amaat, mesagerul navei. Nu-ți pot spune decât ceea ce comandantul ți-a spus deja în discuțiile voastre. Dar dacă vrei să știi care este opinia mea, cred că ambele motive sunt corecte într-o oarecare măsură. Iar absența comandantului, ca și îndepărtarea cetățeanului Raughd din Stația Athoek, îi permit locotenentului Tisarwat să inițieze contacte politice valoroase cu cetățenii de vază mai tineri ai Stației.

— Ha! făcu Seivarden sceptică. Mai e puțin și-mi spui că Tisarwat e un politician înnăscut.

— Cred că te-ar surprinde.

Era clar că Seivarden nu credea ce spune nava.

— În orice caz, navă, comandantul nostru știe să se ferească de necazuri, dar când dă de ele, întotdeauna sunt serioase. Iar

noi suntem la ore întregi de ea, incapabile să-i sărim în ajutor. Dacă vezi că se coace ceva, iar comandantul nu-și dă seama să ne cheme mai aproape ca să-i fim la îndemână în caz că are nevoie de noi, mă anunți, da?

— Asta ar însemna să știu cu câteva zile înainte că, așa cum spui, se coace ceva. Comandantul n-are cum să nu-și dea seama în intervalul ăsta dacă are nevoie de noi sau nu.

Seivarden se încruntă.

— Dar să știi că sunt la fel de preocupată de siguranța comandantului ca și tine, adăugă nava.

Un răspuns mai potrivit nici că putea să dea nava, iar Seivarden trebuia să se mulțumească doar cu atât.

— Locotenent, zise *Mila lui Kalr.* Un mesaj de la Hrad.

Seivarden îi făcu semn să-i dea curs. O voce necunoscută îi sună în urechi.

— Aici comandantul Uemi din nava *Sabia lui Inil,* trimisă de Palatul Omaugh. Am ordin să preiau controlul asupra securității sistemului Hrad.

Sistemul Hrad se afla la distanță de un portal. Mai mult sau mai puțin vecin.

— Complimente comandantului Breq. La Palatul Tstur se duc lupte în continuare, cu aceeași intensitate. Câteva avanposturi au fost distruse. În funcție de rezultat, Stăpâna Radchului s-ar putea să trimită o navă de transport desant. Vă transmite, oricum, salutări și speră că totul e în ordine aici.

— Îl cunoști pe comandantul Uemi, navă?

Seivarden nu se aștepta la un răspuns imediat, pe loc – Hrad se afla la câteva ore depărtare, cu viteza luminii, prin portalul de legătură.

— Nu foarte bine, răspunse *Mila lui Kalr.*

— Dar nava *Sabia lui Inil*?

— E din seria *Sabiei.*

— Ha! făcu Seivarden amuzată.

— Locotenent, comandantul a lăsat instrucțiuni în caz că un astfel de mesaj ajunge la noi în absența ei.

— Nu zău! exclamă Seivarden, nesigură dacă să fie surprinsă sau nu. Atunci să le auzim.

Instrucțiunile lăsate de mine nu erau cine știe ce.

— Aici locotenentul Seivarden, la comanda navei *Mila lui Kalr* în absența temporară a comandantului Breq. Cele mai

respectuoase salutări comandantului Uemi și mulțumiri pentru veștile aduse. Îmi cer iertare comandantului Uemi, însă comandantul Breq întreabă dacă *Sabia lui Inil* și-a înnoit în vreun fel echipajul la Palatul Omaugh.

Deși poate nu de un nou echipaj trebuia să-mi fac griji. Era foarte posibil ca adulți mai în vârstă să devină unități ancilare.

Dar nu-mi puteam primi răspunsul mai devreme de cină. Întrebarea o puse pe gânduri pe Seivarden, care nu știa ce hram poartă Tisarwat și nici nava nu-i explicase ce și cum.

•

În drum spre casă am întâlnit-o pe Raughd, care venea dinspre clădirea principală.

— Bună dimineața! zise ea cu un zâmbet însorit. E atât de înviorător să te trezești în zorii zilei. Cred că ar trebui să fac un obicei din asta.

Recunosc, era un zâmbet cât se poate de fermecător, în ciuda încordării aproape insesizabile din spatele lui – chiar dacă nu-mi dăduse de înțeles că ar face așa ceva, eram sigură că aceasta nu era ora la care Raughd era obișnuită să se trezească. Deducția reducea mult din efectul zâmbetului asupra mea.

— Să nu-mi spui că ai fost deja la baie, adăugă ea, pe un ton ușor dezamăgit, de timiditate calculată.

— Bună dimineața, cetățene, am răspuns eu fără să mă opresc. Da, am fost.

Apoi am intrat în casă pentru micul dejun.

Capitolul 13

După micul dejun – fructe și pâine, pe care servitoarele lui Fosyf le lăsaseră pe bufet cu o noapte în urmă, sub pretextul că ar fi rămas de la cină – trebuia, împreună cu căpitanul Hetnys, să petrec ziua în liniște, rugându-mă la intervale regulate și mâncând frugal. Ne-am conformat, rămânând amândouă în camera de zi de la parterul casei. Cu trecerea zilelor, aveam voie să stăm mai mult timp afară – de exemplu, sub umbrar. Ritualul îngăduia o anumită libertare de mișcare, pentru cei care nu puteau să jelească stând nemișcați – mă folosisem de ea ca să alerg în dimineața aceea și să fac baie. Dar zilele următoare le-am petrecut mai mult în camerele noastre sau aici, în această cameră de zi, doar noi două sau în compania vecinilor care se opreau să ne consoleze.

Căpitanul Hetnys nu purta uniforma – în aceste condiții nu era obligată. Cămașa trandafiriu-închis îi atârna în voie peste pantalonii verde-măsliniu. Hainele civile pe care le aveam erau fie prea pretențioase pentru locul în care mă aflam, fie datau din anii petrecuți dincolo de Radch și, indiferent pe care le-aș fi purtat, nu s-ar fi potrivit cu doliul. De aceea îmi puneam cămașa și pantalonii de uniformă, negri-cafenii. Dacă ar fi fost să respect regula în litera ei, n-ar fi trebuit să port niciun obiect de podoabă, dar nu mă puteam despărți de cel care-mi amintea de locotenentul Awn și pe care-l prindeam pe sub cămașă.

Am rămas tăcute o vreme, cu Kalr Cinci și unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* în spatele nostru, în poziție de drepți, gata să intervină la nevoie. Căpitanul Hetnys era tot mai încordată, deși fără să se exteriorizeze, până când Sirix coborî treptele ca să ni se alăture. Apoi căpitanul Hetnys se ridică brusc și începu să măsoare încăperea cu pași mari. Nu-i adresase un cuvânt lui Sirix, nici în timpul călătoriei, nici de când sosiserăm aici. Și, după toate aparențele, nici acum nu avea de gând s-o facă. Dar atitudinea ei se încadra în cerințele doliului, care permiteau un comportament oarecum excentric în astfel de momente.

La prânz servitoarele aduseră tăvi cu mâncare – pâine, care era un lux în stații, dar în rest, era considerată un fel de

mâncare simplu, obișnuit, și mai multe paste și amestecuri cu care s-o mâncăm, aproape toate fiind ușor condimentate. Chiar și așa, judecând după cina din ziua precedentă, eram sigură că celor de aici un asemenea prânz li se părea auster.

O servitoare se apropie de perete și, spre surprinderea mea, trase de el. Aproape tot peretele era un șir de panouri pliante ce se deschideau spre terasa acoperită de umbrar, lăsând să intre în cameră lumina soarelui, filtrată, și o boare de vânt plăcută, cu miros de frunze. Sirix își duse tava la una dintre băncile de afară – deși ușa cât peretele de mare aproape că desființa diferența dintre înăuntru și afară.

În Stația Athoek, locotenentul Tisarwat ședea într-o ceainărie – la o masă joasă, plină de sticle de arac goale sau pe jumătate goale, înconjurată de scaune late, confortabile. Consumase mai mult decât o ținea buzunarul – cumpărase pe credit, probabil, sau primise băutura în dar, pe baza statutului ei, mai mult ghicit decât declarat. Sau al meu. Oricum, una dintre noi trebuia să găsească un mijloc de a achita consumația, ceea ce nu era o problemă prea mare. Cetățeanul Piat ședea lângă Tisarwat, iar pe celelalte scaune erau așezate vreo șase alte tinere. Cineva tocmai spusese ceva amuzant – toată lumea râdea.

În *Mila lui Kalr* medicul ridică din sprânceană auzind cum o Kalr fredonează un cântec aproape șoptit.

Cine-a iubit doar o dată?
Cine a spus „Nu voi mai iubi nicicând” și s-a ținut de cuvânt?
Eu nu.

La Athoek, în munți, căpitanul Hetnys se opri brusc și își duse tava la masă. Sirix, pe banca de pe terasă, părea că nici nu bagă de seamă. O servitoare trecu pe lângă ea, se opri, șopti ceva repede, fără ca eu să înțeleg ce, poate în liostă. Sirix o privi serioasă și răspunse în radchaiană:

— Sunt un simplu consilier, cetățene.

Fără urmă de ranchiună. Ciudat, după cât de nefericită păruse de dimineață, după cât o indignase nedreptatea.

Deasupra, în ceainăria din Stația Athoek, cineva spuse:

— Acum că cele două, căpitanul Hetnys și fiorosul comandant al flotei, sunt pe plantație, doar Tisarwat ne mai poate apăra de presgeri!

— Slabe speranțe, răspunse Tisarwat. Dacă presgerii se hotărăsc să ne atace, avem mâinile legate. Dar eu cred că va mai trece o vreme până să ajungă la noi.

Vestea disocierii Stăpânei Radchului încă nu se răspândise, iar problemele legate de portaluri erau considerate în continuare „dificultăți neanticipate”. Previzibil într-un fel, cei care nu acceptau ideea considerau că o intervenție din partea alienilor era mai plauzibilă.

— Nu vă faceți griji, adăugă Tisarwat.

— Dar nici să fim atât de izolați, spuse altcineva.

— Încă e bine, zise Piat. Chiar dac-ar fi să rămânem izolați de planetă…

— Ferească zeii! exclamă cineva.

— … tot n-ar fi mare lucru. Avem cu ce ne hrăni.

— Sau, dacă n-am avea, am putea cultiva skel în lacul din Grădină, am auzit eu altă voce.

Din nou râsete.

— Asta i-ar mai tăia din nas horticultorului! N-ar fi rău să-i propui asta, Piat.

Tisarwat aflase câte ceva de la decada Bo. Așa că-și păstră fața și vocea cât se poate de impasibile.

— Despre ce horticultor e vorba? întrebă ea.

— Cum o cheamă, Basnaaid? întrebă tânăra care râdea cel mai mult. E un nimeni. Dar știați că o Awer de la Palatul Omaugh a venit să-i ofere clientelaj și ea a refuzat? Nu are familie, nu arată cine știe ce, dar s-a ținut bățoasă, adică e prea bună pentru o Awer!

Piat stătea de o parte a lui Tisarwat, iar de cealaltă parte, după cum îmi spuse nava, era verișoara lui Skaaiat Awer – deși ea însăși nu era o Awer. Tisarwat o invitase; de obicei nu făcea parte din acest grup.

— Skaaiat nu s-a supărat, zise verișoara și zâmbi, înmuindu-și vocea.

— Bineînțeles că nu s-a supărat. Dar nu se cuvine să refuzi o astfel de ofertă. Gestul ei arată ce fel de om e.

— Așa e, întări verișoara lui Skaaiat.

— Însă e un horticultor priceput, spuse Piat dintr-o suflare, ca și cum și-ar fi făcut curaj ca să-i dea drumul. Are *tot dreptul* să fie mândră.

Urmă o tăcere stânjenitoare.

— Îmi pare rău că nu e și Raughd aici, zise persoana care abordase subiectul. Nu înțeleg de ce a trebuit să coboare și ea pe planetă. Are mult haz, întotdeauna ne face să râdem.

— Dar nu și să râdem *de ea,* sublinie verișoara lui Skaaiat.

— A, nu, asta nu, fu de acord susținătoarea lui Raughd. Altfel n-am râde de alții. Tisarwat, trebuie neapărat să vezi cum o imită pe căpitanul Hetnys. Mori de râs.

Pe Athoek, în casă, Sirix se ridică de pe bancă și urcă la etaj. Mi-am îndreptat atenția spre Cinci, am văzut că asudă în uniformă și se plictisește tot privindu-ne, pe mine și pe căpitanul Hetnys. Se gândea la mâncarea de pe bufet, al cărei miros ajungea până la ea. Trebuia, probabil, să urc și eu cât de curând și să mă prefac că dorm, pentru ca Cinci să profite de pauză și, împreună cu unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* să se înfrupte din ce mai rămăsese. Căpitanul Hetnys – fără să știe că numele ei tocmai fusese pomenit în Stație – ieși pe terasă, acum că Sirix nu mai era acolo.

O servitoare se apropie de Kalr Cinci. Așteptă o clipă, căutând, probabil, forma de adresare corectă, și în cele din urmă optă pentru:

— Dacă nu ți-e cu supărare.

— Spune, cetățene, zise Cinci cu o voce plată, monotonă.

— A sosit în dimineața aceasta, continuă servitoarea și îi întinse un pachețel învelit într-o bucată de stofă violet, asemănătoare catifelei. Mi s-a cerut să-l predau direct comandantului.

Nu explică de ce i-l dădea lui Cinci.

— Mulțumesc, cetățene, răspunse Cinci și luă pachețelul. Cine l-a trimis?

— Curierul n-a spus nimic.

Eu însă bănuiam că știa.

Cinci desfăcu ambalajul și dădu la iveală o cutie simplă, din lemn subțire, deschis la culoare. Înăuntru era ceva ce părea a fi o bucată de pâine groasă, triunghiulară, veche; un ac, un disc din argint cu diametrul de doi centimetri ce atârna de un șirag de mărgele din sticlă, albastre și verzi; sub ele, o bucățică de

carton pe care era scris ceva cu litere liostane, probabil. Limba vorbită de atât de mulți samiri. O scurtă întrebare adresată navei îmi confirmă bănuiala. Și-mi traduse o parte din ce stătea scris acolo.

Cinci puse capacul înapoi.

— Mulțumesc, cetățene.

M-am ridicat în picioare, fără să spun nimic, m-am apropiat de Cinci, i-am luat cutia din mână, am urcat la etaj și am pornit pe holul îngust, spre camera lui Sirix. Am bătut la ușă.

— Cetățene, am spus eu când Sirix deschise ușa. Cred că asta e pentru tine.

I-am întins cutia, cu bucata de stofă violet împăturită dedesubt.

Sirix mă privi nesigură.

— Aici nu e nimeni care să-mi trimită ceva. Trebuie să fie o greșeală.

— Cu siguranță nu e pentru mine, am zis eu, cu mâna întinsă. Cetățene, am zorit-o când am văzut că nu face nicio mișcare.

Opt se apropie din spatele ei ca să ia cutia de la mine, dar Sirix îi făcu semn să stea deoparte.

— Nu poate fi pentru mine, insistă ea.

Cu mâna mea liberă am ridicat capacul ca să vadă ce era înăuntru. Sirix înlemni, părând că nici nu mai răsuflă.

— Condoleanțe, cetățene, am spus eu.

Acul era un memento, numele de familie al decedatei era Odela. Pe bucățica de carton erau trecute detalii despre viața și funeraliile decedatei. Scopul sau semnificația pâinii îmi era necunoscută, dar evident că însemna ceva pentru cine o trimisese. Cu siguranță însemna ceva pentru Sirix. Deși nu-mi dădeam seama dacă reacția ei era de durere sau de frustrare, fiindcă nu putea da frâu liber furiei.

— Spuneai că n-ai familie, cetățene, am zis eu după câteva minute de tăcere stânjenitoare. E clar că cineva din familia Odela se gândește la tine.

Trebuie să fi auzit că Sirix era aici, cu mine.

— Nu are niciun drept, zise Sirix, aparent calmă, imperturbabilă, dar eu știam că era vital să păstreze aparențele, pentru ea constituia o problemă de supraviețuire. Nimeni din familia asta nu are niciun drept. Nu pot avea și una, și alta, nu pot da timpul înapoi.

Inspiră adânc, părând că ar vrea să continue, și inspiră din nou.

— Trimite-o înapoi. Nu e a mea, nu poate fi a mea, ținând cont de tot ce-au făcut.

— Dacă asta vrei, cetățene, așa am să fac.

Am pus capacul la loc, am despăturit bucata de stofă și am înfășurat în ea cutia acum închisă.

— Cum? Niciun îndemn să mă arăt recunoscătoare, să nu uit că, la urma urmei, e vorba de fam…

Vocea i se frânse – Sirix se forțase prea mult. Faptul că, în clipa aceea, nu-mi trântise ușa în nas ca să sufere în voie, fără s-o vadă cineva, îmi demonstra câtă stăpânire de sine avea. Sau poate știa că Opt încă era în cameră și că, orice ar fi făcut, nu rămânea singură și neobservată.

— Dacă dorești, pot să-ți dau astfel de îndemnuri, cetățene, dar ar fi ipocrite, am zis eu și m-am înclinat. Dacă ai nevoie de ceva, te rog să-mi spui. Îți stau la dispoziție.

Închise ușa. Aș fi putut s-o urmăresc prin ochii lui Opt, însă n-am făcut-o.

•

Cina sosi odată cu Fosyf și Raughd. Sirix nu coborî, de la prânz nu mai ieșise din cameră. Nimeni nu comentă – era doar tolerată aici fiindcă venise cu mine. După ce-am mâncat, ne-am așezat chiar la marginea camerei, cu ușile larg deschise. Partea de lac pe care o vedeam de aici își schimbase culoarea după lăsarea serii, fiind plumburie acum, umbrită, și doar piscurile munților din spatele lui străluceau în apusul soarelui. Aerul era tot mai rece și mai umed, motiv pentru care servitoarele aduseră băuturi fierbinți, dulci-amărui, în boluri cu toarte.

— Stilul xhai, mă informă Fosyf.

Fără Sirix care să stea lângă mine, eram flancată de Fosyf și de Raughd. Căpitanul Hetnys stătea în fața mea, cu scaunul întors puțin ca să vadă lacul.

În *Mila lui Kalr* sosi, în sfârșit, răspunsul la întrebarea pe care i-o pusesem de dimineață comandantului Uemi. Nava îl transmise în urechea locotenentului Ekalu.

— Mii de mulțumiri, locotenent Seivarden, pentru salutările respectuoase. Complimentele mele comandantului Breq. N-am preluat niciun echipaj de la Palatul Omaugh.

Lăsasem instrucțiuni și pentru asta.

— Comandantul Breq îi mulțumește comandantului Uemi pentru amabilitate, zise Ekalu, la fel de nedumerită cum fusese Seivarden cu ore în urmă. Dintre membrii echipajului navei *Sabia lui Inil* a petrecut vreunul câteva zile în Stația Palatului fără să ia legătura cu nava?

— Ei, comandant, sper că ai petrecut o zi relaxantă, zise Fosyf, în întunericul ce se lăsa lângă lac.

— Desigur, mulțumesc, cetățene.

Nu eram obligată să fiu mai amabilă de atât. De fapt, potrivit ritualului, puteam foarte bine să ignor pe oricine mi-ar fi vorbit în următoarea săptămână și jumătate, dacă așa aveam chef.

— Comandantul se trezește la o oră extrem de matinală, spuse Raughd. Eu m-am trezit devreme doar în caz că vrea cineva să vadă baia, iar comandantul era în picioare de nu știu când.

— E clar, cetățene, că pentru tine a te trezi devreme nu înseamnă același lucru ca pentru noi, spuse căpitanul Hetnys veselă.

— Disciplina militară, Raughd, remarcă Fosyf înțelegătoare. În ciuda interesului manifestat în ultima vreme față de haina militară, sigur n-ai fi fost potrivită pentru așa ceva, adăugă ea aruncându-mi o privire piezișă.

— Mda, știu și eu…, spuse Raughd aeriană. Nu te convingi până nu încerci.

— Azi-dimineață am trecut de creasta muntelui și v-am văzut oamenii la lucru, am zis eu neținând să continui discuția despre cât de mult i se potrivea lui Raughd o carieră militară.

— Sper că ai adăugat câteva cântece la colecția ta, comandant, spuse Fosyf.

Am înclinat ușor din cap, în semn de răspuns, ceea ce era suficient.

— Nu înțeleg de ce n-au făcut unități ancilare din ei. Așa le-ar merge mai bine, spuse Raughd zâmbind afectat. Două detașamente dintr-o navă de transport desant ne-ar face treaba și ar lăsa și pentru alții.

Fosyf izbucni în râs.

— Pe Raughd chiar o interesează viața militară! O apreciază tot mai mult. Nave, uniforme, tot felul de lucruri.

— Uniformele sunt atât de *atrăgătoare,* o aprobă Raughd. Mă bucur că o porți pe a ta, comandant.

— Unitățile ancilare nu pot fi cetățeni noi, am observat eu.

— Mda, făcu Fosyf. Mda. Cred că nici valskaayeni nu pot fi. Chiar și pe Valskaay sunt probleme, nu? Cu religia aia a lor.

De fapt, pe Valskaay se practicau mai multe religii, ca și în sistemul din care făcea parte, și existau o mulțime de secte. Dar Fosyf se referea la religia majorității, cea pe care toată lumea o considera „valskayaană”. Era o varietate de monoteism exclusiv, pe care majoritatea radchaienilor o găseau mai mult sau mai puțin de neînțeles.

— Deși nu sunt foarte sigură că poate fi numită religie. E mai degrabă o… o colecție de superstiții și câteva idei filosofice foarte ciudate.

Afară se făcuse și mai întuneric, copacii și stâncile acoperite de mușchi dispărând în umbrele din jur.

— Dar religia e problema cea mai mică. Cei de acolo au toate condițiile să *devină* civilizați. Uitați-vă la samiri! zise Fosyf și arătă în jur, referindu-se, probabil, la servitoarele care aduseseră cina. Au început exact de unde se află valskaayenii acum. Da, valskaayenii au toate condițiile, dar se folosesc de ele? Nu știu dacă ați văzut unde stau – o casă de oaspeți foarte frumoasă, la fel de frumoasă ca și casa în care locuiesc eu, deși acum practic e o ruină. Valskaayenii nici că vor s-o întrețină. Dar sunt în stare să se îndatoreze până peste cap pentru un instrument muzical sau nu știu ce tinichea.

— Sau alambic de făcut alcool, adăugă Raughd, strâmbându-se.

Fosyf oftă, aparent foarte afectată.

— Unii își folosesc rațiile pentru așa ceva. Pe urmă se îndatorează și mai mult ca să-și cumpere alimente. Cei mai mulți nici n-au văzut cum arătă banii. Le lipsește *disciplina,* ce mai!

— Câți valskaayeni au fost trimiși în acest sistem? am întrebat-o pe Fosyf. După anexare. Știi?

— N-am idee, răspunse Fosyf, întărindu-și neștiința cu un gest resemnat. Eu pur și simplu preiau muncitorii care îmi sunt trimiși.

— Azi-dimineață am văzut și copii care munceau pe câmp. N-aveți școală aici?

— Nu-i văd sensul. Mai ales în privința valskaayenilor. Sigur nu și-ar trimite copiii la școală. N-au acea seriozitate absolut

necesară pentru așa ceva. Acea *fermitate în gândire*... Dar tare aș vrea să facem un tur al plantației așa cum se cuvine, comandant! Poate când se sfârșesc cele două săptămâni de doliu. Vreau să mă mândresc cu producția mea de ceai, în plus știu că vrei să asculți cât mai multe cântece cu putință.

— Din întâmplare, comandantul Breq nu colecționează numai cântece, zise căpitanul Hetnys, care până acum ascultase în tăcere.

— Zău? se miră Fosyf.

— Am stat în casa ei cât a ținut postul și am observat că vesela de care se folosește în fiecare zi e un serviciu din bractee, albastru cu violet. Complet. Și în stare *perfectă.*

Nava mi-o arată pe Kalr Cinci, care își ascundea un zâmbet satisfăcut în spatele meu. De-abia ne atinseserăm de mâncare în timpul postului, după cum era regula, dar Cinci servise cele câteva îmbucături în vesela din bractee și – bineînțeles că dinadins – lăsase farfuriile nefolosite ca să le vadă căpitanul Hetnys.

— Vai, ce gusturi rafinate ai, comandant! Mă bucur că Hetnys a adus vorba despre asta, spuse Fosyf și, la semnul ei, o servitoare se aplecă spre ea, primi instrucțiunile murmurate și se îndepărtă. Am ceva care sigur îți va trezi interesul.

În întunericul din jur răsună o voce înaltă, inumană, o serie lungă, susținută, de vocale cântate pe aceeași notă.

— Aha! strigă Fosyf. Asta așteptam.

O altă voce se adăugă celei dintâi, puțin mai joasă, apoi alta, puțin mai înaltă, și încă una, și încă una, până se făcură cel puțin o duzină de voci care interveneau sau se opreau, disonante, ca într-un cor ieșit din comun.

Era clar că Fosyf aștepta o reacție de la mine.

— Ce e asta? am întrebat eu.

— Sunt plante, răspunse Fosyf, vizibil încântată la gândul că reușise să mă surprindă. Poate ai văzut câteva, azi-dimineață. Au un fel de sac, în care intră aer și, când sacul se umple și soarele apune, plantele elimină aerul. Atâta timp cât nu plouă. De asta nu le-ai auzit aseară.

— Buruieni, interveni căpitanul Hetnys. O adevărată pacoste. Cei de aici tot încearcă să le smulgă din rădăcini, dar fac ce fac și cresc la loc.

— Se spune că persoana care le-a creat a fost un inițiat al templului, continuă Fosyf, înclinând din cap la cuvintele căpitanului. Plantele cântă în limba xhi, iar cuvintele au legătură cu misterele templului. Când ceilalți inițiați au auzit plantele cântând, și-au dat seama că misterele fuseseră revelate tuturor celorlalți. De aceea l-au ucis pe cel care le crease. L-au sfâșiat, se pare, cu mâinile goale, chiar aici, lângă lac.

Până acum nu mă gândisem să întreb ce rol avusese casa de oaspeți.

— Prin urmare aici a fost un loc sfânt? E vreun templu prin apropiere?

Din câte știam eu, templele mari erau aproape întotdeauna înconjurate de orașe sau, în cel mai rău caz, de sate, însă de sus nu văzusem nici urmă de așa ceva. M-am întrebat dacă existase vreunul, desființat ca să facă loc plantației de ceai, sau dacă nu cumva toată zona aceasta imensă fusese sacrosanctă.

— Lacul a fost sfânt? Sau casa de oaspeți deservea templul?

— Comandantului nu-i scapă prea multe! exclamă Raughd.

— Într-adevăr, întări mama ei. Ce-a mai rămas din templu e dincolo de lac. O vreme a fost și un oracol acolo, acum însă tot ce-a mai rămas e o superstiție despre pești care-ți îndeplinesc dorințele.

Și numele plantației ce se întindea pe un teren sacru cândva, bănuiam eu. M-am întrebat ce simțeau xhaii în privința asta.

— Care sunt cuvintele din cântecul plantelor?

Eu știam foarte puține cuvinte în xhi și nu recunoșteam niciunul din cântecul discordant ce răzbătea din întuneric.

— Depinde de persoana pe care o întrebi, răspunse Fosyf veselă.

— Când eram mică, ieșeam noaptea afară și le căutam, spuse Raughd. Se opresc dacă le luminezi cu lanterna.

De când sosiserăm, văzusem copii numai pe câmp. Mi se părea ciudat, într-o astfel de așezare, dar până să mă mir sau să întreb, servitoarea trimisă de Fosyf se întoarse ducând în brațe o cutie mare.

Era din aur, sau cel puțin aurită, încrustată cu bucățele din sticlă roșie, albastră și verde, într-un stil mai vechi decât mine. De fapt, mai vechi decât Anaander Mianaai, care avea peste trei mii de ani. Mai văzusem un obiect asemănător o singură dată,

când nici nu împlinisem zece ani, cu vreo două mii de ani în urmă.

— O copie, fără nicio îndoială, am zis eu.

— Ba nu, mă contrazise Fosyf, extrem de încântată că o spune direct.

Servitoarea așeză cutia jos, între noi, și făcu un pas înapoi. Fosyf se aplecă și scoase capacul. Înăuntru se afla un serviciu de ceai – ceainic, douăsprezece boluri, strecurătoare. Toate din aur, cu desene complicate, șerpuitoare, în verde și albastru.

Țineam în mână bolul cu toartă din care băusem. L-am ridicat. Cinci se apropie imediat și îl luă, dar rămase lângă mine. Așa cum voiam eu. M-am ridicat de pe scaun și m-am ghemuit lângă cutie.

Capacul era tot de aur, iar între două fâșii din lemn, late de șapte centimetri, stătea prinsă o plăcuță din aur pe care erau gravate mai multe cuvinte. În notaiană. Eu le înțelegeam, spre deosebire de ceilalți din jur. Unele Case vechi (printre ele și Casa lui Seivarden), precum unele mai noi, cărora ideea li se părea romantică, atrăgătoare, pretindeau că se trag din strămoși notaiani. Dintre ele, unele poate ar fi recunoscut scrisul, ar fi înțeles câteva cuvinte. Foarte puține s-ar fi deranjat să învețe această limbă.

— Ce scrie? am întrebat eu, deși bineînțeles că știam.

— Este o invocare a zeului Varden și o binecuvântare a deținătorului, răspunse căpitanul Hetnys.

Varden e puterea ta, Varden e speranța ta, Varden e bucuria ta. Viață lungă și prosperitate fiicei acestei Case. Cu această ocazie fericită și binemeritată.

Am ridicat privirea spre Fosyf.

— De unde o ai?

— Aha, deci Hetnys avea dreptate când spunea că ești o fină cunoscătoare! N-aș fi bănuit dacă nu mi-ar fi spus.

— De unde o ai?

Fosyf râse scurt.

— Și de neclintit, dar asta știam deja. Am cumpărat-o de la căpitanul Hetnys.

A *cumpărat-o.* Acest obiect străvechi, de neprețuit, ar fi fost aproape de neconceput să fie *dăruit.* Pe de altă parte, ideea că cineva putea primi orice sumă de bani pe el era pur și simplu

imposibilă. Ghemuită cum eram, m-am întors spre căpitanul Hetnys care, la întrebarea mea nerostită, răspunse:

— Deținătorul avea nevoie de bani lichizi. N-a vrut s-o vândă chiar ea, fiindcă îți închipui ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi aflat că avea *așa ceva* de vânzare. Așa că am intermediat eu tranzacția.

— Și ți-ai luat partea, interveni Raughd căreia, bănuiam eu, îi displăcea să fie eclipsată de serviciul de ceai.

— Așa e, recunoscu căpitanul Hetnys.

Chiar și un mic procent din valoarea cutiei trebuie să fi fost uluitor. Acesta nu era genul de obiect care să fie deținut de cineva, poate doar cu numele. Nicio Casă, cât de cât funcțională, n-ar fi permis unui membru al ei să înstrăineze așa ceva. Serviciul de ceai pe care-l văzusem, când eram o navă nou-nouță, de nici zece ani, nu aparținea unui individ. Făcea parte din dotarea unei cabine dintr-o navă din seria *Sabiei,* expus pe masă ca să impresioneze în timpul vizitei făcute de căpitanul meu. Acela era un amestec de purpuriu, argintiu și sidefiu, iar zeul din inscripție era altul. Pe el scria: *Cu ocazia fericită și binemeritată a promovării tale. Căpitan Seimorand.* Mai era inscripționată și data, cu o jumătate de secol înainte de urcarea lui Anaander Mianaai pe tron, înainte ca serviciul să fie luat ca amintire a înfrângerii deținătorului său.

Eram sigură că restul inscripției de pe capacul cutiei din fața mea fusese scos. *Cu ocazia fericită și binemeritată* era doar începutul ei. Nu se vedea nicio urmă de tăietură – marginile plăcuței de aur păreau netede, lemnul de dedesubt era și el neatins. Dar eram sigură că cineva scosese inscripția, tăiase o bucată din ea, apoi o pusese la loc, centrând-o bine ca să nu se vadă că nu mai era întreagă.

Cutia nu fusese lăsată moștenire, de-a lungul secolelor, de urmașii vreunui căpitan – aceștia n-ar fi îndepărtat niciodată numele strămoșului care le lăsase un asemenea obiect. Sigur, numele putea fi scos pentru a ascunde originea obiectului, dar chiar și așa valora foarte mult. Originea putea fi ascunsă de rușine – cel care o vedea își dădea seama imediat ce Casă fusese nevoită să se despartă de o asemenea comoară. Dar majoritatea familiilor care dețineau astfel de obiecte aveau alte mijloace, mai lucrative, ca să tragă foloase de pe urma lor. Casa

lui Seivarden, de exemplu, acceptase daruri și bani în schimbul unor tururi în naveta aceea veche, capturată de la notaiani.

„Obiecte de artă antice furate”, spusese locotenentul din *Sabia lui Atagaris.* Dar nu-mi imaginasem chiar așa ceva.

La care se adăuga magazia de materiale. Așa-zisele „resturi”. Orice inscripție, ștearsă ca să nu creeze probleme – ca și în cazul acestui serviciu de ceai.

Căpitanul Hetnys considerase că era important să staționeze cu nava ei lângă Portalul Fantomelor. Niște resturi, probabil mai vechi de trei mii de ani – și deloc probabil să fi ajuns aici, pe Athoek, ca din întâmplare – ieșiseră pe Portalul Fantomelor. Resturi dintr-o navetă notaiană.

Căpitanul Hetnys făcuse o grămadă de bani din vânzarea unui serviciu de ceai notaian aproape la fel de vechi ca și magazia aceea de materiale. De unde-l avea? Cine îndepărtase numele primului proprietar și de ce?

Ce era de partea cealaltă a Portalului Fantomelor?

Capitolul 14

M-am întors în cameră, mi-am scos cămașa neagră-cafenie și i-am dat-o lui Kalr Cinci. Tocmai mă aplecam să-mi scot cizmele când am auzit un ciocănit în ușă. Am ridicat ochii. Kalr Cinci îmi aruncă o singură privire, inexpresivă, și se apropie de ușă ca s-o deschidă. Observase purtarea lui Raughd în ultimele zile, știa cum va reacționa, deși recunosc că am rămas surprinsă că tânăra făcea o mișcare atât de ostentativă, atât de curând.

Am pășit lateral, ca să nu fiu văzută din camera de zi, am luat cămașa de unde mi-o lăsase Cinci și am pus-o din nou pe mine. Când deschise ușa care dădea în hol și, prin ochii ei, am văzut zâmbetul prefăcut al lui Raughd.

— Aș putea să vorbesc între patru ochi cu comandantul? întrebă ea fără niciun preambul curtenitor.

O frază bine cumpănită, după părerea mea, fără s-o pună pe gânduri pe Cinci și fără să sune nepoliticos față de mine.

„Las-o să intre”, i-am spus eu lui Cinci în gând. „Dar nu părăsi camera”. Deși era foarte posibil – și probabil – ca ideea lui Raughd despre ce însemna „între patru ochi” să includă și prezența celor care mă serveau.

Raughd intră. Se uită după mine și se înclină cu o privire piezișă, zâmbitoare, când am apărut din dormitor.

— Comandant, speram că am putea... să discutăm un pic.

— Despre ce anume, cetățene?

N-am invitat-o să ia loc.

Clipi de câteva ori, sincer surprinsă, am bănuit eu.

— Credeam că dorințele mele sunt destul de evidente.

— Cetățene. Sunt în doliu.

Nu avusesem timp să-mi șterg dunga albă de pe față înainte de culcare. Iar ea nu avea cum să uite motivul pentru care o purtam.

— Haide, asta e așa, de fațadă, zise ea, alintându-se.

— Întotdeauna a fost de fațadă, cetățene. E foarte posibil să suferi și fără s-o arăți celorlalți. Aceste lucruri sunt doar pentru cei din jur.

— E adevărat că aceste lucruri sunt aproape întotdeauna ipocrite sau cel puțin exagerate, răspunse Raughd, neînțelegând ce-am vrut să spun. Dar părerea mea e că faci asta numai din motive politice. Nu se poate să suferi pentru așa ceva și nimeni nu se așteaptă la așa ceva din partea ta. Doliul e necesar doar în public, iar aici nu suntem în public, adăugă ea și arătă în jur.

I-aș fi putut argumenta că, dacă un membru al familiei ei ar fi murit departe de casă, poate ar fi vrut să știe că cineva se îngrijește să-i organizeze funeraliile – chiar dacă după obiceiurile locului, chiar dacă persoana care se ocupa de ele îi era total străină. Dar, ținând cont de ce fel de om părea a fi Raughd, un astfel de argument n-ar fi impresionat-o cu nimic, chiar dacă l-ar fi înțeles.

— Cetățene, sunt uluită de lipsa ta de respect.

— Dar îmi poți găsi vină dacă dorința mea e mult mai mare decât buna-cuviință? Iar buna-cuviință, ca și doliul, sunt pentru public, nu?

Nu-mi făceam niciun fel de iluzii în privința farmecului meu personal. Era departe de a provoca un entuziasm care să uite de bunele maniere. Dar dacă mă gândeam mai bine, poziția mea și numele Casei mele puteau fi fascinante. Mai ales pentru o persoană bogată și privilegiată ca Raughd. Chiar dacă poveștile erau pline de situații în care cei virtuoși și umili se căzneau să atragă atenția celor sus-puși, pentru propriul avantaj și al Casei din care făceau parte, în viața de zi cu zi majoritatea oamenilor erau deplin conștienți de ceea ce se putea întâmpla dacă întindeau prea mult coarda.

Și totuși, o persoană ca Raughd – desigur, o persoană ca Raughd își putea propune să mă seducă, punând totul pe seama atracției, a firii ei romantice și chiar a dragostei. Indiferent dacă într-un astfel de caz cei implicați nu uitau nicio clipă de posibilele avantaje.

— Cetățene, am spus eu pe un ton glacial. Știu foarte bine că tu ai scris cuvintele alea pe peretele din Grădina Subterană.

Mă privi cu ochii mari, clipind a neînțelegere. Kalr Cinci stătea nemișcată într-un colț al camerei, impasibilă ca o unitate ancilară.

— Gestul tău a avut drept rezultat direct moartea cuiva, o moarte care, foarte posibil, a pus întregul sistem în pericol. Chiar dacă n-ai vrut ca acea persoană să moară, știai că

acțiunea ta poate cauza probleme, dar nu ți-a păsat nici de ele, nici de cine va avea de suferit.

Își dădu capul pe spate, plină de indignare.

— Comandant! Nu înțeleg de ce-mi aduci această acuzație!

— Să zicem că te-ai înfuriat pe locotenentul Tisarwat, fiindcă s-a băgat între tine și cetățeanul Piat. Cu care, apropo, te porți îngrozitor, am spus eu, netulburată de reacția ei.

— Mda, dacă asta e problema..., răspunse ea domolindu-se un pic, mai relaxată. O cunosc pe Piat de când eram mici, întotdeauna a fost... mai ciudată. Exagerat de sensibilă. Simte că nu-și găsește locul, fiindcă mama ei este administratorul Stației și, în plus, foarte frumoasă. Deși are o slujbă fără cusur, își tot reproșează că, față de mama ei, nu înseamnă nimic. Pune totul la inimă și recunosc că, din cauza asta, îmi cam pierd răbdarea.

Oftă, imaginea clasică a compasiunii și a regretului, chiar a penitenței.

— N-ar fi prima oară când mă acuză că mă port urât cu ea, doar ca să-mi facă rău.

— „M-apucă somnul când mă uit la tine”, am citat eu. Ciudat e că ultima oară când ți-ai pierdut răbdarea a fost când toată lumea râdea la gluma ei, iar ea era în centrul atenției. Și nu tu.

— Sunt sigură că Tisarwat a fost bine intenționată când ți-a povestit despre asta, dar ea n-a înțeles ce..., zise Raughd cu vocea tremurată și chipul îndurerat. Nu se poate... Nu se poate ca Piat să mă fi acuzat că am scris cuvintele alea pe perete! Ar fi unul dintre acele lucruri oribile care i se par de tot hazul când o apucă hachițele.

— Nu te-a acuzat de nimic, am răspuns eu cu vocea la fel de rece. Probele vorbesc de la sine.

Raughd înlemni, imobilă preț de o secundă, fără ca măcar să respire. Apoi spuse, pe un ton aproape la fel de rece ca al meu:

— Ai acceptat invitația mamei doar ca să vii aici și să mă ataci? E clar că ai venit aici cu un plan bine pus la punct. Apari ca din senin și interzici, în mod absurd, orice traversare a portalurilor pentru ca ceaiul să nu poată părăsi sistemul. Eu văd asta ca pe un atac la adresa Casei mele și n-am să-l tolerez! O să vorbesc cu mama despre asta!

— Chiar te rog, am zis eu, tot calm. Și nu uita să-i spui cum au ajuns petele alea de vopsea pe mănușile tale. Însă n-aș fi

surprinsă ca ea să știe deja și să mă fi invitat aici cu speranța că mă va convinge să nu fac mare caz din asta.

Iar eu acceptasem, știind totul. Dorisem să știu cum e aici, pe planetă. De ce era Sirix atât de furioasă.

Raughd se întoarse și părăsi camera în tăcere.

•

Cerul dimineții era albastru-deschis, brăzdat de dungile argintii ale rețelei de control meteo și, ici-colo, de câte un început de nor. Soarele încă nu apăruse de după munte, de aceea casele, lacul și copacii încă erau învăluiți de umbre. Sirix mă aștepta la marginea apei.

— Mulțumesc mult că m-ai trezit, zise ea înclinând ironic din cap. Sunt sigură că n-aș mai fi vrut să dorm.

— Te-ai obișnuit deja cu fusul orar?

În Stație era de-abia trecut de prânz.

— Mi s-a spus că e o cărare de-a lungul malului.

— Nu cred că mă pot ține după tine dacă vrei să alergi.

— Azi merg la pas.

Aș fi mers la pas oricum, chiar dacă Sirix n-ar fi trebuit să se țină după mine. Am pornit spre cărare, fără să mă uit dacă vine din urmă, dar auzindu-i pașii, văzând-o (cum mă vedeam și pe mine) prin ochii lui Cinci, care ne urmărea din colțul umbrarului.

În Stația Athoek, locotenentul Tisarwat era în camera de zi din apartamentul nostru din Grădina Subterană și vorbea cu Basnaaid Elming, care sosise cu mai puțin de cinci minute în urmă, cât îmi trăgeam eu cizmele, gata să ies la plimbare. Mă bătuse gândul s-o fac să aștepte pe Sirix, dar până la urmă hotărâsem că mă pot plimba și, în același timp, pot urmări ce se întâmplă.

Vedeam – aproape că simțeam – emoția puternică a lui Tisarwat în prezența lui Basnaaid.

— Horticultor, spunea Tisarwat, care se trezise și ea de curând. Îți stau la dispoziție. Dar trebuie să te previn că am primit ordine de la comandant să stau departe de tine.

Basnaaid se încruntă, evident nedumerită și întristată.

— De ce?

Tisarwat trase aer în piept, nehotărâtă.

— Ai spus că nu vrei să mai stai de vorbă cu ea. N-a vrut… nu vrea să crezi că e…, se opri neștiind cum să continue. În amintirea surorii tale, va face tot ce-i ceri.

— Mie mi se pare cam arogantă, răspunse Basnaaid pe un ton acru.

— Comandant, zise Sirix mergând lângă mine pe poteca de lângă lac.

Mi-am dat seama că-mi vorbea de ceva timp și că nu-i răspunsesem.

— Scuze, cetățene, am spus eu încercând să nu mai fiu atentă la Basnaaid și Tisarwat. Mă gândeam la altceva.

— Evident, remarcă ea, ocolind o creangă ce se desprinsese dintr-un copac din apropiere. Încercam să-ți mulțumesc că ai avut răbdare cu mine ieri. Și pentru ajutorul dat de Kalr Opt. E adevărat că nu le lași să-și folosească numele? întrebă ea, încruntându-se.

— Dimpotrivă, ele vor să nu le folosesc numele, cel puțin decada Kalr, am răspuns, făcând un gest ca să întăresc ideea de ambiguitate, de nesiguranță. Dacă o întrebi, Kalr Opt ți-ar putea spune cum o cheamă.

Casa rămăsese mult în urmă, acoperită de un cot al cărării, de copaci cu frunze late, ovale, și mici cascade de flori tivite cu alb.

— Spune-mi, cetățene, accidentele produse în timpul anabiozei sunt frecvente printre muncitorii de aici?

Muncitorii erau trimiși pe plantație în moduluri pentru anabioză care, în general, funcționau bine, dar uneori se defectau, ducând la moartea sau rănirea gravă a ocupanților.

Sirix înlemni cu piciorul în aer, o fracțiune de secundă, apoi păși mai departe. Cuvintele mele o luaseră prin surprindere. În același timp mi-am dat seama că știe ceva.

— Nu cred să fi văzut pe cineva decriogenizat, răspunse ea. Și nu cred că cineva să fi fost decriogenizat, cel puțin nu în ultima vreme. Dar valskaayenii, unii dintre ei, cred că la decriogenizare, medicii nu-i lasă pe toți în viață.

— Spun și de ce?

Sirix ridică din umeri.

— Nu direct. Ei cred că medicii renunță la cei pe care-i consideră inapți. Dar nu spun exact ce înseamnă asta, cel puțin nu ca să aud eu. Și nici nu vor să meargă la medic. Pentru nimic în lume. Chiar dacă ar avea toate oasele rupte, preferă să apeleze la prieteni ca să le fixeze cu bețe sau haine vechi.

— Azi-noapte am cerut o situație a valskaayenilor aduși în acest sistem, am spus eu ca să-i explic într-un fel.

— Numai a valskaayenilor? întrebă Sirix înălțând o sprânceană. De ce nu și a samirilor?

Aha.

— Deci am dat peste ceva!

— N-aș zice că ai peste ce da când vine vorba de valskaayeni. Dar înainte de a mă naște eu, înainte de anexarea Valskaayului, s-a întâmplat ceva. Cu vreo sută cincizeci de ani în urmă. Nu știu sigur ce anume – cred că doar părțile implicate ți-ar putea spune. Dar știu ce se zvonește. Persoana care răspundea de cei aduși în sistem oprea o parte dintre ei ca să-i vândă stăpânilor de sclavi din afara sistemului. Da, spuse ea, și flutură din mână observându-mi îndoiala de pe chip. Știu că e absurd. Dar înainte ca acest loc să fie civilizat, era ceva obișnuit ca acela care nu reușea să-și achite datoriile să devină sclavul celui căruia îi era dator, iar comerțul cu sclavi era legal. Nimeni nu se sinchisea prea mult, exceptând cazurile în care cineva avea prostul gust de a vinde câțiva xhai. Dar era un lucru foarte firesc și, în același timp, plictisitor, dacă cei vânduți erau ychani, sfârși ea fără urmă de ironie în glas.

— Mda.

Când aflasem cifrele acelea – câți valskaayeni fuseseră aduși aici, câți fuseseră scoși din anabioză și trimiși pe plantație, câți rămăseseră – și, în plus, fiindcă tocmai văzusem serviciul acela antic, de ceai, și auzisem cum căpitanul Hetnys îl vânduse cetățeanului Fosyf, mă interesasem și de istoria sistemelor.

— Comerțul cu sclavi în afara sistemului s-a prăbușit la scurt timp după anexare și n-a mai fost practicat niciodată, am zis eu.

Pe de o parte, probabil, fiindcă se bazase pe prețul scăzut al sclavilor de pe Athoek, care au încetat să mai fie vânduți după anexare. Pe de alta, din cauza problemelor interne din sistemele stăpânilor de sclavi.

— Și asta când a fost, acum șase sute de ani? Nu se poate ca nimeni să nu fi prins de veste în tot acel timp.

— Îți spun doar ce-am auzit, comandant. Diferența mare dintre cifre a fost acoperită – aproximativ, aș adăuga eu, dacă povestea e adevărată – de o rată alarmantă a cazurilor de anabioză ratată. Aproape toate se refereau la muncitori trimiși pe plantațiile de ceai montane. Când a aflat, guvernatorul sistemului – asta înainte de mandatul guvernatorului Giarod, desigur – a oprit această practică, dar se pare că a și trecut-o

sub tăcere. La urma urmei, medicii care semnaseră toate acele rapoarte false se conformaseră solicitărilor unora dintre cei mai importanți cetățeni de pe Athoek. Nu genul de oameni care se află în atenția forțelor de securitate. Iar dacă se afla la Palat, Stăpâna Radchului sigur ar fi vrut să știe de ce guvernatorul nu văzuse ce se petrecea sub nasul ei. Soluția a fost ca mai mulți cetățeni sus-puși să se retragă din afaceri. Inclusiv bunica cetățeanului Fosyf, care și-a petrecut tot restul vieții în rugăciune, la o mănăstire din partea cealaltă a continentului.

Acesta era motivul pentru care discutam cu Sirix departe de casă. Ca să nu ne audă nimeni.

— Cifrele măsluite ale cazurilor de anabioză ratată nu puteau fi de ajuns ca să acopere totul. Trebuie să mai fi fost ceva, am spus eu.

În informațiile primite, când cerusem istoria sistemelor, povestea asta nu apărea. Dar Sirix tocmai spusese că guvernatorul o trecuse sub tăcere. Era foarte posibil să nu figureze în documentele oficiale.

Sirix rămase tăcută o clipă. Gânditoare.

— S-ar putea. Eu am auzit doar zvonurile.

— … poezie plină de emoție, spunea Basnaaid în camera de zi din Grădina Subterană. Mă bucur că nimeni de aici n-a citit-o.

Basnaaid și Tisarwat beau ceai acum.

— Ai trimis vreo poezie surorii tale, cetățene? întrebă Tisarwat.

Basnaaid chicoti ușor.

— I le-am trimis aproape pe toate. Mereu spunea că sunt minunate. Ori voia să fie drăguță cu mine, ori nu avea gust deloc.

Ciudat, cuvintele ei o întristară pe Tisarwat, o făcură să se simtă copleșită de rușine și dezgust față de sine. Dar, desigur, aproape că nu exista o radchaiană educată care să nu fi scris poezii în tinerețe și, după reacția ei, îmi închipuiam ce fel de poezii semnase Tisarwat când era mai mică. Și se mândrise cu ele. Apoi le cântărise cu ochii lui Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului de trei mii de ani. Mă îndoiam că evaluarea fusese în avantajul ei. Iar dacă nu mai era Anaander Mianaai, ce altceva putea fi decât o versiune reasamblată a lui Tisarwat, cu toată poezia proastă și frivolitatea ei? Cum să vadă altceva în ea fără să-și amintească disprețul devastator al Stăpânei Radchului?

— Dacă i-ai trimis poeziile locotenentului Awn înseamnă că le-a văzut și comandantul Breq, zise Tisarwat, simțind un junghi de invidie în inimă și aceeași silă față de sine.

Basnaaid clipi de câteva ori, dădu să se încrunte, dar se opri. Poate ideea că-i citisem poezia o mâhnise sau poate o întristase încordarea locotenentului Tisarwat, tensiunea din vocea ei, când mai devreme fusese atât de relaxată și zâmbitoare.

— Mă bucur că nu mi-a spus în față.

— N-ar face-o niciodată, spuse Tisarwat cu vocea la fel de încordată.

— Locotenent, zise Basnaaid și puse bolul cu ceai pe măsuța improvizată de lângă scaunul ei. În ziua aceea am vorbit foarte serios. Și nu m-aș afla aici dacă n-ar fi vorba de ceva important. Am auzit că datorită comandantului au început reparațiile în Grădina Subterană.

— D…, făcu Tisarwat și renunță să spună un simplu *da,* considerându-l nu foarte chibzuit. Ordinul îi aparține în exclusivitate lui Celar, administratorul Stației, dar comandantul are și ea contribuția ei, da.

Basnaaid înclină din cap, de complezență.

— Lacul din Grădina de deasupra… Stația nu poate vedea planșeul care nu lasă apa să inunde Grădina Subterană. Ar trebui inspectat cu regularitate, dar nu cred că se întâmplă așa ceva. Iar horticultorului-șef nu-i pot spune nimic. Una dintre verișoarele ei trebuie să se ocupe de asta și, ultima oară când am adus vorba, mi s-a spus să-mi văd de treabă și cum de îndrăznesc s-o defăimez.

Foarte probabil că, dacă trecea de horticultorul-șef și se adresa direct administratorului Stației, ar fi fost și mai rău pentru ea. Sigur, ar fi meritat să-și asume riscul dacă administratorul ar fi ascultat-o, dar nimeni nu putea garanta așa ceva.

— Horticultor! exclamă Tisarwat, străduindu-se să nu strige cât de dispusă era s-o ajute. Mă ocup eu de asta! Nu e nevoie decât de puțină diplomație.

Basnaaid clipi din nou, oarecum surprinsă.

— Nu vreau… te rog să mă înțelegi, nu vreau să-i cer o favoare comandantului. Nu m-aș afla aici dacă n-ar fi foarte periculos. Dacă planșeul se prăbușește…

— Comandantul Breq nu se va implica în niciun fel, zise Tisarwat pe un ton solemn, extatic în sinea ei. I-ai spus cumva despre asta și cetățeanului Piat?

— Era acolo când am abordat pentru prima oară subiectul. Nu că aș fi realizat mare lucru. Locotenent, știu că, de câteva zile, ești în relații amicale cu ea. Nu vreau s-o critic…

Se opri, încercând să găsească cele mai potrivite cuvinte.

— Mda, în general se pare că n-o prea atrage ceea ce face, zise Tisarwat ca să umple tăcerea. Jumătate din timp, Raughd se ține de capul ei, cealaltă jumătate ai spune că i s-au înecat corăbiile. Dar în ultimele patru-cinci zile Raughd n-a mai coborât pe planetă și nici comandantul Breq nu se întoarce foarte curând, deci n-avem cum să-i știm părerea. Cred că o să vezi o schimbare la Piat. După părerea mea, a fost convinsă să creadă că nu e capabilă de nimic. Că nu se poate baza pe propria judecată. Cred că i-ar prinde bine sprijinul tău la muncă.

Basnaaid lăsă capul pe o parte și se încruntă și mai mult, privind-o lung pe Tisarwat de parcă ar fi văzut ceva uluitor, cu totul neașteptat.

— Locotenent, câți ani ai?

Descumpănire, vină, dezgust de sine, un fior ce aducea a triumf sau satisfacție, toate se învălmășeau în mintea lui Tisarwat.

— Horticultor, am șaptesprezece ani.

O minciună care nu era tocmai o minciună.

— Adineauri nu păreai deloc că ai avea șaptesprezece ani. Comandantul Breq te-a adus cu ea ca să descoperi slăbiciunile fiicelor celor mai de seamă cetățeni ai Stației?

— Nu, răspunse Tisarwat, vădit mâhnită și, în sinea ei, disperată. Cred că m-a adus cu ea fiindcă, dacă n-ar sta cu ochii pe mine, aș intra în tot felul de încurcături.

— Dacă mi-ai fi spus asta acum cinci minute, nu te-aș fi crezut.

Pe planetă, deasupra cărării ce trecea prin pădure, cerul se luminase, devenind acum albastru intens. Lumina se intensificase și în partea de est, făcând din piscul ce bloca soarele o siluetă neagră, neregulată. Sirix mergea tăcută pe lângă mine. Răbdătoare. Deși îmi dăduse impresia că e așa în funcție de situație, cunoscându-i inabilitatea de a-și exprima

furia fără un efort considerabil, poate chiar dureros. Deci aproape sigur era o mască.

— Ascultându-te, parcă aș fi la un concert, remarcă ea, ușor ironic, confirmându-mi bănuiala. Cântecele pe care le fredonezi mereu au legătură cu ceea ce gândești sau le cânți la întâmplare?

— Depinde.

Fredonam cântecul pe care Kalr îl cântase cu o zi în urmă, la infirmerie.

— Uneori e doar un cântec pe care l-am auzit recent. E un obicei mai vechi. Scuze dacă ți se pare enervant.

— N-am spus că mi se pare enervant. Deși n-aș fi crezut că verișoarelor Stăpânei Radchului le pasă prea mult dacă sunt enervante sau nu.

— N-am spus că mă opresc din fredonat. Crezi că, în ciuda a tot ce s-a întâmplat – în primul rând mă refer la muncitorii care-au fost vânduți – Stăpâna Radchului n-a știut nimic?

— Dacă ar fi știut, dacă ar fi înțeles cu adevărat ce se întâmpla, ar fi fost ca la Ime.

Acolo unde administrația sistemului fusese coruptă până în măduva oaselor, ucisese și transformase în sclavi o mulțime de cetățeni și fusese cât pe-ad să pornească un război cu rrrrrriii până în momentul în care situația îi fusese adusă la cunoștință lui Anaander Mianaai. Sau părții din Anaander Mianaai care gândea corect. Sirix însă nu știa asta.

— Vestea s-ar fi răspândit peste tot și cei implicați ar fi fost trași la răspundere, adăugă ea.

M-am întrebat când aflase Anaander Mianaai că oamenii, cetățeni potențiali, erau vânduți pe bani grei aici. Nu m-ar fi surprins să descopăr că o parte din Anaander știa sau că o parte din ea continuase practica sau o reîncepuse, ascunsă de cealaltă parte. Prin urmare, întrebarea era care parte din Anaander se implicase și ce foloase trăgea ea din vânzarea sclavilor? Imediat m-am gândit că Anaander văduvea navele de unitățile lor ancilare. Nave ca *Mila lui Kalr.* Nave de transport desant, ca *Dreptatea lui Ente,* în care servise Skaaiat Awer. Pe soldații umani nu se putea baza pentru tabăra care voia să-i înlocuiască. În plus, unitățile ancilare erau doar extensii ale navei, îndeplineau fără șovăire ordinele date de navă. Partea din

Anaander care obiectase împotriva desființării armatei radchaiane știa prea bine cum să le folosească.

— Nu ești de acord, zise Sirix văzând că tac. Dar nu dreptatea e singura rațiune a civilizației?

Plus oportunitatea și belșugul.

— Așadar, dacă aici există nedreptate, e doar fiindcă Stăpâna Radchului nu-și face prezența îndeajuns de simțită.

— Îți poți imagina că radchaienele, în condiții normale, ar practica sclavia sau comerțul cu sclavi, cum făceau xhaii?

În spatele nostru, în clădirea în care stăteam, căpitanul Hetnys își lua probabil micul dejun, servit de un corp uman vândut ca sclav navei de război *Sabia lui Atagaris.* Unul dintre alte zeci. Eu însămi fusesem una dintre alte mii, înainte ca replicile mele să fie distruse. Sirix nu știa asta, însă cu siguranță știa de existența altor nave de transport desant, supraviețuitoare, cu echipaje alcătuite și acum din unități ancilare. Iar dincolo de creasta muntelui trăiau zeci de valskaayeni, ei, părinții sau bunicii lor fiind transportați aici doar ca să pregătească terenul pentru ocupația radchaiană și să ofere forță de muncă ieftină. Sirix se trăgea din cei aduși aici.

— Unitățile ancilare și cei aduși aici sunt, desigur, cu totul altceva, am spus eu sec.

— Mda, Stăpâna Radchului a pus piciorul în prag, nu?

N-am comentat.

— Deci numărul cazurilor de anabioză ratată a valskaayenilor ți se pare exagerat?

— Da.

Eu însămi plasasem mii de corpuri în module pentru anabioză. Și aveam o experiență îndelungată în ceea ce privește cazurile de anabioză ratată.

— Acum sunt curioasă să aflu dacă traficul a încetat acum o sută cincizeci de ani sau doar a părut că încetează.

— Îmi pare rău că Stăpâna Radchului n-a venit cu tine. Ca să vadă cu ochii ei.

Deasupra noastră, în Grădina Subterană, Bo Nouă intră în camera în care Tisarwat și Basnaaid își beau ceaiul.

— Locotenent, zise Bo. Avem o problemă.

Tisarwat clipi de câteva ori. Bău tot ceaiul din bol și îi făcu semn să continue.

— Locotenent, am urcat la nivelul unu ca să-ți aduc… prânzul.

Lăsasem instrucțiuni ca personalul să cumpere cât mai multă hrană (și alte cele) din Grădina Subterană.

— În clipa aceasta sunt foarte mulți oameni adunați în jurul ceainăriei. Sunt... sunt furioși din cauza reparațiilor pe care le-a ordonat comandantul.

— Furioși! exclamă Tisarwat uluită. Că vor avea apă și lumină? Și *aer*?

— Nu știu. Dar tot mai multe persoane se adună la ceainărie și nimeni nu pleacă. Aproape nimeni.

Tisarwat o privi fix pe Bo Nouă.

— E incredibil! Ar trebui să fie *recunoscători*!

— Nu știu.

Deși îmi dădeam seama, din ceea ce-mi arăta nava, că era de acord cu locotenentul.

Tisarwat se uită la Basnaaid, care stătea tot în fața ei. Și ceva o făcu să se întristeze brusc.

— Nu, spuse ea fără să știu la ce se referă. Nu, repetă ea și ridică ochii spre Bo Nouă. Ce-ar face comandantul în situația asta?

— Ceva ce numai comandantul ar face, răspunse Bo și, amintindu-și că și Basnaaid era acolo, adăugă: Îmi cer iertare.

„Navă”, spuse Tisarwat în gând, „comandantul mă poate ajuta cu ceva?”

— Comandantul Breq este în doliu, îi veni răspunsul în ureche. Eu pot da mai departe doar mesaje de condoleanțe și de felicitări. Ar fi nepotrivit să se implice, ținând cont de circumstanțe.

Pe planetă, Sirix spunea:

— Toți cei de aici sunt mult prea implicați. Chiar dacă domnește peste tot, Stăpâna Radchului nu este prezentă acum, fizic. Dar tu ai fost împuternicită chiar de ea, nu?

În Grădina Subterană, Tisarwat spuse:

— Ce-au anunțat bobii în templu azi-dimineață?

— N-ai cum să câștigi fără să și pierzi, zise Bo Nouă.

Desigur, poezia era mai complicată, dar cam asta era esența.

Pe planetă, sub copacii de lângă lac, Sirix continuă:

— Știi, Emer a spus că în ziua aceea ai fost rece ca gheața.

Emer era patroana ceainăriei din Grădina Subterană.

— Translatorul împușcat chiar în fața ta ți-a murit în brațe, era sânge peste tot și totuși ai rămas calmă, te-ai stăpânit

impecabil, niciun semn de tulburare în voce sau pe chip. A spus că doar te-ai întors și i-ai cerut să-ți aducă ceai.

— Încă nu luasem micul dejun.

Sirix scoase un *ha* scurt, ascuțit.

— Credea că bolul va deveni un sloi de gheață în clipa în care l-ai atins.

Privindu-mă mai atentă, adăugă:

— Iar te gândești la altceva.

— Da, am răspuns eu și m-am oprit din mers.

În Grădina Subterană, Tisarwat ajunsese la o concluzie. Tocmai îi spunea lui Bo: „Condu-o pe Basnaaid înapoi, în Grădină”. Pe planetă, lângă lac, i-am spus lui Sirix:

— Îmi cer scuze, cetățene. Sunt multe lucruri la care trebuie să mă gândesc acum.

— Nu mă îndoiesc.

Am mers vreo treizeci de metri în tăcere (Tisarwat ieși cu pași mari din apartamentul nostru din Grădina Subterană și o luă pe coridor). Apoi Sirix spuse:

— Am auzit că Raughd a plecat mânioasă azi-noapte și nu s-a mai întors.

— Vasăzică Opt bârfește, ți-a povestit despre ce se mai întâmplă în casă, am zis eu, în timp ce, în Grădina Subterană, Tisarwat urca la nivelul unu. Probabil că-i place de tine. Ți-a spus și de ce a plecat Raughd?

Sirix ridică sceptică din sprânceană.

— Nu. Dar cine are ochi vede. Oricine are puțină minte și-ar da imediat seama cât de proastă a fost să încerce să te seducă în felul ăsta.

— Se pare că nu ți-e deloc simpatică.

Sirix răsuflă scurt, ascuțit. Pufnind.

— Tot timpul e în birourile din Grădină. Distracția ei preferată este să se lege de cineva, să glumească pe seama cuiva ca să stârnească râsul celor din jur. De cele mai multe ori se leagă de directorul-adjunct, Piat. Ciudat e că nimeni nu se sesizează, ea doar glumește și-atât! Faptul că am fost arestată pentru un lucru săvârșit de ea e o distracție în plus.

— Văd că ți-ai dat seama.

Sus, în Grădina Subterană, Bo Nouă o ajuta pe Basnaaid să treacă peste resturile lăzii care țineau deschisă ușa de la intrarea în nivelul patru. Tisarwat urca la nivelul unu.

Lângă lac, Sirix îmi aruncă o privire în care am văzut disprețul față de ideea că nu și-ar fi dat seama de implicarea lui Raughd.

— Probabil că s-a dus în oraș. Sau la casa culegătorilor ca să ridice din pat vreun amărât de valskaayan care s-o distreze.

Nu mă gândisem că, refuzând-o pe Raughd atât de brutal, s-ar putea ca furia ei să se reverse asupra altcuiva.

— În ce fel s-o distreze?

O altă privire grăitoare.

— Mă îndoiesc că ai putea interveni cu ceva. Pe oricine întrebi, îți va răspunde că e mai mult decât fericit să îndeplinească orice dorință a fiicei lui Fosyf. Ce altceva să răspundă?

Și, foarte probabil, dacă ar fi venit fără mine aici, pe planetă, s-ar fi dus direct acolo, sursa de amuzament și plăcere cea mai la îndemână. La care, fără îndoială, apelau în mod curent familiile de cultivatori de aici. Aș fi putut găsi o modalitate de a o muta pe Raughd în altă parte, ca s-o împiedic să facă astfel de lucruri, dar probabil că s-ar întâmpla la fel în zeci de alte părți, altor oameni.

La Stație, în sala de la nivelul unu, în fața ceainăriei, Tisarwat se urcă pe o bancă. Câțiva oameni o văzuseră sosind și se trăseseră deoparte, dar cei mai mulți erau atenți la cineva care vorbea în ceainărie. Tisarwat inspiră adânc. Hotărâtă. Sigură. Decizia pe care o luase venea ca o ușurare pentru ea, ca o împlinire a dorinței și speranței, ceva însă mă făcea s-o privesc cu îngrijorare.

— Navă, am zis eu în gând, mergând pe lângă Sirix.

— Văd, răspunse *Mila lui Kalr.* Dar cred că nu are de ce să se teamă.

— Anunță medicul, te rog.

— Cetățeni! strigă Tisarwat de pe bancă.

Strigătul nu se auzi prea bine, așa că Tisarwat încercă din nou, cu mai multă forță.

— Cetățeni! Ce problemă aveți?

Se făcu tăcere. Apoi cineva de lângă ușa ceainăriei spuse ceva în raswară, ceva ce mi s-a părut a fi o obscenitate.

— Sunt doar eu, continuă Tisarwat. Am auzit că aveți o problemă.

Mulțimea din ceainărie se agită, apoi cineva se desprinse din grup și se apropie de locul în care stătea Tisarwat.

— Unde-ți sunt soldații, radchaiano?

Pe drum, Tisarwat fusese foarte sigură pe ea, însă acum se simți cuprinsă de frică.

— Sunt acasă, spală vasele, cetățene, zise ea, reușind să-și păstreze vocea calmă. Sau îndeplinesc diverse misiuni. Eu vreau doar să stăm de vorbă. Vreau doar să știu ce problemă aveți.

Persoana care se apropiase de ea râse scurt, plină de amărăciune. Știam, din experiența mea îndelungată cu acest gen de confruntări, că și ei îi era frică.

— Până acum ne-am înțeles destul de bine. Acum, ca din senin, v-a prins grija de noi.

Tisarwat nu spuse nimic, căznindu-se să nu se încrunte. Nu înțelegea. Persoana din fața ei continuă:

— Acum, când un comandant bogat are nevoie de un apartament, brusc vă pasă de cum stau lucrurile în Grădina Subterană. Pe de altă parte, suntem izolați, n-avem cum să ne plângem la Palat. Unde să ne ducem, dacă ne alungați din locul ăsta? Xhaii nu vor să ne aibă în preajmă. De ce credeți că suntem aici?

Se opri și așteptă ca Tisarwat să spună ceva. Când văzu că rămâne tăcută – încurcată, derutată – continuă:

— Vă așteptați să fim recunoscători? Noi nu contăm. Nici măcar nu ne-ați întrebat de ce avem nevoie. Ce vreți să faceți cu noi? Să ne reeducați pe toți? Să ne ucideți? Să ne transformați în unități ancilare?

— Nu! strigă Tisarwat indignată.

Și rușinată – fiindcă știa la fel de bine ca și mine că existaseră momente și locuri în care o astfel de atitudine ar fi fost îndreptățită. Și, după câte văzuserăm de la venirea noastră aici, după incidentul dintre vopsitor și unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* aveam motive să bănuiesc că acesta era unul dintre acele momente și locuri.

— Intenția noastră e să confirmăm ceea ce există deja, zise locotenentul.

Câțiva oameni pufniră disprețuitor.

— Și aveți dreptate, continuă ea. Administrația Stației trebuie să vă asculte necazurile. Dacă vreți, le putem discuta chiar acum.

Tisarwat arătă spre persoana din fața ei și adăugă:

— După care, le putem face cunoscute administratorului Stației. De fapt, am putea deschide un birou la nivelul patru pentru oricine vrea să discute problemele legate de reparații sau despre alte chestii și apoi să le aducem la cunoștință Administrației.

— Nivelul patru? strigă cineva. Nu toată lumea poate urca și coborî scările alea!

— La nivelul unu nu cred că e loc, cetățene, răspunse Tisarwat. Doar aici, dar ar sta în calea clienților cetățeanului Emer sau a celor care trec prin zonă.

Adică aproape toți cei ce locuiau în Grădina Subterană.

— Atunci, când eu și cu acest cetățean destoinic – arătă către persoana din fața ei – o să mergem azi la Administrație, imediat după ce ne terminăm discuția, îi vom spune administratorului că repararea lifturilor trebuie să fie o prioritate, spuse Tisarwat.

Tăcere. Oamenii începuseră să iasă încet, cu prudență, din ceainărie și să ocupe spațiul acela mic, improvizat, din fața ei.

— Locotenent, obiceiul nostru e să stăm toți jos și cel care vrea să spună ceva să se ridice în picioare, zise unul dintre ei pe un ton ce suna aproape a provocare. Lăsăm banca pentru cei care nu pot sta pe podea.

Tisarwat se uită în jos, la banca pe care stătea. Apoi la oamenii din fața ei – vreo cincizeci-șaizeci, la care se adăugau mereu alții, din ceainărie.

— Am înțeles. Mă dau jos.

•

În timp ce mă întorceam acasă însoțită de Sirix, mesajul comandantului Uemi ajunse la *Mila lui Kalr.* Medicul era de cart.

— Cu tot respectul față de comandantul Breq, auzi medicul în ureche. Dorește informații personale, la prima mână? Te asigur că sunt singura persoană din *Sabia lui Inil* care a petrecut mai mult de câteva minute pe Omaugh.

Medicul, spre deosebire de Seivarden sau Ekalu, înțelese importanța întrebărilor pe care i le pusesem comandantului Uemi. De aceea se arătă mai degrabă îngrozită decât nedumerită când transmise mesajul pe care-l lăsasem în caz că răspunsurile la întrebările mele erau cele pe care tocmai le primisem.

— Cu permisiunea comandantului Uemi, comandantul Breq ar dori să știe dacă nu cumva, în ultima vreme, comandantul Uemi nu s-a simțit ea însăși.

Nu mă așteptam la un răspuns și nici nu l-am primit.

Capitolul 15

Servitoarele lui Fosyf vorbeau destul de liber în prezența tăcutelor și inexpresivelor mele Kalr. Contrar așteptărilor, Raughd nu se dusese imediat la mama ei, așa cum amenințase că va face, ci poruncise unei servitoare să-i pregătească bagajul, să-l urce în ascensor și s-o ducă la prima navetă care zbura spre Stația Athoek.

Majoritatea servitoarelor nu mă priveau cu ochi buni și chiar recunoșteau asta când erau pe afară sau în bucătăria din clădirea principală, unde Cinci și Șase intrau cu diverse treburi. Eram arogantă și rece. Le călca pe nervi că fredonam cântece mai tot timpul și, după ele, aveam mare noroc că însoțitorii mei erau unități ancilare (ceea ce le producea lui Cinci și lui Opt un fior de plăcere), care nu se sinchiseau de astfel de lucruri. De asemenea, faptul că o adusesem cu mine pe Sirix Odela era, nici mai mult, nici mai puțin, o insultă calculată – știau cine e, îi cunoșteau povestea. În plus, mă purtasem extrem de urât cu fiica lui Fosyf. Niciuna nu știa ce se întâmplase cu adevărat, dar toate înțelegeau implicațiile.

Unele rămâneau tăcute la auzul acestor opinii, cu fața aproape ca o mască, doar tresărirea unei sprâncene sau a colțului gurii trădând ceea ce-ar fi dorit să spună. Câteva dintre cele mai îndrăznețe arătau (pe șoptite) că Raughd nu era nici ea ușă de biserică, amintind de accesele ei de furie când nu i se împlinea voia. „Exact ca maică-sa”, mormăia câte o nemulțumită, cât s-o audă doar Kalr Cinci.

— Dădaca a plecat când Raughd avea doar trei ani, îi spuse Cinci lui Opt în timp ce eu ieșisem la plimbarea obișnuită, iar Sirix încă dormea. N-a mai suportat-o pe maică-sa.

— Dar unde erau ceilalți părinți? întrebă Opt.

— A, maică-sa n-a vrut alți părinți. Sau poate *ei* n-au vrut-o. Fiica lui Fosyf e o clonă. Creată în așa fel încât să fie *exact* ca maică-sa. Și cred că i se dă peste nas atunci când nu e. De asta unele servitoare o căinează.

— Deci mamei nu-i plac copiii foarte mult, remarcă Opt, care observase că toți copiii familiei erau ținuți departe de Fosyf și de oaspeții ei.

— Ca să fiu sincer, nici mie nu-mi plac copiii prea mult, răspunse Cinci. Mda. Copiii sunt și ei diferiți unul de altul, nu? Cred că, dacă aș ști mai multe despre ei, unii mi-ar plăcea, alții nu, ca și cu oamenii în general. Dar mă bucur că nu trebuie să am așa ceva și nici nu știu ce-aș *face* cu ei dacă înțelegi ce vreau să spun. N-am deloc experiență.

•

După două zile, Raughd se întoarse acasă. Ajunsă la ușa navetei, i se interzisese să urce la bord. Insistase că putea oricând să facă drumul de la planetă la Stație și înapoi, dar degeaba. Nu era pe listă, nu avea permis, iar mesajele ei către administratorul Stației rămăseseră fără răspuns. Cetățeanul Piat nu răspundea nici ea. Forțele de securitate îi sugeraseră, cu toată curtoazia și deferența, că ar face mai bine să se întoarcă la casa de lângă lac.

Surprinzător, poate, Raughd se conformase. Eu m-aș fi așteptat să rămână în oraș, în preajma navetelor, unde sigur și-ar fi găsit companie pentru genul de jocuri care-i plăceau la nebunie, dar ea se întoarse cuminte la reședința din munți.

Sosi la miezul nopții. Chiar înainte de micul dejun, când vestea încercării ei neizbutite de a părăsi planeta tocmai ajungea la servitoarele ce trebăluiau prin fața bucătăriei din clădirea principală, Raughd îi porunci cameristei să-i ceară lui Fosyf, de îndată ce aceasta se trezea, să stea de vorbă cu ea. Cele mai multe bucătărese n-o aveau la inimă pe camerista lui Raughd – prea era cu nasul pe sus, li se părea lor, fiindcă o slujea direct pe fiica lui Fosyf. Și totuși (îi zise una alteia, aproape de Kalr Cinci), nici cei mai răi dușmani ai ei nu și-ar fi dorit s-o vadă cum îi transmite lui Fosyf Denche un astfel de mesaj.

Discuția dintre mamă și fiică avu loc departe de ochii lumii. Ceea ce, în casa aceea, însemna cât să le audă două-trei servitoare. Sau, când Fosyf zbiera, vreo șase. Și Fosyf zbiera, nu glumă. Toată situația asta era din vina lui Raughd. În încercarea de a drege lucrurile, le stricase și mai rău, intenționase să facă un aliat din mine, dar prin modul prostesc în care procedase, mă transformase într-un dușman. Nu e de mirare că o refuzasem

atât de categoric pe Raughd, la cât de lipsită de diplomație fusese. Fosyf strigă sus și tare că-i este rușine că e sânge din sângele ei. În plus, Raughd comisese o imprudență și față de Celar, administratorul Stației. Fosyf n-ar fi făcut niciodată o asemenea greșeală și era clar că, undeva, procesul de clonare avusese o hibă, fiindcă din ADN-ul lui Fosyf n-ar fi ieșit niciodată un astfel de rebut. O vorbă, o *respirație* a lui Raughd, ca protest la aceste adevăruri evidente, și ar fi zburat din casă. Dar mai era timp pentru un nou moștenitor, mai bun. Auzind toate acestea, Raughd nu protestă, ci se întoarse, tăcută, în camera ei.

Chiar înainte de prânz, când tocmai ieșeam din camera mea, din clădirea noastră mai mică, camerista lui Raughd se opri în mijlocul bucătăriei principale, tăcută, tremurând, cu privirea fixă, pierdută, îndreptată în sus. Opt era acolo, voia să-i ducă ceva lui Sirix. La început nimeni nu o observă, toată lumea era ocupată cu pregătirea mesei, dar după câteva clipe, o bucătăreasă ridică ochii, o văzu pe servitoare cum stă acolo și tremură, și exclamă cu sufletul la gură:

— Mierea! Unde e mierea?

Toate bucătăresele ridicară ochii și o văzură pe cameristă cum tremură tot mai tare, cum dă să deschidă gura, poate să spună ceva sau poate să vomite, apoi o închide și o deschide din nou, de mai multe ori.

— Prea târziu! spuse altcineva.

— Am folosit toată mierea la prăjiturile pentru cină! zise bucătăreasa care dăduse alarma.

— *'Tu-i mama mă-sii*! exclamă o servitoare care tocmai adusese mai multe boluri de ceai murdare.

Nimeni nu se întoarse ca s-o admonesteze, ceea ce m-a făcut să cred că, pentru ele, era o problemă foarte serioasă.

Cineva trase un scaun și trei bucătărese o siliră să se așeze pe camerista lui Raughd, care tremura în continuare, deschizând și închizând gura. O bucătăreasă veni în goană cu o prăjitură îmbibată în miere, rupse o bucățică din ea și o vârâ în gura cameristei. Bucățica nu-și găsi locul și căzu pe podea, în strigătele disperate ale celor din jur. Camerista părea că, dintr-o clipă într-alta, va vomita, dar până la urmă, nu făcu decât să scoată un geamăt lung, abia auzit.

— Nu se poate, faceți ceva! Faceți ceva! imploră servitoarea cu bolurile murdare.

Nimeni nu se mai gândea la prânz.

Între timp, începusem să-mi fac o idee despre ce se întâmplă. Mai văzusem așa ceva, deși nu chiar o asemenea reacție.

— Nu te simți bine, comandant? întrebă Sirix, în cealaltă clădire, din holul pe care se aflau camerele noastre.

Sirix probabil că ieșise în timp ce eu eram absorbită de vânzoleala din bucătărie.

Am clipit de câteva ori ca să alung imaginea și ca s-o văd mai bine pe Sirix.

— Nu știam că unii samiri se dau drept posedați de spirite, am zis eu.

Sirix nu încercă să-și ascundă dezgustul provocat de cuvintele mele. Dar își întoarse privirea, de parcă s-ar fi rușinat să mă privească în față, și scoase un sunet neplăcut.

— Ce părere proastă ai despre noi, comandant.

Despre noi. Desigur. Sirix era samiră.

— Așa fac cei ce se simt ignorați sau dați deoparte, continuă ea. Toată lumea se repede să le dea dulciuri și să le vorbească frumos, ca să-i liniștească.

Însă în situația de față, mi se părea că poate camerista chiar nu se prefăcea. Și nu văzusem pe cineva care să-i vorbească frumos ca s-o liniștească. Dar atenția îmi fusese distrasă cât vorbisem cu Sirix. Acum, în bucătărie, un supraveghetor de pe plantație, cel care ne întâmpinase în ziua sosirii noastre aici și nu ținuse cont că unii culegători ar putea vorbi sau înțelege radchaiana, îngenunche lângă scaunul pe care ședea, tremura și gemea camerista lui Raughd.

— De ce nu m-ați chemat mai devreme? întrebă el răstit.

— De-abia acum am văzut și noi! răspunse cineva.

— Ideea e să oprești spiritul să mai vorbească, zise Sirix, tot lângă mine, pe coridor, tot dezgustată și, eram sigură acum, rușinată. Dacă vorbește, cel mai probabil aruncă un blestem asupra cuiva. Oamenii fac orice ca să-l oprească. O persoană în starea asta poate da peste cap o familie întreagă zile la rând.

Eu nu credeam că oamenii pot fi posedați nici de spirite, nici de zei, dar mă îndoiam că slujnica lui Raughd se manifesta așa în mod intenționat sau fără să-și dorească o anumită reacție din

partea celorlalți. În plus, era mereu la porunca lui Raughd Denche, fără prea multe momente în care să-și tragă sufletul.

— Dulciuri? am întrebat-o eu pe Sirix. Nu doar miere?

Sirix clipi o dată, de două ori. Rămase nemișcată, cum o mai văzusem atunci când era furioasă sau se simțea ofensată.

— Mi-a pierit pofta de prânz, spuse ea pe un ton glacial, apoi se întoarse și intră la loc în camera ei.

În bucătăria principală, bucătăreasa-șefă, evident mulțumită de prezența supraveghetorului, se luă de celelalte, care priveau buimace, și, mai cu amenințări, mai cu vorba bună, le puse la treabă. Între timp, supraveghetorul vâra câte o bucățică de prăjitură cu miere în gura servitoarei. Chiar dacă fiecare bucățică îi cădea în poală, supraveghetorul se încăpățâna să-i dea alta, murmurând ceva în liostă, după câte am reușit să-mi dau seama. Din context, trebuie să fi fost o rugăciune.

În cele din urmă, gemetele și tremuratul încetară, iar camerista nu dădu glas blestemului. Rămase letargică tot restul zilei, stare pe care nimeni, nici celelalte servitoare, nici familia, nu o puseră la îndoială, cel puțin nu astfel încât să audă și Opt. A doua zi dimineață se întoarse la muncă și toată lumea se purtă mult mai atent cu ea.

Raughd mă evita. O vedeam doar în treacăt, în după amiezile târzii, sau înainte să se înnopteze, când se ducea la baie. Dacă drumurile ni se intersectau, întorcea capul în altă parte, fără să-mi vorbească. Mai tot timpul și-l petrecea fie în orașul din apropiere, fie, lucru care mă îngrijora, dincolo de creasta muntelui, în casa culegătorilor.

Mă gândeam să plec, dar mai aveam cel puțin o săptămână de doliu. Întreruperea ar fi părut de rău augur, ar fi compromis respectarea întocmai a ritualului funerar. Poate că presgerii, sau translatorii lor, n-ar fi înțeles sau nu s-ar fi sinchisit. Însă nu puteam risca. De două ori văzusem la ce rezultate dezastruoase dusese subestimarea presgerilor – o dată din cauza guvernatorului Giarod și a căpitanului Hetnys, altă dată din cauza lui Anaander Mianaai în persoană, când crezuse că avea puterea de a-i distruge și, în replică, presgerii oferiseră acele arme invizibile, care străpung orice, Garseddului cucerit atât de ușor, chipurile, de stăpâna Radchului. Presgerii n-o făcuseră ca să-i salveze pe garseddai, care în cele din urmă fuseseră complet distruși, exterminați, toate planetele și stațiile din

sistemul lor fiind arse din temelii, lăsate fără viață, în absența oricărei acțiuni de protest din partea presgerilor. Nu, o făcuseră, eram sigură, ca să-i trimită un mesaj lui Anaander Mianaai: „Nici să nu-ți treacă prin gând”. Eu una nu voiam să-i subestimez.

•

Fosyf ne vizita în fiecare zi și era la fel de jovială cu mine, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Acum vedeam în modul ei de a se purta, mult prea detașat, atât un semn că se aștepta să obțină ceea ce-și dorea, cât și un instrument prin care voia să-l dobândească, o dovadă evidentă că era îndreptățită să creadă că dorința i se va îndeplini. Era o metodă care, descoperisem eu, funcționa excelent în cazul celor aflați deja în poziții de forță, obișnuiți să capete ceea ce voiau. Evident, experiența îi demonstrase lui Fosyf că metoda i se potrivea de minune.

•

Deasupra, în Stația Athoek, în pofida insistențelor locotenentului Tisarwat și a implicării administratorului Stației, o examinare amănunțită a planșeului ce susținea Grădina nu putea avea loc mai devreme de o săptămână.

— Ca să-ți spun drept, sunt atât de multe lucruri care trebuie rezolvate urgent, încât trebuie să mai amânăm, îi explică Tisarwat lui Basnaaid într-o după-amiază, în camera mea de zi din Stație.

I-am simțit hotărârea, dorința nestăvilită de a o ajuta pe Basnaaid, dar și o undă de nefericire.

— Sunt sigură că, dacă ar fi aici comandantul, ar găsi o soluție… ca lucrurile să se desfășoare mai rapid, adăugă ea.

— Mă mir că se va întâmpla chiar și mai târziu, zise Basnaaid, cu un zâmbet care, preț de o clipă, o lăsă pe Tisarwat fără grai, mulțumită de sine.

— Sigur, nu e urgent, dar mă întreb dacă departamentul de horticultură ar putea pune mai multe plante la dispoziția zonelor publice de aici, spuse Tisarwat după ce-și recăpătă autocontrolul.

— Așa ceva ar îmbunătăți calitatea aerului! exclamă Basnaaid râzând. Dar s-ar putea ca lumina să nu fie suficientă.

Apoi, după ce se gândi puțin, adăugă, tot amuzată:

— Poate că așa își vor cultiva ciupercile în văzul tuturor.

— Ciupercile! exclamă Tisarwat cu frustrare. Nimeni nu vrea să-mi spună unde le cultivă. Și nu știu de ce se tem. Uneori am

impresia că le cultivă undeva, într-o cutie pe care o țin sub pat, și de-aia le e frică de prezența autorităților aici.

— Scot ceva bani cu ciupercile, nu? Dacă șefa departamentului de horticultură ar pune mâna pe ele, probabil că ar găsi o cale să le păstreze în Grădină și să le vândă la prețuri scandaloase.

— Dar de ce n-ar continua să le cultive aici și să le vândă cui vor? întrebă Tisarwat. Nu înțeleg care e problema, adăugă ea, încercând să renunțe la iritarea din glas. Apropo de ciuperci. S-o trimit pe Nouă să ne aducă ceva de mâncare?

În *Mila lui Kalr,* Seivarden ședea în cabina decadei cu locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris.* Locotenentul adusese o sticlă de arac.

— Ce drăguț, zise Seivarden cu o condescendență aproape insesizabilă, pe care celălalt locotenent nu păru s-o perceapă, îmi cer iertare, dar eu nu beau. Am depus un jurământ.

Așa se proceda dacă cineva voia să facă penitență sau, din când în când, să practice abstinența în scopuri spirituale. Seivarden îi dădu sticla lui Amaat Trei, care o așeză pe masa decadei, apoi își luă locul lângă unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* care-și însoțise ofițerul.

— Admirabil! exclamă locotenentul Amaat. Ești mai bună decât mine.

Luă bolul cu ceai. Trei îi ceruse lui Kalr Cinci permisiunea să folosească cel mai bun serviciu de porțelan – împachetat în cabina mea din navă, fiindcă când avea grijă să nu se spargă ceva – ca s-o umilească pe locotenentul din *Sabia lui Atagaris* cu o demonstrație a statutului meu social. Cinci refuzase, sugerând ca Amaat Trei să facă exact invers, să-i servească pe locotenenți din serviciul emailat, vechi și ciobit. Ideea o tentase oarecum pe Trei, amintindu-i, ca și celorlalte membre ale echipajului, amenințarea venită din partea navei *Sabia lui Atagaris* în clipa în care intraserăm în sistem. Dar până la urmă politețea avusese câștig de cauză și astfel locotenentul Amaat își bea ceaiul fără să știe că trecuse pe lângă o insultă gravă.

— Seivarden e un nume demodat, zise ea cu o jovialitate care mi se păru falsă. Părinților tăi cred că le-a plăcut mult istoria.

Una dintre aliatele lui Anaander Mianaai, înainte ca aceasta să treacă dincolo de hotarele Radchului, avea numele de Seivarden.

— A fost un nume tradițional în familia mea, răspunse Seivarden cu răceală în glas.

Indignată, dar încântată în același timp de nedumerirea celuilalt locotenent – Seivarden nu-i spusese numele Casei și, cum aceasta nu mai exista, iar ea fiind separată de familie de aproximativ o mie de ani, Seivarden nu purta niciun fel de bijuterie care să-i indice apartenența la o familie. Și, chiar dacă ar fi purtat vreo bijuterie, acest locotenent n-ar fi recunoscut-o, atât de multe se schimbaseră de-a lungul anilor.

Locotenentul din *Sabia lui Atagaris* păru să nu observe că Seivarden vorbise la trecut.

— Mi-ai spus că ești din Inai. Ce provincie e asta?

— Outradch, răspunse Seivarden cu un zâmbet amabil.

Outradchul era cea mai veche provincie, de care majoritatea radchaienelor se simțeau la fel de apropiate ca și de Radch.

— Te întrebi, probabil, care-mi sunt legăturile de familie, continuă Seivarden, nu din dorința de a o ajuta pe locotenentul venit în vizită să evite o situație stânjenitoare, ci, mai degrabă, din nerăbdare. Sunt Seivarden Vendaai.

Celălalt locotenent se încruntă, încercând să-și amintească. Apoi se lumină la față.

— Ești căpitanul Seivarden!

— Întocmai.

Locotenentul izbucni în râs.

— Pentru numele lui Amaat, ce ghinion! După ce că te-au ținut înghețată timp de o mie de ani, pe urmă te-au mai și retrogradat și te-au trimis în *Mila lui Kalr*! Acum va trebui s-o iei de la capăt, zise ea și mai sorbi o gură de ceai. În cabina decadei noastre se fac tot felul de speculații. În primul rând, nu e normal ca un comandant de flotă să comande o astfel de navă. Ne întrebăm dacă nu cumva comandantul Breq o va trimite pe căpitanul Hetnys aici și va lua *Sabia lui Atagaris.* La urma urmei, nava noastră e mai rapidă și mai bine înarmată decât *Mila lui Kalr.*

Seivarden clipi des, apoi spuse pe un ton periculos de uniform:

— Nu subestima *Mila lui Kalr.*

— Haide, locotenent, n-am vrut să te ofensez. *Mila lui Kalr* e o navă excelentă pentru una din seria ei. Dar adevărul e că, dacă s-ar ajunge la o confruntare, *Sabia lui Atagaris* ar putea s-o

învingă foarte ușor. Ai comandant și tu o *Sabie,* știi cum stau lucrurile. Și, în plus, *Sabia lui Atagaris* dispune de unități ancilare. Niciun soldat uman nu e la fel de rapid și de puternic ca o unitate ancilară.

Amaat Trei, gata oricând să execute un ordin, nu se manifestă în niciun fel, deși pentru o fracțiune de secundă, m-am temut că ar putea sări asupra locotenentului din *Sabia lui Atagaris.* Nu m-ar fi deranjat prea mult (deși Seivarden s-ar fi văzut nevoită s-o mustre), dar Trei stătea chiar lângă unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care mai mult ca sigur, n-ar fi lăsat pe nimeni să-i facă vreun rău locotenentului. Și oricât de antrenată ar fi fost Amaat Trei, n-avea cum să-i facă față unei unități ancilare.

Seivarden, parcă mai liberă acum ca să-și exteriorizeze furia, puse jos bolul cu ceai, se îndreptă de spate și întrebă:

— A fost cumva o amenințare, locotenent?

— Pentru numele lui Amaat, bineînțeles că nu! exclamă locotenentul din *Sabia lui Atagaris,* sincer șocată că vorbele ei fuseseră răstălmăcite. A fost doar o constatare. Aici toți suntem în aceeași tabără.

— Oare? făcu Seivarden, strâmbând din buze, cu o furie și un dispreț aristocratic pe care nu le mai văzusem la ea de mai bine de un an. De-aia ne-ați atacat când am intrat în sistem, fiindcă suntem în aceeași tabără?

— Pentru numele lui Amaat! repetă celălalt locotenent, căznindu-se să pară descumpănită de reacția lui Seivarden. A fost o neînțelegere! De când s-au închis portalurile, trăim într-o tensiune continuă. Cât despre ce ți-am spus adineauri, te asigur că n-a fost cu intenție. N-am făcut decât să subliniez un fapt cât se poate de evident. Și e, într-adevăr, ceva neobișnuit ca un comandant de flotă să aibă doar o navă ca *Mila lui Kalr,* deși poate pe vremuri se practica acest lucru. Pe de altă parte, mi se pare absolut firesc să ne întrebăm dacă o vom pierde pe căpitanul Hetnys și ne vom supune direct ordinelor comandantului Breq.

Surprinzător, Seivarden se arătă și mai disprețuitoare.

— Comandantul Breq va proceda cum crede de cuviință. Dar ca să evităm și alte *neînțelegeri,* vreau să-ți spun clar și fără echivoc că, dacă mai amenințați nava asta, să vă așteptați la tot ce e mai rău.

Locotenentul din *Sabia lui Atagaris* repetă că nici nu se gândise la așa ceva, iar Seivarden zâmbi și schimbă subiectul.

•

În Stație, Basnaaid îi spunea locotenentului Tisarwat:

— N-am cunoscut-o pe sora mea. M-am născut după ce-a plecat. M-am născut *pentru că* a plecat. Pentru că trimitea bani acasă și, dacă ajungea ofițer, puteam face și eu ceva în viață. Ceva mai bun decât să fierb peștele și să mărunțesc legumele.

Părinții locotenentului Awn fuseseră bucătari.

— Ca Awn mi-am dorit să ajung. Ei îi voi fi tot timpul recunoscătoare. Sigur, părinții n-au spus niciodată, dar am simțit mereu că parcă nimic din ce făceau nu era pentru *mine,* doar pentru mine, ci *ea* era pe primul loc. Mesajele ei erau întotdeauna atât de calde și, bineînțeles, o veneram. Era un erou, prima din familia noastră care ajunsese *cineva*...

Râse scurt, mâhnit.

— Asta e. Ca și cum familia mea ar fi fost alcătuită numai din ființe neînsemnate.

Locotenentul Tisarwat aștepta într-o tăcere deloc potrivită pentru cei șaptesprezece ani ai săi.

— A fost mai rău după ce-a murit, continuă Basnaaid. Nu puteam să uit cât de mult mă deosebeam de ea, cât mi-ar fi trebuit să fiu egala ei. Până și în cazul prietenilor! Awer a fost atât de sus față de Elming, ai zice că nu fac parte din același univers. Ca să nu mai pomenesc de Mianaai.

— Iar acești prieteni îți ofereau diverse lucruri datorită surorii tale, nu fiindcă ai fi făcut ceva deosebit ca să le meriți, interveni Tisarwat.

Mă întrebam dacă Tisarwat își dăduse seama de ce se simțea atât de atrasă de Basnaaid. Poate că nu – în acest moment doar o asculta cu atenție, încerca s-o înțeleagă. Încântată că o poate ajuta. Că Basnaaid i se confesa.

— Awn n-a îngenuncheat *niciodată.*

Basnaaid nu părea să observe cât de ciudate erau cuvintele sau comportarea locotenentului Tisarwat, sau cât de matură se arăta ea, în comparație cu vârsta ei aparentă. Poate se obișnuise în ultimele zile.

— N-ar fi încercat așa ceva niciodată. Dacă-și făcea prieteni, și-i făcea pentru ceea ce era ea.

— Da, așa spunea și comandantul, întări Tisarwat.

Basnaaid nu comentă, iar cele două începură să discute despre alte lucruri.

•

Cu trei zile înainte de plecare, căpitanul Hetnys aduse vorba, în sfârșit, despre fiica lui Fosyf. Ședeam sub umbrar, cu ușile casei larg deschise în spatele nostru. Fosyf avea treabă la manufactură, iar Raughd era, bineînțeles, la casa muncitorilor. Sirix se refugiase pe o porțiune mai umbrită de pe malul lacului, chipurile ca să se uite la pești, eu însă bănuiam că voia să fie singură și să scape și de Opt, care tot timpul stătea în spatele ei. Eram doar eu și căpitanul Hetnys, plus unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* și Kalr Cinci în apropiere. Ne uitam la întinderea de stânci acoperite de umbră și mușchi, la creasta muntelui și la piscurile negre, brăzdate de gheață, de dincolo de ea. Clădirea principală era în stânga noastră, baia în față, aproape de ea, dar fără să afecteze peisajul, un capăt al peretelui din sticlă curbându-se spre noi. Chiar dacă soarele după-amiezii bătea cu putere, aerul de sub copaci și umbrar era umed și răcoros.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys. Permite-mi să vorbesc deschis.

Am înclinat din cap. Cât stătuserăm în casa lui Fosyf, căpitanul Hetnys nu amintise nici măcar o dată ce anume ne adusese aici, deși purtase zilnic dunga de doliu și spusese rugăciunile obligatorii.

— Comandant, m-am tot gândit la ce s-a întâmplat în Grădina Subterană. Și consider că n-am greșit când am dat acele ordine. Din păcate, lucrurile au luat-o razna și pentru asta îmi asum responsabilitatea.

În sinea lor, cuvintele erau sfidătoare, dar tonul era respectuos.

— Chiar așa, căpitane?

O mașină de teren apăru de după creasta muntelui. Fie o aducea pe Fosyf, care se întorcea de la manufactură, fie pe Raughd, care venea de la casa muncitorilor. Situația nu putea rămâne așa, chiar dacă nu reușeam să găsesc o soluție. Poate că nici nu exista o soluție.

— Da, comandant. Recunosc că m-am înșelat când am ordonat arestarea cetățeanului Sirix. Am presupus greșit că ea e

autoarea inscripției de pe perete, dar asta numai pentru că cealaltă alternativă era Raughd.

Întotdeauna am apreciat asta la un ofițer – disponibilitatea de a recunoaște că a greșit în clipa în care își dădea seama. Disponibilitatea de a insista că are dreptate, când era absolut sigură, chiar și dacă prin asta își periclita situația. Căpitanul Hetnys mă urmări serioasă și, mi s-a părut mie, puțin speriată de reacția mea. Puțin provocatoare. Doar puțin. Niciun ofițer radchaian nu-și sfida pe față superiorul, decât dacă era sinucigaș. M-am gândit la serviciul acela de ceai vechi, neprețuit. Vânzarea lui mai mult ca sigur era menită să acopere niște profituri ilegale. M-am gândit la numărul prea mare de morți printre cei care erau aduși în acest sistem. M-am întrebat, preț de o clipă, cum de puteau să coexiste aceste două trăsături în căpitanul Hetnys, pe de o parte curajul și integritatea, pe de alta disponibilitatea de a vinde viețile unor oameni de dragul profitului. M-am întrebat ce fel de ofițer ar fi fost dacă m-aș fi ocupat de formarea ei de când era proaspăt locotenent. Poate că la fel ca acum. Poate că nu. Poate că ar fi fost moartă deja, evaporată împreună cu restul echipajului în clipa în care Anaander Mianaai îmi străpunsese scutul termic în urmă cu douăzeci de ani.

Sau poate că nu. Dacă în Ors, pe Shis’urna, m-ar fi comandat locotenentul Hetnys, și nu locotenentul Awn, poate că acum aș fi eu însămi, *Răzbunarea lui Toren,* iar echipajul ar fi încă în viață.

— Știu că oricât de importantă ar fi această familie aici, pe Athoek, pentru tine nu înseamnă nimic, spuse căpitanul Hetnys, încurajată poate de faptul că nu-i răspunsesem. De la o distanță atât de mare, Raughd Denche se diferențiază foarte puțin de Sirix Odela.

— Dimpotrivă, am zis eu calmă. Eu văd o mare diferență între Raughd Denche și Sirix Odela.

În timp ce vorbeam, Raughd ieși agale din clădirea principală, în drum spre baie, cu o nonșalanță studiată.

— Ce vreau să spun e că, de la înălțimea lui Mianaai, Denche probabil nu se deosebește de alți supuși. Și știu ce se spune, că fiecare dintre noi are rolul său, misiunea sa, și că niciuna nu este mai importantă sau mai puțin importantă decât alta, că sunt doar diferite.

Auzisem și eu asta de multe ori. Ciudat cum „la fel de importante, doar diferite” părea că se traduce prin unele roluri „la fel de importante” mai demne de respect și plătite mai bine decât altele.

— Dar nu toți privim realitatea cu ochii tăi. Și-mi imaginez…, zise căpitanul Hetnys, ezitând o fracțiune de secundă – îmi imaginez că, dacă verișoarele tale au făcut vreo prostie sau vreo indiscreție specifice tinereții, n-au fost tratate foarte diferit de cum a fost tratată Raughd. Așa văd eu lucrurile, comandant.

Ridică mâinile acoperite de mănuși verzi, ca un îndemn pios la înțelegere. Dar tot ce era, era Amaat. Universul era Dumnezeu însuși, și nimic nu se putea întâmpla, nimic nu exista fără voia lui.

— Dar poate înțelegi de ce toți cei de aici o văd pe fiica lui Fosyf din această perspectivă și de ce ea însăși se crede egala unui comandant de flotă și verișoară a Stăpânei Radchului.

Aproape. Căpitanul Hetnys era pe *aproape.*

— Căpitane, eu cred că Raughd e o tânără cumsecade, bine-crescută, care în ultimele săptămâni a întreprins niște acțiuni nefericite, inexplicabile. Poate că sunt prea aspră cu cine nu se supune disciplinei militare cu care suntem noi obișnuite. Poate că fiica lui Fosyf chiar ți-a vorbit despre anumiți dușmani ai ei care mi-au șoptit acuzații la ureche, asmuțindu-mă pe nedrept asupra sa.

Căpitanul Hetnys se întunecă la față pentru o clipă, aproape ca o recunoaștere a faptului că aveam dreptate.

— Dar să ne oprim asupra acestor lucruri nefericite pe care le-a făcut. Au fost, de la început, rău intenționate. Menite să le facă rău locuitorilor Grădinii Subterane. Menite, căpitane, să-ți facă rău și ție. Să facă rău întregii Stații. Sigur, nu putea anticipa moartea translatorului Dlique, dar știa că unitățile ancilare sunt înarmate, știa câte griji îți faci în privința Grădinii Subterane.

Căpitanul Hetnys rămase tăcută, cu privirea plecată, cu mâinile goale, bolul cu ceai răcindu-se pe banca de lângă ea.

— Oamenii cumsecade și bine-crescuți nu se apucă să facă rău fără motiv.

Era clar, dacă o țineam tot așa, nu ajungeam nicăieri. Și mai voiam să aflu niște lucruri. Mă tot gândisem cum puteau fi scoase grupuri de oameni din sistem fără ca nimeni să afle.

— Portalul Fantomelor, am zis eu.

— Poftim? întrebă ea, nu chiar atât de ușurată de faptul că schimbam subiectul.

— Portalul terminus. N-ai întâlnit nicio navă acolo?

Era o ezitare? O schimbare a expresiei, dispărută înainte de a o vedea mai bine? Surpriză? Teamă?

— Nu, niciuna.

O minciună. Am vrut să mă uit la unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care stătea în poziție de drepți și tăcută lângă Kalr Cinci. Dar la o unitate ancilară nu aveam cum să surprind o reacție, fie ea și subtilă, la minciuna căpitanului. Iar privirea în sine mi-ar fi trădat gândurile. Adică îmi dădusem seama că era vorba de o minciună. Așa că am privit spre baie. Raughd Denche venea cu pași repezi dintr-acolo, pe același drum, cu o privire furioasă care ar fi băgat în sperieți orice servitoare i-ar fi ieșit în cale. M-am uitat și după camerista ei, dar spre surprinderea mea, am constatat că n-o urmase până la baie.

Căpitanul Hetnys o observă și ea pe Raughd. Clipi de câteva ori, se încruntă, apoi clătină din cap, ușor, de parcă ar fi vrut să nu aibă de-a face cu ceva anume. Poate cu furia evidentă a lui Raughd, poate cu mine.

— Comandant, zise ea privind spre baie. Cu permisiunea ta. Azi e foarte cald.

— Desigur, căpitane, am răspuns eu și am rămas pe loc.

Căpitanul Hetnys se ridică, se înclină și se îndepărtă, pășind hotărât pe pietrele acoperite de mușchi, spre baie. Unitatea ancilară porni repede pe urmele ei.

Traversă jumătate din curtea umbrită, verde-cenușie, și, când ajunse în fața capătului curbat al ferestrei de la baie, bomba explodă.

•

De douăzeci și cinci de ani nu mai fusesem martora unei scene de luptă. Sau cel puțin a unei scene de luptă în care explodează bombe. Însă fusesem o navă ticsită cu corpuri gata de război. Tocmai datorită obiceiului vechi de două mii de ani, fără niciun efort, aproape în clipa în care am văzut fulgerul pe fereastra băii și aproape instantaneu (sau după câteva clipe) cum geamul se face țăndări și cioburile zboară care-ncotro, am sărit în picioare, cu armura activată.

Credeam că unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* nu participase la nicio luptă, dar reacționă aproape la fel de rapid

ca mine, activându-și armura și plasându-se cu o viteză supraomenească între cioburi și căpitanul fără armură. Cea mai mare parte a cioburilor strălucitoare sfârtecară frunze și crengi din copacii care umbreau pietrele și se izbiră de unitatea ancilară, trântind-o la pământ, cu căpitanul Hetnys sub ea. O fracțiune de secundă mai târziu, alte cioburi, frunze și rămurele ricoșară, inofensiv, din armura mea. Imediat am gândit că, deși tocmai își activase armura, Kalr Cinci sigur nu pățise nimic.

— Dă-mi trusa medicală, i-am cerut eu.

După ce se conformă, am trimis-o după echipa medicală și după securitatea planetară, apoi m-am apropiat de căpitanul Hetnys ca să văd dacă mai era în viață.

Flăcările se prelingeau pe marginile ferestrei distruse. Cioburi mai mari și mai mici acopereau terenul din fața băii, pocnind sau trosnind sub pașii mei. Căpitanul Hetnys zăcea pe spate, într-o poziție nefirească, sub unitatea ancilară. O aripioară ciudată și diformă ieșea dintre omoplații unității ancilare, o bucată de sticlă, din câte mi-am dat eu seama, care se înfipsese în spatele ei înainte să-și activeze complet armura. Chiar dacă reacția unității ancilare fusese rapidă, n-o egalase pe a mea; în plus, și ea, și căpitanul Hetnys se aflaseră cu douăzeci de metri mai aproape de fereastră decât mine.

Am îngenuncheat lângă ele.

— Unitate ancilară, cât de grav e rănită căpitanul?

— Nu e nimic grav, răspunse căpitanul Hetnys, luând-o înaintea unității ancilare, și încercă să se întoarcă, s-o împingă de pe ea.

— Nu te mișca, i-am spus răstit în timp ce deschideam în grabă trusa medicală a lui Kalr Cinci. Unitate ancilară, raportează!

— Căpitanul Hetnys a suferit o comoție minoră, răni anfractuoase, o julitură și mai multe zgârieturi.

Armura îi distorsiona vocea și, chiar dacă vorbea cu lipsa de expresivitate specifică unităților ancilare, mi s-a părut că sesizez o oarecare tensiune.

— În rest, e bine, după cum a și spus.

— Ridică-te de pe mine, navă, zise căpitanul Hetnys iritată.

— Nu cred că poate, i-am zis eu. Are o bucată de sticlă înfiptă în coloana vertebrală. Dezactivează-ți armura, unitate ancilară.

Trusa medicală conținea un corectiv special, bun la toate, menit să încetinească sângerarea, să stopeze afectarea țesuturilor și, în general, să țină în viață persoana respectivă până ajungea la spital.

— Comandant, spuse unitatea ancilară. Cu tot respectul, căpitanul nu are armură și s-ar putea să mai fie o bombă.

— Dacă plecăm de aici, trebuie să te lăsăm să mori, am răspuns eu, deși eram sigură că fusese vorba doar de o singură bombă și că explozia avusese drept scop uciderea unei singure persoane, și nu măcelărirea celor din jur. Cu cât îți acord primul ajutor mai repede, cu atât te pot mișca mai repede din loc ca s-o scap pe căpitan de pericol.

În ciuda poziției și stării evidente de iritare, căpitanul Hetnys se încruntă și mai mult, privindu-mă de parcă aș fi vorbit într-o limbă pe care n-o mai auzise și pe care, desigur, n-o înțelegea.

Unitatea ancilară își dezactivă armura, dând la iveală tunica, îmbibată de sânge între omoplați, și ciobul mare de sticlă.

— Cât de adâncă e rana? am întrebat eu.

— E foarte adâncă, comandant, răspunse ea. Reparațiile vor lua ceva timp.

— Fără îndoială.

În trusa medicală era și o lamă cu care se putea tăia îmbrăcămintea din jurul rănilor. Am scos-o și am decupat bucata de material care-mi stătea în cale. Am aplicat corectivul pe spatele unității ancilare, cât mai aproape de locul în care pătrunsese ciobul, fără să-l ating și să agravez astfel rana. Corectivul accentuă hemoragia, dar în câteva momente (sau, în funcție de natura și amploarea rănilor, în câteva minute), situația avea să se stabilizeze și sângele să se coaguleze. Apoi unitatea ancilară putea fi mutată din loc fără probleme.

Între timp focul pusese stăpânire pe baie, alimentat de structura din lemn atât de frumos lucrată. Trei servitoare priveau de lângă clădirea principală, îngrozite. Altele ieșeau în fugă din casă, curioase să vadă ce s-a întâmplat. Kalr Cinci și o altă servitoare veneau în grabă spre noi, aducând un obiect mare și plat – nava o anunțase că era vorba de o rană la șira spinării. Raughd nu se vedea nicăieri.

Căpitanul Hetnys continua să mă privească lung, încruntată, de sub unitatea ancilară.

— Comandant, zise unitatea ancilară. Cu tot respectul, această rană e prea gravă ca să merite s-o reparați. Vă rog s-o duceți pe căpitan într-un loc sigur.

Vocea și fața îi erau, desigur, inexpresive, dar avea ochii în lacrimi, fie de durere, fie din altă cauză, nu-mi dădeam seama. Dar puteam ghici.

— Căpitanul tău e în siguranță, unitate ancilară. Liniștește-te.

Corectivul de pe spatele ei se limpezi de tot. Mi-am trecut ușor degetul înmănușat peste el. Nicio dungă, nicio pată. Kalr se lăsă în genunchi lângă noi și așeză scândura pe pământ – părea să fie tăblia unei mese. Servitoarea care apucase de celălalt capăt nu știa cum să umble cu cei care aveau răni la spate, așa că eu și Kalr Cinci am ridicat unitatea ancilară de pe căpitanul Hetnys. Căpitanul se ridică și ea și se uită la unitatea ancilară întinsă pe tăblie, tăcută și nemișcată, cu ciobul de sticlă înfipt în spate. Apoi se uită, la fel de încruntată, la mine.

— Căpitane, i-am zis eu în timp ce Kalr Cinci și servitoarea duceau cu grijă unitatea ancilară spre casă. Trebuie să purtăm o discuție cu gazda noastră.

Capitolul 16

Explozia a pus capăt restricțiilor impuse de doliu. Ne-am întâlnit în salonul din clădirea principală, cu o fereastră lată (care, desigur, oferea priveliște asupra lacului), cu mai multe bănci și scaune acoperite de pernuțe aurii sau albastru pal, cu măsuțe din lemn negru, cu pereții la fel de ornamentați, încărcați de volute complicate, pentru a căror întreținere probabil că nu era de ajuns o singură servitoare. Într-un colț, pe un suport, era un instrument masiv, cu coarde, pătrat, cu gâtul lung, pe care nu l-am recunoscut, fiind probabil din partea locului. Lângă el, pe un alt suport, era acel serviciu de ceai străvechi, în cutia lui, cu capacul scos, ca să aibă și mai mult efect.

Fosyf stătea în picioare, în mijlocul camerei, iar căpitanul se așezase pe un scaun din apropiere, la insistența ei. Raughd se plimba de colo-colo prin încăpere.

— Stai jos, Raughd, zise Fosyf cu o voce voit plăcută, dar fără să reușească să-și ascundă iritarea.

Raughd se așeză, încordată, cu spatele drept.

— A fost o bombă, nu încape îndoială, am spus eu. Nu una foarte mare, probabil furată de pe un șantier de construcții, dar cine a amplasat-o acolo i-a adăugat bucăți de metal care să-i schilodească sau să-i omoare pe cei care se nimereau prin preajmă.

Câteva dintre ele ajunseseră până la căpitanul Hetnys, dar fuseseră blocate de unitatea anciIară. La o fracțiune de secundă după ciobul de sticlă.

— Pe mine! strigă Raughd și se ridică în picioare, cu mâinile încleștate, începând din nou să măsoare încăperea cu pași mari. Pe *mine* mă viza! Știu cine e făptașul, nu se poate să fi fost altcineva!

— O clipă, cetățene, am intervenit eu. Probabil a fost furată de pe un șantier de construcții fiindcă, deși e ușor să găsești bucăți de metal, explozibilul e mult mai greu de procurat.

Foarte greu. Deși, cu hotărâre și ingeniozitate, se puteau găsi metode de a eluda orice restricție.

— Sigur, explozibilul nu e lăsat la voia întâmplării. Cine a făcut asta ori are acces la un depozit, ori cunoaște pe cineva care are acces. Presupun că așa îi putem da de urmă.

— *Dar eu știu cine e făptașul*! insistă Raughd și ar fi spus mai multe dacă medicul și magistratul din partea locului nu ar fi intrat chiar în acel moment.

Medicul se duse direct la căpitanul Hetnys.

— Căpitan, nu e de joacă, trebuie să te examinez ca să mă asigur că nu ești rănită.

Magistratul tocmai voia să mi se adreseze, însă i-am făcut semn să aibă răbdare.

— Medic, din fericire rănile căpitanului sunt minore. Dar unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* e grav rănită și are nevoie urgentă de tratament.

Medicul se îndreptă de spate, indignată.

— Ești cumva medic, comandant?

— Dar tu? i-am întors eu vorba.

Nu puteam să n-o compar cu medicul navei mele.

— Dacă te uiți la căpitanul Hetnys cu implanturile tale în funcțiune, o să-ți dai seama imediat că are doar niște tăieturi și julituri. Unitatea ancilară, care vede mult mai bine, a spus că nu-i nimic grav. Pe de altă parte, unitatea ancilară are un ciob lung de douăzeci și șase de centimetri înfipt în șira spinării. Cu cât o tratezi mai repede, cu atât mai bine.

— Comandant, răspunse medicul pe un ton la fel de glacial. Nu e nevoie să-mi dai lecții despre cum trebuie să-mi fac eu meseria. După o astfel de rană, perioada de recuperare este lungă și grea. Mă tem că cea mai bună soluție e să renunțăm la unitatea ancilară. Sunt sigură că asta o va deranja pe căpitanul Hetnys, dar sincer vorbind, e singurul lucru rezonabil.

— Medic, interveni căpitanul Hetnys, luându-mi-o înainte. Poate că cel mai bine e să tratezi unitatea ancilară.

— Cu tot respectul, căpitan, eu nu sunt la ordinele comandantului, eu fac ce știu mai bine, bazându-mă pe judecata și pregătirea mea medicală.

— Haide, medic, zise Fosyf, care rămăsese tăcută până acum. Și comandantul, și căpitanul vor să tratezi unitatea ancilară, iar căpitanul e dispus să se ocupe de recuperarea ei. Nu văd de ce n-ai trata-o…

Bănuiam că medicul, cum se obișnuia pe aici, nu lucra doar pentru plantația de ceai, ci era și clienta lui Fosyf. Bunăstarea ei depindea de Fosyf, prin urmare nu-i putea răspunde la fel cum îmi răspunsese mie.

— Dacă *insiști,* cetățene, spuse ea, și se înclină ușor.

— Nu te deranja, am zis eu. Cinci.

În tot acest timp Kalr Cinci stătuse tăcută, în poziție de drepți, lângă ușă, gata să-mi îndeplinească ordinele.

— Caută un medic ca lumea în oraș și adu-l rapid aici ca să se ocupe de unitatea ancilară.

Desigur, o intervenție imediată ar fi fost mult mai eficientă, dar nu aveam deloc încredere în acest medic. Nici nu era de mirare că muncitorii de pe plantație preferau să moară decât să fie văzuți de ea. Regretam că medicul din navă nu era cu noi.

— Am înțeles, zise Cinci, făcu stânga-mprejur și dispăru pe ușă.

— Comandant, începu medicul. Am spus că voi…

I-am întors spatele și m-am adresat magistratului, înclinându-mă spre ea.

— Încântată să te cunosc, deși din păcate, în împrejurări nefericite.

Magistratul se înclină, cu o privire piezișă spre medic și zise:

— Plăcerea e de partea mea, comandant. Am ajuns atât de repede pentru că tocmai veneam aici să-mi prezint omagiile. Și să-mi exprim părerea de rău pentru pierderea pe care ai suferit-o.

Am încuviințat din cap.

— După cum spuneai când am intrat în cameră, îl putem găsi pe cel care a fabricat bomba căutând sursa materialelor care au servit la fabricarea ei. Forțele de securitate examinează chiar în acest moment ce a mai rămas din baie. Mare pierdere, zise magistratul și privi din nou spre cetățeanul Fosyf.

— Fiica mea a scăpat nevătămată, zise Fosyf. Asta contează cel mai mult.

— Bomba era pentru mine! strigă Raughd, care spumega de furie. Știu cine e făptașul! Nu-i nevoie să mai căutați nimic!

— Cine e, cetățene? am întrebat eu.

— Queter. Queter e făptașul. Dintotdeauna m-a urât.

Numele era valskaayan.

— E unul dintre muncitori? am întrebat eu.

— Lucrează în manufactură, are în grijă mașinile de uscat, răspunse Fosyf.

— Atunci am să trimit…, începu magistratul.

— O clipă, magistrat, am intervenit eu. Dintre oamenii pe care i-ai adus cu tine vorbește vreunul delsiga?

— Doar câteva cuvinte, nu mai mult, comandant.

— Din întâmplare, eu vorbesc delsiga fluent, am adăugat.

Petrecusem zeci de ani pe Valskaay, dar n-am mai spus și asta.

— Așteaptă până cobor la casa muncitorilor și vorbesc cu cetățeanul Queter ca să văd ce pot să aflu de la ea.

— Vă pierdeți timpul, ce să mai aflați? insistă Raughd. Sigur e ea. Întotdeauna m-a urât.

— De ce? am întrebat eu.

— Crede că am corupt-o pe sora ei mai mică. Oamenii ăia au niște idei de te doare capul.

M-am întors din nou spre magistrat.

— Magistrat, lasă-mă să mă duc singură la casa muncitorilor și să vorbesc cu cetățeanul Queter. Între timp, oamenii tăi pot încerca să dea de urma explozibilului.

— Să-ți dau câțiva însoțitori, comandant, spuse magistratul. E riscant să arestezi o persoană de una singură, cu atâția valskaayeni în jur – sigur ai nevoie de ajutoare.

— Nu e nevoie. Nu-mi trebuie niciun ajutor și nu mă tem pentru siguranța mea.

Magistratul clipi de câteva ori și se încruntă, abia vizibil.

— Dacă spui tu…

•

Am pornit pe jos spre casa muncitorilor, deși Fosyf mă îndemnase să-i folosesc mașina de teren. Era apusul soarelui, iar câmpurile erau pustii. Din casă nu răzbătea niciun zgomot, nimeni nu era pe afară, nicio mișcare. Dacă n-aș fi știut nimic despre ea, aș fi crezut că e abandonată. Toată lumea era, probabil, înăuntru. Și așteptau să vină cineva – Fosyf, securitatea planetară, magistratul districtului. Sigur era și un valskaayan care stătea la pândă.

Ajunsă aproape de casă, am deschis gura, am tras adânc aer în piept și am început să cânt:

Eu sunt soldatul

Atât de lacom, atât de însetat de cântece.
Atât de multe-am înghițit, încât acum încep să dea pe dinafară,
Țâșnesc pe la colțurile gurii
Și își iau zborul, înnebunite de libertate.

Ușa de la intrare se deschise și apăru observatorul care cânta acele cuvinte în prima dimineață când trecusem în fugă pe lângă muncitorii care culegeau ceai. Am zâmbit la vederea ei și, pe măsură ce mă apropiam de ea, m-am înclinat.

— Voiam să te felicit pentru felul în care ai cântat, i-am zis eu în delsigă. Foarte frumos. L-ai compus pe moment sau mai demult? Sunt curioasă – oricum, m-ai impresionat mult.

— E doar un cântec pe care-l cântam pur și simplu, radchaianule, răspunse ea.

Radchaian însemna doar „cetățean”, dar știam că, în gura unui valskaayan, care vorbea desliga, pe tonul acela, cuvântul era o insultă voalată. Cuvânt de care nu mă puteam lega fiindcă, la urma urmei, fusese folosit conform regulilor.

I-am dat de înțeles că nu mă deranjează răspunsul ei.

— Dacă nu ți-e cu supărare, am venit aici ca să vorbesc cu Queter. Doar ca să vorbesc. Și am venit singură.

Aruncă o privire peste umărul meu, cu toate că mă văzuse de sus și știa că nu mă însoțea nimeni. Se întoarse în tăcere și intră în casă. Am urmat-o, închizând cu grijă ușa după mine.

N-am întâlnit pe nimeni în drum spre celălalt capăt al casei, spre bucătărie, care era la fel de mare ca a lui Fosyf, dar în timp ce bucătăria lui Fosyf era plină de vase care străluceau de curățenie și de șiruri de congelatoare și dulapuri suspendate, aceasta era pe jumătate goală: câteva plite, o chiuvetă. Un morman de haine boțite îngrămădite într-un colț, decolorate și pătate, fără îndoială salopete trecute prin mai multe mâini și modificate. Un șir de butoaie lipite de un perete în care eram aproape sigură că fermenta ceva. Vreo șase persoane ședeau în jurul unei mese și beau bere. Observatorul îmi făcu semn să intru, apoi plecă fără să scoată un cuvânt.

Una dintre persoanele de la masă era bătrânul care-mi vorbise în ziua sosirii aici. Care schimbase cântecul când văzuse că suntem în doliu.

— Bună seara, bunicule, am salutat eu și m-am înclinat în fața ei.

Dat fiind că trăisem atât de mult în Valskaay, eram destul de sigură că alesesem bine genul – cerut de limba pe care o vorbeam.

Mă privi zece secunde și luă o gură de bere. Toate celelalte persoane se uitau în altă parte – la masă, în podea, la peretele din fața lor.

— Ce dorești, radchaianule? întrebă ea într-un târziu, chiar dacă eram convinsă că știa de ce eram acolo.

— Aș vrea să vorbesc cu Queter, bunicule, dacă se poate.

Bunicul nu spuse nimic, se gândi o clipă și se întoarse spre persoana din stânga ei.

— Nepoată, spune-i lui Queter să vină aici.

Nepoata șovăi, păru că vrea să se împotrivească, dar se răzgândi, evident nemulțumită de alegerea ei. Se ridică și părăsi bucătăria fără să se uite la mine.

Bunicul indică un scaun gol.

— Ia loc, soldat.

M-am așezat. Toți cei de la masă priveau în continuare în altă parte. Am bănuit că, dacă bunicul le-ar fi spus să plece, ar fi fost prea fericiți s-o tulească afară.

— După accent se pare că ai învățat delsiga în Vestris Cor, constată bunicul.

— Așa e. Am petrecut ceva timp acolo. Și în Districtul Surimto.

— Eu sunt din Eph, zise bunicul cu amabilitate, ca și cum vizita mea era doar de curtoazie. N-am fost niciodată în Vestris Cor și nici în Surimto. Îmi închipui că s-au schimbat multe pe acolo, acum că voi, radchaienii, sunteți la conducere.

— În unele privințe, da. Dar n-am mai călcat de mult pe acolo.

Queter poate fugise sau nu voia să vină. Sosirea mea aici și abordarea neprotocolară aveau riscurile ei.

— Câți valskaayeni ai ucis cât ai stat acolo, radchaianule?

Nu întrebase bunicul, d una dintre cele care stăteau la masă, a cărei furie și resentiment erau mai puternice decât teama față de mine.

— Destui, am răspuns eu calmă. Dar n-am venit aici ca să ucid pe cineva. Sunt singură și neînarmată.

Am ridicat mâinile înmănușate deasupra mesei, cu palmele în sus.

— E doar o vizită de curtoazie? întrebă aceeași persoană, cu vocea plină de sarcasm.

— Din păcate, nu.

— Cred că ești prea tânără ca să fi participat la anexare, copilă, zise bunicul, încercând să dirijeze conversația într-o zonă care să nu fie atât de periculoasă.

Am înclinat ușor din cap, respectuoasă.

— Sunt mai în vârstă decât par, bunicule.

Mult, mult mai în vârstă. Dar cei de aici nu aveau cum să știe.

— Ești foarte politicoasă, spuse bunicul. Bravo.

— Mama îmi spunea că soldații care i-au ucis familia erau și ei foarte politicoși, spuse furioasă persoana care vorbise mai devreme.

— Îmi pare rău, am zis eu pe fondul tăcerii încordate cu care îi fusese întâmpinată remarca. Sunt conștientă că și dacă ți-aș garanta că nu eu i-am ucis, nu ți-ar ajuta cu nimic.

— Nu i-ai ucis tu. Nu s-a întâmplat în Surimto. Dar ai dreptate, nu mă ajută cu nimic, spuse ea, își împinse scaunul în spate și se uită la bunic. Îmi cer scuze. Am treabă.

Bunicul îi făcu semn că poate pleca, iar ea se conformă. În timp ce ieșea pe ușă, intră altcineva. Avea în jur de douăzeci de ani, una dintre tinerele pe care le văzusem la umbra arborelui în ziua în care sosisem. Trăsăturile ei sugerau că, genetic, se înrudea cu bunicul, deși avea pielea mai măslinie. Ochii și părul foarte cârlionțat, pe care și-l strânsese și acoperise cu un batic verde strident, erau mai deschise la culoare. Iar după cum își ținea umerii și după tăcerea de gheață care se lăsase la intrarea ei, era persoana pentru care venisem aici.

M-am ridicat în picioare.

— Domnișoară Queter, am zis eu și m-am înclinat.

Nu spuse nimic, nu făcu nicio mișcare.

— Vreau să-ți mulțumesc că te-ai hotărât să nu mă ucizi, am adăugat.

Tăcere, atât din partea bunicului, cât și din partea celorlalți de la masă. M-am întrebat dacă holurile erau pline de oameni care trăgeau cu urechea sau dacă toată lumea fugise, se ascunsese într-un loc sigur, până la plecarea mea.

— Ia loc, te rog.

Nu răspunse.

— Ia loc, Queter, zise bunicul.

— Nu vreau, răspunse Queter, își încrucișă brațele pe piept și mă privi lung. Aș fi putut să te ucid, radchaianule. Probabil ai fi meritat, dar Raughd merita și mai mult.

Am ridicat din umeri, resemnată, și m-am așezat pe scaun.

— Înțeleg că ți-a amenințat sora…

O privire derutată îmi spuse că greșisem.

— Fratele, am zis apoi. E teafăr?

Queter ridică din sprânceană și își lăsă capul pe o parte.

— Salvatoarea celor neajutorați, spuse ea pe un ton acid.

— Queter, o avertiză bunicul.

Am ridicat o mână, cu palma spre ea – pentru majoritatea radchaienelor gestul ar fi părut nepoliticos, dar pentru un valskaayan avea o altă semnificație. *Ușurel. Calm.*

— Nu face nimic, bunicule. Eu sunt de partea dreptății.

O exclamație de surprindere din partea unei persoane de la masă, înăbușită rapid. Ceilalți se prefăcură că n-o auziseră.

— Cetățeanului Raughd îi plăcea să-ți chinuiască fratele. Îi merge mintea, în unele privințe. Știa că vei face orice ca să-l protejezi. Știa și că ai cunoștințe de tehnică. Că, dacă reușea să fure o cantitate de explozibil de pe un șantier de construcții și-ți dădea instrucțiunile de folosire, vei fi în stare să le pui în practică. Dar bănuiesc eu, nu și-a dat seama că vei adăuga ceva și de la tine. Bucățile de metal au fost ideea ta, nu?

Nu aveam nicio dovadă, doar semnele repetate care-mi spuneau că Raughd rareori întorcea un lucru pe toate fețele. Expresia lui Queter rămase neschimbată.

— Și nu s-a gândit că vei folosi bomba împotriva ei, și nu a mea.

Cu capul lăsat pe o parte, Queter întrebă pe un ton la fel de sardonic:

— Nu vrei să știi cum am procedat?

Am zâmbit.

— Stimată Queter. Aproape toată viața m-am aflat printre oameni care erau foarte convinși că universul ar fi mult mai bun în absența mea. Tare mă îndoiesc că ai vreo surpriză pentru mine. Dar apreciez priceperea ta și, dacă n-ai fi calculat greșit momentul declanșării doar cu câteva secunde, planul ți-ar fi reușit. Talentele tale se irosesc aici.

— Daa, mai mult ca sigur, răspunse ea cu o voce și mai tăioasă, dacă așa ceva era posibil. Aici n-am de-a face decât cu *sălbatici superstițioși.*

Ultimele două cuvinte le rosti în radchaiană.

— Informațiile de care ai nevoie ca să fabrici așa ceva nu sunt disponibile, am continuat eu. Dacă le-ai fi căutat, ți s-ar fi interzis accesul și, foarte posibil, ai fi atras atenția securității planetare. Dacă ai fi urmat școala aici, ai fi învățat să reciți pasaje din scriptură, o parte din istorie, periată bine, și cam atât. Raughd știa doar că explozibilul poate ucide. Tu singură ai descoperit ce și cum.

Poate se gândise la asta cu mult înainte ca Raughd s-o abordeze.

— Să sortezi frunzele de ceai și să repari mașinile din manufactură! Probabil că erai plictisită de moarte. Dacă ai fi dat examenul, cei de acolo sigur te-ar fi trimis într-un loc în care să-ți folosești aptitudinile cu folos, unde n-ai fi avut timp și nici ocazia să te gândești la ceva rău.

Queter strânse din buze și trase aer în piept ca și cum ar fi vrut să spună ceva.

— Și n-ai mai fi fost aici ca să-l protejezi pe fratele tău, i-am luat-o eu înainte, întărind ironia situației cu un gest elocvent.

— Ai venit să mă arestezi? întrebă Queter fără să se miște, fără ca fața ei să trădeze tensiunea care o silise să pună întrebarea, ghicită doar în voce.

Bunicul, și cei din jurul mesei, înlemniseră, de-abia îndrăznind să respire.

— Da.

Queter își lăsă brațele jos. Își încleștă pumnii.

— Ești atât de *civilizată.* De *politicoasă.* Atât de *curajoasă* ca să vii aici singură, știind că niciuna dintre noi nu va îndrăzni să te atingă. E atât de ușor să fii astfel când toată puterea e de partea ta.

— Ai dreptate.

— Atunci să mergem! zise ea și își încrucișă din nou brațele pe piept, cu pumnii încleștați.

— Mda, am făcut eu calmă. Aș adăuga că am venit pe jos până aici, iar acum cred că plouă. Sau am pierdut șirul zilelor?

Niciun răspuns, aceeași tăcere încordată a celor din jurul mesei și privirea hotărâtă, cruntă, a lui Queter.

— Și am vrut să te întreb ce s-a întâmplat. Ca să fiu sigură că nu se face o nedreptate.

— Vai de mine! strigă Queter, ajunsă la capătul răbdării. Tu ești dreptatea, bunătatea întruchipată… Între voi și fiica lui Fosyf nu-i nicio diferență, adăugă ea în radchaiană. Toți sunteți la fel! Luați tot ce poftiți sub amenințarea armei, ucideți, violați și furați, și spuneți că *aduceți civilizația.* Și ce înțelegeți prin civilizație? Recunoștința noastră că ne ucideți, că ne violați și furați de la noi? Spuneai că ești de partea dreptății. Ce dreptate e asta, să fim tratați cum aveți voi chef, să fim condamnați fiindcă încercăm să ne apărăm?

— Recunosc, tot ce spui e adevărat.

Queter clipi de câteva ori, șovăind, surprinsă probabil că-i dădeam dreptate.

— Și-ai venit ca să ne faci dreptate cu voia Stăpânei, nu? Ca să ne aduci mântuirea, nu? Iar noi ar trebui să-ți cădem la picioare și să-ți înălțăm cântece de slavă? Știm noi care-i dreptatea voastră, știm noi care-i mântuirea voastră, indiferent de cum le-ați ambala.

— Dreptate nu pot să vă fac, Queter. Dar te pot aduce în fața magistratului ca să-i explici de ce-ai făcut ceea ce-ai făcut. Nu că ți-ar fi de prea mare folos. Ai știut, din clipa în care Raughd Denche ți-a spus ce are în gând, că aici vei ajunge, că nu ai de ales. Fiica lui Fosyf a fost prea sigură de istețimea ei ca să-și dea seama cum se va sfârși totul.

— La ce bun, radchaianule? întrebă Queter sfidătoare. Nu știai că suntem niște fățarnici, niște mincinoși? Dușmănoși, când ar trebui să fim docili și recunoscători? Că bruma de inteligență pe care o avem noi, sălbaticii superstițioși, e doar viclenie? Bineînțeles că voi minți. Aș putea spune o minciună pe care mi-ai sugerat-o chiar tu, fiindcă și tu o urăști pe fiica lui Fosyf. Și pe mine, mai ales pe mine. În timpul grevelor – favorita ta samiră bănuiesc că ți-a povestit despre greve…

Am încuviințat din cap.

— Bănuiesc că ți-a spus cum ea și verișoarele ei ne-au educat cu noblețe, cum ne-au vorbit despre nedreptatea care ni s-a făcut, cum ne-au învățat să ne organizăm și cum ne-au îndemnat să acționăm? Fiindcă singuri n-ar fi fost *posibil* să facem aceste lucruri.

— Chiar și ea a fost reeducată mai târziu și, în consecință, nu poate vorbi direct despre asta. Pe de altă parte, cetățeanul Fosyf mi-a spus exact ce-mi spui tu acum.

— Nu, zău! Ți-a spus și că mama mea a murit în timpul grevelor? Ba bine că nu! Ți-a spus, probabil, despre cât de frumos se poartă cu noi, cât de înțelegătoare a fost, hotărând să nu aducă soldați care să tragă în noi în timp ce stăteam pe loc.

Queter n-ar fi putut să aibă mai mult de zece ani când se întâmplase.

— Nu-ți promit că magistratul te va asculta, dar îți dau șansa să vorbești.

— Și pe urmă? întrebă bunicul. Ce se va întâmpla, soldat? De mic copil am fost învățată să iert și să uit, dar lucrurile astea sunt greu de uitat, pierderea părinților, a copiilor și a nepoților.

Expresia ei era neschimbată, hotărârea nestrămutată, doar vocea îi tremură ușor la ultimele cuvinte:

— Suntem totuși oameni. Nu putem ierta chiar totul.

— În opinia mea, se pune prea mare preț pe iertare. Într-adevăr, sunt momente și locuri în care se impune. Dar nu și atunci când ți se cere să ierți doar ca să-ți păstrezi locul. Cu ajutorul lui Queter o pot muta de aici pe Raughd pentru totdeauna. Și, dacă-mi stă în putere, voi încerca să fac mai mult pentru voi.

— Zău? zise o altă persoană de la masă, care tăcuse până acum. Bani pe măsura muncii depuse? Poți obține așa ceva, soldat?

— Nu numai asta! interveni Queter. Mâncare ca lumea, pentru care să nu ne îndatorăm.

— Și un preot, propuse cineva. Un preot pentru noi și unul pentru recalcitranți, sunt câțiva pe domeniul de alături.

— Li se spune *învățători,* nu preoți, zise bunicul. De câte ori să vă repet?

Recalcitrant era o insultă. Dar, înainte de a le lămuri, bunicul îmi spuse apăsat:

— N-ai cum să-ți onorezi astfel de promisiuni. N-ai cum s-o scapi pe Queter.

— De asta nici nu fac promisiuni, iar Queter s-ar putea să iasă din asta mai bine decât sperăm noi. Oricum, voi face tot ce pot, chiar dacă nu e mult.

— Mda, făcu bunicul după câteva clipe de tăcere. Mda. Atunci cred că ar fi cazul să te invităm la cină, radchaianule.

— Cu mare plăcere, bunicule.

Capitolul 17

Am pornit împreună cu Queter spre casa lui Fosyf înainte de răsăritul soarelui, când aerul era încă umed și mirosea a pământ reavăn. Queter mergea cu pași mari, nerăbdătoare, cu spatele drept și brațele încrucișate pe piept, luând-o mereu înainte și apoi oprindu-se ca s-o ajung din urmă, de parcă de-abia aștepta să sosească la destinație, iar eu mă încăpățânam s-o întârzii. Câmpurile și munții erau tăcuți și acoperiți de umbre. Queter nu avea chef de vorbă. Am tras aer în piept și am început să cânt, într-o limbă pe care, eram sigură, nimeni de aici n-o înțelegea.

Aducerea-aminte e o gaură neagră.
Tot ce s-a prins în ea e bun pierdut, dar e mereu acolo.

Era cântecul pe care decada Bo a lui Tisarwat îl cântase în cabina ei. *O*, *copacule*! Bo Nouă tocmai îl cântase, deasupra, în Stație.

— Mda, ăsta a scăpat, zise Queter, care era înaintea mea cu un metru, fără să se uite înapoi.

— Și va scăpa din nou, am zis eu.

Se opri și mă așteptă s-o ajung din urmă. Dar tot nu întoarse capul spre mine.

— Ai mințit, desigur, spuse ea, și o luă din loc. N-ai să mă lași să vorbesc cu magistratul și nimeni nu va crede ce am de spus. Dar tot e bine că n-ai venit cu soldații după tine. Oricum, nimeni nu va avea încredere în cuvintele mele. Voi intra pe mâna securității planetare sau poate voi fi ucisă, dacă e vreo diferență, dar fratele meu va rămâne tot aici. Cum va rămâne și Raughd.

Scuipă după ce rosti numele.

— O să-l iei cu tine? mă întrebă apoi.

— Pe cine?

Întrebarea mă luase prin surprindere, de asta n-o înțelesesem.

— Pe fratele tău?

Vorbeam tot în delsigă.

— Da! răspunse ea nerăbdătoare, la fel de furioasă. Pe fratele meu.

— Nu înțeleg.

Cerul pălise și se luminase, dar pe unde mergeam noi era tot umbră.

— Te temi că-l voi lua cu mine sau vrei să-l iau cu mine?

Nu răspunse.

— Sunt militar, Queter, trăiesc într-o navă militară.

Nu aveam nici timp și nici cu ce să am grijă de copii, resursele erau la limită chiar și pentru cei maturi.

Queter scoase un strigăt exasperat.

— N-ai vreun apartament pe undeva, și servitoare? N-ai *însoțitori*? N-ai zeci de oameni care să-ți îndeplinească toate poftele, să-ți facă ceai, să-ți îndrepte gulerul și să-ți presare flori în cale? Nu se poate să n-ai loc pentru încă unul.

— Asta vrea fratele tău?

După câteva clipe în care n-am primit niciun răspuns, am adăugat:

— Bunicul n-ar suferi să vă piardă pe amândoi?

Se opri brusc și se răsuci pe călcâie, spre mine.

— Crezi că ne cunoști, dar nu înțelegi *nimic.*

Am dat să-i spun că ea nu înțelegea nimic. Că nu trebuia să răspund de toți copiii amărâți de pe planetă. Că nu aveam niciun amestec în tot ce se petrecuse. Stătea acolo, încordată, încruntată, așteptând un răspuns.

— Crezi că fratele tău e vinovat? Fiindcă n-a opus rezistență, fiindcă te-a adus în situația asta?

— Da, sigur! N-are nimic de-a face cu faptul că *tu,* o persoană atât de civilizată, ai adus-o pe Raughd Denche aici. Știai destule despre fiica lui Fosyf ca să-ți dai seama ce s-a întâmplat, știai destule despre ea ca să-ți dai seama cum ne trata. Dar ai găsit de *cuviință* să intervii de-abia atunci când o radchaiană a fost cât pe-aici să-și piardă viața. Și, după ce pleci, iar fiica și mama rămân *tot aici,* n-ai de ce să-ți mai faci griji.

— Nu din cauza mea s-au întâmplat toate astea, Queter. Și nu pot îndrepta toate nedreptățile peste care dau, oricât de mult mi-aș dori.

— Bineînțeles că nu poți, zise ea cu un dispreț dublat de sarcasm. Le îndrepți doar pe cele care-ți afectează interesele.

Se întoarse și porni din nou la drum.

Dacă aș fi avut obiceiul să înjur, aș fi făcut-o acum.

— Câți ani are fratele tău?

— Șaisprezece, răspunse ea cu același sarcasm. L-ai putea lua din locul ăsta îngrozitor ca să-l duci acolo unde e *civilizația adevărată.*

— Queter, n-am decât nava și un loc în Stația Athoek, unde o să stau o vreme. Am soldați care au grijă de mine și chiar îmi fac ceai, dar n-am o suită întreagă. Iar ideea ta cu florile e atrăgătoare, dar ar fi prea mare deranjul. Îmi pare rău, n-am unde să-l țin pe fratele tău. Am să-l întreb totuși dacă vrea să plece de aici și, dacă vrea, am să-l ajut cât pot.

— Ba nu, spuse ea, fără să se întoarcă și continuând să meargă. Știi măcar…

Mi-am dat seama după cum îi suna vocea că mai avea puțin și începea să plângă.

— Îți poți imagina cum e să știi că, orice ai face, nu poți schimba nimic? Că nimic din ce faci nu-i poate proteja pe cei pe care-i iubești? Că tot ce faci este pur și simplu inutil?

Puteam să-mi imaginez.

— Și totuși, te străduiești s-o faci.

— Fiindcă sunt o sălbatică superstițioasă, spuse ea, plângând acum. Nimic din ce fac nu va schimba ceva. Dar pe tine o să te fac să *vezi* adevărul în față. O să te fac să vezi ce rău ai făcut și, dacă ai să întorci privirea, dacă ai să susții vreodată că ai procedat corect, cum se cuvine, să știi că te vei minți cu nerușinare.

— Stimată Queter, ești prea idealistă și prea tânără ca să știi cât de ușor se pot amăgi oamenii.

Între timp, piscurile munților se luminaseră și ne apropiaserăm de creastă.

— Eu oricum o să încerc.

— Sunt sigură, am spus și restul drumului l-am parcurs în tăcere.

•

Ne-am oprit mai întâi la casa mai mică. Queter refuză să bea ceai sau să mănânce, rămânând lângă ușă, cu brațele încrucișate.

— Nu cred că cei din casa principală s-au trezit, i-am spus eu. Scuză-mă o clipă, vreau să mă schimb și să mă ocup de câteva lucruri, pe urmă mergem acolo ca să-l așteptăm pe magistrat.

Ridică din umeri, semn că n-o interesează ce fac sau ce nu fac.

Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* era în camera de zi a căpitanului Hetnys, întinsă cu fața în jos pe tăblia de pe podea. Un strat gros și negru de corectiv îi acoperea spatele. M-am ghemuit lângă ea.

— Unitate ancilară, am șoptit eu în caz că dormea și ca să nu o deranjez pe căpitanul Hetnys.

— Comandant, răspunse ea.

— Te simți mai bine? Ai nevoie de ceva?

Mi s-a părut că ezită o fracțiune de secundă înainte să răspundă:

— Nu mă doare nimic, iar Kalr Cinci și Kalr Opt m-au ajutat mult… Mulțumesc.

— Te rog să le spui dacă ai nevoie de ceva. Acum mă duc să mă schimb și pe urmă urc la casa principală. Cred că va trebui să plecăm înainte de miezul nopții. Ce zici, reziști să te mutăm din loc?

— Da… Comandant, pot să te întreb ceva?

— Desigur, navă.

— De ce-ai chemat medicul?

Acționasem fără să mă gândesc prea mult la motiv. Făcusem ceea ce, pe moment, mi se părea a fi corect și ceea ce trebuia făcut.

— Fiindcă m-am gândit că nu vrei să stai prea departe de căpitanul tău. Și nu văd de ce am irosi o unitate ancilară.

— Cu tot respectul, comandant, dacă portalurile nu se deschid cât de curând, acest sistem are un număr limitat de corective speciale. Iar eu am câteva rezerve în magazie.

Rezerve. Ființe umane în stare de anabioză, așteptând să moară.

— Ai fi preferat să las acest segment să fie casat?

Trei secunde de tăcere.

— Nu, comandant. N-aș fi preferat.

Ușa se deschise și în pragul ei apăru căpitanul Hetnys, pe jumătate îmbrăcată, arătând de parcă tocmai se trezise.

— Comandant, zise ea puțin surprinsă.

— Verificam starea unității ancilare. Scuze dacă te-am trezit, am spus eu și m-am ridicat în picioare. De îndată ce mă schimb

și mănânc ceva, urc la casa principală ca să mă întâlnesc cu magistratul.

— Comandant, ai găsit făptașul? întrebă căpitanul Hetnys.

— Da, am răspuns eu scurt, fără să dau explicații.

Însă nici ea nu le ceru.

— Cobor și eu în câteva minute, cu bunăvoința ta.

— Desigur, căpitane.

•

Queter stătea tot lângă ușă când am coborât la parter. Sirix ședea la masă, cu o bucată de pâine și un bol de ceai în față.

— Bună dimineața, comandant, zise ea când mă văzu. Aș dori să te însoțesc.

Queter pufni.

— De acord, cetățene, am răspuns eu, am luat o bucată de pâine și mi-am umplut un bol cu ceai. Trebuie să vină și căpitanul Hetnys.

Căpitanul Hetnys coborî câteva minute mai târziu. Nu-i spuse nimic lui Sirix, îi aruncă o privire scurtă lui Queter, apoi întoarse capul. Se apropie de bufet și își turnă ceai.

— Kalr Opt rămâne aici ca să aibă grijă de unitatea ancilară, am hotărât eu, după care m-am adresat lui Queter în radchaiană: Cetățene, ești sigură că nu vrei nimic?

— Nu, mulțumesc *foarte* frumos, cetățene.

Vocea lui Queter era sarcastică și plină de amărăciune.

— Cum dorești, cetățene.

Căpitanul Hetnys mă privi lung, sincer uluită.

— Comandant..., începu ea.

— Căpitane, am zis eu, luându-i-o înainte. Mănânci ceva sau mergem?

Am înghițit ultima bucățică de pâine. Sirix terminase de mâncat.

— Cu permisiunea ta, o să beau ceaiul pe drum.

Am încuviințat din cap, am golit bolul de ceai și am ieșit pe ușă fără să mă uit dacă ceilalți mă urmau.

•

O servitoare ne conduse în aceeași cameră de zi albastră-aurie în care ne întâlniserăm cu o zi înainte. Între timp, soarele era aproape deasupra munților, iar lacul, văzut pe fereastră, se făcuse argint viu. Căpitanul Hetnys se așeză pe un scaun, iar Sirix alese altul, cu precauție, la trei metri de ea. Cinci își ocupă

poziția obișnuită, lângă ușă, iar Queter rămase sfidătoare în mijlocul încăperii. M-am apropiat de instrumentul cu coarde ca să-l văd mai bine. Avea patru coarde, fără taste, iar corpul din lemn era încrustat cu sidef. M-am întrebat cum ar fi putut să sune. Dacă aveai nevoie de arcuș, dacă îți plimbai degetele peste coarde sau doar le ciupeai.

Magistratul districtului își făcu apariția.

— Comandant, ne-ai pus pe jar, ai venit atât de târziu. Dar soldatul tău ne-a asigurat că nu ți s-a întâmplat nimic.

M-am înclinat.

— Bună dimineața, magistrat. Îmi pare rău că ți-am dat dureri de cap. A început să plouă când ne-am hotărât să ne întoarcem, așa că am petrecut noaptea acolo.

În timp ce vorbeam, intrară Fosyf și Raughd.

— Bună dimineața, cetățeni, am zis eu înclinând din cap spre ele, apoi m-am întors spre magistrat. Magistrat, ți-o prezint pe cetățeanul Queter. I-am promis că-i voi da șansa să ți se adreseze direct. Cred e foarte important să asculți ce are de spus.

Raughd pufni, ridică ochii în tavan și clătină din cap.

Magistratul îi aruncă o privire și întrebă:

— Cetățeanul Queter vorbește radchaiana?

— Da, am răspuns eu, ignorând-o pe Raughd pentru moment și întorcându-mă spre Queter. Cetățene, te afli în fața magistratului districtual, cum ți-am promis.

Preț de o clipă, Queter nu reacționă, rămase dreaptă și tăcută în mijlocul camerei. Apoi se întoarse spre magistrat și spuse, fără să se încline:

— Magistrat, vreau să-ți explic ce s-a întâmplat.

Vorbea rar, alegându-și cuvintele cu grijă.

— Cetățene. Comandantul ți-a promis că-ți va da șansa de a mi te adresa. Ascult, zise magistratul, articulând cuvintele ca și cum i-ar fi vorbit unui copil mic.

Queter nu începu imediat, încercând, probabil, să-și înfrâneze o replică sarcastică.

— Magistrat, poate știi că proprietarii plantațiilor de ceai și fiicele lor se amuză uneori pe seama muncitorilor, spuse ea într-un târziu, la fel de rar și de clar, ca s-o înțeleagă toată lumea, în ciuda accentului.

— Vai de mine! exclamă Raughd, întruchiparea perfectă a exasperării ofensate. Nu mă pot apropia nici la cincizeci de metri de un muncitor fără ca acesta să înceapă să mă flateze sau să flirteze cu mine, să încerce în toate felurile să-mi atragă atenția în speranța că-i voi dărui ceva sau că-i voi oferi clientelaj. Dacă asta înseamnă că mă amuz pe seama lor…

— Cetățene Raughd, am intervenit eu cu o voce calmă, rece. I-am promis lui Queter că-i voi da șansa să vorbească. După ce termină, poți vorbi și tu.

— Și până atunci să stau și să ascult inepțiile ei?

— Da.

Raughd se uită la mama ei căutând ajutor.

— Haide, Raughd, spuse Fosyf. Comandantul i-a promis lui Queter că poate să vorbească. Dacă avem și noi ceva de zis, o vom face după aceea.

Vocea lui Fosyf era uniformă, expresia ei era amabilă, ca de obicei, dar mi s-a părut că stăpâna casei se temea de ceea ce avea să urmeze. Căpitanul Hetnys arăta derutată, dădu de înțeles că ar vrea să spună și ea ceva, însă îmi întâlni privirea și se opri. Sirix privea țintă și cu furie undeva, în depărtare. O înțelegeam.

M-am întors spre Queter.

— Continuă, cetățene.

Raughd plescăi din buze, dezgustată, și se lăsă să cadă pe scaunul cel mai apropiat. Mama ei rămase în picioare. Calmă.

Queter inspiră adânc.

— Proprietarii de plantații și fiicele lor se amuză uneori pe seama muncitorilor, repetă ea.

Nu știam dacă cineva putea să-și dea seama cât de atent își controla vocea.

— *Sigur* că încercăm mereu să le flatăm și să pretindem că vrem ceva de la ele.

Raughd scoase un sunet ascuțit, scandalizată.

— Nu toți, majoritatea, continuă Queter. Cei din casa asta… pot face din viața noastră un iad.

Era să spună că cei din casa aceea dispuneau de viața muncitorilor, o expresie care, tradusă cuvânt cu cuvânt din delsigă în radchaiană, suna vulgar.

— Cetățene, o acuzi pe cetățeanul Fosyf sau pe oricare membru al familiei sale de maltratare a muncitorilor? întrebă magistratul cu o voce plină de neîncredere.

Queter clipi de câteva ori. Trase adânc aer în piept.

— A fi în grațiile sau în dizgrația cetățeanului Fosyf sau a oricărui membru al familiei sale poate face diferența dintre a primi sau a nu primi credit, a primi sau a nu primi hrană în plus pentru copii, a primi șansa de a munci sau a nu munci mai mult, a primi sau nu acces la asistență medicală…

— Dar avem medic pentru ei, interveni Fosyf, cu o voce ușor iritată, pe care n-o mai auzisem până acum.

— Am întâlnit acest medic, am zis eu. Nu învinovățesc pe nimeni dacă nu vrea să aibă de-a face cu ea. Continuă, cetățene Queter.

— În povești, radchaieni frumoși și umili sunt ajutați de cei bogați și puternici. Poate că așa se și întâmplă, *nouă* însă nu ni se întâmplă niciodată. Numai un copil ar crede astfel de lucruri. Îți spun toate astea ca să înțelegi de ce fiica lui Fosyf e flatată și i se fac toate voile.

Mi-am dat seama după expresia magistratului că nu prea vedea diferența între spusele lui Queter și cele ale lui Raughd. Se uită la mine, încruntându-se ușor.

— Continuă, Queter, am zis eu, înainte ca magistratul să spună ce crede. Ți-am promis că te ascultăm.

— În ultimii ani, cetățeanul Raughd a găsit o mare plăcere în a-i cere surorii mele mai mici… Să facă anumite lucruri.

Raughd izbucni în râs.

— A, dar n-a fost nevoie să-i *cer.*

— N-ai ascultat cu atenție, cetățene, am intervenit eu. Cetățeanul Queter tocmai a explicat că cea mai neînsemnată dorință a ta este, în realitate, o obligație și că, dacă nu se conformează, îi faci viața grea muncitorului în cauză.

— Dar n-am greșit cu nimic, continuă Raughd de parcă nici n-aș fi vorbit. Știi ceva, comandant? Ești mai ipocrită decât te credeam. Condamni hărțuirea sexuală, dar ți-ai adus favorita samiră ca să te amuze în timp ce, chipurile, ții doliu după toate datinile străbune.

Înțelegeam acum de ce Raughd încercase să mă seducă atât de repede și de direct – se grăbise să-i ia locul lui Sirix.

Surprinsă, Sirix scoase un hohot de râs ascuțit.

— Mă flatezi, cetățene Raughd. Mă îndoiesc că comandantul nostru s-a gândit astfel la mine.

— Și nici invers, sunt sigură, am întărit eu.

Sirix încuviință din cap, sincer amuzată, după câte îmi dădeam eu seama.

— Dar să revenim, cetățene, asta-i a patra oară când o întrerupi pe cetățeanul Queter. Dacă nu te poți abține, vei părăsi încăperea până va spune tot ce are de spus.

Raughd țâșni în picioare înainte să-mi termin fraza.

— Cum *îndrăznești,* strigă ea. Chiar dacă ai fi și verișoara Celui-de-Sus, chiar dacă te-ai *crede* mai bună decât oricine altcineva din sistem, în casa *asta* n-ai voie să dai ordine!

— Nu credeam că locatarii acestei case habar n-au ce înseamnă buna-cuviință, am remarcat eu cu o voce cât se poate de calmă. Dacă aici nu e posibil ca un cetățean să vorbească fără să fie întrerupt, n-am nimic împotrivă ca cetățeanul Queter să-și spună povestea magistratului în altă parte, între patru ochi.

Am accentuat ușor ultimele cuvinte. Fosyf sesiză accentul și se uită spre mine.

— Stai jos și taci din gură, Raughd, spuse ea.

Mai mult ca sigur își cunoștea fiica îndeajuns de bine ca să ghicească ce se întâmplase, cel puțin în linii mari.

Auzind-o, Raughd rămase nemișcată. Părea că nici nu mai respiră. Mi-am amintit cum Kalr Cinci și Șase ascultaseră discuția dintre servitoare, cum Fosyf spusese că mai avea timp să crească o nouă moștenitoare. M-am întrebat cât de des auzea Raughd acea amenințare.

— Ascultă, Raughd, zise magistratul, încruntându-se abia perceptibil, contrariată probabil de tonul vocii lui Fosyf. Îți înțeleg supărarea. Dacă cineva ar fi încercat ieri să mă ucidă, cu greu mi-aș găsi calmul. Dar comandantul n-a făcut decât să promită acestei persoane…

Arătă spre Queter, care stătea tăcută în mijlocul camerei.

— … că-i va da șansa să-mi spună ceva și apoi va încerca să-și țină promisiunea… Queter, recunoști că ai plasat explozibilul în baie?

— Recunosc. Am vrut s-o ucid pe fiica lui Fosyf. Îmi pare rău că n-am reușit.

Liniște de mormânt. Toți știam, desigur, dar adevărul, spus pe șleau, suna parcă altfel.

— Nu-mi imaginez ce-ai putea să-mi spui ca să schimbi ceva, zise magistratul. Tot mai vrei să-mi vorbești?

— Da.

Magistratul se întoarse spre Raughd.

— Raughd, înțeleg dacă preferi să ieși din cameră. Dacă rămâi, te sfătuiesc s-o lași să termine ce are de spus.

— Rămân, răspunse Raughd pe un ton sfidător.

Magistratul se încruntă din nou și-i făcu semn, imperativ, lui Queter:

— Mda. Atunci termină-ți povestea.

— Fiica lui Fosyf știa că o urăsc fiindcă a profitat de sora mea. A venit la mine și mi-a spus că vrea moartea comandantului, că aceasta are obiceiul să se îmbăieze dis-de-dimineață, când ceilalți încă dorm, și că o explozie în baie la momentul potrivit sigur o va ucide.

Raughd pufni din nou, dădu să spună ceva, dar surprinse privirea mamei sale și rămase tăcută. Își încrucișă brațele pe piept și se întoarse spre serviciul de ceai străvechi, verde-albastru, de pe consola lui, la trei metri și jumătate de locul în care stătea ea.

— Fiica lui Fosyf mi-a spus că-mi va da ea explozibilul dacă nu știam de unde să fac rost de el, continuă Queter cu o voce sigură, însă mai ridicată, în caz că cineva ar fi vrut să intervină. Dacă refuzam, fiica lui Fosyf avea să se ocupe chiar ea de asta și să dea vina pe sora mea. Dacă o făceam eu, îi acorda clientelaj surorii mele și avea grijă ca vina să cadă pe altcineva.

Se uită la Raughd, care stătea cu spatele la ceilalți.

— Fiica lui Fosyf mă crede proastă, adăugă ea cu un dispreț profund, apoi privi spre magistrat. Înțeleg că cineva ar dori moartea comandantului, dar eu n-am ce să-i reproșez. Cu fiica lui Fosyf însă e o altă problemă. Știam că, indiferent de ce se întâmplă, voi ajunge pe mâna securității planetare, iar sora mea va avea numai de suferit. Pentru un astfel de preț, de ce să nu scap de persoana care-mi amenința sora?

— Pentru vârsta ta te exprimi foarte logic, observă magistratul după trei secunde de tăcere. Și după câte se pare, ești destul de inteligentă. Sper să-ți dai seama că nu poți minți

într-o asemenea privință fără ca, mai devreme sau mai târziu, să se afle adevărul.

Un interogatoriu bine conceput, susținut de droguri, scotea la iveală până și cele mai tainice gânduri ale cuiva.

Dar dacă autoritățile luau de bună recunoașterea vinei, nu se mai apela la un astfel de interogatoriu. Iar dacă cineva credea cu tărie, dar greșit, că era sau nu vinovat, prin interogatoriu se ajungea sigur la adevăr.

— Interogheaz-o pe fiica lui Fosyf, magistrat, zise Queter. Așa vei descoperi că ceea ce spun eu e adevărat.

— Recunoști, deci, că ai încercat s-o ucizi pe cetățeanul Raughd, remarcă magistratul cu o voce seacă. Și că ai, ca să te citez, o problemă cu ea. N-am niciun motiv să cred că nu inventezi toată povestea asta ca să-i faci cât mai mult rău posibil.

— Voi formula o acuzație oficială dacă e nevoie, magistrat, am zis eu. Dar, spune-mi, s-a descoperit sursa explozibilului?

— Securitatea planetară bănuiește că ar proveni de pe un șantier de construcții, deși niciunul dintre șantierele din apropiere nu a raportat că ar lipsi așa ceva.

— Poate că n-ar fi rău ca șefii acestor șantiere să-și verifice stocul de explozibili și să se asigure că ceea ce găsesc acolo corespunde cu actele oficiale, am sugerat eu.

M-am gândit dacă să adaug și că securitatea planetară ar fi bine să acorde o atenție specială locurilor în care lucrau prietene de-ale fiicei lui Fosyf sau locurilor pe care aceasta le vizitase recent.

Magistratul ridică din sprânceană.

— Am și dat ordinul. L-am dat chiar înainte de a coborî aici să mă întâlnesc cu voi.

Am încuviințat din cap.

— În cazul acesta, mai am o solicitare, numai una, după care te las să rezolvi problema după cum găsești de cuviință.

Magistratul îmi făcu semn să continui.

— Aș dori să-i pun o singură întrebare cameristei cetățeanului Raughd.

Camerista lui Raughd intră în încăpere după câteva minute tensionate.

— Cetățene, i-am spus eu. Brațele tale sunt binecuvântate și niciun neadevăr nu va trece de buzele tale.

M-am adresat în radchaiană, deși era doar o traducere aproximativă a cuvintelor pe care le auzisem în bucătărie, în ziua aceea, prin Opt, rostite de supraveghetor în timp ce vâra bucățele de prăjitură cu miere în gura cameristei lui Raughd.

— De unde a luat cetățeanul Raughd explozibilul?

Camerista mă privi fix, înlemnită. Îngrozită, mi s-a părut mie. Nimeni nu acorda atenție servitoarelor, doar alte servitoare, mai ales în casa aceasta.

— Îmi cer iertare, comandant, zise ea după o tăcere interminabilă. Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Haide, cetățene. Știi tot ce face cetățeanul Raughd, fiecare respirație a ei. Sigur, uneori nu ești cu ea în Grădina Subterană, alteori te trimite cu treburi prin alte părți în timp ce ea se ocupă de altceva, dar în general, știi tot ce știe o cameristă destoinică. Iar treaba cu explozibilul n-a fost de moment, cum a fost inscripția „Sânge, nu ceai!” de pe perete.

Încercase să curețe mănușile lui Raughd înainte ca alții din jur să vadă că erau mânjite de vopsea.

— Aici a fost altceva. Ceva complicat, plănuit din timp, un lucru pe care nu avea cum să-l facă de una singură, ci avea nevoie de camerista ei destoinică, nu? Și, oricum, s-a aflat. Cetățeanul Queter i-a spus magistratului totul.

Ochii i se umplură de lacrimi. Gura începu să-i tremure, buzele i se strâmbară.

— Dar eu nu sunt o cameristă destoinică.

O lacrimă i se desprinse și îi alunecă pe obraz. Am așteptat în tăcere în timp ce se întreba ce să spună sau să nu spună – nu-mi dădeam seama –, dar i-am văzut pe chip frământările interioare. Ceilalți rămaseră tăcuți.

— Dacă aș fi o cameristă destoinică, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, zise ea într-un târziu.

— Întotdeauna a fost așa, instabilă, spuse Raughd. Încă de când eram mici am încercat s-o protejez, s-o feresc de emoții.

— Nu-i vina ta, i-am zis eu cameristei, ignorând-o pe Raughd. Dar știai ce-a făcut Queter. Sau bănuiai ceva.

Ajunsese probabil la concluzia evidentă pe care Raughd, în superficialitatea ei, n-o văzuse – dacă i se forța mâna, Queter pur și simplu nu se supunea.

— De asta n-ai venit ieri la baie, când Raughd te-a chemat, am adăugat eu.

Iar Raughd își pierduse răbdarea ca s-o mai aștepte, ieșise din baie s-o caute și așa scăpase cu viață.

— De unde a luat Raughd explozibilul? am repetat eu.

— L-a luat ca să arate cât de curajoasă e, acum cinci ani. De atunci îl păstrează într-o cutie.

— Ne poți spune de unde, când și cum l-a luat, ca să verificăm? am întrebat eu, chiar dacă știam răspunsul.

— Da.

— Vorbește aiurea! După tot ce-am făcut pentru ea, uite ce-mi face ea mie! Și tu! strigă Raughd și se întoarse spre mine. *Breq Mianaai.* Erai pornită împotriva familiei mele încă de când ai sosit în sistem. Povestea asta absurdă despre cât de periculos e să treci prin portaluri e clar inventată. Ai adus un *infractor cunoscut* în casă.

Ultimele cuvinte le rosti fără să se uite la Sirix.

— Și acum mă învinuiești pentru ce? Pentru că am încercat să mă arunc în aer? N-aș fi deloc surprinsă dacă aș afla că tu ai pus totul la cale.

— Vezi? i-am spus eu cameristei lui Raughd care rămăsese pe loc, plângând în continuare. Tu nu ai nicio vină.

— Cetățene, e foarte simplu să verificăm spusele cameristei, îi zise magistratul lui Raughd, încruntându-se.

Am văzut că Fosyf sesizează modul de adresare, trecerea de la „Raughd” la „cetățene”, apelativ mult mai distant.

— Dar asta o vom discuta în altă parte, continuă magistratul. Cred că cel mai bine e să stai cu mine, în oraș, până lămurim lucrurile.

Desigur, camerista lui Raughd și Queter nu au primit o astfel de invitație. Ele urmau să stea în celulă până la terminarea interogatoriilor și reeducarea lor. Pe de altă parte, nu era greu de ghicit ce însemna invitația aceea.

Fosyf ghicise prea bine.

— Ar fi trebuit să mă aștept la așa ceva. Prea mult am protejat-o pe Raughd în speranța că se va îndrepta. Dar n-am crezut…

Se opri, parcă nefiind în stare să spună ce anume nu crezuse.

— Când mă gândesc că eram gata să-mi las plantația de ceai pe mâna cuiva capabil de asemenea fapte! sfârși ea.

Raughd încremeni preț de o secundă.

— Imposibil, zise ea, aproape în șoaptă, apăsând fiecare silabă.

— Ce altă soluție am? întrebă Fosyf, întruchiparea perfectă a regretului și a onoarei rănite.

Raughd se întoarse. Făcu trei pași spre serviciul de ceai de pe consolă. Luă cutia, o ridică deasupra capului și o trânti de podea. Porțelanul se sparse, cioburile verzi-albastre împrăștiindu-se peste tot. Kalr Cinci, lângă ușă, scoase un sunet pe care nu l-am auzit decât eu.

Apoi tăcere. Nimeni nu se mișcă, nimeni nu vorbi. După câteva momente, în pragul ușii apăru o servitoare, atrasă, fără îndoială, de zgomotul de sticlă spartă.

— Mătură tot și aruncă la gunoi, zise Fosyf la vederea ei, cu o voce îndeajuns de calmă.

— Îl arunci la gunoi? am întrebat eu surprinsă, dar și ca să acopăr micul sunet de protest scos de Cinci.

Fosyf dădu din mână, nepăsătoare.

— Acum nu mai are nicio valoare.

Magistratul se întoarse spre Queter, care rămăsese în picioare, dreaptă și tăcută, în tot acest timp.

— Asta ai vrut, Queter? Toată supărarea asta, o familie distrusă? Nu înțeleg nici în ruptul capului de ce nu ți-ai concentrat atâta hotărâre și energie pe munca ta, ca s-o duceți, și tu și familia ta, mai bine. Ai preferat să ții în tine această… această ranchiună, s-o transformi în ură, și uite…

Aici magistratul se întrerupse, arătând în jur.

— … unde s-a ajuns.

Cu mult calm, cu multă detașare, Queter se întoarse spre mine.

— Ai avut dreptate în privința autoamăgirii, cetățene.

Pe un ton dezinvolt, de parcă ar fi vorbit despre vreme. În radchaiană, deși ar fi putut la fel de bine să folosească delsiga, pe care știa c-o înțeleg.

Cu toate că remarca ei nu-mi era adresată, i-am răspuns totuși.

— Oricum ai fi vorbit dacă ai fi putut, indiferent că te ajuta sau nu.

Înălță sarcastic dintr-o sprânceană.

— Bineînțeles, răspunse ea.

Capitolul 18

Din clipa în care părăsisem camera de zi a lui Fosyf, Sirix fusese încordată și tăcută, rareori scoțând o vorbă pe tot drumul de întoarcere la Stația Athoek. O tăcere greu de suportat, ținând cont că rana unității ancilare din *Sabia lui Atagaris* însemna că aveam nevoie de mai multe locuri în naveta care urma să ne ducă de la lift la Stație, de aceea a trebuit să așteptăm o zi întreagă ca să găsim o navetă îndeajuns de încăpătoare.

Sirix vorbi de-abia în navetă, cu o oră înainte de a ajunge în Stație. Fixați de locurile noastre, cu Cinci și Opt în spate, atente mai ales la sora lui Queter, care se simți rău aproape toată călătoria, printre străini, fiindu-i dor de casă, dezorientată și cu stomacul întors pe dos de microgravitație, dar refuzând să ia vreun medicament, deranjată de lacrimile care-i umpleau ochii sau o luau la vale, ca niște sfere mici, apoase, când se ștergea pe față. În cele din urmă adormi.

Sirix acceptase medicamentele și, drept rezultat, se simțea mai bine din punct de vedere fizic, dar se vedea că avea ceva pe suflet încă de când lăsaserăm munții în urmă. Chiar și de mai înainte, bănuiam eu. Știam că nu-i place de Raughd, dimpotrivă, avea motive întemeiate să-i poarte ranchiună, însă eram aproape sigură că, dintre toate persoanele care se aflaseră atunci în cameră, ea înțelesese cel mai bine cum se simțise Raughd când își auzise mama anunțând atât de nonșalant, atât de calm, că-și dezmoștenește fiica. Înțelesese pornirea ei de a sfărâma acel serviciu de ceai vechi la care mama ei ținea atât de mult, cu care se mândrea atât de mult. Cetățeanul Fosyf nu se răzgândise în privința fiicei ei sau a serviciului de ceai. Kalr Cinci recuperase cutia și bucățelele de porțelan și sticlă, ce mai rămăsese din bolurile și ceainicul care supraviețuiseră, neatinse, mai bine de trei mii de ani. Până acum.

— Asta a fost dreptate? întrebă Sirix încet, de parcă nu mi s-ar fi adresat mie, deși numai eu o puteam auzi.

— Ce e dreptatea, cetățene? am răspuns eu cu o întrebare. În toată situația asta, unde era dreptatea?

Sirix nu răspunse, fie pentru că era furioasă, fie pentru că nu știa ce să spună. Ambele erau întrebări dificile.

— Vorbim despre ea ca despre un lucru simplu, pe care trebuie să-l faci cum se cuvine, ca atunci când bei ceaiul după-amiaza, alături de alții, și problema e cine ia ultima prăjitură de pe platou. Simplu ca bună ziua. Dai vina pe cel vinovat.

— De ce-ar fi complicat? întrebă Sirix după câteva momente de tăcere. Acțiunile sunt de două feluri: corecte și incorecte. Eu cred că, dacă ai fi fost în locul magistratului, ai fi lăsat-o în pace pe cetățeanul Queter.

— Dac-aș fi fost în locul magistratului, aș fi fost o cu totul altă persoană. Dar să nu-mi spui că ai mai puțină compasiune față de cetățeanul Queter decât față de cetățeanul Raughd.

— Te rog, zise ea după ce inspiră adânc de trei ori, furioasă. Te rog să nu mă iei de proastă. Ai petrecut noaptea în casa muncitorilor. Îi cunoști destul de bine pe valskaayeni și vorbești delsiga fluent. Mi se pare ieșit din comun că te-ai dus pe jos până acolo și te-ai întors dimineața cu Queter. Fără proteste, fără nicio dificultate. Și că înainte să plecăm – înainte de plecarea *magistratului* – Fosyf a primit o listă cu revendicări de la muncitori. Chiar în momentul în care Fosyf nu se putea baza pe sprijinul necondiționat al magistratului.

Am avut nevoie de câteva secunde ca să-mi dau seama ce voia să-mi spună.

— Crezi că eu i-am îndemnat să facă asta?

— Nu cred că e o simplă întâmplare că niște muncitori needucați, necivilizați, care de mai bine de zece ani n-au reușit să organizeze o grevă, au ales tocmai momentul acesta.

— N-a fost deloc o întâmplare. Și chiar dacă nu sunt educați, sunt departe de a fi necivilizați. Sunt perfect capabili să gândească așa ceva și singuri și înțeleg poziția lui Fosyf la fel ca oricine. Poate chiar mai bine decât mulți alții.

— Iar faptul că cetățeanul Queter vine cu tine fără să se împotrivească în niciun fel nu face parte din înțelegerea cu muncitorii? Și că, până la urmă, Queter va scăpa ieftin din toată tărășenia asta? În dauna cetățeanului Raughd, a cărei viață va fi distrusă?

— N-ai niciun pic de înțelegere pentru Queter? Raughd a acționat din răutate și mândrie rănită și, dacă planul i-ar fi reușit, m-ar fi distrus nu numai pe mine. Queter s-a confruntat

cu o situație imposibilă. Orice ar fi făcut, lucrurile s-ar fi terminat rău pentru ea.

Un moment de tăcere.

— Tot ce trebuia să facă era să meargă la magistrat de la bun început.

A trebuit să cuget câteva clipe ca să înțeleg de ce tocmai Sirix considera că cetățeanul Queter ar fi putut sau ar fi trebuit să facă asta.

— Înțelegi, sper, că cetățeanul Queter n-ar fi ajuns la mai puțin de un kilometru de magistratul districtului fără permisiunea mea. Și te rog să-ți amintești ce s-a întâmplat nu demult, când cetățeanul Raughd nu s-a purtat cum trebuie.

— Și totuși, dacă ar fi vorbit cum se cuvine, s-ar fi făcut ascultată, răspunse Sirix.

Queter avusese dreptate că nu va primi niciun fel de ajutor de la magistratul districtului.

— Queter s-a hotărât să meargă pe drumul ei și acum trebuie să suporte consecințele. Mă îndoiesc că va scăpa ușor. Dar nu pot s-o condamn. A vrut să se sacrifice ca să-și apere sora.

Sirix ar fi trebuit să fie de acord măcar cu atât.

— Crezi că dacă Stăpâna Radchului ar fi fost aici, ar fi procedat mai bine, ar fi cântărit mai judicios motivele și acțiunile fiecăreia? Ar fi făcut dreptate în totalitate? Crezi că se poate să primești exact ce meriți, nici mai mult, nici mai puțin?

— Nu asta înseamnă dreptate, cetățene? întrebă Sirix cu un calm ostentativ, deși i-am simțit încordarea din voce, aproape imperceptibilă, și i-am auzit tonul acela plat care-mi spunea că e din nou furioasă. Dacă Raughd sau Queter vor să facă apel, nu au cum, din moment ce suntem izolați de Palate, continuă ea. Acum tu ești autoritatea cea mai apropiată de Stăpâna Radchului, dar din păcate, nu te dovedești deloc imparțială. Și nu pot trece cu vederea că, de fiecare dată când ajungi într-un loc nou, o iei de jos, de la baza ierarhiei, și începi să-ți faci aliați. Sigur, aș fi naivă să cred că o fiică a lui Mianaai ar putea ajunge undeva fără să se angajeze imediat în politică. Acum însă, după ce am observat că i-ai asmuțit pe valskaayeni asupra lui Fosyf, mă întreb asupra cui vrei să-i asmuți pe ychani.

— Nu i-am asmuțit pe valskaayeni asupra nimănui. Muncitorii sunt perfect capabili să se organizeze singuri și te asigur că așa au și făcut. Cât despre Grădina Subterană, doar locuiești acolo.

Știi care sunt condițiile și știi că ar fi trebuit reparată acum mult timp.

— Dar poate că ai avut o discuție separată cu magistratul despre valskaayeni.

— Chiar am avut.

— Multe dintre problemele ychanilor ar putea fi remediate dacă ar deveni cetățeni mai buni, continuă Sirix ca și cum n-aș fi spus nimic.

— Cât de bun trebuie să fie un cetățean ca să aibă apă, aer și asistență medicală? Vecinii tăi știu ce părere proastă ai despre ei?

Nu mă îndoiam că știau, ca și muncitorii valskaayeni.

Sirix rămase tăcută tot restul călătoriei.

•

Locotenentul Tisarwat ne întâmpină în zona de andocare. Ușurată că ne vede, de-abia așteptând să se întâmple... ceva. Temându-se, poate, de același lucru. În timp ce alți pasageri treceau pe lângă noi, am văzut, prin ochii lui Cinci și Opt, cum unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* era îngrijită de medici și de un alt segment al ei, și cum o a treia unitate ancilară se plasase în spatele căpitanului Hetnys.

Tisarwat se înclină:

— Bine ai venit, comandant.

— Mulțumesc, locotenent, am răspuns eu și m-am întors spre căpitanul Hetnys. Căpitane, ne vedem mâine la prima oră.

Căpitanul înclină din cap și, la semnul meu, am pornit toate pe coridor, spre liftul care urma să ne ducă în Grădina Subterană. Festivalul Genitalia se încheiase de mult – pe coridoare nu mai atârnau penisuri minuscule, în culori vii, iar ultimele ambalaje din celofan fuseseră date la reciclat.

Și – chiar dacă știam, văzusem prin ochii lui Tisarwat și ai lui Bo Nouă – la intrarea în Grădina Subterană nu era nicio masă ruptă. Era o ușă deschisă și, lângă ea, un afiș pe care scria, corect și citeț, că ușa trebuia să rămână așa, pentru ca aerul să circule în voie. Dincolo de ușă, un coridor ca vai de el, dar bine luminat. *Mila lui Kalr* mă făcu atentă la cât de mândră privea Tisarwat, care de-abia aștepta să-mi arate cât de mult se străduise în absența mea.

— Toate ușile secțiunilor care se deschid în exteriorul Grădinii Subterane de pe acest nivel au fost reparate, comandant, zise

ea în timp ce înaintam pe coridor. Ușile de la nivelul doi sunt aproape gata. Urmează cele de la nivelurile trei și patru, desigur.

Am intrat în sala mică, improvizată, a Grădinii Subterane. Bine luminată acum, cu vopseaua fosforescentă din jurul ușii ceainăriei abia vizibilă, ca și petele de pe jos și urmele de pași. Două jardiniere flancau banca din mijlocul spațiului liber, pline de frunze ca niște lame groase de cuțit, verticale, unele înalte de aproape un metru. Locotenentul Tisarwat observă că mă uit la ele, dar nimic din teama pe care o simțea nu-și făcu loc pe chipul ei. Plantele erau, desigur, rezultatul discuției cu Basnaaid. Spațiul mic părea și mai mic, acum că era atât de luminos, și chiar aglomerat, nu doar cu rezidenți, pe care i-am recunoscut, ci și membri ai serviciului de întreținere al Stației, în salopete gri, care treceau încolo și-ncoace.

— Și instalația de apă și canal? am întrebat fără să spun nimic despre jardiniere.

— Această parte a nivelului unu dispune de apă acum.

Satisfacția cu care vorbea aproape că-i eclipsa teama că știam că-și petrecuse timpul în compania lui Basnaaid.

— În celelalte secțiuni încă se lucrează, iar la nivelul doi munca de-abia a început. În unele locuri se lucrează mai greu, iar nivelul patru prezintă… cele mai mari dificultăți. Rezidenții de aici au fost de acord să începem cu zonele cele mai populate.

— Foarte bine, locotenent.

Bineînțeles că știam deja toate astea, verificasem din când în când ce făceau Tisarwat, Bo Nouă și Kalr Zece, ce se întâmpla aici, în Stație, cât stătusem pe planetă.

În spatele meu și al lui Tisarwat, Sirix se opri brusc, făcându-le pe Cinci și Opt să se împiedice de ea, obligând-o pe sora lui Queter, care suferea în tăcere, să se lovească de ele.

— Și unde vor sta ele pe durata lucrărilor? Unde voi stau eu, locotenent?

Tisarwat zâmbi, afișând o expresie diplomatică, îndelung exersată, pe care o văzusem deseori în ultima săptămână.

— Toți cei care locuiau în Grădina Subterană în momentul în care au început lucrările au rămas, oficial, pe loc. Apartamentul tău e același, cetățene, deși acum e mai bine luminat și, foarte curând, va fi mai bine ventilat… Au existat unele… resentimente privind instalarea camerelor de luat vederi.

De fapt, avusese loc o întâlnire plină de scântei cu administratorul Stației, aici, în această sală mică – lifturile încă nu fuseseră date în funcțiune – aranjată de Tisarwat, care-și pusese la bătaie toată voința și tot șarmul, fapt ce mă surprinsese până și pe mine, care bănuiam ce fel de lucruri e în stare să facă. Fără forțele de securitate, doar Tisarwat și administratorul Stației.

— Până la urmă s-a luat hotărârea să fie instalate pe coridoare, nu și în camere, exceptând cazurile în care rezidenții solicită instalarea lor.

Sirix scoase un mic hohot de râs, batjocoritor.

— Chiar și videocamerele instalate pe coridoare vor fi prea mult pentru unii, remarcă ea. Dar cred că cel mai bine ar fi să mă duc acasă și să văd cu ochii mei ce-ați făcut.

— Cred că vei rămâne plăcut impresionată, cetățene, zise Tisarwat pe același ton diplomatic. Dar dacă ai vreo problemă sau vreo reclamație, te rog să ne anunți, pe mine sau pe oricine din *Mila lui Karl.*

Sirix nu răspunse, se înclină doar și plecă.

— Ai putea trimite oamenii direct la administratorul Stației, am zis eu, ghicind ce anume o deranja pe Sirix.

Am pornit din nou, punând mica noastră procesiune în mișcare. După primul colț am dat de câteva lifturi deschise în așteptarea noastră. Stația era cu ochii pe noi.

În *Mila lui Kalr,* Seivarden stătea în picioare, goală-pușcă în cadă, ajutată de un Amaat.

— Așadar, comandantul s-a întors, teafără și nevătămată, spuse ea.

— Întocmai, locotenent, răspunse Amaat, vorbind în numele navei.

În Stația Athoek, în Grădina Subterană, am urcat în lift cu Tisarwat, cu decada mea Kalr și cu sora lui Queter. *Mila lui Kalr* îmi arătă îndoiala de moment a lui Tisarwat în timp ce se gândea, nu pentru prima dată, că era foarte posibil ca eu să fi văzut, de pe planetă, tot ce făcuse ea aici.

— Știu că *ar trebui* să-i trimit la Administrație, comandant. Dar cei mai mulți preferă să nu meargă acolo. Noi suntem mai la îndemână. Noi am început asta și tot noi locuim aici. Spre deosebire de cei din Administrație... Știi, nu toată lumea din locul ăsta e fericită când vede ce se întâmplă. Sunt mulți care

fac contrabandă cu bunuri furate, cu droguri interzise. Cei care-și asigură traiul din asta nu sunt deloc mulțumiți că Stația va vedea ce se întâmplă aici, chiar dacă numai pe coridoare.

M-am gândit din nou la Seivarden. Mă asigurase, ferm, că nu va mai pune gura pe kef și, până acum, se ținuse de cuvânt. Dar, pe vremea când bea kef, se pricepea de minune să-l găsească, avea metodele ei, indiferent unde s-ar fi aflat. Făcusem bine că o lăsasem la comanda navei, în loc s-o iau cu mine.

Tot în cadă, Seivarden își încrucișă brațele pe piept. Apoi le descrucișă. Un gest pe care-l mai văzusem, cu luni în urmă. Și care o surprinse pe Amaat, deși aceasta reacționă doar clipind scurt din ochi, de două ori. Cuvintele „Ai fost foarte îngrijorată” apărură în fața ochilor acelui soldat Amaat.

— Ai fost foarte îngrijorată, îi spuse ea, în numele navei.

În lift, în Grădina Subterană din Stația Athoek, mândria cu care Tisarwat îmi arăta cât de multe realizase fu brusc copleșită de neliniștea și dezgustul față de sine care nu o părăseau niciodată.

— Văd și eu, comandant, îmi spuse nava, luându-mi-o înainte. Dar, în general, le ține sub control. Cred că întoarcerea ta pune presiune pe ea. Se teme că nu vei fi de acord cu ce-a făcut.

În *Mila lui Kalr,* Seivarden nu-i răspunse navei imediat. Își dăduse seama de gestul pe care tocmai îl făcuse și se temea că i-ar putea trăda starea de spirit.

— Bineînțeles că am fost îngrijorată, răspunse ea într-un târziu. Cineva a încercat să-mi arunce comandantul în aer.

Soldatul îi turnă un vas cu apă pe cap, iar ea se scutură un pic, ferindu-și gura și nasul.

În liftul din Grădina Subterană, Tisarwat îmi spuse:

— În afara Grădinii Subterane au existat mai multe proteste privind felul în care s-a alocat spațiul de aici.

Vorbea cu un calm ostentativ, emoția răzbătându-i prea puțin în voce.

— Protestatarii sunt cei care cred că nu e corect ca ychanii să aibă parte de camere luxoase și de atâta spațiu când, de fapt, n-au făcut nimic ca să merite așa ceva.

— Câtă înțelepciune, să știi ce merită fiecare, am remarcat eu, sec.

— Întocmai, comandant, zise Tisarwat, simțindu-se și mai vinovată, vrând să adauge ceva, dar răzgândindu-se.

— Îmi cer scuze că aduc vorba despre asta, îi spuse nava lui Seivarden, prin vocea soldatului. Înțeleg că ai putea fi îngrijorată de atentatul asupra comandantului. Și eu am fost îngrijorată. Dar ești militar, locotenent. Ca și comandantul. Meseria aceasta presupune un anumit grad de risc. Credeam că te-ai obișnuit cu așa ceva. Comandantul sunt sigură că s-a obișnuit deja.

Neliniște dinspre Seivarden, care se simțea de două ori mai vulnerabilă, fiindcă se afla în cadă, în pielea goală și fusese descoperită și de replica navei.

— N-are cum să fie expusă riscului când stă în grădină și bea ceai, navă, zise ea.

În tăcere, degetele ei tresăriră ușor, transmițând mesajul: „Nici tu nu vrei s-o pierzi”. Nevrând să-l spună cu glas tare, ca să n-o audă soldatul.

— Nicăieri nu ești absolut în siguranță, locotenent, zise Nava prin Amaat, apoi în fața ochilor lui Seivarden, apărură cuvintele: „Cu tot respectul, locotenent, poate ar trebui să te vadă medicul”.

Panică dinspre Seivarden, preț de o fracțiune de secundă. Soldatul, descumpănită, o văzu cum înțepenește. Văzu cuvintele Navei în fața ochilor: „Nu-i nimic, Amaat. Continuă”.

Seivarden închise ochii și trase adânc aer în piept. Nu le spusese, nici Navei, nici medicului, despre problema pe care o avusese cu keful. Crezuse, sunt sigură, că se rezolvase de la sine.

Nava vorbi tare – sau, mai degrabă, Nava îi arătă soldatului ce voia să spună și aceasta zise:

— Nu ai de ce să-ți faci griji că, în caz de ceva, va trebui să preiei comanda navei. Doar ai comandat o navă și înainte.

Seivarden nu răspunse, rămase nemișcată în cadă în timp ce soldatul își continua treaba. Cuvintele îi erau adresate în aceeași măsură ca și lui Seivarden.

— Nu, Navă, nu de asta-mi fac griji.

Răspunsul lui Seivarden îi era adresat mai ales soldatului de lângă ea. În gând, transmise mesajul: „Înseamnă că ți-a spus”.

„Nu a fost nevoie”, răspunse Nava în fața ochilor lui Seivarden. „Am ceva experiență în privința oamenilor, locotenent, te citesc foarte bine”.

— Ai avut dreptate, zise Nava cu voce tare. Când comandantul face valuri, nu le face pentru o cauză măruntă. Bănuiesc că te-ai obișnuit cu asta.

— Nu e ceva cu care să te obișnuiești foarte ușor, spuse Seivarden, căznindu-se să adopte un ton jucăuș, amuzat.

Și nu confirmă, nici în gând, nici cu voce tare, că va vorbi cu medicul.

În liftul din Grădina Subterană, în Stația Athoek, i-am spus locotenentului Tisarwat:

— Vreau să vorbesc cu guvernatorul Giarod cât mai curând posibil. Dacă merg la reședința ei ca s-o invit la cină, crezi că va accepta?

Rangul și statutul meu social aparent îmi permiteau o anumită derogare de la eticheta strictă și scuza de a fi oarecum arogantă chiar și față de guvernatorul sistemului, dar pentru ceea ce voiam să discut cu ea, aveam nevoie de discreție. Și chiar dacă-i puteam transmite invitația prin Cinci, a cărei misiune era să se îngrijească de astfel de lucruri pentru mine, știam că, până și în acest moment, trei cetățene (una dintre ele verișoara lui Skaaiat Awer) se delectau cu ceai în camera mea de zi, în așteptarea lui Tisarwat. Întâlnirea nu avea cum să fie doar de complezență.

Locotenentul Tisarwat clipi des. Apoi inspiră adânc.

— Mă interesez și-ți spun, comandant, zise ea, inspiră din nou și se strădui să nu se încrunte. Vrei să cinezi acasă? Nu sunt sigură că interiorul e pe măsura guvernatorului sistemului.

— Cu alte cuvinte, le-ai promis amicelor tale că veți lua cina împreună și speri să nu vă scot în șuturi din sufrageria noastră, i-am răspuns calmă.

Tisarwat vru să privească în jos, sau să-și ferească privirea cumva, dar se abținu, înroșindu-se la față.

— Du-le în altă parte.

Dezamăgire. Ar fi vrut să cineze acolo din același motiv ca și mine – să aibă o discuție cu ele în privat. Sau cât de privat se putea, în prezența decadei Kalr, sub ochii navei și, poate, și ai mei.

— Poți să le spui că sunt cel mai mare tiran. Îți vor da dreptate.

Ușa liftului se deschise la nivelul patru. La câțiva metri de liftul bine luminat, panourile stăteau și acum rezemate de pereți.

Eram acasă. Cel puțin deocamdată.

•

— Recunosc, comandant, că nu mă dau în vânt după mâncarea ychană, zise guvernatorul Giarod la cină. Când nu e fadă, e acră și râncedă.

Mai luă o îmbucătură din farfurie, pește cu ciuperci în sos fermentat, de unde și epitetele „acră și râncedă”. De data aceasta însă mâncarea fusese îndulcită și condimentată bine, după cum o preferau radchaienii.

— Dar ce avem aici e foarte bun.

— Îmi pare bine că-ți place. E adus dintr-un loc de la nivelul unu.

Guvernatorul Giarod se încruntă.

— Ciupercile de unde sunt?

— Sunt crescute undeva în Grădina Subterană.

— Va trebui să le spun celor de la sectorul horticol.

Am înghițit o îmbucătură de pește cu ciuperci și am luat o gură de ceai.

— N-ar fi rău să-i lași pe cei care au devenit experți în creșterea lor să profite de pe urma experienței. Vor ieși în pierdere dacă și sectorul horticol va începe să le cultive, nu crezi? Imaginează-ți cât de bucuroși ar fi cultivatorii dacă însăși guvernatorul ar începe să cumpere ciuperci de la ei.

Guvernatorul Giarod puse furculița jos și se lăsă pe spătarul scaunului.

— Vasăzică locotenentul Tisarwat acționează conform ordinelor tale.

Observația ei nu era nonsensul care părea a fi. Tisarwat petrecuse ultima săptămână încurajându-i pe muncitorii de la întreținere să guste din hrana produsă în Grădina Subterană, iar noua instalație de apă și canal de la nivelul unu înlesnise activitatea celor care primiseră așa ceva. Scopul era evident pentru o persoană asemenea guvernatorului Giarod.

— De asta m-ai invitat aici?

— Locotenentul Tisarwat nu acționează conform ordinelor mele, deși aprob tot ce-a făcut aici. Îți dai seama, desigur, că a continua izolarea Grădinii Subterane de restul Stației poate avea

rezultate dezastruoase, ca și în cazul în care i-ai sili pe rezidenții de aici să trăiască la fel ca toți ceilalți, i-am spus, gândindu-mă că o astfel de comparație ar fi… interesantă. Eu aș fi nefericită să văd cum tot ce e de valoare aici este scos din subteran pentru a le aduce profit altora, în altă parte. Lasă familiile de aici să profite de pe urma a ceea ce au făcut până acum.

Am mai luat o gură de ceai și am adăugat:

— Aș zice că și-au câștigat acest drept.

Guvernatorul inspiră adânc, gata să pună la îndoială ceea ce făcuseră familiile *până acum,* am bănuit eu.

— Dar în seara asta v-am invitat să vă întreb despre transporturile de valskaayeni.

Aș fi putut aborda problema mai demult, încă de pe planetă, dar fiind în doliu, așa ceva nu s-ar fi cuvenit.

Guvernatorul Giarod clipi de mai multe ori. Lăsă jos furculița pe care tocmai o ridicase.

— Transporturile de valskaayeni? repetă ea, vădit surprinsă. Știu că te interesează Valskaayul, mi-ai spus din ziua în care ai sosit. Dar…

Dar interesul meu n-ar fi scuzat o invitație grăbită, urgentă, la o cină privată, cu mai puțin de o oră după ce coborâsem pe Athoek din naveta de călători.

— Bănuiesc că aproape toți au fost trimiși pe plantațiile de ceai din munți, corect?

— Cred că da.

— E adevărat că unii dintre ei sunt puși la păstrare?

— Desigur.

Acum venea partea mai delicată.

— Aș dori ca un membru al echipajului meu să examineze locul în care sunt depozitați, am spus eu pe fondul tăcerii uluite a guvernatorului. Aș dori, de asemenea, să compar inventarul oficial cu realitatea de acolo.

Acesta era motivul pentru care cina trebuia să aibă loc aici. Nu la reședința guvernatorului și, mai mult ca sigur, nu în vreo ceainărie, indiferent cât de populară sau de discretă era ea.

— Ai auzit zvonuri potrivit cărora, în trecut, grupuri de samiri au fost deturnate și vândute unor stăpâni de sclavi din afara sistemului?

Guvernatorul Giarod oftă.

— E doar un zvon, comandant, nimic mai mult. Majoritatea samirilor au devenit cetățeni destoinici, deși unii încă se agață de resentimente vechi. Într-adevăr, athoekanii îi înrobeau pe datornici și chiar a existat un trafic de sclavi dincolo de sistemul nostru, dar când am ajuns noi aici, situația era de domeniul trecutului. Și cred că așa ceva n-ar mai fi posibil acum. Fiecare străin are un locator, cum are și fiecare modul pentru anabioză, fiecare locator primește un număr, care este indexat, și nimeni nu este înmagazinat fără codurile de acces corespunzătoare. De asemenea, fiecare navă din sistem are locatorul ei, prin urmare, chiar dacă cineva ar pătrunde în magazie și ar scoate ilegal module pentru anabioză, ar fi ușor de depistat ce navă s-a oprit acolo.

De fapt, guvernatorul știa de existența a trei nave din sistem care nu aveau locatori pe care să-i poată vedea. Una dintre ele era nava mea.

— Ca să fiu sinceră, nu înțeleg de ce ai da crezare unui astfel de zvon, continuă ea.

— Magazia nu are o IA?

Guvernatorul Giarod clătină din cap. Aș fi fost surprinsă dacă ar fi confirmat.

— Deci, în esență, este automată, am conchis eu. Orice modul pentru anabioză este preluat și se înregistrează în sistem.

— Sunt și oameni acolo, iar ei țin totul sub supraveghere. O muncă extrem de plictisitoare, mai ales în ultimele zile.

— Doar câțiva. Stau câteva luni, poate un an, apoi sunt înlocuiți. Și dat fiind că de ani de zile n-a mai venit nimeni să ia alți străini, n-are rost să se facă un nou inventar. Iar dacă magazia seamănă cu cala unei nave de transport desant, nu-i chiar atât de simplu să intri în ea și să te uiți în jur. Modulele nu sunt aliniate frumos, ca să poți să treci pe lângă ele, ci sunt înghesuite și, când ai nevoie de ele, sunt ridicate de o mașinărie. Există modalități de a pătrunde acolo și de a face un inventar, dar sunt greoaie și, cum spui chiar tu, nimeni nu s-a gândit până acum că ar fi nevoie de așa ceva.

Guvernatorul Giarod tăcu, privindu-mă lung, uitând de pește și de ceaiul care se răcea.

— La ce bun? întrebă ea în cele din urmă.

— Dacă ar fi cerere de sclavi sau de organe, aș zice că pentru bani. Dar nu cred că există o asemenea cerere, deși s-ar putea

să greșesc. Pe de altă parte, nu pot să nu mă gândesc la toate navele militare care nu mai dispun de unități ancilare și la toți oamenii care le regretă.

Căpitanul Hetnys putea fi unul dintre acei oameni. Însă n-am spus-o.

— Nava ta nu are unități ancilare, remarcă guvernatorul Giarod.

— Într-adevăr. Dar faptul că o navă are sau nu unități ancilare nu ne spune și ce crede ea despre decizia noastră de a renunța la fabricarea lor.

Guvernatorul Giarod clipi de mai multe ori, părând surprinsă și derutată.

— Ce contează opinia unei nave? Navele se supun ordinelor.

N-am comentat nimic, deși ar fi fost multe de spus. Guvernatorul oftă.

— Mda, m-am tot întrebat cât contează toate astea când suntem în toiul unui război civil care s-ar putea să ajungă și aici. Acum văd legătura, comandant, dar tot cred că e vorba de un simplu zvon. Iar despre valskaayeni n-am auzit nimic, doar despre samiri, și asta înainte să vin aici.

— Dă-mi codurile de acces.

Puteam trimite *Mila lui Kalr.* Seivarden știa cum arată cala unei nave de transport desant, știa ce trebuie să facă dacă-i spuneam ce vreau de la ea. În acest moment era de cart pe puntea centrală. Agitată după conversația purtată cu nava. Rezistând pornirii de a-și încrucișa brațele pe piept. Un Amaat din apropiere fredona ca pentru sine: *Mama spunea că totul se-nvârtește.*

— Mă ocup eu de asta, am adăugat. Dacă totul e în regulă, n-ai pierdut nimic.

— Mda, făcu guvernatorul, se uită în farfurie, ridică furculița, dădu s-o înfigă în pește, dar se opri, apoi lăsă mâna jos și se încruntă. Mda. Recunosc, în privința lui Raughd ai avut dreptate.

Mă întrebam dacă va aduce vorba despre asta. Vestea că Raughd fusese dezmoștenită avea să se răspândească în mai puțin de o zi, bănuiam eu. Zvonul despre ce se mai întâmplase urma și el să ajungă la Stație, însă fără ca nimeni să-l pomenească pe față, mai ales în prezența mea. Guvernatorul Giarod era totuși singura persoană de aici care avea acces la un raport oficial, complet.

— Nu mi-a făcut deloc plăcere să am dreptate.

— Îmi închipui, spuse guvernatorul Giarod și puse din nou furculița jos, oftând.

— Aș dori și ca vice-guvernatorul planetar să vadă care sunt condițiile de muncă și de viață ale muncitorilor de pe plantațiile de ceai din munți. Mă tem că modul de calcul al salariilor nu e deloc corect.

Era foarte posibil ca muncitorii să obțină de la magistratul districtului orice voiau. Însă n-am vrut să menționez asta.

— Ce încerci să faci, comandant? întrebă guvernatorul Giarod sincer nedumerită. Imediat ce-ai sosit aici, ai coborât în Grădina Subterană. Ai făcut o vizită pe planetă și, brusc, au apărut probleme cu valskaayenii. Credeam că prioritatea ta este să garantezi siguranța cetățenilor din acest sistem.

— Guvernator, am răspuns eu pe un ton măsurat, calm. Rezidenții din Grădina Subterană și valskaayenii care culeg ceai sunt *și ei* cetățeni. Nu mi-a plăcut ce-am găsit în Grădina Subterană, cum nu mi-a plăcut nici ce-am găsit pe plantația din munți.

— Atunci când vrei ceva, doar îți faci cunoscute dorințele și gata, s-a rezolvat, remarcă guvernatorul cu o voce răstită.

— Ca și tine, am zis eu serioasă și la fel de calmă. Ține de funcția de guvernator al sistemului, nu? Din poziția ta îți poți permite să ignori lucrurile pe care nu le consideri importante. Dar dacă schimbi poziția, perspectiva asupra acelor lucruri se modifică.

— O banalitate, comandant. Deși din unele perspective vezi mai multe decât din altele.

— Și cum de știi că din perspectiva ta vezi mai multe? Dacă nu încerci s-o schimbi? Guvernatorul Giarod nu răspunse imediat. Cu cea a bunăstării cetățenilor, de pildă, am adăugat eu.

Oftă.

— Fosyf a luat deja legătura cu mine. Știi, probabil, că muncitorii ei amenință cu încetarea lucrului dacă nu dă curs unei liste întregi de revendicări.

— Am auzit despre asta cu doar câteva ore în urmă.

— Dacă plecăm urechea la ce vor ei, nu facem decât să-i recompensăm pentru că ne amenință. Nu crezi că, după asta,

vor încerca din nou, din moment ce le-am făcut o dată pe plac? N-avem nevoie de tulburări aici.

— *Oamenii aceștia* sunt cetățeni, am răspuns eu cu o voce cât se poate de uniformă și de calmă, fără să ating inexpresivitatea unei unități ancilare. Când se comportă cum se cuvine, voi, cei de aici, spuneți că nu e nicio problemă. Când reclamă ceva cu voce tare, spuneți că-și creează singuri probleme prin comportamentul lor neadecvat. Iar când, ajunși la capătul răbdării, recurg la violență, spuneți că nu veți ceda unor astfel de presiuni. Cât vă trebuie ca să ascultați?

— Nu-nțelegi, comandant, aici nu e ca…

Am întrerupt-o, fără să mai țin cont de etichetă.

— Și ce te costă să iei în calcul această posibilitate?

De fapt, o putea costa destul. Recunoașterea faptului, chiar și în sinea ei, că nu mai era la fel de corectă pe cât crezuse până acum.

— Aici trebuie să conducem în așa fel încât, indiferent de ce se întâmplă în afara sistemului – indiferent dacă nu vom mai auzi de Stăpâna Radchului, indiferent dacă se închid toate portalurile din spațiul radchaian – indiferent de ce se întâmplă prin alte părți, acest sistem să fie sigur și stabil. Și nu vom putea face asta amenințând zeci sau sute de cetățeni cu intervenția soldaților înarmați.

— Dar dacă valskaayenii hotărăsc să se revolte? Sau dacă, ferească zeii, se revoltă ychanii chiar aici, lângă ușa ta?

Sincer vorbind, erau momente în care guvernatorul Giarod mă exaspera.

— Eu nu voi da ordin soldaților să tragă în cetățeni.

Chiar aveam de gând să le spun asta, în mod explicit.

— Oamenii nu se revoltă fără motiv. Iar dacă ți se pare că ychanii ar putea fi o problemă, motivul e felul în care sunt tratați.

— Atunci ar trebui să privesc din perspectiva lor, nu? întrebă ea, cu o sprânceană ridicată, cu vocea un pic sarcastică.

— Întocmai. Cealaltă alternativă e să-i strângi la un loc și, fie să-i reeduci, fie să-i omori pe toți.

Reeducarea depășea resursele securității Stației. Iar la uciderea lor declarasem deja că nu voi ajuta cu nimic.

Făcu o grimasă, dezgustată și consternată.

— Drept cine mă iei, comandant? De ce crezi că cineva de aici s-ar gândi la așa ceva?

— Sunt mai în vârstă decât par. Am participat la multe anexări. Am văzut oameni făcând niște lucruri despre care cu o lună sau un an înainte ar fi jurat că nu le-ar face niciodată.

Tisarwat lua cina cu invitatele ei – nepoata șefului securității Stației, tânăra verișoară de-a treia a unui cultivator de ceai – nu Fosyf, ci unul dintre cei despre care Fosyf declarase, cu aroganță, că ceaiul lor e „acceptabil”. Verișoara lui Skaaiat Awer. Și cetățeanul Piat. Tisarwat se plângea de firea mea aspră, neînduplecată, insensibilă la orice rugăminte. Basnaaid, desigur, nu se afla acolo. Nu făcea parte din acest cerc social și, oricum, îi ordonasem lui Tisarwat să stea departe de ea.

Guvernatorul sistemului mă întrebă peste masa din sufrageria apartamentului meu din Grădina Subterană:

— Comandant, de ce crezi că aș fi unul dintre acei oameni?

— Fiecare dintre noi poate fi unul dintre acei oameni, guvernator. Cel mai bine e să afli, înainte de a face ceva, dacă acel lucru îți va da dureri de cap.

Cel mai bine era să afli înainte ca o persoană – poate zeci de persoane – să moară pentru ca tu să înveți o lecție.

O lecție pe care, oricum, era greu s-o înveți, după cum știam din proprie experiență.

Capitolul 19

Seivarden îmi înțelese imediat instrucțiunile privind inventarierea celor în stare de anabioză.

— Doar nu crezi că cineva a reușit să fure corpuri de acolo, zise ea tare, de pe marginea patului din cabina ei, vocea răsunându-mi în ureche, așa cum stăteam în Grădina Subterană. De ce-ar face asta? Și cum s-o facă? În cursul unei anexări mai merge, atunci se întâmplă tot felul de lucruri, adăugă cu un gest ambiguu, și de respingere, și de îndoială. Dacă mi-ai spune că, în momente ca acelea, cineva vindea corpuri unor stăpâni de sclavi, n-aș fi deloc surprinsă.

Dar din clipa în care o persoană era înregistrată, primea un număr, o etichetă și se știa de existența ei, situația se schimba total. Știam la fel de bine ca Seivarden ce li se întâmpla oamenilor în timpul anexărilor – oameni care nu erau radchaieni. Știam și că numărul cazurilor în care oamenii fuseseră vânduți ca sclavi era aproape de zero – niciun soldat radchaian nu putea respira fără să știe nava.

Desigur, în ultimele secole, Stăpâna Radchului vizitase o mulțime de nave și le schimbase codurile de acces, ba chiar dăduse coduri de acces, bănuiam eu, unor oameni pe al căror ajutor credea că se poate baza, care să acționeze în secret, nevăzuți de nave și de stații ce, altfel, i-ar fi raportat autorităților. Și jumătății nedrepte a lui Anaander Mianaai.

— Dacă ai nevoie de unități ancilare, corpurile acelea pot fi extrem de utile, am răspuns eu încet, singură în camera de zi din Stația Athoek, după plecarea guvernatorului Giarod.

Seivarden rămase tăcută câteva clipe, cugetând la cuvintele mele, displăcându-i complet concluziile la care ajunsese.

— Vrei să spui că cealaltă tabără are o rețea aici.

— Noi nu suntem de partea nimănui, i-am amintit eu. Sigur că are așa ceva. Oriunde e o tabără, e și cealaltă. Fiindcă sunt la fel. Nu-i de mirare că agenții acelei părți din tirană sunt foarte activi aici.

Anaander Mianaai era, inevitabil, peste tot în spațiul radchaian.

— Dar recunosc că nu mă așteptam la una ca asta.

— Corpurile nu sunt de ajuns, remarcă Seivarden, se rezemă de perete, își încrucișă brațele pe piept, apoi le descrucișă. E nevoie și de echipamente, adăugă ea și, scuzându-se parcă, încheie: După cum prea bine știi. Și totuși…

— Poate fac stocuri. Sau se folosesc de o navă de transport desant.

O astfel de navă putea fabrica echipamente dacă dispunea de timp și de materialele necesare. Unele nave din seria *Sabia* și *Mila,* care încă foloseau unități ancilare, aveau și în stoc, de rezervă. În teorie, din altă parte nu aveai cum să faci rost de ele. Nu mai aveai cum. Acesta era și unul dintre motivele pentru care Stăpâna Radchului avusese problema cu Tisarwat – tehnologia adecvată era greu de procurat, de aceea se văzuse obligată s-o modifice pe a sa.

— Și poate că, odată ajunsă acolo, vei descoperi că totul e în ordine.

Seivarden pufni și spuse:

— Nu sunt mulți pe aici care să poată face așa ceva.

— Așa e.

— Bănuiesc că nu e vorba de guvernator, din moment ce ți-a dat cheile ca să intri acolo. Deși, dacă mă gândesc bine, n-avea de ales.

— Ai pus punctul pe i.

— Văd că nu vrei să-mi spui pe cine ai luat în colimator, zise ea oftând. Breq, vom fi la depărtare de câteva zile dacă nu intrăm prin portalul de acolo.

— Indiferent unde vei fi, în caz că se întâmplă ceva, nu vei putea să-mi sari în ajutor.

— Mda. Mda, făcu Seivarden, încordată, nefericită. Presimt că, în următoarele luni, viața va fi foarte cenușie. Ca de obicei.

Ca de obicei, pentru amândouă. Tensiune maximă, apoi luni sau chiar ani în care așteptam să se întâmple ceva.

— Și chiar dacă vor să vină pe Athoek…

Se referea, probabil, la acea parte din Stăpâna Radchului care pierduse bătălia de la Palatul Omaugh, ai cărei susținători distrugeau portalurile cu tot cu navele de acolo.

— … nu vor veni de prima dată. Athoekul nu e primul pe lista lor.

Călătoria între sisteme putea dura săptămâni sau luni întregi. Uneori chiar și ani.

— Probabil că mult timp de-acum încolo nu se va întâmpla nimic, adăugă ea și făcu ochii mari. Ce-ar fi să trimiți *Sabia lui Atagaris*? Și așa stă degeaba.

N-am răspuns imediat, nici nu era nevoie.

— A, pe țâțele lui Aatr! *Bineînțeles.* Ar fi trebuit să-mi dau seama de la început, dar nu credeam că acea *persoană*...

Cuvântul ales, care de-abia recunoștea apartenența la umanitate, exprima disprețul lui Seivarden față de căpitanul Hetnys.

— ... e îndeajuns de isteață ca să pună la cale așa ceva.

De când cu moartea translatorului Dlique, Seivarden avea o părere execrabilă despre căpitanul navei *Sabia lui Atagaris.*

— Dar dacă stau bine să mă gândesc, nu ți se pare ciudat că *Sabia lui Atagaris* a ținut cu tot dinadinsul să culeagă magazia aia de pe drum? Poate n-ar strica să aruncăm o privire de partea cealaltă a Portalului Fantomelor.

— Bănuiesc ce-am putea găsi acolo. Dar să începem cu ce-i mai urgent. Și nu trebuie să-ți faci griji în privința mea. Știu să-mi port și singură de grijă.

— Am înțeles, comandant.

•

A doua zi dimineață, la micul dejun, sora lui Queter stătea tăcută, cu ochii în jos, în timp ce eu și locotenentul Tisarwat spuneam rugăciunea zilnică. *Floarea dreptății e pacea.* A rămas tăcută și când i-am pomenit pe cei morți. A continuat să stea în picioare și după ce eu și Tisarwat ne-am așezat la masă.

— Ia loc, copilă, i-am spus în delsigă.

— Am înțeles, radchaianule.

Se așeză supusă. Privind tot în jos. Călătorise cu decada Kalr și mâncase cu ele până în această dimineață.

Tisarwat ședea alături de ea. Îi aruncă o privire scurtă, curioasă. Relaxată – sau cel puțin calmă – și preocupată, mi s-a părut mie, de ceea ce voia să facă azi. Ușurată că nu-i spusesem nimic – până acum – despre inițiativa pe care o luase cât fusesem plecată pe planetă. Cinci ne aduse micul dejun – pește și felii de fructe confiate – în vasele albastre-violet din bractee, desigur, cărora când le dusese dorul. Și care o bucurau atât de mult.

Cinci arăta totuși neliniștită – aflase de cu seară despre apartamentele preluate de Tisarwat pe același coridor. Nimeni dintre cei prin ochii cărora puteam vedea nu se uitase acolo în această dimineață, dar eram sigură că deja se strânseseră vreo cinci-șase rezidenți din Grădina Subterană, iar acum așteptau pe scaune improvizate să i se adreseze locotenentului Tisarwat. Alții aveau să sosească în următoarele ore. Reclamații legate de reparații și construcții aflate deja într-o fază avansată, cereri de începere a lucrului în alte zone, mai devreme sau mai târziu față de când fuseseră planificate.

Cinci turnă ceaiul – nu era Fiica Peștilor, din câte mi-am dat seama iar Tisarwat începu să mănânce cu multă poftă. Sora lui Queter nu se atinse de mâncare, ci rămase cu privirea în jos. M-am întrebat dacă nu cumva se simte rău, dar dacă era vorba numai de dorul de casă, îndemnând-o să-și exprime sentimentele cu voce tare n-aș fi făcut decât să pun paie pe foc.

— Uran, dacă vrei terci, Cinci îți poate aduce o porție, i-am spus tot în delsigă. Să știi că nimeni nu-ți cere bani pentru mesele pe care le iei aici, copilă.

Reacționă aproape imperceptibil, ridicând puțin capul.

— Tot ce primești de mâncare aici ți se cuvine de drept. Dacă vrei mai mult, primești mai mult, nu e nicio problemă.

La șaisprezece ani cu siguranță îi era foame aproape tot timpul.

Ridică din nou capul, puțin mai mult de data aceasta, și privi spre Tisarwat, care terminase deja trei sferturi din porția de pește. Și începu, șovăind, cu fructele.

— Vor trece câteva zile până îți vom găsi tutori pe măsură, cetățene, i-am zis în radchaiană de astă dată, știind că mă înțelege. Până atunci ești liberă să-ți petreci timpul cum vrei. Înțelegi indicatoarele de avertizare?

Viața în stație se deosebea radical de viața pe planetă.

— Știi inscripțiile de pe ușile care duc spre diverse secțiuni?

— Da, cetățene.

De fapt, nu știa să citească în radchaiană foarte bine, dar indicatoarele de avertizare erau luminoase, în plus aflasem că, în timpul călătoriei, Cinci și Opt o învățaseră ce reprezintă fiecare.

— Dacă iei în serios indicatoarele de avertizare, cetățene, și asculți Stația ori de câte ori ți se adresează prin telefon, te poți plimba în voie pe aici. Te-ai gândit la examenul de aptitudini?

Tocmai vârâse în gură o bucățică de pește. Înțepeni panicată, apoi, ca să vorbească, înghiți îmbucătura aproape pe nemestecate.

— Îți stau la dispoziție, spuse ea cu glas pierit și tresări, fie la auzul propriilor cuvinte, fie pentru că peștele i se oprise în gât.

— Nu asta am întrebat. N-am să te oblig să faci ceva împotriva voinței tale. Poți primi rația de hrană în continuare chiar dacă soliciți să fii scutită de examen, doar că nu poți activa nici în viața civilă, nici în cea militară.

Uran clipi surprinsă de câteva ori și fu cât pe-aci să înalțe capul ca să mă privească, dar se opri.

— Da, e o regulă introdusă recent, în primul rând pentru valskaayeni, iar în afara Valskaayului, mai degrabă neglijată.

O regulă pe care orice muncitor valskaayan ar fi putut s-o invoce, dar nu ar fi schimbat nimic.

— Pe de altă parte, trebuie să accepți orice însărcinare vine din partea Administrației. Însă pe moment, nu e nicio grabă să soliciți așa ceva.

Totuși, înainte de a face această cerere, cel mai bine era ca Uran să petreacă ceva timp în compania tutorilor. Înțelegeam când vorbea radchaiana, dar supraveghetorii de pe planetă se purtau de parcă modul în care vorbeau muncitorii valskaayeni ar fi fost absolut de neînțeles. Poate din cauza accentului, deși eu eram obișnuită cu tot felul de accente, fiind familiarizată cu cele ale vorbitorilor nativi de delsigă.

— Încă n-ai primit nicio însărcinare, cetățene? întrebă locotenentul Tisarwat, un pic nerăbdătoare. Știi să faci ceai?

Uran răsuflă adânc. Ca să-și ascundă panica, m-am gândit eu.

— Sunt gata să fac orice doriți.

— Locotenent, am zis pe un ton răstit. Te rog să nu-i ceri nimic cetățeanului Uran. În următoarele zile e liberă să facă tot ce dorește.

— Dar, comandant, zise Tisarwat, cetățeanul Uran nu e xhai. Sau ychana. Când rezidenții…

Își dădu brusc seama că era gata-gata să spună ce avea de gând să facă.

— Aș fi cerut Administrației să-mi trimită câțiva oameni, dar rezidenții din Grădina Subterană se simt mult mai în largul lor când vorbesc cu mine, ținând cont c-am ajuns de curând aici.

Nu ajunseserăm chiar de curând aici și, fără îndoială, toți cei din Grădina Subterană erau conștienți de asta.

— Cetățeanului Uran s-ar putea să-i facă plăcere, adăugă Tisarwat. Și ar fi o experiență bună pentru ea.

Experiență în ce domeniu? Tisarwat nu mă lămuri.

— Cetățene Uran, am zis eu. Cu excepția respectării regulamentelor legate de siguranță și securitate, nu trebuie să faci nimic din ce-ți cere locotenentul Tisarwat.

Uran privea și acum în jos, la farfuria pe care o golise între timp. M-am uitat cu subînțeles la Tisarwat.

— Clar, locotenent?

— Clar, comandant, răspunse ea, apoi întrebă cu neliniște: Pot lua mai multe Bo?

— Peste o săptămână, locotenent. Tocmai am trimis nava într-o inspecție.

Nu puteam citi gândurile lui Tisarwat, dar din reacțiile ei emoționale – surpriza de moment, exasperarea, înlocuite rapid de o certitudine care o făcuse să se însenineze la față, apoi ezitarea și agitația – am ghicit că-și dăduse seama că i-aș putea ordona lui Seivarden să-și trimită decada Bo cu o navetă. Apoi a tras concluzia că mai mult ca sigur aș fi propus așa ceva dacă aș fi vrut.

— Am înțeles, comandant, mi-a răspuns abătută și, în același timp, ușurată, poate, că încă nu dezaprobasem instalarea ei în biroul acela improvizat și negocierile cu rezidenții din Grădina Subterană.

— Singură te-ai băgat în asta, locotenent, am spus eu cu blândețe în glas. Acum încearcă să nu ți-l faci dușman pe administratorul Stației.

Ceea ce era puțin probabil. Între timp, Tisarwat și Piat se împrieteniseră la cataramă, iar cercul în care se învârteau îi includea pe subordonații direcți ai administratorului Stației, pe cei care răspundeau de securitatea ei, dar și pe unii dintre cei care lucrau pentru guvernatorul Giarod. Mai mult ca sigur la acești oameni apelase Tisarwat pentru a primi mână de lucru, oameni care nu ajunseseră aici de curând, ca să folosesc cuvintele ei.

— Am înțeles, comandant.

Expresia lui Tisarwat nu se schimbă – învățase câteva lucruri de la decada Bo, am gândit eu –, iar ochii ei liliachii mă lăsară numai să întrevăd cât de mulțumită și de ușurată era la auzul vorbelor mele. Apoi, dincolo de aceste reacții, se simțea aceeași undă de neliniște, de nefericire. Puteam doar bănui din ce cauză – deși eram convinsă că nu se întâmplase nimic rău aici. Ceva rămas din călătoria spre Athoek, din ce se întâmplase în acea perioadă. Se întoarse din nou spre Uran.

— De fapt, cetățene, nu ar trebui să faci ceai. Bo Nouă se ocupă de asta, cel puțin ea aduce apa dimineața. Tu doar ar trebui să servești oamenii cu ceai și să fii amabilă cu ei.

Uran, care din clipa în care o întâlnisem fusese atât de tăcută, străduindu-se din răsputeri să nu deranjeze pe nimeni (când nu-și arătase, la fel de tăcută, nefericirea), ridică ochii, direct la Tisarwat și spuse în radchaiană:

— Nu cred că aș fi foarte pricepută la așa ceva.

Tisarwat clipi de câteva ori, uimită. Surprinsă.

— Mă bucur să văd, cetățene Uran, că nu numai sora ta e aprigă, am spus zâmbind.

Dar n-am adăugat că mă bucuram și fiindcă Raughd nu reușise s-o îmblânzească.

— Ai grijă, locotenent. Nu voi avea niciun pic de înțelegere dacă te vei arde din nou.

— Am înțeles, comandant. Pot pleca?

Uran lăsă repede ochii în jos, spre farfuria goală.

— Desigur, locotenent, i-am răspuns și m-am ridicat de la masă. Am și eu treabă. Cetățene.

Uran îmi aruncă o privire scurtă, apoi coborî din nou ochii.

— Dacă nu ți-ai potolit foamea, te rog să-i ceri lui Cinci să-ți mai aducă ceva. Nu uita de indicatoarele de avertizare și ia-ți telefonul cu tine dacă părăsești apartamentul.

— Am înțeles, comandant, răspunse Uran.

•

Trimisesem după căpitanul Hetnys. Căpitanul trecu pe lângă ușa mea, spre biroul improvizat al locotenentului Tisarwat, și privi înăuntru. Șovăi, se încruntă. Tisarwat, prin ochii căreia vedeam scena, se înclină în fața ei. Încruntătura căpitanului îi produse o mică plăcere malițioasă, dar n-o arătă. Bănuiam că Hetnys se va întoarce ca s-o vadă pe Tisarwat retrăgându-se în

birou, însă, cum Tisarwat nu se întoarse să se uite, nu m-am întors eu.

Opt o conduse pe căpitanul Hetnys în camera mea de zi. După ce, bineînțeles, am băut primul bol de ceai (din serviciul trandafiriu, pentru că Hetnys știa acum despre bractee, iar când era sigură că aceasta știa din ce bea), am întrebat:

— Cum se mai simte unitatea?

Mi s-a părut că pentru o fracțiune de secundă căpitanul Hetnys s-a blocat, surprinsă.

— Poftim?

— Unitatea ancilară care a fost rănită.

Aici rămăseseră doar trei unități ancilare din *Sabia lui Atagaris*. Îi ordonasem decadei Var să părăsească Stația.

— Se reface repede, comandant, răspunse căpitanul încruntându-se. Îmi cer iertare, adăugă ea după o scurtă ezitare.

I-am făcut semn să continue.

— De ce-ai ordonat ca unitatea ancilară să fie tratată?

Răspunsurile pe care le-aș fi dat ar fi fost, mai mult ca sigur, de neînțeles pentru căpitanul Hetnys.

— Altfel nava ar fi avut de pierdut, căpitane. Și ar fi fost nefericită.

Hetnys rămase încruntată. Avusesem dreptate. Nu înțelegea.

— M-am gândit cum să ne folosim resursele în cel mai bun mod cu putință.

— Portalurile, comandant, protestă căpitanul Hetnys. Îmi cer iertare, dar oricine ar putea pătrunde prin ele.

— Nu, căpitane, nimeni nu va pătrunde prin ele. Sunt prea ușor de ținut sub observație și prea ușor de apărat.

Și oricum, aveam de gând să le minez. Nu eram sigură dacă Hetnys luase acea posibilitate în calcul sau dacă se gândise că eu n-o voi lua. Ambele alternative erau posibile.

— Prin Portalul Fantomelor cu siguranță nu va pătrunde nimeni.

O tresărire aproape imperceptibilă a mușchilor din jurul ochilor și gurii ei, o schimbare a expresiei mult prea rapidă ca să poată fi sesizată.

Credea că cineva ar putea totuși să pătrundă pe acolo. Eram tot mai convinsă că mințise când spusese că nu întâlnise pe nimeni în cealaltă parte a sistemului, chipurile pustie. Că voia să ascundă prezența cuiva acolo sau că cineva fusese acolo. Sau

că mai era și acum în acel loc. Bineînțeles, dacă vânduse valskaayeni, acum voia s-o ascundă ca să evite reeducarea sau ceva mult mai rău. Mai rămânea întrebarea cui i-ar fi putut vinde și de ce.

Nu mă puteam baza pe ea. Nici nu aveam de gând s-o fac. Dimpotrivă, intenționam să fiu mereu cu ochii pe ea și pe nava ei.

— Ai alungat *Mila lui Karl,* comandant, zise ea apăsat.

Plecarea navei mele fusese ușor de observat, mai greu de ghicit era motivul.

— O chestie de rutină, am spus eu, nevrând să intru în amănunte, mai ales cu căpitanul Hetnys. Revine peste câteva zile. Ai încredere în capacitatea locotenentului Amaat?

Căpitanul Hetnys se încruntă, derutată.

— Da, comandant.

— Foarte bine.

Deci nu avea motiv să insiste să se întoarcă imediat în *Sabia lui Atagaris.* Din clipa în care se întorcea – dacă-și putea da seama de acest fapt – poziția ei devenea mai puternică decât mi-ar fi convenit. Am așteptat să-mi ceară permisiunea de a se întoarce în navă.

— Comandant, zise ea, stând față în față cu mine, la masă, cu bolul trandafiriu în mâna înmănușată. Sper ca, până la urmă, să nu fie nevoie de toate astea și să ne fi ambalat degeaba.

Trase aer în piept. Încet, am apreciat eu, voit calmă.

Cu alte cuvinte nu aveam de ce s-o mai țin în preajma mea. Și dacă era posibil, s-o trimit înapoi, în navă. Doar știam ce înseamnă căpitanul pentru o navă. Și chiar dacă nicio unitate ancilară nu-și exterioriza starea emoțională, o văzusem pe cea din *Sabia lui Atagaris,* pe planetă, cu ciobul înfipt în spate. Cu lacrimi în ochi. *Sabia lui Atagaris* nu voia să-și piardă căpitanul.

Fusesem și eu navă. Nu doream s-o despart de căpitanul ei. Dar dacă trebuia, aveam de gând s-o fac. Dacă sacrificiul însemna să apăr viața celor care populau acest sistem. Dacă însemna s-o apăr pe Basnaaid.

•

După micul dejun, înainte s-o las pe Uran să colinde Stația, Opt merse cu ea ca să-i cumpere haine. Le-ar fi putut obține de la magazinele Stației, desigur, fiecare radchaiană avea dreptul la hrană, adăpost și haine. Opt însă nici nu se gândea la această

posibilitate. Uran făcea parte acum dintre însoțitorii mei și trebuia să se îmbrace corespunzător.

Aș fi putut să-i cumpăr eu hainele, dar pentru o radchaiană asta ar fi însemnat fie s-o adopt, fie să-i ofer clientelaj. Mă îndoiam că Uran și-ar fi dorit ceva care s-o îndepărteze și mai mult de familie și, chiar dacă o relație precum clientelajul nu implica nimic sexual, în situații în care statutul social al protectorului era foarte diferit de cel al clientului, sexul nu era exclus. Poate pentru unii nu conta, dar nu voiam să cred același lucru despre Uran. De aceea îi stabilisem o cotă pentru astfel de lucruri. Sigur, aș fi putut să i le dau direct, fără să mă complic, însă regulile bunei-cuviințe trebuiau respectate.

Am văzut că Opt și Uran se opriseră la intrarea în templul lui Amaat, pe podeaua de un alb murdar, chiar sub EskVar, vopsit în culori vii, dar plin de praf, iar Opt îi explica, pe un ton nu foarte detașat, ancilar, că Amaat și zeul valskaayan erau, evident, unul și același, prin urmare chiar se cuvenea ca Uran să intre și să-i aducă o ofrandă. Uran, nu foarte în largul ei în haine noi, refuza cu îndârjire. Tocmai voiam să-i trimit un mesaj lui Opt s-o lase în pace când, aruncând o privire peste umărul lui Uran, Opt o văzu trecând pe căpitanul Hetnys, însoțită de o unitate ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care vorbea aprins cu Sirix Odela.

Din câte îmi aminteam eu, căpitanul Hetnys nici măcar n-o băgase în seamă pe Sirix, darămite să-i adreseze un cuvânt, cât stătuserăm pe planetă. Opt rămase și ea surprinsă. Se opri în mijlocul frazei, se strădui să nu se încrunte și se gândi la ceva care o făcu să se rușineze.

— Îmi cer mii de scuze, cetățene, îi zise ea lui Uran.

— … tățenii nu vor fi deloc încântați, îmi spunea guvernatorul Giarod în biroul ei și m-am hotărât să-i acord toată atenția.

Capitolul 20

A doua zi Uran intră în biroul improvizat al locotenentului Tisarwat. Nu fiindcă așa i s-ar fi spus – Tisarwat nu mai pomenise nimic despre asta. Uran intră pur și simplu – se oprise și privise înăuntru de câteva ori, cu o zi în urmă – și rearanjă serviciul de ceai până se declară mulțumită. Tisarwat nu comentă.

Ritualul se repetă trei zile la rând. Știam că prezența lui Uran fusese un succes – întrucât era valskaayană și de pe planetă, nimeni nu putea spune că se situase deja de o parte sau cealaltă a vreunei dispute locale; în plus, ceva din seriozitatea și timiditatea ei atrăgea simpatia rezidenților care treceau pe acolo. Câțiva descoperiseră în tăcerea ei un bun auditoriu pentru poveștile lor despre neînțelegerile pe care le aveau cu vecinii sau cu Administrația Stației.

Despre cele trei zile n-am adus vorba nici eu, nici Tisarwat. Tisarwat era îngrijorată că știam deja și că nu voi fi de acord, dar totodată spera să nu fiu prea dură – la urma urmei, succesul ei de până acum o făcea să creadă că aș putea trece cu vederea și această mică întâmplare.

— Cetățene Uran, am zis eu în timpul cinei tăcute din cea de-a treia seară. Poimâine începi lecțiile.

Din câte mi s-a părut, Uran a ridicat ochii din farfurie cu surprindere, apoi și-a lăsat din nou privirea în jos.

— Am înțeles, comandant.

— Comandant, interveni Tisarwat, reușind să-și ascundă nerăbdarea, cu o voce calmă, măsurată. Îmi cer iertare…

I-am făcut semn că nu-i nevoie să se scuze.

— Da, locotenent, cetățeanul Uran pare să aibă mare succes în sala ta de așteptare. Nu mă îndoiesc că-ți va fi de folos în continuare, dar n-am nicio intenție să-i știrbesc din educație. Am aranjat să studieze după-amiezile. Dimineața poate face tot ce dorește. Cetățene, ținând cont de locul în care ne aflăm, am angajat pe cineva să te învețe raswara, pe care o vorbesc ychanii de aici.

— E mult mai utilă decât poezia, remarcă Tisarwat, ușurată și mulțumită.

Am înălțat o sprânceană.

— Mă surprinzi, locotenent, am spus eu, sesizând o accentuare a stării ei generale de nefericire, dintr-un motiv care-mi scăpa. Spune-mi, ce părere are Stația despre ce se petrece aici?

— Se bucură, cred, că reparațiile continuă, dar știți cum sunt stațiile, niciodată nu-ți spun direct dacă sunt nemulțumite.

În anticameră cineva dorea să intre. Kalr Opt se duse să deschidă ușa.

— Vrea să-i vadă pe toți, tot timpul, zise Uran, printr-un act de mare curaj. Spune că nu-i același lucru cu a fi spionat de cineva.

— Lucrurile stau altfel într-o stație decât pe o planetă, am răspuns în timp ce Opt îi deschidea ușa lui Sirix Odela. Stațiile vor să știe că rezidenții lor sunt în siguranță. Altfel nu se simt bine. Vorbești des cu Stația, cetățene?

M-am întrebat ce căuta Sirix aici, n-o mai văzusem de când o văzuse Opt vorbind cu căpitanul Hetnys.

— Îmi vorbește, rad... comandant, spuse Uran în sufragerie. Și-mi traduce sau îmi citește indicatoarele.

— Mă bucur, i-am răspuns eu. E bine că te-ai împrietenit cu Stația.

În anticameră cetățeanul Sirix se scuza în fața lui Opt că sosise la o oră atât de nepotrivită, când lumea cina.

— Horticultorul Basnaaid a ținut să stea de vorbă cu comandantul, dar din păcate, e nevoită să rămână la Grădină.

În sufragerie m-am ridicat în picioare, fără să comentez răspunsul lui Tisarwat la cuvintele mele, și am ieșit în anticameră.

— Cetățene Sirix, am spus eu, în timp ce se întorcea spre mine. Cu ce-ți pot fi de ajutor?

— Comandant, zise ea, înclinând scurt din cap, stingheră, reacție deloc surprinzătoare după discuția noastră din urmă cu trei zile și după această apariție neașteptată. Horticultorul Basnaaid ține mult să vi se adreseze în persoană, într-o problemă care, după câte am înțeles, este foarte delicată. Ar fi venit aici, dar cum spuneam, a fost nevoită să rămână la Grădină.

— Cetățene, îți amintești probabil că atunci când am vorbit ultima oară cu ea, mi-a spus foarte clar că nu vrea să mă mai vadă. Dacă între timp s-a răzgândit, îi stau, desigur, la dispoziție, dar trebuie să recunosc că sunt oarecum surprinsă. Nu-mi dau seama ce ar fi atât de urgent, încât să nu poată aștepta până să vină chiar ea ca să-mi spună.

Sirix înțepeni preț de o clipă, pradă, dacă ar fi fost vorba de altcineva, unui acces de furie.

— I-am propus și eu același lucru, comandant. Dar știi ce mi-a răspuns? „Precum zicea poetul: Regretul, amar și rece ca un pește marinat”.

Poetul fusese Basnaaid Elming la vârsta de nouă ani și trei sferturi. Mi-ar fi fost greu să-mi imaginez o încercare mai ingenioasă de a-mi stârni emoțiile, Basnaaid știind foarte bine că locotenentul Awn îmi citea toate poeziile.

Văzând că tac, Sirix flutură din mână, derutată.

— Spunea că vei recunoaște versul.

— Îl recunosc.

— Sper că nu-i aparține vreunui clasic preaiubit.

— Nu-ți place peștele marinat? am întrebat-o calmă, serioasă.

Sirix clipi des, surprinsă, stânjenită.

— Nu-i aparține unui clasic, ci unei persoane pe care știa că o voi recunoaște, cum spui tu. O poezie cu implicații personale.

— Bănuiam eu, remarcă Sirix, acru. Acum te rog să mă scuzi, comandant, am avut o zi lungă și deja am întârziat la cină.

Se înclină și ieși din încăpere.

Am rămas singură în anticameră, doar cu Opt, nemișcată și curioasă în spatele meu.

— Stație, am spus eu cu voce tare. Care e situația în Grădină?

Răspunsul Stației păru că întârzie doar o fracțiune de secundă.

— Totul e în ordine, comandant. Ca întotdeauna.

La vârsta de nouă ani și nouă luni, Basnaaid Elming fusese o poetă ambițioasă, fără un simț deosebit al limbii, dar extrem de melodramatică și sentimentală. Versul citat de Sirix făcea parte dintr-un lung poem narativ despre prietenia trădată. Rămas neterminat. Distihul suna cam așa: *Regretul, amar și rece ca un pește marinat,/ o-nfioră. O, cum de crezuse-n acele minciuni îngrozitoare*?

„Spunea că vei recunoaște versul”, mă avertizase Sirix.

— Stație, Sirix s-a dus acasă sau s-a întors în Grădină?

— Cetățeanul Sirix este în drum spre casă, comandant.

De data aceasta fără ezitare.

M-am dus în camera mea, am scos arma pe care Stația n-o putea vedea, invizibilă oricăror senzori, mai puțin ochilor umani. Am vârât-o sub haină, într-un loc din care o puteam scoate ușor.

— Spune-le locotenentului Tisarwat și cetățeanului Uran să termine de mâncat, i-am ordonat lui Opt, în timp ce treceam pe lângă ea, în anticameră.

— Am înțeles, răspunse Opt nedumerită, însă fără să-și facă griji.

Foarte bine.

Poate că exageram. Poate că Basnaaid doar se răzgândise și chiar dorea să-mi vorbească. Poate că neliniștea pe care i-o pricinuia planșeul de susținere a lacului o făcea să treacă peste resentimentele față de mine. În plus, nu-și adusese aminte propria poezie cu exactitate, sau își amintise numai un vers din ea, cu intenția de a-mi aminti (de parcă aș fi avut nevoie de așa ceva) de vechea mea prietenie cu sora ei moartă demult. Poate chiar voia să-mi vorbească, urgent, la o oră când mulți cetățeni își luau cina, și chiar nu putea să plece de la lucru. Nu voia să pară nepoliticoasă chemându-mă prin intermediul Stației, drept care o trimisese pe Sirix cu un mesaj. Mai mult ca sigur știa că voi veni imediat dacă și când mi-o va cere.

Mai mult ca sigur știa și Sirix. Iar ea vorbise cu căpitanul Hetnys.

M-am gândit pentru o clipă să iau cu mine decada Kalr și pe locotenentul Tisarwat. Nu-mi făceam prea multe griji că puteam să mă înșel. Dacă era o alarmă falsă, îi trimiteam înapoi, în Grădina Subterană, și aveam discuția cu horticultorul Basnaaid. Dar dacă nu mă înșelam?

Căpitanul Hetnys avea cu ea două unități ancilare din *Sabia lui Atagaris* aici, la Stație. Niciuna nu avea arme, doar dacă nesocotiseră ordinul meu de a le preda. Ceea ce era posibil. Însă chiar și așa eram sigură că le puteam face față căpitanului Hetnys și celor două unități ancilare. N-avea rost să apelez la alții.

Dar dacă era vorba de mai multe persoane? Dacă și guvernatorul Giarod mă indusese în eroare, sau Celar, administratorul stației? Dacă forțele de securitate ale stației mă

așteptau în Grădină? De una singură nu mă puteam descurca. Chiar și cu ajutorul locotenentului Tisarwat și al celor patru Kalr. Cel mai bine era să-i las de rezervă, pentru orice eventualitate.

Mila lui Kalr era însă altceva.

— Da, zise nava fără să-i spun nimic. Locotenentul Seivarden este pe puntea de comandă, iar echipajul se pregătește de luptă.

Prea multe nu puteam face pentru *Mila lui Kalr,* motiv pentru care m-am concentrat pe ceea ce avea să urmeze.

•

Mi-ar fi fost foarte ușor să intru în Grădină la fel cum procedasem imediat după sosirea pe Athoek. Nu că ar fi contat – Grădina avea două intrări de care știam eu, ambele păzite de câte două unități ancilare. Dar între a fi așteptată de cineva care presupunea că voi veni pe drumul cel mai scurt și a mă baza pe faptul că Stația s-ar putea să reziste cum știa ea mai bine fără să mă anunțe, am preferat drumul mai lung.

Intrarea dădea spre un povârniș stâncos cu vedere spre lac. În dreapta lui, cascada se prăvălea spumegând peste stâncile de dedesubt. Cărarea o lua la stânga, spre apă, pe lângă o jardinieră masivă, cu iarbă ornamentală, înaltă de aproape doi metri. Pe acolo nu puteam trece decât cu mare precauție.

În față, o balustradă care-mi ajungea până la brâu te ferea să nu cazi în lac, peste pietrele care se ițeau ici și colo din apă. Pe insula minusculă, cu stânca ei canelată, căpitanul Hetnys o înșfăcase de braț pe Basnaaid, iar cu cealaltă mână îi ținea un cuțit lipit de gât, unul dintre cele cu care se curăță peștele de oase. Mic, dar suficient ca să-și facă treaba. Tot pe insulă, la capătul podului, era o unitate ancilară din *Sabia lui Atagaris,* cu armura activată și arma scoasă.

„Of, *Stație*!” am exclamat eu în gând.

Stația nu răspunse. Îmi imaginam motivele pentru care nu mă avertizase sau nu ceruse ajutor. Fără îndoială, pentru ea viața lui Basnaaid valora mai mult decât a mea. Fiind ora cinei pentru mulți dintre rezidenții stației, nu era niciun gură-cască prin preajmă. Poate că Stația găsise un pretext ca să-i îndepărteze de aici.

Pe povârniș iarba tremura. Fără să mai stau pe gânduri, am scos arma din haină și mi-am activat armura. O împușcătură, pe care am simțit-o din plin – cel care se ascunsese în jardinieră

ochise partea acoperită prima de armură. Înainte de a doua împușcătură eram deja protejată din cap până-n picioare.

O unitate ancilară cu armura argintie țâșni din iarbă, inuman de rapid, și încercă să mă imobilizeze, crezând mai mult ca sigur că arma pe care o țineam în mână nu avea cum să-i facă vreun rău, apărată fiind de armură. În condiții egale, n-ar fi fost o problemă pentru mine, dar în spate nu aveam niciun punct de sprijin, iar agresorul avea avantajul vitezei. Am tras exact în clipa în care m-a aruncat peste balustradă.

Armura radchaiană este, în esență, impenetrabilă. Energia glonțului tras de unitatea ancilară era, în cea mai mare măsură, termică. Nu toată, desigur, fiindcă i-am simțit impactul. Când m-am izbit cu umărul de stânca zimțuită de la baza peretelui înalt de șapte metri și jumătate, n-am simțit o durere foarte mare. Însă vârful stâncii era îngust și, chiar dacă umărul mi s-a prins de el, restul corpului și-a continuat căderea. Umărul mi-a trosnit și s-a îndoit în spate, nefiresc, apoi am alunecat de pe stâncă în apă. Care, din fericire, în locul acela, la vreo patru metri de insulă, era adâncă doar de un metru și ceva.

M-am ridicat în picioare, cu apa până la brâu și icnind de durerea ascuțită din umărul stâng. Ceva se întâmplase în timpul căderii, n-aveam când să-ntreb nava ce anume, cert e că locotenentul Tisarwat mă urmărise, iar eu, prea absorbită de gânduri, nu prinsesem de veste. Stătea la capătul dinspre mal al podului, cu armura activată și arma ridicată. În fața ei era unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* de asemenea cu arma ridicată. Oare de ce nava nu mă avertizase că Tisarwat mă urmărise?

Căpitanul Hetnys stătea întoarsă spre mine, și ea într-o armură argintie. Știa, probabil, că unitatea ancilară de pe povârniș fusese rănită sau poate chiar zăcea moartă, dar nu-și dădea seama, de asta eram sigură, că armura ei nu era de niciun folos în fața armei mele. Doar dacă presgerii omiseseră să-și facă arma impermeabilă.

— Observ, comandant, că până la urmă și tu ești umană, zise căpitanul Hetnys.

— Proasta dracului! strigă locotenentul Tisarwat, tonul ei vehement răzbătând prin armură. Dacă n-ai fi fost atât de ușor de manevrat, în viața ta n-ai fi apucat să comanzi o navă.

— Liniște, Tisarwat, am spus eu.

Dacă locotenentul era aici, atunci Bo Nouă nu putea fi departe. Dacă umărul nu m-ar fi durut atât de tare, sigur mi-aș fi dat seama unde era.

— Dar, comandant, asta *habar n-are*…

— Locotenent!

Nu voiam ca Tisarwat să gândească așa. Și nici nu aveam nevoie de ea aici. *Mila lui Kalr* nu-mi spunea cum stăteam cu umărul, dacă era dislocat sau rupt. Și nici nu-mi spunea ce simțea Tisarwat sau unde se afla Bo Nouă. Am încercat fără folos să dau de Seivarden, care ultima oară fusese văzută pe puntea de comandă și care-i spusese locotenentului Amaat din *Sabia lui Atagaris,* cu zile în urmă: „Dacă mai amenințați nava asta, să vă așteptați la tot ce e mai rău”. *Sabia lui Atagaris* trebuie să fi trecut la acțiune în momentul în care căzusem în apă. Poate că nava nu fusese luată total prin surprindere. Dar cele din seria *Sabia* erau mai rapide și mai bine înarmate și, chiar dacă *Mila lui Kalr* plecase, intenția mea era să pun amenințarea lui Seivarden în practică, atât cât îmi stătea în putere.

Căpitanul Hetnys stătea pe insulă, cu fața spre mine, ținând-o în continuare pe Basnaaid, care privea cu ochii mari, nemișcată.

— Cui îi vindeai, căpitane? am întrebat eu. Cui îi vindeai pe străini?

Căpitanul Hetnys nu răspunse. Faptul că o amenința pe Basnaaid demonstra că era ori proastă, ori disperată, ori ambele.

— De asta te-ai grăbit să treci la acțiune, nu?

Fie guvernatorul Giarod scăpase o vorbă, fie îi spusese direct căpitanului Hetnys. Eu nu-i pomenisem niciun suspect, altfel ar fi fost mai precaută.

— Aveai un complice la magazie, îți încărcai nava cu module pentru anabioză, pe care le scoteai prin Portalul Fantomelor. Cui i le vindeai?

Sigur le vânduse. Serviciul de ceai notaian. Iar Sirix nu auzise cum i-l vânduse căpitanul Hetnys lui Fosyf și, în consecință, nu putuse să facă legătura. Dar căpitanul Hetnys își dăduse seama că eu o făcusem. Și dorise să afle care era punctul meu sensibil, așa că, după două săptămâni petrecute în aceeași casă, chiar și dacă nu-i adresase niciun cuvânt, înțelesese la ce ar reacționa

Sirix cel mai bine. Sau poate că *Sabia lui Atagaris* îi sugerase o astfel de abordare.

— Dacă am făcut ceva, am făcut-o din loialitate, zise căpitanul Hetnys cu îndârjire. Un concept care aș zice că ți-e aproape străin.

Dacă umărul nu m-ar fi durut atât de tare, dacă această situație n-ar fi fost atât de serioasă, poate că aș fi izbucnit în râs.

— *Adevărata* Stăpână a Radchului n-ar scoate niciodată unitățile ancilare din navele ei, n-ar slăbi flota care apără Radchul, continuă căpitanul Hetnys pe același ton.

— Stăpâna Radchului n-ar fi atât de proastă, încât să-ți plătească în natură cu un serviciu de ceai. Cum poate fi așa ceva *mai* discret decât o sumă de bani?

Din mijlocul lacului, unde bănuiam că apa era mai adâncă, am auzit cum pleoscăie și bolborosește ceva. Preț de o clipă am crezut că cineva aruncase un obiect sau că un pește ieșise la suprafață. Am rămas în apă, cu arma îndreptată către căpitanul Hetnys, aproape îndoită de durerea feroce din umăr. Apoi, cu coada ochiului, am văzut o bășică de aer cum se ridică și se sparge deasupra apei. Nu mi-a luat mult ca să înțeleg ce anume era.

După spaima de pe fața lui Basnaaid mi-am dat seama că înțelesese și ea. Că aerul care se ridica de pe fundul lacului nu putea veni decât dintr-un singur loc – din Grădina Subterană. Iar dacă aerul se ridica, însemna că apa o lua în direcția opusă.

Jocul se sfârșise. Căpitanul Hetnys încă nu-și dăduse seama. Stația rămăsese tăcută ca să-i salveze viața lui Basnaaid și chiar blocase apelurile, pornite de aici, către forțele de securitate. Însă nu ar fi pus în pericol întreaga Grădină Subterană. Singura întrebare care rămânea era dacă Basnaaid – sau cei de aici – aveau să supraviețuiască.

— Stație, am spus eu cu voce tare. Evacuează Grădina Subterană *imediat.*

Nivelul unu era primul vizat, doar câteva console fiind reparate. Dar nu aveam timp să-mi fac griji în privința numărului de rezidenți care urmau să audă ordinul de evacuare sau să-l transmită mai departe.

— Și anunță-i pe însoțitorii mei că Grădina Subterană va fi inundată și că trebuie să ajute la evacuarea ei.

Mila lui Karl i-ar fi anunțat deja, dar plecase. Cât de mult avea să regrete căpitanul Hetnys, la fel și *Sabia lui Atagaris.* După ce-o scăpăm pe Basnaaid de cuțitul acela.

— Ce tot vorbiți acolo? întrebă căpitanul Hetnys. Stație, nu-i asculta ordinele.

Basnaaid icni când căpitanul Hetnys o strânse și mai tare și o scutură ca s-o înfricoșeze și mai mult.

Prostia întruchipată, căpitanul Hetnys.

— Căpitane, chiar vrei să pui Stația să aleagă între Basnaaid și rezidenții Grădinii Subterane? Chiar nu înțelegi care ar fi consecințele?

Tisarwat avusese dreptate s-o facă *proasta dracului.*

— Lasă-mă să ghicesc? am zis apoi. Ai vrut să mă omori, să-mi întemnițezi soldații, să distrugi *Mila lui Kalr* și să susții în fața guvernatorului că sunt o mare trădătoare.

Apa bolborosi din nou – de două ori, rapid, cu bule mai mari de data asta. Deși încă nu înțelegea că pierduse, în clipa în care se lămurea, căpitanul Hetnys avea să recurgă, probabil, la soluția cea mai disperată. Era momentul să pun capăt acestei situații.

— Basnaaid, am spus eu.

Tânăra făcu un pas înainte, cu privirea fixă, îngrozită.

— Cum zicea poetul: „Ca gheața. Ca piatra”, am continuat.

Același poem din care citase, poemul care mă adusese aici. Înțelesesem mesajul. Acum speram să mă înțeleagă și ea pe mine. „Indiferent ce faci, să nu clintești un mușchi”. Degetul meu se încordă pe trăgaci.

Ar fi trebuit să fiu mai atentă la locotenentul Tisarwat. Ea nu le slăbise din ochi nici pe căpitanul Hetnys, nici pe unitatea ancilară din capătul podului. Se apropiase încet, cu precauție, de insulă, milimetru cu milimetru, fără ca eu, căpitanul Hetnys și, se pare, nici unitatea ancilară, să prindem de veste. Când îi vorbisem lui Basnaaid, Tisarwat îmi pricepuse intenția, știind că arma mea va străpunge armura căpitanului Hetnys. Dar și că unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* putea fi în continuare un pericol pentru cetățeanul Basnaaid. Cu o clipă înainte de a trage, Tisarwat renunță la armură și se repezi, strigând, la unitatea ancilară.

Bo Nouă apăru și ea – stătuse ghemuită după balustrada de lângă povârnișul stâncos. Văzând intervenția suicidală a

locotenentului, Bo Nouă scoase un strigăt și ridică arma, dar mai mult de atât nu putu face.

Căpitanul Hetnys auzi strigătul lui Bo Nouă. Ridică ochii și-o văzu pe povârniș, cu arma ridicată. Tresări și se lăsă pe vine chiar în clipa în care apăsam pe trăgaci.

Arma presgeră se dovedi impermeabilă și, desigur, eram o țintașă bună. Dar glonțul trecu pe deasupra căpitanului Hetnys, pe deasupra lui Basnaaid și-și continuă zborul până se lovi de bariera dintre noi și vid.

Cupola de deasupra grădinii era construită astfel încât să reziste la impact. Dacă ar fi tras Bo Nouă sau unitatea ancilară, n-ar fi suferit nici măcar o zgârietură. Dar gloanțele din arma presgeră ardeau tot ce întâlneau în univers, până la o adâncime de 1,11 metri. Bariera nu avea nicio jumătate de metru grosime.

Alarmele se declanșară brusc. Toate intrările în Grădină se închiseră etanș. Eram cu toții prinși ca într-o capcană, în timp ce aerul ieșea pe gaura făcută de glonț în cupolă. Dar un spațiu atât de mare avea nevoie de timp ca să se golească. Acum mai mult ca sigur intraserăm în colimatorul forțelor de securitate. Apa care se scurgea din lac însemna că nu mai exista o barieră reală între Grădină (cu planșeul ei) și Grădina Subterană. Era foarte posibil ca ușile dintre secțiuni (cele care funcționau, toate fiind la nivelul unu, imediat sub noi) să se închidă, blocându-i pe rezidenții care nu apucaseră să iasă. Iar dacă lacul se prăbușea, rezidenții prinși acolo se înecau.

Era problema Stației. M-am îndreptat, anevoie, spre insulă. Bo Nouă o luă la fugă pe cărare, spre apă. Unitatea ancilară o imobilizase ușor pe Tisarwat, iar acum ridica arma spre Basnaaid, care scăpase din mâinile căpitanului Hetnys și urca în patru labe spre pod. Am împușcat unitatea ancilară în încheietura mâinii, făcând-o să scape arma.

Unitatea ancilară își dădu seama că eram un pericol iminent pentru căpitanul ei. Cu o iuțeală specifică, se repezi la mine crezând probabil că fiind doar un om, îi va fi ușor să-mi ia arma, chiar și așa rănită cum era. Intră ca un berbec în mine, izbindu-mă în umărul beteag. Mi s-a încețoșat vederea, dar n-am dat drumul armei.

În clipa aceea, Stația rezolvă problema revărsării apei în Grădina Subterană suspendând gravitația.

Sus și jos dispărură. Unitatea ancilară se agăță de mine, încercând în continuare să mă dezarmeze. Impactul ei ne ridicase în aer. Ne-am învârtit, am încercat să ne agățăm una de alta, îndreptându-ne spre cascadă. Apa nu mai cădea acum, ci se acumula în creasta stâncilor, tot mai multă, tot mai învolburată, în timp ce se ridica din lac.

Dincolo de durerea din umăr și efortul de a nu da drumul armei, am auzit cum Stația spunea că funcția de autoreparare a cupolei nu mai răspundea cum trebuie și că era nevoie de o oră pentru a aduna o echipă de intervenție pe care s-o trimită la locul accidentului, ca să acopere spărtura.

O oră era prea mult. Toți cei de aici fie ne înecam, incapabili fără gravitație să scăpăm de valurile de apă tot mai mari, pompate de cascadă, fie muream asfixiați cu mult înainte ca imensa cupolă să fie represurizată. Nu reușisem s-o salvez pe Basnaaid. O trădasem și o ucisesem pe sora ei, iar acum, venind aici ca să încerc, cât de cât, să mă revanșez, îi pricinuisem moartea. N-o vedeam. Nu vedeam prea multe, amețită de durerea din umăr, de atacurile neobosite ale unității ancilare și de străfulgerarea neagră-argintie a apei în timp ce ne apropiam de ea.

Aveam să mor aici. *Mila lui Kalr,* Seivarden, Ekalu și medicul, întreg echipajul, nimeni nu mai exista. Mai mult ca sigur. Altfel nava ar fi răspuns apelurilor mele.

Și chiar în clipa în care mă gândeam la asta, dincolo de cupolă se deschise o poartă fără stele, nici măcar neagră, lăsând să intre *Mila lui Kalr,* mult prea aproape ca să nu fie în pericol, și am auzit în ureche vocea lui Seivarden spunându-mi că de-abia așteaptă s-o cert de îndată ce scap de necaz.

— *Sabia lui Atagaris* se pare că a ieșit pe o poartă, undeva, continuă ea veselă. Sper că nu nimerește în locul pe care tocmai l-am părăsit. Nu de alta, dar fără să vreau, am lăsat acolo cam jumătate dintre minele din dotare.

Eram sigură că aveam halucinații din cauza lipsei de oxigen și nu mi-a venit să cred ce văd decât atunci când jumătate din decada Amaat, bine ancorate, prinseră unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* și ne traseră prin spărtura pe care o făcuseră în cupolă și de acolo într-una dintre navetele navei mele.

•

După ce am ajuns cu toții la loc sigur, în sasul navetei, m-am uitat să văd dacă Basnaaid este teafără și am pus pe cineva din decada Amaat să o supravegheze. Și pe altcineva pentru Tisarwat, care vomita din cauza stresului și a microgravitației – Bo Nouă stătea cu o pungă la îndemână și cu corective pentru nasul care-i sângera și pentru coastele rupte. La ordinul meu, căpitanul Hetnys și unitatea ancilară fuseseră legate bine. Deabia după aceea am lăsat-o pe medic să-mi scoată haina și cămașa, să-mi pună umărul la loc cu ajutorul unei Amaat și să mi-l imobilizeze cu un corectiv.

Până să-mi treacă durerea nu mi-am dat seama cât de tare scrâșnisem din dinți. Cât de încordat fusese fiecare mușchi din mine și cât avusese de suferit piciorul meu beteag din cauza asta. *Mila lui Kalr* nu-mi spusese nimic direct, nici nu fusese nevoie – doar îmi arătase imagini disparate și crâmpeie din ceea ce simțea decada mea Kalr, care ajuta în ultimele etape ale evacuării Grădinii Subterane (Uran ajuta și ea, acum fiind obișnuită cu microgravitația după călătoria până aici), ca și decada lui Seivarden, ca și ea însăși. Îngrijorarea și tristețea medicului. Durerea lui Tisarwat, rușinea și dezgustul față de sine. Cu celălalt braț sănătos, mi-am luat avânt pe lângă ea, lăsând-o pe Bo Nouă să-i aplice corective pe răni, neavând puterea de a mă opri ca să-i vorbesc.

Mi-am continuat drumul spre locul în care stăteau legate căpitanul Hetnys și unitatea ei ancilară, păzite de decada mea Amaat. Ambele în armuri argintii. Teoretic, *Sabia lui Atagaris* se putea întoarce la Stație prin același portal, ca să ne atace. Practic, chiar dacă nu nimerise peste minele lăsate de Seivarden – care foarte probabil i-ar fi produs daune minime, mai mult panică decât orice altceva – ca să ne atace pe noi însemna să-și atace propriul căpitan.

— Dezactivează-ți armura, căpitane, am spus eu. Și tu, Atagaris. Știți că le pot străpunge cu arma mea. Până nu vă dezactivați armurile, nu vă putem trata.

Unitatea ancilară se conformă. Medicul își luă avânt pe lângă mine cu un corectiv, încruntându-se și mai tare când îi văzu încheietura rănită.

— Du-te-n mă-ta! îmi răspunse Hetnys.

Încă mai țineam arma presgeră în mână. Piciorul căpitanului Hetnys era la mai bine de un metru de peretele navetei, dar

chiar dacă glonțul perfora nava, aveam cu ce să astupăm gaura. M-am sprijinit de un scaun din apropiere și am ochit-o în genunchi. Căpitanul scoase un țipăt, iar unitatea ancilară de lângă ea trase de legături cât putu, fără să le poată rupe.

— Căpitane Hetnys, ți s-a luat comanda, am hotărât eu după ce medicul îi aplică un corectiv și cheagurile de sânge care plutiseră prin cabină fură strânse. Am tot dreptul să te împușc în cap după tot ce s-a întâmplat astăzi. Nu-ți promit că n-o voi face. Și tu, și ofițerii tăi sunteți arestați… *Sabia lui Atagaris,* trimiți imediat toți oamenii pe care-i ai la bord la Stația Athoek. Neînarmați. Deconectezi motoarele și, până la noi ordine, plasezi absolut toate unitățile ancilare în module pentru anabioză. Căpitanul Hetnys și toți locotenenții tăi vor fi plasați în module în Stația Athoek. Dacă ameninți Stația, alte nave sau vreun cetățean, ofițerii tăi vor muri.

— Dar nu se poate…, începu căpitanul Hetnys.

— Liniște, cetățene, am întrerupt-o eu. Acum vorbesc cu *Sabia lui Atagaris.*

Căpitanul Hetnys rămase tăcută.

— Spune-mi cu cine a făcut afaceri căpitanul tău de cealaltă parte a Portalului Fantomelor.

— Nu vreau, răspunse *Sabia lui Atagaris.*

— Atunci o voi omorî pe căpitanul Hetnys.

Medicul, care controla dacă aplicase bine corectivul pe piciorul căpitanului, ridică ochii scurt spre mine, consternată, însă nu spuse nimic.

— Aș vrea să-ți pot arăta cum este, zise *Sabia lui Atagaris* cu o voce plată, ancilară, lăsându-mă totuși să ghicesc emoția din ea. Aș vrea să știi exact ce înseamnă să fii în situația mea. Dar nu vei ști niciodată, un motiv în plus să cred că nu există dreptate.

Sigur, puteam să-i spun și eu câte ceva. Să-i dau răspunsuri. Dar n-am făcut decât s-o întreb:

— Cu cine a făcut afaceri căpitanul tău de cealaltă parte a Portalului Fantomelor?

— Nu și-a dezvăluit identitatea, răspunse *Sabia lui Atagaris,* cu o voce la fel de plată și de calmă. Părea ychana, dar era imposibil, nicio ychana nu vorbește radchaiana cu un astfel de accent. Judecând după cum vorbea, mai degrabă era din Radch.

— Poate și cu un pic de notaiană, am zis eu gândindu-mă la serviciul de ceai, făcut zob acum, în cutia din Grădina Subterană, și la magazia de materiale.

— Poate. Căpitanul Hetnys credea că e în slujba Stăpânei Radchului.

— O să-l țin pe căpitan aproape de mine, navă. Dacă nu faci cum spun eu sau dacă aflu că m-ai dezinformat, moare. Fii sigură de asta.

— Cum să nu fiu? întrebă *Sabia lui Atagaris,* amărăciunea răzbătând chiar și din vocea ei monotonă.

I-am întors spatele și am încercat să mă dau din calea soldaților lui Seivarden care tocmai aduceau un modul pentru căpitanul Hetnys. Privirea mi-a fost atrasă de Basnaaid, care stătea la doar câțiva metri mai încolo și care poate că auzise tot schimbul de replici dintre mine și *Sabia lui Atagaris.*

— Comandant, zise ea când am ajuns în dreptul ei. Voiam să-ți spun…

M-am agățat de un mâner și m-am oprit.

— Spune.

— Mă bucur că sora mea a avut o prietenă ca tine și regret… mă gândesc că dacă ai fi fost acolo când s-a întâmplat ce s-a întâmplat, poate că s-ar fi terminat altfel și acum ar fi în viață.

Acum își găsea să spună asta. Dintre toate lucrurile pe care ar fi putut să le spună, tocmai acum, când de-abia amenințasem că, o voi împușca pe căpitanul Hetnys doar fiindcă știam cât de mult ținea nava la ea. Tocmai acum să aud așa ceva din gura surorii locotenentului Awn.

Îmi pierdusem capacitatea de a rămâne tăcută, de a da impresia că sunt de neatins, indiferent de tot ce mi se spune.

— Cetățene, am răspuns eu, conștientă de inexpresivitatea vocii mele. Am *fost* acolo când s-a întâmplat, dar n-am putut s-o ajut cu nimic pe sora ta. Ți-am spus că aveam alt nume când am cunoscut-o – *Dreptatea lui Toren.* Am fost nava în care a servit ea și, la ordinul lui Anaander Mianaai însăși, am împușcat-o pe sora ta în cap. Ce s-a întâmplat după aceea a dus la distrugerea mea. Acum eu sunt tot ce-a rămas din nava aceea. Nu sunt om. Pe de altă parte, ai avut tot dreptul să-mi vorbești cum mi-ai vorbit când ne-am întâlnit prima oară.

Am întors capul pentru ca Basnaaid să nu vadă nimic din tulburarea cu care rostisem acele cuvinte.

Toți cei din navetă mă auziseră. Șocată, Basnaaid rămăsese fără glas. Seivarden știa toate astea, la fel și medicul. În clipa aceea nu voiam să știu ce gândește decada lui Seivarden. Nu voiam să văd sau să aud părerea *Sabiei lui Atagaris.* M-am întors spre singura persoană care părea să nu fi ascultat – locotenentul Tisarwat, care își plângea de milă, gândindu-se că nu putea nici să trăiască, nici să moară mulțumită de sine.

Mi-am luat avânt spre locul de lângă ea și m-am fixat de scaun. Preț de o clipă am vrut să-i spun cât de neghioabă fusese acolo, în Grădină, și cât noroc avuseserăm toți să supraviețuim neghiobiei sale. Dar n-am făcut decât să-i desfac legăturile cu brațul meu teafăr – cel stâng îmi era imobilizat de corectivul aplicat pe umăr – și s-o trag spre mine. Tisarwat se agăță de mine, își lipi fața de gâtul meu și începu să plângă în hohote.

— Liniștește-te, i-am spus eu apucând-o, neîndemânatică, pe după umerii care i se scuturau de plâns. Liniștește-te.

— Cum poți spune așa ceva? șopti ea între două suspine, scăpând o lacrimă, o sferă minusculă, tremurândă, care se îndepărtă încet de noi. Cum e posibil? Nimeni n-ar îndrăzni să-ți servească o asemenea platitudine.

Trecută de trei mii de ani. Ambițioasă până la Dumnezeu. La vârsta de doar șaptesprezece ani.

— Gândești greșit.

Dacă se gândea mai bine, dacă putea, în acele momente, să gândească limpede, ar fi ghicit cine mi-ar fi putut spune așa ceva. Rămase tăcută, chiar dacă își dăduse seama.

— E atât de greu, la început, când te conectează la sistem, am zis eu. Tot ce reprezinți e în jurul tău, știi că e doar pentru moment, știi că foarte curând va fi mai bine. Și când, într-adevăr, ți-e mai bine, e uimitor. Să ajungi unde vrei, să vezi atât de mult, în același timp. Este…

Dar nu existau cuvinte ca să pot descrie acea stare. Poate că și Tisarwat avusese parte de ea, chiar dacă pentru câteva ore, în ciuda nefericirii și a medicamentelor pe care le lua.

— Te-a ferit mereu de așa ceva. Sigur n-a vrut să ai parte de asta.

— Crezi că nu știu?

Bineînțeles că știa. Cum să nu știe?

— Nu-i plăcea cum mă simt, mă îndopa cu medicamente. Nu-i păsa dacă…

Suspinele care se mai potoliseră reveneau în forță. Alte lacrimi i se prelinseră pe obraji și începură să plutească în jur. Aproape în tot acest timp, Bo Nouă, îngrozită de dezvăluirea pe care o făcusem cu câteva minute în urmă, groază deloc atenuată de discuția pe care o aveam cu Tisarwat, le prindea cu o batistă pe care, la sfârșit, o împături și o vârî între gâtul meu și fața locotenentului.

Decada Amaat a lui Seivarden plutea nemișcată, toate clipind derutate. Universul, așa cum îl percepeau ele, își pierduse sensul odată cu vorbele mele și acum nu știau cum să încadreze ceea ce auziseră de la mine într-o realitate pe care s-o poată înțelege.

— Voi ce așteptați aici? se răsti Seivarden la ele, cu o asprime pe care n-o mai folosise în relația lor, dar care păru să le dezmeticească. Hai, la treabă!

Iar ele se puseră imediat în mișcare, bucuroase că puteau găsi ceva pe înțelesul lor.

Tisarwat se mai liniștise.

— Îmi pare rău, am zis eu. Nu pot da timpul înapoi, nici pentru tine, nici pentru mine. Dar te asigur că va fi mai bine. Trebuie să fie.

Nu răspunse și, cinci minute mai târziu, epuizată de câte se întâmplaseră, de disperare și suferință, adormi.

Capitolul 21

După sosirea echipei de intervenție, naveta lăsă în urmă spărtura pe care o făcuse în cupola Stației și, la ordinul meu, se îndreptă spre *Mila lui Kalr.* Medicul-șef al Stației nu trebuia să știe cine sunt și, oricum, era ocupată cu problemele cauzate sau accentuate de absența gravitației, care putea reveni doar odată cu zăgăzuirea apelor lacului. Și, la drept vorbind, mă bucuram să mă întorc la navă, chiar și pentru scurt timp.

Medicul îmi găsi un loc în care să se poată încrunta la mine și să-mi spună să nu mă ridic din pat fără permisiunea ei. M-am hotărât să-i fac pe plac, măcar o zi. În consecință, Seivarden veni să-mi raporteze la pat, în infirmerie. Cu un bol de ceai în mână.

— E ca pe vremuri, zise ea, zâmbind, dar tensionată, anticipând ce i-aș putea spune, acum că lucrurile se mai calmaseră.

— Așa e, am aprobat-o eu și am luat o gură de ceai.

Nu era chiar Fiica Peștilor, însă avea gust bun.

— Săraca Tisarwat a ieșit șifonată rău, remarcă Seivarden când văzu că tac.

Tisarwat se afla în firida alăturată, sub îngrijirea lui Bo Nouă, care avea ordine clare să n-o lase singură nicio clipă. Coastele încă nu i se vindecaseră, iar medicul hotărâse s-o țină acolo ca să evite eventualele complicații.

— Ce-o fi fost în mintea ei, să se repeadă asupra unei unități ancilare fără armură?

— A încercat să-i distragă atenția, ca să-mi dea timp să trag înainte s-o împuște ea pe Basnaaid. A avut mare noroc că nu a nimerit-o pe ea.

Unitatea ancilară trebuie să fi fost mult mai tulburată de moartea translatorului Dlique decât îmi închipuisem eu. Sau șovăise să ucidă un ofițer din proprie inițiativă.

— E vorba de horticultorul Basnaaid, nu? zise Seivarden.

Chiar dacă experiența pe care o avea cu locotenenții foarte tineri nu era la fel de mare ca a mea, era totuși considerabilă.

— Nu înțeleg ce interes avea… Sau așa se explică lacrimile și sacrificiul de sine?

Am ridicat o sprânceană.

— De-abia acum mă gândesc la câți locotenenți debutanți au plâns pe umerii tăi de-a lungul anilor! continuă ea.

Lacrimile lui Seivarden nu-mi udaseră niciodată uniforma cât fusesem navă.

— Ești geloasă?

— S-ar putea. La șaptesprezece ani, decât să-mi arăt slăbiciunea, mai bine îmi tăiam brațul drept.

Și la douăzeci și șapte, și la treizeci și șapte.

— Acum însă regret, adăugă ea.

— Ce-a fost a fost, am spus eu dând pe gât restul ceaiului. *Sabia lui Atagaris* a recunoscut că Hetnys a vândut străini unei persoane dincolo de Portalul Fantomelor.

Guvernatorul Giarod fusese în spatele eșecului misiunii în care îmi trimisesem nava.

— Dar cui? întrebă Seivarden, încruntată mai mult decât nedumerită. *Sabia lui Atagaris* credea că Hetnys e în legătură directă cu Stăpâna Radchului. Dar dacă de partea cealaltă a Portalului Fantomelor e cealaltă Stăpână a Radchului, de ce n-a intervenit în niciun fel?

— Fiindcă de partea cealaltă a Portalului Fantomelor nu e Stăpâna Radchului. Serviciul acela de ceai – nu l-ai văzut, dar e vechi de cel puțin trei mii de ani. De origine nataiană, fără doar și poate. Cineva a înlăturat cu mare grijă numele proprietarului. A reprezentat plata către Hetnys pentru străinii vânduți. Amintește-ți de magazia de materiale, așa-zisa grămadă de fier vechi, după care s-a întors *Sabia lui Atagaris.*

— Bineînțeles. Numele navei nu se mai cunoștea, fusese șters.

Seivarden făcuse legătura, dar nu mersese până la capăt.

— Deși când am găsit-o la bordul *Sabiei lui Atagaris,* nu era nimic în ea.

— Mai mult ca sigur nu era goală când a fost urcată la bord.

Cu siguranță înăuntru fusese ceva – sau cineva.

— Magazia are și ea mai bine de trei mii de ani. E clar că dincolo de portalul acela e o navă. Una notaiană, a cărei vârstă o depășește chiar și pe cea a lui Anaander Mianaai.

— Dar Breq, protestă Seivarden, toate navele acelea au fost distruse. Chiar și cele loiale au fost casate între timp. Și suntem departe de locurile în care s-au dus acele bătălii.

— Nu toate au fost distruse.

Vru să protesteze mai departe, dar i-am făcut semn să se abțină și am continuat:

— Unele s-au refugiat prin alte părți. Autorii de divertismente au stors cât au putut din treaba asta, imaginând ore întregi de aventuri pline de dramatism. Sigur, acum se crede că toate navele au dispărut, neavând cine să le întrețină. Dar dacă una s-a refugiat în Sistemul Fantomelor? Dacă a găsit o modalitate de a-și reaproviziona stocul de unități ancilare? Ți-aduci aminte când *Sabia lui Atagaris* spunea că persoana cu care trata Hetnys semăna cu un ychana, dar vorbea o radchaiană aleasă. Și că athoekanii vindeau ychani îndatorați unor stăpâni de sclavi din afara sistemului, înainte de anexare.

— Pe țâțele lui Aatr! înjură Seivarden. Făceau afaceri cu o unitate ancilară!

— Cealaltă Anaander are susținători aici, însă bănuiesc că evenimentele de pe Ime au făcut-o mai precaută. Poate că nu e în contact direct cu ei, poate că nu se amestecă prea mult. La urma urmei, cu cât o face mai des, cu atât e mai ușor de detectat. Poate că vecina noastră din Sistemul Fantomelor s-a folosit de asta. Motiv pentru care Hetnys a acționat doar în disperare de cauză. Aștepta ordine de la Stăpâna Radchului.

— Despre care credea că e dincolo de Portalul Fantomelor. Dar spune-mi, Breq, ce vor face susținătorii celeilalte Anaander când își vor da seama?

— Mă îndoiesc că vom aștepta prea mult ca să aflăm, am răspuns eu și am sorbit din bol. Deși s-ar putea să greșesc.

— Nu cred. Tot ce spui tu are logică. Vasăzică avem o navă de război nebună de partea cealaltă a Portalului Fantomelor…

— Nu nebună. Când pierzi tot ce-a contat pentru tine, e logic să te ascunzi undeva și să încerci să-ți revii.

— Da, zise Seivarden rușinată. Eu ar trebui să știu mai bine, nu? Doar am trăit-o pe pielea mea. Așadar, nu e nebună. Însă-i ostilă. O navă de război inamică de partea cealaltă a Portalului Fantomelor, cu o jumătate din Stăpâna Radchului gata, poate, de atac, și cu presgerii care pot apărea dintr-o clipă într-alta, ca

să-ntrebe ce-am făcut cu translatorul lor. Asta e tot, sau mai e ceva?

— Pe moment cred că e suficient, am răspuns eu și Seivarden izbucni în râs. Ești pregătită pentru mustrări, locotenent?

— Sunt, să trăiți, răspunse ea, înclinându-se.

— Când nu mă aflu la bord, tu ești căpitanul navei. Dacă n-ai fi reușit să mă salvezi, dacă ți s-ar fi întâmplat ceva, locotenentul Ekalu ar fi preluat comanda. E un locotenent destoinic, poate că va deveni un bun căpitan, dar tu ai mai multă experiență decât ea, tocmai de-aia n-ar fi trebuit să-ți riști viața.

Nu asta se aștepta să audă de la mine. Fața i se înroși de furie și indignare. Dar era militar de mult timp – prin urmare, nu protestă.

— Am înțeles.

— Cred că ar trebui să-i povestești medicului despre dependența ta de droguri. Cred că ai fost mult timp sub tensiune și n-ai reușit să gândești foarte limpede.

Am simțit cum îi tresar mușchii brațelor, cum își înăbușă pornirea de a le încrucișa.

— Am fost îngrijorată.

— Și crezi că n-ai să mai fii?

Clipi de câteva ori, surprinsă. Colțurile gurii i se arcuiră.

— În privința ta? Nu, răspunse ea râzând scurt, apoi se lăsă copleșită de un amestec ciudat de regret și stânjeneală. Vezi ce vede nava?

— Uneori. Uneori îi cer navei să-mi arate, alteori îmi arată ea ceva anume, un lucru pe care crede că ar trebui să-l văd. O parte din ce văd e probabil ceea ce-ți arăta și ție nava în care erai căpitan. Unele informații ți s-ar părea fără sens, eu însă le înțeleg.

— Întotdeauna ai văzut prin mine, zise ea la fel de stânjenită. Chiar și atunci când m-ai găsit pe Nilt. Cred că știi deja că horticultorul Basnaaid e în drum spre noi…

Basnaaid insistase să urce în vehiculul echipei de intervenție care reparase cupola în Stație. Ceruse să fie adusă aici cât dormisem eu, iar Seivarden fusese de acord, oarecum surprinsă și dezamăgită.

— Da. Aș fi făcut exact ce-ai făcut tu dacă n-aș fi dormit.

Știa asta, însă îmi era recunoscătoare că o spuneam cu voce tare.

— Altceva?

Nu mai era nimic de spus sau cel puțin nu mai avea ea ce să spună, așa că am expediat-o.

La treizeci de secunde după plecarea lui Seivarden, Tisarwat intră în firida mea. M-am ridicat în capul oaselor și m-am tras pe marginea patului, făcându-i semn să se așeze.

— Locotenent, i-am zis eu în timp ce se așeza cu băgare de seamă.

Avea bustul acoperit cu corective, coastele rupte și alte răni care se vindecau greu.

— Cum te simți?

— Mai bine. Cred că medicul m-a îndopat cu medicamente. Îmi dau seama de asta fiindcă nu regret la fiecare zece minute că nu m-ai aruncat din sas imediat după ce m-ai găsit.

— Regretul ăsta-i ceva recent, nu?

Până acum n-o bănuisem de gânduri sinucigașe. Dar poate că nu-i acordasem atenția cuvenită.

— Nu, întotdeauna l-am avut. Dar până acum n-a fost… atât de real. Atât de intens. Ca atunci când am văzut ce făcuse căpitanul Hetnys, cum amenințase că o va ucide pe horticultorul Basnaaid ca să ajungă la tine. Mi-am dat seama că era vina mea.

— Vina *ta*?

Nu credeam că era vina cuiva anume, cu excepția lui Hetnys, desigur.

— Nu mă îndoiesc că purtarea ta ambițioasă a alarmat-o. Era evident că încercai să capeți influență. Dar la fel de adevărat e și c-am știut asta încă de la început și, dacă aș fi fost împotrivă, sigur te-aș fi împiedicat.

Ușurare – un pic. Era calmă, stăpână pe sine. Și ghicise că medicul îi dăduse ceva.

— Tocmai asta e problema. Pot să-ți vorbesc deschis?

I-am făcut semn că da.

— Comandant, înțelegi că amândouă facem exact ce vrea ea?

Ea nu putea fi decât Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului.

— *Ea* ne-a trimis aici ca să facem exact ceea ce facem. Nu te deranjează că a luat un lucru pe care știa că-l vrei și l-a folosit ca să te convingă să faci exact ce voia *ea*?

— Uneori mă deranjează, dar imediat îmi amintesc că ceea ce vrea ea nu este foarte important pentru mine.

Medicul intră în încăpere înainte ca Tisarwat să aibă timp să răspundă.

— V-am internat aici ca să vă odihniți, nu ca să țineți ședințe interminabile.

— Care ședințe? am întrebat eu, făcând pe nevinovata. Și eu, și locotenentul suntem paciente aici, amândouă ne odihnim, după cum se poate vedea.

— Hm, făcu medicul.

— Și nu-mi poți găsi vină că mi-am pierdut răbdarea. Nu uita că m-am odihnit două săptămâni pe planetă. Trebuie să recuperez timpul pierdut.

— Asta numești tu odihnă?

— Până a explodat bomba.

— Medic, chiar trebuie să iau medicamente toată viața? întrebă Tisarwat.

— Nu știu, răspunse medicul pe un ton serios, sincer. Sper că nu, dar nu-ți pot promite nimic… Ți-aș recomanda să nu mai primești alți vizitatori, dar știu că, pentru horticultorul Basnaaid, nu vei ține cont de ce spun eu.

— Vine Basnaaid? întrebă Tisarwat care, deși stătea dreaptă din cauza corectivului din jurul toracelui, părea că se îndreaptă și mai mult. Comandant, pot să mă întorc la Stație cu ea?

— În niciun caz, zise medicul.

— S-ar putea să nu fie nevoie, am răspuns eu. S-ar putea să nu vrea să mai petreacă mult timp în compania noastră. Cred că nu ascultai, în navetă, când i-am spus că eu i-am ucis sora.

— Aoleu!

Nu ascultase. Fusese prea prinsă de propria nefericire. Lucru de înțeles.

— Hai, la pat, locotenent, insistă medicul.

Tisarwat mă privi rugătoare, dar m-am făcut că nu văd, așa că oftă și plecă spre firida ei, urmată de medic.

Mi-am lăsat capul pe pernă și am închis ochii. Basnaaid mai avea peste douăzeci de minute până la andocare. Motoarele navei *Sabia lui Atagaris* erau deconectate. Toți ofițerii ei erau în stare de anabioză. Împreună cu aproape toate unitățile ei ancilare, doar câteva rămânând să închidă ce mai era de închis sub supravegherea Amaaților mei. De la cuvintele pline de

amărăciune pe care mi le adresase în navetă, *Sabia lui Atagaris* se mărginise să spună doar ce era absolut necesar și funcțional. Răspunsuri scurte la întrebări factuale. *Da. Nu.* Atât.

Kalr Doisprezece intră în infirmerie și se opri lângă patul meu. Neștiind cum să înceapă. Stânjenită. M-am ridicat în capul oaselor și am deschis ochii.

— Comandant, zise ea încet, încordată, aproape în șoaptă. Sunt nava.

Apoi se aplecă și-și trecu un braț peste umerii mei.

— Doisprezece, știi deja că sunt o unitate ancilară.

Surpriză. Consternare. Da, știa, dar o luase pe nepregătite că-i spusesem direct.

— Te rog să nu-mi spui că nu contează, fiindcă nu te gândești la mine ca la o unitate ancilară, am continuat, nelăsându-i timp să răspundă.

O consultare rapidă între Doisprezece și navă.

— Îți cer iertare, comandant, zise Doisprezece, încurajată de navă. Nu cred că e corect. Ținând cont că de-abia am aflat, ne va fi greu să ne gândim la tine altfel decât am făcut-o până acum.

Aici avea dreptate.

— Și nici n-am avut prea mult timp ca să ne obișnuim cu ideea, adăugă ea. Pe de altă parte, acum înțelegem unele lucruri.

Fără îndoială.

— Știu că nava apreciază tot ce faci pentru binele ei și că, în tendința ta de a semăna cât mai mult cu o unitate ancilară, te simți invizibilă și în siguranță. Dar a fi o unitate ancilară nu e deloc o joacă.

— Ai dreptate, comandant. Înțeleg foarte bine ce spui. Într-adevăr, nava apreciază ceea ce facem pentru ea și are grijă de noi. Uneori avem senzația că noi și nava suntem împotriva tuturor, adăugă Doisprezece, timidă, stingheră.

— Știu. De asta nici n-am încercat să intervin, am zis eu și am inspirat adânc. Deci nu te deranjează ce-ai aflat...

— Nu, răspunse Doisprezece, la fel de stingheră, dar cu sinceritate.

Am închis ochii și mi-am sprijinit capul de umărul ei, iar ea își trecu brațele în jurul meu. Nu era același lucru, nu eu mă țineam în brațe, deși simțeam nu numai uniforma lui Doisprezece lângă

obrazul meu, ci și greutatea propriului cap lipit de umărul ei. Am încercat să trăiesc din plin momentul, în care simțeam stânjeneala lui Doisprezece, dar și grija ei față de mine. Celelalte Kalr își vedeau de treabă la bordul navei. Nu era același lucru. Nici nu putea fi.

Am rămas în tăcere câteva clipe, apoi Doisprezece spuse, în numele navei:

— Nu-i găsesc vină *Sabiei lui Atagaris* fiindcă și-a făcut griji în privința căpitanului ei. Deși, din partea unei *Săbii* m-aș fi așteptat să aibă gusturi mai rafinate.

Săbiile erau atât de arogante, atât de sigure că sunt mai bune decât navele din seriile *Mila* și *Dreptatea.* Dar unele lucruri pur și simplu nu se puteau schimba.

— Navă, am spus eu cu voce tare. Brațul lui Doisprezece mă cam deranjează. Și trebuie să mă pregătesc de primirea horticultorului Basnaaid.

Doisprezece făcu un pas înapoi.

— Medic, am strigat și mi-am șters ochii cu dosul mâinii.

Medicul era departe, pe coridor, dar știam că mă va auzi.

— Nu vreau s-o primesc pe Basnaaid aici. Mă întorc în apartament.

Trebuia să mă spăl pe față, să mă îmbrac și să mă asigur că am ce să-i ofer, ceai și o gustare, chiar dacă eram sigură că mă va refuza.

— Crezi că a bătut atâta cale doar ca să-ți spună cât de mult te urăște? întrebă nava prin Doisprezece.

— Dacă e așa, o voi asculta fără s-o contrazic. La urma urmei, are tot dreptul s-o facă.

•

Umărul acoperit de corectiv nu-mi încăpea în cămașă deși, după mai multe manevre, am putut să-mi vâr brațul în tunică. Doisprezece nu suporta ideea că o voi întâlni pe Basnaaid fără cămașă, cu sau fără haina de la uniformă, prin urmare, cu o privire fioroasă, despică mâneca unei cămăși.

— Cinci va înțelege după ce-i voi explica, zise ea, chiar dacă, în sinea ei, se temea de contrariu.

Cinci era tot în Grădina Subterană, unde ajuta la fixarea obiectelor pentru ca nimeni să nu fie rănit în clipa în care gravitația își reintra în drepturi.

Până să sosească Basnaaid, eram îmbrăcată și nu mai arătam precum cineva care tocmai căzuse în apă de pe o stâncă, aproape să se înece sau să se asfixieze. M-am gândit dacă să port plăcuța bătută în aur a locotenentului Awn din moment ce o înfuriase pe Basnaaid ultima oară când o văzuse și, până la urmă, am pus-o pe Doisprezece să mi-o prindă de tunică, lângă însemnul din argint și opal al translatorului Dlique. Doisprezece reușise să pregătească mai multe prăjituri pe care le aranjase pe masă, alături de fructe uscate și, în sfârșit, cel mai bun serviciu din porțelan, serviciul alb de ceai, elegant și simplu, pe care nu-l mai văzusem de la Omaugh, în timpul acelei întrevederi cu Anaander Mianaai. Inițial am fost uimită că Cinci avusese curajul să-l ceară. Pe urmă nu m-a mai surprins deloc.

M-am înclinat în clipa în care am văzut-o intrând.

— Comandant, spuse, înclinându-se și ea. Sper că nu te deranjez prea mult. M-am gândit că se cuvine să avem o discuție față în față.

— Nu e niciun deranj, horticultor. Îți stau la dispoziție, am răspuns eu și i-am făcut semn, cu brațul meu teafăr, spre un scaun. Ia loc, te rog.

Ne-am așezat. Doisprezece turnă ceaiul în boluri, apoi se retrase în colțul încăperii, unde rămase în poziție de drepți, imobilă, ca o unitate ancilară.

— Vreau să știu ce s-a întâmplat cu sora mea, spuse Basnaaid după ce sorbi politicos din bolul cu ceai.

I-am povestit cum locotenentul Awn descoperise disocierea lui Anaander Mianaai și ce făcea o parte a acesteia. Cum refuzase să se supună ordinelor acelei Anaander și, drept rezultat, Stăpâna Radchului poruncise executarea ei, pe care o dusesem la îndeplinire. Apoi cum, din motive pe care încă nu le înțelegeam pe deplin, întorsesem arma spre Stăpâna Radchului. Care mă distrusese aproape total, doar o parte din mine, Unu Esk Nouăsprezece, reușind să scape.

Când am terminat, Basnaaid rămase tăcută preț de zece secunde.

— Așadar, făceai parte din decada ei… Adică Unu Esk, zise ea.

— Unu Esk Nouăsprezece, întocmai.

— Mereu spunea că aveai mare grijă de ea.

— Știu.

Râse scurt.

— Bineînțeles că știi. Așa ai ajuns să-mi citești toate poeziile, nu? Doamne, ce rușine mi-e!

— Dacă stau bine să mă gândesc, nu erau rele deloc.

Awn nu fusese singurul ofițer a cărei soră scria poezii.

— Locotenentului Awn îi plăceau foarte mult. Nu exagerez. De-abia aștepta să-ți primească mesajele.

— Mă bucur, spuse ea, simplu.

— Horticultor, eu…

Nu puteam continua fără să mă pierd cu firea. O prăjitură sau un fruct era prea mult ca să mă scape de emoții. O gură de ceai era prea puțin. Așa că am așteptat, la fel ca Basnaaid, care ședea răbdătoare și tăcută, dincolo de masă.

— Navele țin la ofițerii lor, am zis, când am crezut că pot vorbi din nou. N-avem încotro, așa suntem construite. Iar la unii ofițeri ținem mai mult decât la alții.

Acum, poate, reușeam să mă stăpânesc.

— Pe sora ta am iubit-o foarte mult.

— Mă bucur să aud și asta. Sincer. Și înțeleg de ce mi-ai făcut oferta aceea. Dar tot nu pot s-o accept.

Mi-am amintit de discuția ei cu Tisarwat în camera de zi din Grădina Subterană. „Nimic din toate astea nu erau pentru mine”.

— Nu cred că-ți poți cumpăra iertarea, nici măcar la acest preț, adăugă ea.

— Nu iertare am vrut eu.

Singura persoană care mi-o putea acorda, și de la care ar fi contat, era moartă.

Basnaaid cugetă la cuvintele mele și, într-un târziu, spuse:

— Nici nu-mi pot imagina. Să faci parte din ceva atât de mare, atât de mult timp și apoi, brusc, să fii atât de singur… Faptul că Stăpâna Radchului a făcut o Mianaai din tine bănuiesc că te-a derutat un pic.

— Nu m-a derutat deloc.

Zâmbi cu tristețe. Apoi adăugă serioasă și calmă:

— Nu știu ce să cred despre ce mi-ai spus adineauri.

— Nu trebuie să-mi spui ce crezi sau de ce crezi. Important este că oferta mea rămâne valabilă. Chiar dacă n-o accepți acum.

— Dacă vei avea copii?

Întrebarea ei neașteptată mă lăsă fără grai.

— Chiar mă vezi cu un prunc în brațe, cetățene? am răspuns eu în cele din urmă.

Zâmbi.

— Poate ai dreptate. Dar tot felul de persoane devin mame.

Adevărat.

— La fel cum tot felul de persoane rămân fără copii. Oferta va fi valabilă tot timpul. Dar nu voi mai aduce vorba despre ea – doar dacă te răzgândești. Cum merge horticultura? Cei de acolo sunt gata să reintroducă gravitația?

— Aproape gata. Când Stația a întrerupt-o, era mai multă apă decât încăpea în lac. A fost greu până am scăpat de ea. Partea bună e că n-am pierdut prea mulți pești.

M-am gândit la copiii pe care-i văzusem coborând în fugă până la pod ca să hrănească peștii cu solzi multicolori, purpurii, verzi, portocalii și albaștri.

— Foarte bine.

— Cea mai mare parte din nivelul unu al Grădinii Subterane a scăpat neatinsă, dar planșeul va trebui refăcut din temelii înainte ca lacul să fie reumplut. Se pare că era fisurat de ceva timp, apa se infiltra, însă nu în cantități mari.

— Lasă-mă să ghicesc, am zis luând bolul de ceai în mână. Spre bucuria ciupercilor!

— Întocmai! exclamă ea râzând. Ar fi trebuit să-mi dau seama din clipa în care am auzit că se cultivau ciuperci în Grădina Subterană. Da, cei de acolo se strecuraseră până la planșeu ca să crească ciuperci. Se pare că structurile pe care le-au construit sub planșeu, ca și toată materia organică adunată acolo, au întârziat inundarea Grădinii Subterane. De fapt, aceea este și zona cea mai afectată. Mă tem că s-a terminat cu creșterea ciupercilor.

— Sper să se reia după ce va fi refăcut planșeul.

Mi-am zis că trebuie să le spun administratorului Stației și guvernatorului despre asta. Și să-i amintesc guvernatorului să nu le ia exclusivitatea rezidenților Grădinii Subterane.

— Bănuiesc că, dacă pui o vorbă bună, așa se va întâmpla.

— Sper. Ce s-a întâmplat cu Sirix?

Basnaaid se încruntă.

— Am închis-o. Nu… nu știu. Îmi place de Sirix, chiar dacă uneori pare cam… arțăgoasă. Tot nu-mi vine să cred că a… Dacă m-ai fi întrebat mai demult, aș fi spus că nu e capabilă să

facă ceva rău. Atât de rău. Dar am auzit, nu știu dacă e adevărat, că s-a predat forțelor de securitate, care erau în drum spre Grădină când ușile dintre secțiuni s-au închis.

Mi-am spus că trebuie să-mi amintesc să-i zic și despre Sirix guvernatorului Giarod.

— Cred că am dezamăgit-o mult, am zis eu.

Era imposibil să fi acționat la furie.

— A așteptat atâta vreme să se facă dreptate... Poate a crezut că o voi face eu. Doar că ideea ei despre dreptate nu e... la fel cu a mea.

— Cum se simte Tisarwat? întrebă Basnaaid oftând.

— Bine.

Mai mult sau mai puțin.

— Horticultor, să știi că Tisarwat te place mult.

Basnaaid zâmbi.

— Știu. Ce drăguț! exclamă ea și se încruntă. De fapt, ce-a făcut deunăzi în Grădină a fost mai mult decât drăguț.

— Așa e. Sănătatea ei e cam șubredă acum, de asta am și pomenit de pasiunea pe care o are pentru tine.

— Tisarwat, șubredă? repetă Basnaaid râzând. Mda, dacă mă gândesc mai bine, unii oameni pot părea foarte puternici pe dinafară, deși nu sunt. Ție, de exemplu, nu ți-ar strica să stai întinsă puțin, chiar dacă n-o arăți. Cred că n-ar fi rău să mă retrag.

— Te rog să rămâi la cină.

Avea dreptate, trebuia să mă întind puțin sau poate că n-ar fi fost rău ca Doisprezece să-mi aducă niște perne.

— Te așteaptă un drum lung și e mult mai bine să mănânci când gravitația funcționează normal. Nu vreau să te incomodez cu prezența mea, dar știu că Tisarwat s-ar bucura mult să te vadă, ca și ceilalți ofițeri ai mei. Într-un cadru mai oficial.

Nu răspunse imediat.

— Nu te simți bine? Ai trecut prin clipe grele, ca și noi.

— Ba da... Să zicem. Ca să fiu sinceră, mă simt de parcă... de parcă toate lucrurile pe care credeam că mă pot baza au dispărut, că de la bun început nimic n-a fost adevărat și că de-abia acum mi-am dat seama de asta. Nu știu... Credeam că sunt *în siguranță,* credeam că știu cine e și ce poate fiecare. Dar nu știu.

— Cunosc senzația.

Nu mai rezistam mult fără perne pe care să mă sprijin. Iar piciorul începuse să mă doară ca din senin.

— Dar, până la urmă, ai să știi.

— Aș dori să iau cina cu tine și cu Tisarwat, zise ea ca răspuns la ceea ce tocmai spusesem. Și cu cine mai vreți voi.

— Mă bucur.

Fără să aștepte ordinul de la mine, Doisprezece își părăsi locul din colț, înălță capacul uneia dintre banchete și scoase trei perne.

— Horticultor, poți să-mi spui, în versuri, cum e Dumnezeu ca o rață?

Basnaaid clipi des, surprinsă, și izbucni în râs. Reacția pe care o dorisem în clipa în care schimbasem subiectul atât de brusc. Doisprezece îmi împinse o pernă la spate și două sub cotul brațului stâng, imobilizat.

— Mulțumesc, Doisprezece.

— „A fost odat-o rață care era Dumnezeu,/ Ce ciudat, zicea ea mereu,/ Zbor când vreau eu/ Și-not ca un zmeu…” începu ea și se încruntă. Atât îmi amintesc. Versuri însăilate, fără valoare. Mi-am ieșit din mână.

— Sunt mai bune decât mi-au reușit mie vreodată.

Am închis ochii doar o clipă. Tisarwat stătea întinsă pe patul din infirmerie, cu ochii închiși în timp ce nava îi cânta muzică în ureche. Bo Nouă stătea de veghe, aproape de ea. Etrepii curățau coridoarele sau făceau de cart împreună cu Ekalu. Amaații se odihneau, se antrenau sau se îmbăiau. Seivarden ședea pe patul ei, melancolică dintr-un motiv numai de ea știut, gândindu-se poate la șansele ratate în trecut. Medicul îi bombănea navei despre cum îi nesocoteam eu sfaturile, fără să fie însă furioasă. Kalr Unu, care gătea pentru mine în locul lui Cinci, aflată și acum în Stație, se lamenta în fața lui Trei despre schimbarea bruscă privind cina din seara aceea, deși curând lamentarea lăsă loc convingerii că, împreună, vor reuși să facă față provocării. În baie, un Amaat începu să cânte: *Mama spunea că totul se-nvârtește, totul se-nvârtește, nava se-nvârtește în jurul Stației.*

Nu era la fel. Nu era ceea ce voiam eu, nu, nu era ceea ce știam că voi vrea mereu. Deocamdată însă mi-era de-ajuns.

ANN LECKIE

TRĂDARE ANCILARĂ

virtual-project.eu

virtual-project.eu

